

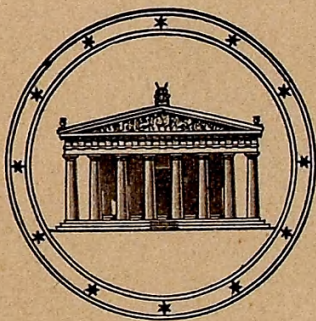
ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1892

(ΜΕΤΑ ΔΥΟ ΠΙΝΑΚΩΝ)

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1894

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΡΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΡΟΛΙΤΩΝ ΣΥΡΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNES
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΡΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Χ. ΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΡΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΡΟΝΤΕ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΡΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΡΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΡΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

THE EN AΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις, ἐν τῷ Πανετιστημίῳ, τῇ 31^η Ἰανουαρίου 1893, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10^η πρὸ μεσημβρίας συνελθόντων ἐταίρων εἰκοσιτεσσάρων, κατέλαβε τὴν ἔδραν τοῦ προέδρου ὁ ἀντιπρόεδρος Σπυρ. Φιντικλῆς, ἅτε μὴ δυνηθέντος νὰ παρευρεθῆ τοῦ προέδρου Ἀλ. Κοντοσταύλου ἕνεκα ἀδιαθεσίας, καὶ ἀφοῦ εἶπεν ὅτι κατὰ τὸν ὀργανισμὸν ἀντικείμενον τῆς συνελεύσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου πεπραγμένων κατὰ τὸ ἔτος καὶ ἡ ἐκλογή τῆς ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς, προσεκάλεσε τὸν γραμματέα Στέφ. Α. Κουμανούδην ν' ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν, ὅστις παρελθὼν ἀνέγνω αὐτὴν, ἔχουσαν ὡς ἐξῆς:

Κύριοι,

Καὶ σήμερον, ὅπως πρὸ δύο ἐτῶν, ἐρχόμενον τὸ Συμβούλιον νὰ λογοδοτήσῃ ἐνώπιόν σας, ἔρχεται δυστυχῶς ὄχι ἄρτιον, διὰ τὸν περὶ τὰ τέλη Μαρτίου τοῦ λήξαντος ἔτους συμβάντα θάνατον ἐνὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ, τοῦ Ἀχιλλέως Ἀγαθονίκου, ἀνδρὸς διακριθέντος ἐν τῷ δικαστικῷ κλάδῳ, τελευτήσαντος δὲ ἐν τῇ θέσει εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου πάγου.

Δικαίως τότε πενήθησαντες ἐπ' αὐτῷ, ἀναπολοῦμεν καὶ σήμερον τὴν στέρησιν τῆς ἐξ αὐτοῦ συνεργίας ἐν τῷ Συμβουλίῳ τῆς

Ἐταιρίας ταύτης, διότι ὁ μακαρίτης πρὸς τῇ ἄλλῃ αὐτοῦ νομικῇ παιδείᾳ ἦν εἶχεν, οὐ παρέργως ἠσχολεῖτο μέχρις ἐσχάτων καὶ περὶ τὴν ἔρευαν τῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος δικαστηριακῶν καὶ πολιτειακῶν κατασκευασμάτων, παρέχων οὕτω ἀξιόμιμητον εἰς τὴν ἡμετέραν νεολαίαν παράδειγμα ἔρωτος πρὸς τὴν τοιαύτην ἀρχαιολογίαν, ἣν πλείστοι ἀλλογενεῖς ἐφ' ἡμῶν καλλιεργοῦσιν, ὀρθῶς περὶ αὐτῆς φρονοῦντες, ὅτι εἰς τὸν ἐν γένει ἀνθρωπισμὸν τὰ μάλιστα συντελεῖ.

Ἄλλὰ καὶ ἄλλου ἀνδρὸς ὁμογενοῦς, οὐ πρὸ πολλοῦ τελευτήσαντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰγύπτου χρέος ἔχομεν νὰ μνησθῶμεν μετ' εὐλογίας σήμερον, τοῦ γνωστοτάτου ὑμῖν Ἰωάννου Δημητρίου τοῦ ἐκ Λήμνου, ὡς καὶ αὐτοῦ πρὸς ταῖς τοῦ ἐμπορίου ἀσχολίαις ἀγαπήσαντος διὰ βίου τὸ καλὸν καὶ τὸ διδακτικὸν τῶν τῆς ἀρχαίας τέχνης ἔργων, συλλέξαντος δὲ ἀδραῖς δαπάναις μεγάλῃν παντὸς εἴδους ἀρχαιοτήτων Αἰγυπτιακῶν καὶ Ἑλληνορῶμαϊκῶν συλλογὴν καὶ δωρησαμένου αὐτὴν ὅλην εἰς τὸ ἔθνος. Ἀναμιμνήσκομεν δὲ τοὺς ἐταίρους, ὅτι τὸν ἐθνικὸν τοῦτον εὐεργέτην, ἀρξάμενον πρὸ δωδεκαετίας ν' ἀποστέλλῃ εἰς Ἀθήνας τὰς δωρεάς του, ἡ Ἐταιρία ἡμῶν ἐγκαίρως καὶ δεόντως ἐτίμησεν. ὀνομάσασα ἐπίτιμον πρόεδρον καὶ κατασκευάσασα διὰ τοῦ γλύπτου Λαζάρου Φυτάλη, ἀποσταλέντος ἐπὶ τούτῳ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τὴν μαρμαρίνην αὐτοῦ προτομὴν, ἵνα ἰδρυμένη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσεῖῳ συλλογῆς του, διασώζῃ παντοτεινὴν τὴν μνήμην φιλογενοῦς ἐν τοῖς πρώτοις ἀνδρὸς.

Πρὸ ὀλίγων δὲ ἡμερῶν ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα καὶ ὁ ἐν τῇ στήλῃ τῶν εὐεργετῶν τῆς Ἐταιρίας ἤδη ἀπὸ ἐτῶν ἀναγεγραμμένος Μενέλαος Νεγρεπόντης, ἀνὴρ καὶ ἐν ἄλλοις φιλοκαλίαν μετὰ φιλογενείας ἀποδειξάμενος ἀρετὰς ταύτας, αἵτινες οὐ σπανίως παρ' ἡμῖν εὐγενῆ ἀμιλλαν διεγείρουσι· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ παρήγορον διὰ τοὺς ἔτι ἐν τῷ βίῳ ἀναστρεφομένους.

Καὶ ἄλλοι δὲ τρεῖς ἐκ τῶν πολυετῶς διατελεσάντων ἐν ἐνεργείᾳ ἐταίρων ἀπεβίωσαν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ὁ Καῖσαρ Ῥώμας, ὁ Ἀλέξανδρος Κυριακὸς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Κατακουζηνός.

Μεταβαίνει νῦν ὁ λόγος εἰς τοὺς ζῶντας καὶ ἐνεργοῦντας ἐν τῇ Ἐταιρίᾳ ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν ἐθνωφελῶν ἐργασιῶν τῆς.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὸ μητρώον τῆς Ἑταιρίας ἑταῖροι πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι παλαιοῖς ἐνεγράφησαν νέοι ἑνδεκα, ὧν τρεῖς οἰκοῦσιν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ, οἱ λοιποὶ δὲ ἐν Ἑλλάδι καὶ δὴ ἐν Ἀθήναις μόνον.

Ἐκ τοῦ μεγάλου δὲ ἀριθμοῦ τῶν ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὸ μητρώον ἐγγεγραμμένων καὶ διεσπαρμένων ὄντων πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, *συνδρομῆν* τακτικὴν ἐντὸς τοῦ ἔτους κατέβαλον ἑταῖροι ἐννήκοντα τέσσαρες, καὶ δὴ 86 ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις οἰκούντων, 5 ἐκ Πειραιῶς, 3 ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἐξ ὧν τριῶν ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Γ. Τσαγκαρόλας ἔπεμψε δρ. 125, ὁ δὲ ἐν Πετροπόλει Ν. Ι. Κοντογιαννάκης 100.

Ἐκ δὲ τῶν ἐν Ἑλλάδι σωματείων ἦτοι κοινῶν, ἐντὸς τοῦ ἔτους συνέδραμεν ἢ ἐν Βοιωτίᾳ μικρὰ ἱερὰ μονὴ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου ἢ Πελαγίας δραχ. 50 διὰ τὰ δύο ἔτη 1891-92. Εἰσεπράχθησαν δὲ καὶ παρὰ τοῦ δήμου Ἀθηναίων πεντακόσιαι δραχμαὶ καθυστεροῦσαι ἀπὸ πολλοῦ, καὶ αὐταὶ εἶναι αἱ ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν σας ἐντύπῳ ἰσολογισμῷ σημειωμέναι ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «ἐκτακτοὶ συνδρομαί».

Τὰ ὀνόματα πάντων τῶν συνδραμόντων καὶ τὰ ποσὰ τῶν ἐκαστοῦ συνδρομῶν θέλουσιν ἀναγραφῆ ἐν τέλει ταύτης τῆς ἐκθέσεως καὶ μετ' αὐτῆς συνεκδοθῆ.

Ἀναφέρομεν ἔτι εὐχαριστοῦντες καὶ τόδε, ὅτι ἡ Ἑταιρία τῶν σιδηροδρόμων Ἀθηνῶν - Πειραιῶς - Πελοποννήσου παρακληθεῖσα παρέσχε διὰ τοὺς χάριν ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας ταξιδεύοντας συμβούλους τῆς Ἑταιρίας ἔκπτωσιν ἀγωγίου κατὰ 50 τοῖς 100.

Ὅποια δὲ νῦν ἢ ἐν γένει χρηματικὴ τε καὶ κτηματικὴ τῆς Ἑταιρίας κατάστασις καὶ ἐπὶ πόσον ἀνέβη τὸ ὅλον τοῦ ἔτους εἰσόδημα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Ἑταιρίας προσιόντων τόκων ἢ μερισμάτων καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ λαχείου καὶ λοιπῶν εἰσπράξεων, βλέπετε μὲν καὶ ἐκ τοῦ διανενημένου εἰς πάντας ὑμᾶς σήμερον ἐντύπου φύλλου τοῦ ἰσολογισμοῦ, θέλετε δὲ ἀκούσῃ μετ' ὀλίγον καὶ παρὰ τοῦ ταμίου.

Ἔργα ἀρχαιολογικὰ ἐν τῷ ἔτει διεξήχθησαν χρήμασι τῆς Ἑταιρίας ὄχι ὀλίγα, τὰ ἐξῆς·

Πρῶτον ἀνασκαφαί. Ἐγένοντο δὲ ἑνδεκα, αἱ πᾶσαι ἐξω τῶν

Ἀθηνῶν, ἑπτὰ μὲν ἐν τῇ στερεᾷ Ἑλλάδι, τέσσαρες δὲ ἐν Πελοποννήσῳ.

Τοῦ ὅτι ἐν Ἀθήναις δὲν ἐκινήθη σκαπάνη παρὰ τῆς Ἐταιρίας, αἴτιον δὲν ἦτο ἔλλειψις τόπου ἀρχαιολογικῆς σημασίας προκαλοῦντος ἀνασκαφὴν, ὄντος δ' ἐν μέρει καὶ ἐν τῇ κυριότητι καὶ κατοχῇ τοῦ Δημοσίου ἢ τῆς Ἐταιρίας. Ὑπῆρχον μάλιστα καὶ ὑπάρχουσι τόποι δύο τοιοῦτοι εὐρείας ἐκτάσεως, ἐν οἷς σκάψασα πρὸ ἐτῶν ἡ Ἐταιρία ἀπεκάλυψεν οὐ μόνον σημαντικὰ διὰ τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως κτίσματα, ἀλλὰ καὶ πλῆθος ἄλλο γλυπτῶν καὶ ἐνεπιγράφων μνημείων, χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῇ καὶ ν' ἀποτελειώσῃ τὰ ἐν τοῖς τόποις τούτοις ἔργα, ἐννοῶ τὸν τόπον τῆς Ἀττάλου στοᾶς καὶ τὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀγορᾶς, ἵνα μὴ ἀναφέρω καὶ τρίτον ἄλλον τόπον τὸν τοῦ λεγομένου τετραγώνου τοῦ Ἀδριανοῦ, κατασκευῆ ὄντα κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ πολλῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ δύο εἰρημένοι τόποι περιστοιχίζονται δυστυχῶς ὑπὸ μυρίων δυσκολιῶν. Παρ' ἀμφοτέρους τούτους ὁδοὶ τινες καὶ πάροδοι, λοξαὶ ὡς τὰ πολλά, ἐν χρήσει οὔσαι τανῦν, καὶ οἰκίαι ἰδιωτικαί, ἰδίως δὲ παρὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορὰν καὶ σχολή τις Ἀμερικανικὴ καὶ ὁ τῶν Καθολικῶν ναῖσκος, μεγάλως θὰ ἐδυσκόλευον καὶ ἀδύνατον σχεδὸν θὰ καθίστων τὴν διὰ κάρρων ἀποκόμισιν τῶν χωμάτων, θὰ διήγειρον δὲ ὄχι ἀδίκως καὶ τὰς κατακραυγὰς τῶν περιοίκων, ἔνεκα τῶν ἀνοιγομένων μεγάλων λάκκων, παρὰ τὰ χεῖλη τῶν ὁποίων θὰ ἔμενον μετέωροι αἱ οἰκίαι των. Παραδείγματος χάριν ἂς εἴπωμεν, ὅτι ἓνα λάκκον τοιοῦτον γηπέδου παρὰ τὴν Ἀμερικανικὴν σχολήν, ἀνεσκαμμένου μὲν ὑπὸ ἰδιώτου πρὸς οἰκοδόμησιν οἰκίας, ἀγορασθέντος δὲ ὕστερον χρήμασι τῆς Ἐταιρίας χάριν ἐρεύνης πλείονος ἐν τῷ βάθει, ἠναγκάσθημεν, ἐπειδὴ δὲν μᾶς ἐσυγχωρήθη ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου νὰ προχωρήσωμεν ἀπὸ τῆς Πύλης τῆς ἀγορᾶς σκάπτοντες μέχρις αὐτοῦ, ἐπὶ λόγῳ, ὅτι δὲν εἶχεν ἔτι ἀποζημιωθῆ ὑπὸ τῆς δημαρχίας ὁ ἰδιοκτήτης ἐνός ἐν τῷ μεταξὺ γηπέδου, ἠναγκάσθημεν, λέγω, πρὸ μηνῶν τινῶν, κατὰ διαταγὴν τῆς ἀστυνομίας, πάλιν νὰ τὸν γεμίσωμεν, καὶ οὕτως ἀνεβλήθη, τίς οἶδεν ἐπὶ πόσον χρόνον ἢ ἐν αὐτῷ ἀρχαιολογικῇ ἔρευνα, χάριν τῆς ὁποίας ἐγένετο παρὰ τῆς Ἐταιρίας ἡ ἀγορά.

Ταῦτα ἐνταῦθα λέγονται, ἵνα, τῆς γνώσεως τῶν ὑφισταμένων δυσχερειῶν κοινοτέρας γενομένης, ἀναζητηθῆ τέλος πάντων καὶ ἐξευρεθῆ ἀρμόδιός τις τρόπος πρὸς τὴν αὐτῶν ἄρσιν διὰ προνοίας κυβερνητικῆς, καὶ ἂν ὄχι διὰ μιᾶς εἰς πάντας τοὺς τρεῖς εἰρημένους τόπους, τοῦλάχιστον εἰς ἓνα τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἢ τὸν τῆς γραμμῆς τῆς Ἀττάλου στοᾶς, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ νότιον καὶ δυσμικὸν μέρος τῆς ὑπὸ γῆν ἔτι κατὰ πλείστον κεκρυμμένης Ῥωμαϊκῆς ἀγορᾶς, περὶ οὗ μέρους καὶ εἶχε δοθῆ εἰς τὴν Ἑταιρίαν πρὸ τριῶν ἐτῶν προφορικῆ ὑπόσχεσις, ὅτι θέλει ἐλευθερωθῆ, αἰρομένου ἐκεῖθεν οὐ μετὰ πολὺν χρόνον τοῦ στρατιωτικοῦ ἀρτοποιείου, τοῦ ὄχι καταλλήλως αὐτόθι ἐνιδρυμένου· ἐγένετο δ' ὕστερον καὶ τις ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν προκαταρκτικὴ ἐνέργεια περὶ τούτου, ἀνακοινωθείσα καὶ ἐγγράφως εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῷ 1891, ἀλλ' ὕστερον τὰ πάντα ἐκοιμήθησαν, διὰ τὰς καιρικές, ὡς φαίνεται, περιστάσεις. Ἄς ἐλπίζωμεν ὅμως καὶ ἐξὑπνισιν εἰς τὸ μέλλον, ὅπερ εἶθε νὰ εἶναι προσεχές.

Οὕτω τὸν μακρότερον ἴσως τοῦ δέοντος λόγον τοῦτον διαπεράναντες ἐρχόμεθα εἰς τὰς ἔξω τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκαφάς, ἵνα πληροφορηθῶσιν οἱ ἐταῖροι, τί ἐξ αὐτῶν προέκυψεν εἰς φῶς καὶ ὅποσον τὸ κέρδος τῆς ἀρχαιολογίας.

Πρώτη κατ' ἐξακολούθησιν ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔτους γενομένη εἶναι ἢ ἐν *Δαφνίῳ καὶ κατὰ τὴν Ἱερὰν ὁδόν*, ἐπιστατοῦντος τοῦ διδάκτορος Δημ. Γρ. Καμπούρογλου, οὗ ἡ γενικὴ ἔκθεσις ἔχει ὡδε·

Κύριε Πρόεδρε,

Κατὰ τὰς ἐπαναληφθείσας ἐφέτος ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου ἐν Δαφνίῳ καὶ κατὰ τὴν Ἱερὰν ὁδὸν ἀνασκαφάς, ληξάσας διαταγῆ τοῦ Συμβουλίου τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου, ἐγένοντο τὰ ἐξῆς ἔργα.

α) Ἀνεσκάφη κατὰ διαστήματα καὶ ἀνευρέθη ἀσφαλῶς ἡ ἀρχαία Ἱερὰ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ 8^{ου} μέχρι τοῦ 12^{ου} σημερινοῦ σταδίου.

Ἡ λιθοστρωσία τῆς ὁδοῦ, τὸ λιθοψηφίδωμα, τὸ πρὸς ἐπίστρωσιν τοῦ ἐδάφους ὑλικόν, τὸ πλάτος, τὰ ἐκατέρωθεν κρηπιδῶματα, οἱ διάφοροι ἐλιγμοὶ καὶ αἱ καμπυλότητες καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ βράχου

τροχιαί πρόκεινται ἀξιόλογα ὑποδείγματα πρὸς σχετικὰς μελέτας.

β) Ἀπεκαλύφθησαν τὰ σπουδαιότερα τῶν κατὰ τὸ τμήμα τοῦτο τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ κρηπιδωμάτων διαφόρων μνημείων καὶ ἀνεσκάφησαν ἱκανοὶ τάφοι.

γ) Ἀνεσκάφη ὁ ἀπέναντι τοῦ λόφου τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ καὶ παρὰ τὴν παλαιὰν ἀσβεστοκάμινον χῶρος, ἐν θέσει ὑψηλῇ καὶ περισόπτῳ, λίαν δὲ καταλλήλῳ δι' ἐπίσημον μνημεῖον· ἀνευρέθησαν δὲ εἰς ἱκανὸν βάθος λελαξευμένα ἐπὶ τοῦ πωρώδους ἐδάφους θεμέλια μεγάλου καὶ ἀγνώστου οἰκοδομήματος καὶ πολλὰ συντρίμματα μαρμάρων ἐκ ναοῦ καὶ μνημείου, ὧν τινὰ μὲν ἴσως ἀνῆκον εἰς τὸ κατὰ χώραν οἰκοδόμημα, τινὰ δὲ μετηνέχθησαν ἄλλοθεν πρὸς κατασκευὴν ἀσβέστου.

δ) Ἀνεσκάφη καὶ ἀπεκαλύφθη ἅπας ὁ χῶρος τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν παρακειμένων οἰκοδομημάτων. Ἐπίσης ἀπεκαλύφθησαν τὰ κατὰ τὸ Ἱερὸν διάφορα βάθρα ἀγαλμάτων καὶ στύλων, αἱ εἰσοδοὶ τοῦ τεμένουσ κτλ.

ε) Ἀνεσκάφη καὶ ἀπεκαλύφθη τὸ ἀπέναντι τοῦ Ἱεροῦ τετράπλευρον πολυγωνικῆς τέχνης τεῖχος (μήκους 25 μ. πλ. 15.50) ἔχον εἴσοδον πρὸς Β. ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἱερᾶς ὁδοῦ. Τοῦτο, ὡς γνωστόν, μνημονεύεται ὡς *θέας ἄξιον* ὑπὸ τοῦ Πausανίου.

ς) Ἀπεκαλύφθη τὸ μεταξὺ τοῦ τείχους καὶ τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης τμήμα τῆς ἀρχαίας ὁδοῦ, ὠραῖον ἀληθῶς καὶ εἰς καλὴν διατηρούμενον κατάστασιν.

ζ) Ἀνεσκάφη ἅπας ὁ χῶρος τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς περιοχῆς τῆς Μονῆς Δαφνίου, ἔνθα ἀνευρέθη ἐπίμηκες κρηπίδωμα καὶ ἀπεκαλύφθησαν πολλὰ βάθρα στύλων ἢ παραστάδων, κατὰ σειρὰν καὶ εἰς ἴσα ἀπ' ἀλλήλων διαστήματα, κατὰ χώραν κείμενα. Ὡς ἐκ τῆς διαταχθείσης ἀποπερατώσεως τῶν ἐργασιῶν δὲν ἐξηκριβώθη ἂν τὰυτὰ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ῥωμαϊκοὺς ἢ εἰς τοὺς πρώτους βυζαντιακοὺς χρόνους, καὶ δὴ ἂν ἀνήκουσιν εἰς τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ εἰς τὴν πρώτην καὶ ἀρχαιότεραν τῆς σφζομένης σήμερον Μονήν, τοῦ δρομικοῦ ναοῦ (basilica) τῆς ὁποίας τὰ θεμέλια ἀπεκαλύφθησαν.

η) Ἀνεσκάφη ὁ ἔξωθεν τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου τῆς Μονῆς Δαφνίου χῶρος πρὸς εὗρεσιν τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας

ὁδοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν Μοῆν καὶ τὸ Ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀληθῶς δὲ ἀνευρέθη αὕτη ἐπιμελετημένη καὶ ἐπεστρωμένη ὅπως καὶ ἡ πρὸ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης. Παρ' αὐτὴν εὐρέθησαν πολλοὶ τάφοι, ἐπ' αὐτῆς δὲ δύο ἀντιμέτωπα βάρθρα, ἴσως Ἑρμῶν.

θ) Ἀνεσκάφη ἡ μεσαιωνικὴ πρὸς δυσμὰς εἴσοδος τῆς Μοῆς, εὐρέθησαν δὲ πολλὰ μάρμαρα, ἐν οἷς καὶ ἐνεπίγραφα.

Εὐρήματα

Κατὰ τὸ Ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης.

1. Ἀγαλμάτιον Ἀφροδίτης (;) ἀκέφαλον· τέχνης ῥωμαϊκῶν χρόνων.

2. Σύμπλεγμα Ἀφροδίτης (;) καὶ Ἔρωτος (;) ἀκέφαλον· ἔργον ἑλληνικῶν χρόνων.

3. Ἀνάγλυφον σύμπλεγμα, παριστῶν δύο θεᾶς φερούσας ποδῆρη χιτῶνα· ἡ μὲν δεξιὰ στηρίζεται ἐπὶ σκήπτρου· ἡ δὲ ἀριστερὰ ἔχει ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ μικρὸν Ἔρωτα ἔτοιμον πρὸς πτῆσιν. Πιθανώτατα πρόκειται περὶ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆς Πειθοῦς· τὸ ἔργον καλῆς τέχνης· ἀτυχῶς ἐλλείπουσιν αἱ κεφαλαί.

4. Ἀνάγλυφον ἀκέφαλον νεανίου κρατοῦντος θυμιατήριον· ἔργον καλῆς τέχνης.

5. Ἀνάγλυφον σύμπλεγμα ἐφθαρμένον, παριστῶν γυναῖκα ὀδηγοῦσαν νεανίαν προσφέροντα ἀνάθημα εἰς τὴν Ἀφροδίτην. Ἵπ' αὐτὸ διακρίνονται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τὰ ἐξῆς·

. . . . Θεογένους Ἀγγελῆθεν

.

Ἀφροδίτη.

6. Κεφαλὴ Ἀφροδίτης (;)

7. Δώδεκα μαρμάρινα περιστεραι (αἱ δύο ἐν καλῇ καταστάσει), ὧν μία φέρει τὴν ἐπιγραφὴν :

Φαλακρίων Ἀφροδίτη
ἀνέθηκεν,

8. Ἑπτὰ γυναικεῖα γεννητικὰ μόρια (τρία ἐν καλῇ καταστάσει), ὧν δύο φέρουσι τὰς ἐπιγραφάς :

α) Παμφίλη Ἀφροδίτη.

β) Φιλουμένη Ἀφροδίτη
χαρίζομένη. Ἐπαιεῖτε
οἱ παριόντες.

9. Μαρμαρίνη ρόα.

10. Διάφορα βάρη, ὧν τινὰ φέρουσι τὰς ἐπιγραφάς :

α) Καλλίας Χαρίο Περιθοίδης Ἀφροδίτη.

β) Γαλήνη ἀνέθηκε.

γ) εὐξαμένη.
Ἀφροδίτη ἀνέθηκε.

δ) Ἀγασίων Ἀφροδίτη
ἀνέθηκε.

ε) Αἴγυπτία ἀν[έθηκε].

ς) Πειθοῖ Καλλίμαχος
τὴν δ' ἀνέθηκε Σολεύς.

11. Εἰδώλια τινὰ πήλινα τεθραυσμένα.

12. Πλάξ ἐγχωρίου λίθου, φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν :

Ἵπὲρ τοῦ
καὶ τῶν συνιερέων
Φάβιος.

Ἐντὸς τοῦ τετραπλεύρου τοῦ τείχους.

13. Ἀσήμαντά τινα ἀγγεῖα ἐντὸς καὶ πλησίον δύο λαρνάκων.
14. Λύχνος φέρων τὴν ἐπιγραφὴν : Εὐκάρπου.
15. Ἰκανὸς ἀριθμὸς χαλκῶν νομισμάτων καὶ ἐν ἀργυροῦν Ἀθηναϊκόν.

*Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, μεταξὺ τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ἀφροδίτης
καὶ τοῦ τείχους.*

16. Ἐρμῆς τῆς τετραγώνου τέχνης μετ' ἐπιγραφῆς γράμμασι τῶν ῥωμ. χρόνων :

ζ
ἐξ Ἄστε-
ως.

Ὁ Ἐρμῆς οὗτος, ὡς ἐσημείωσα καὶ ἅμα τῇ κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ τείχους εὗρέσει αὐτοῦ, ἦτο κατὰ χώραν διότι τὸ δωδέκατον στάδιον τῆς σήμερον, καθ' ὃ εὗρέθη, ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἕβδομον ῥωμαϊκόν μίλιον ἀπὸ τοῦ Διπύλου.

Ἐνταῦθα δὲν θεωρῶ ἄσκοπον νὰ σημειώσω ὅτι καὶ ἡ τοῦ ἕκτου μιλίου τετραγωνικὴ στήλη κεῖται ἐν Δαρφίῳ, ἐκεῖ που βεβαίως εὗρεθῆσα ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως ἐξάγεται, φέρουσα τὰς γνωστὰς δύο ἑλληνικὰς καὶ μίαν λατινικὴν ἐπιγραφάς (C. I. A. III, 1. 405 - 407).

Ἐπίσης ἐκ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ προέρχεται Ἐρμῆς τις τοῦ τετάρτου μιλίου φέρων τὴν ἐπιγραφὴν : Δ | ἐξ Ἄστε | ως γράμμασιν ὁμοίοις τοῖς τοῦ προμνημονευθέντος ἑβδόμου μιλίου, ἐρμηνευθεῖσαν δὲ ἐν τῇ Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδι τοῦ 1853 (σελ. 1007) Δι' ἐξ Ἄστεως.

Κατὰ τὴν ἱερὰν ὁδόν.

17. Χαλκῆ νεκρικὴ κάλπη (κατὰ τὸ δέκατον σημερινόν στάδιον).

18. Πλάξ λίθου ἑγχωρίου φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν :

Ὅ]ρος
μ]νημάτ-
ων.

(κατὰ τὸ δέκατον στάδιον).

19. Ἐπιτύμβιος πλάξ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν :

Ἄρχέφρων.

(κατὰ τὸ δέκατον στάδιον).

20. Ἐπιτύμβιοι στήλαι, φέρουσαι τὰς ἐπιγραφάς :

α) Σώπατρος Σωπάτρου

β) Ἀσκληπιάς Ἀπολλωνίου
. αίας.

21. Πλάξ ἑγχωρίου λίθου φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν :

Ὅρος χω]ρίο[υ
κα]ὶ οἰκίας πε-
π]ραμένων ἐπ-
ὶ λύσει ἑρανισ-
ταῖς τοῖς με-
τὰ Φίλωνος
XX

(Ἐντὸς θεμελίων ἀρχαίας οἰκίας κατὰ τὸ δέκατον σημερινὸν
στάδιον).

22. Διάφορα ἀγγεῖα ἀσήμαντα, ἐν οἷς καὶ κάλπη φέρουσα
ἀμαζονομαχίαν (κατὰ τὸ ὄγδοον στάδιον).

23. Κορμὸς νεανίου ἀκέφαλος ἀρχαϊκῆς τέχνης, ἴσως παλαι-

στοῦ (κατὰ τὸ ἕνατον στάδιον πρὸς δυσμὰς τοῦ λόφου τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ).

24. Κεφαλή Ἑρμοῦ (;) (κατὰ τὴν Μοῆν Δαφνίου).

Εἰς τὴν μεσαιωνικὴν εἴσοδον τῆς Μοῆς.

25. Ἐπὶ ὕμηττιοῦ μαρμάρου τετραγώνου σχήματος εἰς τεμάχια μὲν εὐρεθέντος, ἀλλὰ συναρμολογηθέντος κατόπιν (μήκους 1 μ. πλ. 0.47, πλάχ. 0.34), κατὰ πρόσωπον ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή, συμπληρωθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν C.I.A. III, 1. 1023 ἐπιγραφῆς :

Ἄγαθῇ [τύχῃ.

Ἐπὶ ἄρχοντος [Πραξαγόρου
τοῦ καὶ Τιμοθέου θορικίου
ἐξ ἀπὸ τῆς α' τοῦ [θεοῦ Ἀδριανοῦ
εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιδημίας μηνὸς
Μαιμακτηριῶνο[ς ἐπὶ τῆς] Αν-
τιοχίδος ε' πρυτανείας γραμ-
ματεὺς τὸ ἕ Νικήτης — — ἀνδρου
Παλληνεὺς ἀν[έγραψεν
τοὺς ἰδίους συνάρχον[τας καὶ
τοὺς αἰσίτους.

Ἄναφλύστιοι

Ἐπώνυμοι

Ἀσκλη[πι]άδης Ὑγίνου

Π ορος Μέμνονος

Ἀγάθων Ἀσκληπιάδου

Διοκλῆς Ὑλλου

Ἀθήναιος Διοδότου

Ἀσκληπιάδης Δημοχάρου

Κόρινθος Φυρνήσιοι

Εὐκράτης Φλ. Διονύσιος

Παλληνεῖς

Αἴλ. Ἀπολλωνίδης

Αἴλ. Διονύσιος

Αἴλ. Θεαγένης

Αἴλ. Ἄτταλος

Μοσχίων Νικίου

Φλ. Γαϊανὸς

Γλαῦκος Ἀλεξάνδρου πρ[εσβύτερος

Ἀλέξανδρος

Γλαῦκος Ἀλεξάνδρου

Ευέλπιστος Λε-
ωνίδου

Σημαχίδαι

Ἀρτέμων πρεσβύτερος

Ἰσίδωρος Ἀρτέμωνος

Ἀρτέμων

Ὀνήσιμος Ἀρ-

τέμωνος

Ἀπολλώνιος

Στεφάνου

Ἀσκληπιάδης Ζωσίμου

Γοργίας Μοσχίωνος

Μηνόφιλος Σωσιγένου

Ἐπιτυχάνων Ἀριστοβούλου

Προσδόκιμος Ἀριστοβούλου

Ἐπίγονος

Κτήσων

Ἰανουάρις Ἐράτ[ωνος

Ἴουν. Μερκάτω[ρ

A N

Ἐπὶ τῆς πλαγίας πλευρᾶς ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή, συμπληρωθεῖσα ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ἐν C. I. A. III, 1. 625 καὶ 745 ἐπιγραφῶν.

..... ς Παλλ[ηνεὺς
ἐπὶ ἄρχον[τος
μ]ελιτει

ἀγαθη τύχη - - - - - ἰε-

ρεὺς Ὀρδεώνιος Λ[ολλιανός - - ἐπὶ ἄρχον-

τος Πο. Αἰλίου Φιλέα [Μελιτέως - - ἀπὸ τῆς

πρώτης ἐπιδημίας θε[οῦ Ἀδριανοῦ - - - - τῆς

Ἀδριανίδος ἐγραμμ[άτευεν - - - - Φι-

λολόγου Θριάσιος. Βησαιεῖς

Θεὸς Ἀδριανός

Κλ. Δομετιανός

Αἴλιος Ἡράκων [πρεσ]βύτε[ρος

Κλ. Καστάλιος

Γ. Μάρκος - -

Ἰούλιος - - -

Ταῦτα πάντα μετὰ τῶν πέρυσιν εὑρεθέντων ἐτοποθετήθησαν ἐντὸς κελλίου τῆς Μονῆς Δαφνίου καὶ παρεδόθησαν πρὸς φύλαξιν εἰς τὸν ἐκεῖ φύλακα τῶν ἀρχαιοτήτων, πλὴν τῶν νομισμά-

των, ἀποσταλέντων μετὰ τῆς πέρυσιν εὐρεθείσης ἐνεπιγράφου
μουλυθδίνης σφεδόνης εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Νοεμβρίου 1892.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Ἐδαπανήθησαν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην ἐν τῷ ἔτει Δραχ.
14,418.70, προστιθεμένων δὲ καὶ τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους
δαπανῶν ἐκ Δρ 796 ἀναβαίνει τὸ ὅλον εἰς Δρ. 15,214.70.

Ὁ κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου ἐμισθοδοτεῖτο παρὰ τῆς Ἑται-
ρίας μόνον μέχρι τέλους Ἰουλίου, ὅτε ἔδωκε τὴν παραίτησίν του
ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρίας, ἐξηκολούθησεν ὁμως ἐπιστα-
τῶν εἰς τὴν ἀνασκαφὴν ἕως 30 Σεπτεμβρίου.

Δευτέρα ἀνασκαφή, ἐν Πειραιεῖ· περὶ ἧς ἐπεδόθη ἡμῖν ἡ ἐξῆς
ἔκθεσις¹ τοῦ ἐπιστατήσαντος Ἰακ. Χ. Δραγάτση, καθηγητοῦ.

Κύριε Πρόεδρε,

Ἐν ταῖς δαπάνῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας κατὰ Ἰούνιον
καὶ μέρος τοῦ Ἰουλίου ἐ. ἔ. γενομέναις ἀνασκαφαῖς ἐν Πειραιεῖ
καὶ κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ζέας ἐπὶ τῶν φαινομένων
ἰχνῶν οἰκοδομῆς ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Ἀγγ. Καμπᾶ,
ἐδείχθησαν τάδε :

Κατὰ τὴν πρὸς Βορρᾶν ὄψιν ἐφάνη καθαρῶς αὐλὴ ἐπιμήκης
μήκους ὀκτώ, πλάτους ἐξ περίπου μέτρων, ἔχουσα ἄνοιγμα πρὸς
Β. ἐστρωμένον μάρμαρφ φαιῶ (ΑΒ) ἐν εἴδει στυλοβάτου ἢ εἰσό-
δου. Τὰ πέραν τῆς μαρμαρίνης ταύτης βάσεως ἐδείξαν γῆν στε-
ρεάν, πεπατημένην, ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ ἐφ' οὗ καὶ ἡ αὐλή. Τὰ
κατὰ τὴν αὐλὴν ταύτην εἶνε ἤδη γνωστά, ἀφ' ἧς περὶ τὰ μέσα
Μαρτίου ἐ. ἔ. τυχαίως ὄλως ἀνεφάνησαν ὑπὸ ἐλαχίστην ἐπικά-
λυψιν. Εἶνε δηλ. ὀλόκληρος διὰ ψηφιδωτοῦ ἐστρωμένη, ἔχουσα
ἐν τῷ κέντρῳ ἄριστα διατηρουμένην παράστασιν τῆς κεφαλῆς τῆς
Μεδούσης ἐντὸς κύκλου ἀποτελοῦντος τὸ κέντρον ἀσπίδος, ἀπαρ-

¹ Ἴδε καὶ τὸν ἐν τέλει τοῦ τεύχους πίνακα Α.

τιζομένης ὑπὸ πολλῶν κύκλων ὁμοκέντρων ὑποδιαιρουμένων διὰ τοξοειδῶν ἄλλων γραμμῶν εἰς μικρὰ τρίγωνα διαφόρων χρωμάτων. Ἡ κατὰ τοιοῦτους κύκλους διάθεσις τοῦ συνόλου, ἡ ὑπὸ τῶν τοξοειδῶν γραμμῶν τομὴ καὶ ἡ ἐπαλλαγὴ τῶν χρωμάτων ἐν τοῖς τριγωνιδίοις παρέχει προφανῶς ὄψιν κυρτῆς ἐπιφανείας, οἷα ἡ τῆς ἀσπίδος. Ὁ τελευταῖος πρὸς τὰ ἔξω κύκλος ἀποτελεῖται ὑπὸ ταινίας φέρουσης σπειροειδῆς κόσμημα, τὸ δὲ σύνολον τοῦ ἀσπιδοειδοῦς τούτου διακόσμου κεῖται ἐντὸς τετραγώνου, οὗ αἱ γραμμαὶ ἀποτελοῦνται ὑπὸ ταινίας κοσμουμένης ὁμοίως ὑπὸ σπειροειδοῦς κοσμήματος. Κατὰ τὰς σχηματιζομένας τέσσαρας γωνίας τοῦ τετραγώνου εἰς συμπλήρωσιν τοῦ κενοῦ τοῦ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ κύκλου ὑπάρχουσι τέσσαρα φύλλα καρδιόσχημα μετὰ βλαστῶν ἢ ταινιῶν, τεσσάρων διαφόρων χρωμάτων, ἐρυθροῦ βαθέος, βαθέος κυανοῦ, κιτρίνου καὶ πρασίνου. Τὰ δὲ χρώματα τῶν τριγωνιδίων εἶνε· κυανοῦν ἀνοιχτὸν καὶ βαθύ, ἐρυθρὸν ἀνοιχτὸν καὶ βαθύ, λευκόν, κίτρινον, πράσινον κεραμόχρουν. Ἐν τῷ κέντρῳ ἡ κεφαλὴ εἶνε ἐπὶ ἐδάφους λευκοῦ φέρουσα πλουσιωτάτην κόμην ἐξ ἧς προβάλλουσι τέσσαρες ὄφεις. Ἄνω ὑπὲρ τὸ μέτωπον φέρει δύο πτέρυγας, ἐφ' ὧν ἐπικρατεῖ τὸ ἀνοιχτὸν κυανοῦν χρῶμα. Ἡ κεφαλὴ, ἐν ᾧ τὸ σῶμα στρέφει πρὸς τὰριστερά, διευθύνεται μετὰ δυνάμεως πρὸς τὰ δεξιὰ σχεδὸν ἀντωπὸς τῷ θεωμένῳ. Τὰ περὶ τὸ ἄνω μνημονευθὲν τετράγωνον μέρη τῆς αὐλῆς καλύπτονται ὑπὸ ψηφιδωτοῦ ἐκ μειζόνων τεμαχίων χρώματος λευκοῦ ὑποδηρημένου ὄντος τοῦ ἐδάφους τούτου εἰς τετράγωνα διὰ γραμμῶν ἐκ λίθων χρώματος πρασίνου· τὸ μέσον δὲ ἐκάστου τῶν τετραγώνων κατέχει ἀπλοῦν κόσμημα ἐκ τῶν αὐτῶν λίθων μετὰ συμπληρώσεως ἐν μέσῳ χρώματος ἐρυθροῦ.

Πρὸς τὰ δεξιὰ τῷ ἀπὸ βορρᾶ εἰσιόντι εἰς τὸ ἄνοιγμα, ἐν ᾧ ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούσης ὑπάρχει ἄνοιγμα θύρας ἀγούσης εἰς δωμάτιον (Γ) παραδόξου σχηματισμοῦ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους. Τὸ δωμάτιον τοῦτο ἔληγε πρὸς Δ. εἰς ὀξεῖαν γωνίαν εἶχε δὲ φανῆ ἐν μέρει καὶ πρὶν ἢ ἀρχίσωσιν αἱ ἀνασκαφαί. Οἱ τοῖχοι αὐτοῦ περὶ ἔσωθεν περιεθέοντο ὑπὸ μικρᾶς κτιστῆς προεξοχῆς ἐν εἶδει πεζούλας εἰς ὕψος 0,30 καὶ ὁμοιον πλάτος. Ἐπὶ τῆς πρὸ τοῦ πρὸς Ν. τοῖχου προεξοχῆς ὑπῆρχε μικρὸς ὄχετος ἐκ κεράμων

ἀρχόμενος ἀπὸ Δ. κατὰ τὸ σημεῖον Δ διευθυνόμενος πρὸς Α. κάμπτων πρὸς Β. κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ βέλους καὶ ἀπολήγων εἰς μολύβδινον σωλῆνα, ὁ ὁποῖος ἐφέρετο πρὸς τινὰ ἐν τῷ μέσῳ ἐξαγωνικὴν βᾶσιν πίδακος, ἴσως, ἐκ πλίνθων ὀπτῶν, περιενδεδυμένην λεπταῖς πλαξὶ μαρμάρου καὶ ἄνω εἰς σχῆμα λεκάνης τερματιζομένην. Ἡ περὶ τοὺς τοίχους προεξοχὴ καὶ μέρος τοῦ τοίχου ὑπὲρ αὐτὴν ἦσαν ὁμοίως τῷ αὐτῷ μαρμάρῳ ἐπενδεδυμένοι, τὸ δὲ ἐνιαχοῦ εἰς ἱκανὸν ὕψος διασωθὲν μέρος τοῦ τοίχου ἔδειξεν ἐπίχρισμα δι' ἀμμοκονίας φέρον λειψάνα χρωμάτων. Κατὰ τὴν γωνίαν τοῦ πρὸς Δ. τοίχου ὑπάρχει ἄνοιγμα τετραγωνικὸν ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφάνη ἡ ἀρχὴ τοῦ προμνημονευθέντος ὀχετοῦ χωριζομένου εἰς δύο, ἴσως διότι ἐφέρετο καὶ περὶ τοὺς ἄλλους τοίχους, ὅπερ ὁμως δὲν διεσώθη. Ὅπισθεν τοῦ σημείου τούτου ἐφάνη ἄνοιγμα τετραγωνικόν (Η), ὅπερ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐρευνήσωμεν φόβῳ καταπτώσεως τῆς αὐλῆς τῆς εὐθὺς ὑπερκειμένης οἰκίας. Τὸ ἔδαφος τοῦ δωματίου τούτου ἦν ἐστρωμένον πλαξὶ λεπταῖς πολύχρου μαρμάρου. Κάτωθεν καὶ πρὸ ὄλων τῶν πλευρῶν τοῦ δωματίου τούτου ὑπάρχει ὠραιότατα ἐκ πλίνθων ὀπτῶν κατεσκευασμένος ὀχετός, βάρους 1,50, πλάτους 0,60. Οὗτος φέρεται ἀπὸ τοῦ σημείου Θ ὑπὸ τὸν τοίχον, ἔνθα ὑπάρχει ἀψιδωτὸν ἄνοιγμα καὶ διαιρούμενος εἰς δύο μέρη περιβάλλει τὸ κάτωθεν τοῦ δωματίου κατὰ τὸ σχῆμα τῶν τοίχων, εἶτα δὲ συνενουμένων τῶν δύο μερῶν ὑπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ δωματίου (Ι), διέρχεται κάτωθεν τοῦ διαμερίσματος ἐν ᾧ τὸ ψηφιδωτόν, πέραν τούτου κάμπτεται μικρὸν πρὸς Ν. εἶτα πρὸς Α. καὶ πάλιν πρὸς Β. τέλος δ' ἀναλαμβάνει ἔξωθεν τοῦ ὄλου οἰκοδομήματος τὴν ἀρχικὴν φορὰν διευθυνόμενος πρὸς τὴν θάλασσαν. Ὁ ὀχετός οὗτος φέρεται κάτωθεν τοῦ διαμερίσματος Κ, τὴν ἀρχὴν δ' αὐτοῦ δὲν ἀνεύρομεν, ἅτε τοῦ ὀχετοῦ διευθυνομένου πρὸς τὸ μέρος τῆς παρακειμένης οἰκίας, ἔνεκα τοῦ ὁποίου φόβος ὑπῆρχε καταπτώσεως. Προέβημεν ὁμως κατὰ μῆκος εἰς ἐσκαφὴν αὐτοῦ τέσσαρα μέτρα περίπου ὑπὸ τὸ διαμερίσμα τὸ ῥηθέν. Ἐν τῷ διαμερίσματι Κ καὶ κατὰ τὸ σημεῖον Λ ὑπάρχει ἀβαθὲς τετραγωνικὸν ἄνοιγμα φέρον εἰς τὸν κάτωθεν διερχόμενον ὀχετόν. Ὁ ὀχετός οὗτος καθ' ὅσον βαίνει πρὸς Α. ἐντὸς τῆς οἰκοδομῆς διατηρεῖ σχεδὸν παν-

τάχου τὸ αὐτὸ ὕψος, ἔχων κατὰ τὰ σημεῖα τῆς μετάβάσεως αὐτοῦ ἀπὸ καμπῆς εἰς καμπήν, ἀπὸ διαμερίσματος εἰς διαμέρισμα ἀψιδωτὰ ἀνοίγματα· ἔξωθεν δὲ τῆς οἰκοδομῆς, κατὰ τὸ σημεῖον Μ, ἄρχεται ἐλαττούμενον τὸ βάθος αὐτοῦ κατὰ τὴν κλίσιν τοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ εἶνε πολὺ διάφορος ἢ καθ' ὅλην τὴν προτέραν γραμμὴν· διότι ἐνταῦθα πλεόν ἀποτελεῖται ἀπὸ τοῖχον ἔνθεν καὶ ἔνθεν κοινὸν ἐπιχειρισμένον ἀμμοκονία· ἄνω δ' εἶνε κεκαλυμμένον διὰ τεμαχίων λίθων ὀγκωδῶν οὐχὶ ἐξειργασμένων τὰ πολλά.

Μετὰ τὸ διαμέρισμα τῆς Μεδούσης καὶ πρὸς Ν. αὐτοῦ κεῖται ὀλίγον μετακεκμημένον ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτοῦ κατώφλιον θύρας (Ν), μαρμάρου φαιοῦ, τὸ ὁποῖον ὅταν διέλθη τις εὐρίσκεται ἐντὸς ἀνοίγματος πολυγωνικοῦ ἐπεστρωμένου διὰ ψηφιδωτοῦ, ἀπαρτιζομένου ἐκ κύκλων τεμνομένων ἀπαρτιζόντων τμήματα χρώματος λευκοῦ, ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ. Ἐντὸς τοῦ πολυγωνικοῦ τούτου διαμερίσματος ὑπάρχει διὰ χαμηλοῦ τοίχου ἐπιχειρισμένου ἀμμοκονία περιφράγμα (Ξ) παρακολουθοῦν τὸ σχῆμα τοῦ ὄλου διαμερίσματος, ἔχον ἐπὶ τῶν τοίχων προεξοχὰς (Ο) ἐν εἴδει βάσεων, ἐφ' ὧν ἐστηρίζοντο ἕως μικροὶ κίονες, οἱοὶ λεπτοὶ μετὰ Ἴωνικῶν κιονοκράνων ἀνευρέθησαν ἐκεῖ ἐν τοῖς χώμασι. Τὸ ἔδαφος τοῦ περιφράγματος τούτου ἀποτελεῖται ἐκ πλίνθων μεγάλων ὀπτῶν τετραγωνικῶν. Πρὸς τὸ νότιον τέρμα τοῦ περιφράγματος τούτου ὑπάρχει στενὸς ὀχετὸς φέρων ἄνω καὶ κάτω κεράμους τῶν κοινῶν καὶ διευθυνόμενος ἀπ' Α. πρὸς Δ. καὶ τελειῶνων ἔξωθεν τοῦ χαμηλοῦ τοίχου τοῦ περιφράγματος εἰς βόθρον μικρὸν, ἀβαθῆ, τετραγωνικὸν (Π) ἐφ' οὗ σώζεται πλάξ, μετὰ ὀπῆς εἰς τὸ μέσον, χρησιμεύουσα ὡς ἐπικάλυμμα.

Πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ δευτέρου τούτου διαμερίσματος μετὰ τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης φαίνεται θύρωμα (Ρ) δι' οὗ εἰσέρχεται τις εἰς τριγωνικὸν χώρισμα, ἀντικρὺ δ' ἕτερον θύρωμα δι' οὗ εἰσέρχεται εἰς διαμέρισμα Κ ὅπερ κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος εἶνε κεχωσμένον ἔτι, ἔνεκα τῆς ὑπεράνω κειμένης οἰκίας. Ἀπὸ τούτου δι' ἑτέρου θυρώματος μεταβαίνει τις εἰς τὸ διαμέρισμα Σ, τοῦ ὁποίου ὁμοίως τὸ πρὸς Δ. κατακεχωσμένον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. Ἐν τῷ διαμερίσματι τούτῳ τὸ ἔδαφος εἶνε ἐστρωμένον πλίνθοις ὀπταῖς

μεγάλαις, ὡς αἱ τοῦ Ξ , κατὰ δὲ τὸ πρὸς A . τέρμα τοῦ τοίχου T ὑπάρχει πρῶτον μὲν θύρωμα πρὸς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ οἴκου ὀδηγοῦν, ἔπειτα δὲ δύο ἀνοίγματα τετραγωνικὰ ἐν εἴδει μικρῶν ἐστιῶν ἢ τοιοῦτου τινός, ἐστρωμένα πλίνθοις ὀπταῖς στεναῖς. Τοῦ διαμερίσματος K τὸ ἔδαφος εἶνε ἀνώμαλον, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ βράχος φαίνεται ἀνεξέργαστος. Οἱ τοῖχοι τούτων σώζονται ἀρκετά, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμελείας ἰδρυμένοι, ἀσβεστοκονία δὲ ἐπικεχρισμένοι προστύχῃ.

Τὸ μετὰ τὸ κατώφλιον N ἔδαφος εἶνε, ὡς εἶπον, ἐστρωμένον ψηφιδωτῶ, τοῦτο δὲ δεικνύει ἐπὶ τούτου ὁ ἐν τῷ σχεδίῳ χρωματισμὸς ὡς καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ διαμερίσματος τῆς $Μεδούσης$. Τὸ ψηφιδωτὸν τοῦτο εἶνε ἐφθαρμένον κατὰ τὴν $ΒΑ$. γωνίαν ὀλόκληρον.

Πάντα τὰ μέχρι τοῦδε σημειωθέντα μέρη τῆς οἰκοδομῆς κεῖνται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου μετὰ μικρῶν τινων παραλλαγῶν. Τὸ πρὸς ἀριστερὰν ὁμοῦς μέρος αὐτῆς κεῖται πολὺ χαμηλότερα, ὀλόκληρον δηλ. τὸ πρὸς A . καὶ τοῦτο εἰς διάφορα βάρη μέχρι τῆς ἀκτῆς, ἔνεκα τῆς κλίσεως τοῦ ἔδαφους ἀπὸ βάρους ἐνὸς μέτρου, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ὀλιγωτέρου κατὰ τι μέχρι τεσσάρων καὶ πλέον. Ὁ χωρίζων τὸ μέρος τοῦτο τοῖχος $Υ$, μόνον κατὰ τὰ ἄκρα αὐτοῦ ὑψοῦται ὀλίγον ὑπὲρ τὸ ἔδαφος τοῦ ψηφιδωτοῦ, καθ' ὅλην τὴν ἄλλην ἔκτασιν εἶνε ἀποκεκομμένος ἐν εὐθυγραμμίᾳ πρὸς αὐτό. Εἰς τὸ σημεῖον Φ ὑπῆρχε κατώφλιον θύρας ἐκ πολὺ λεπτοῦ τεμαχίου μαρμαρίου λευκοῦ. Ὁπισθεν τοῦ μέρους τούτου, εἰς βάθος μέτρου περίπου ὑπάρχει δωμάτιον X , ἔχον πρὸς τοὺς δύο στενωτέρους τοίχους χωρίσματα ἐκ ταπεινῶν καὶ στενῶν ἄλλων τοίχων πλάτους 0.90 , ἐν εἴδει κτιστῶν κλινῶν. Ὁ τοῖχος ὁ πρὸς A . τοῦ δωματίου τούτου σώζεται εἰς ὕψος μεγαλείτερον τῶν δύο μέτρων ἔχει δ' ἐν μέσῳ καὶ θύρωμα μετὰ κατωφλίου μαρμαρίνου ὀδηγοῦν εἰς μείζον τούτου δωμάτιον Φ . Οἱ τοῖχοι οἱ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ θυρώματος τερματίζονται ὑπὸ πλίνθων ὀπτῶν ἐρυθρῶν, ὠραιότατα ἐκτισμένων. Ἐπὶ τοῦ μικροῦ τοίχου a τοῦ πρὸ τοῦ νοτίου τοίχου τοῦ X δωματίου διατηρεῖται καλὴ ἐπίχρσις διὰ ἀμμοκονίας καὶ γύψου φέρουσα χρωματισμὸν λευκὸν μετὰ ἐρυθρᾶς πλατείας κορυφῆς πέριξ. Ἰχνη ἐπιχρίσεως ὁμοίας ἐσώθησαν

καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου β ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ ἀκριβῶς ἀντικρὺ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ μικροῦ τοίχου α καὶ ἄνω.

Ἐν τῷ μείζονι δωματίῳ Ψ οἱ αὐτοὶ ταπεινοὶ τοῖχοι διακρίνονται πρὸ τῶν τοίχων τοῦ δωματίου καὶ πρὸς Β. καὶ πρὸς Ν. Κατὰ τὸν πρὸς Ν. τοῖχον φαίνεται καὶ διαχώρισμα γ εἰς δύο τούτων τῶν κατασκευασμάτων ὑπερέχον τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἄλλου ταπεινοῦ τοίχου. Ὁ δὲ πρὸς Β. τοῖχος διὰ προεκβολῆς δ χωρίζεται εἰς δύο ἐπίσης ἀλλ' ἄνισα μέρη σῶζοντα ὁμοίως ἴχνη τῶν σημειωθέντων ταπεινοτέρων τοίχων. Κατὰ τὸ σημεῖον ε τοῦ αὐτοῦ δωματίου ὑπάρχει πιθοειδὲς κατασκεύασμα κτιστόν. Ἐπὶ τοῦ τοίχου ζ ἐσώθησαν ἱκανὰ μέρη τῆς ἐπιχρίσεως, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ σημείου ἀκριβῶς τοῦ ἀντικρὺ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῶν ταπεινῶν τοίχων. Ἐπὶ τῆς ἐπιχρίσεως ταύτης σῶζονται χρώματα ζωηρότατα, φαίνεται δ' ἡ ἐπιφάνεια τοῦ τοίχου ὑποδιηρημένη εἰς τετράγωνα κατὰ τὸ Πομπηϊανὸν σύστημα. Αἱ αὐταὶ διὰ χρωμάτων διαιρέσεις ἀνεφάνησαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ δωματίου. Ὁ τοῖχος η εἶνε κατεστραμμένος μέχρις ἐδάφους, ἡ γραμμὴ ὅμως αὐτοῦ σῶζεται ἄριστα διατηρουμένη, δὲν δεικνύει που ὅμως δίοδον πρὸς τὸ ὀπισθεν διαμέρισμα Ω, μετὰ τοῦ ὁποίου φαίνεται ὡς ἔν μίγα τοιοῦτο τὸ δωματίον Ψ. Ἐν τῷ διαμερίσματι Ω ὑπάρχουσι δύο ὅμοιαι πρὸς τὰς τῶν προηγουμένων δωματίων προεξοχαὶ καὶ ἴχνη ταπεινῶν τοίχων πρὸ αὐτῶν, ἡ δὲ γωνία ἢ ΒΑ. καὶ τὸ πλεῖστον τῆς πρὸς Α. πλευρᾶς κατεστραμμένον ἱκανῶς.

Πρὸς Β. τοῦ δωματίου Χ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἔδαφος κεῖται τὸ διαμέρισμα ΑΑ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει τετραγωνικὸν κτίσμα κ ἐπεστρωμένον ἄνω πλίνθοις ὀπταῖς καὶ ὄψιν βάσεως κλίμακος ἔχον. Τὸ διαμέρισμα τοῦτο κλείεται ὑπὸ τοῦ τελευταίου φαινομένου τοίχου τῆς οἰκοδομῆς (λ, λ, λ) φερομένου λοξῶς ἀπὸ Δ. πρὸς Α. καὶ Ν. ἔχει δὲ θύρωμα πρὸς τὸν ἐξωτερικὸν τοῦτον τοῖχον ὀδηγοῦν εἰς διαμέρισμα ΒΒ. Ἐν τῷ διαμερίσματι ΑΑ σῶζεται κατὰ χώραν τετραγωνικὴ βάση ἐνός τῶν στύλων τῶν ἐνταῦθα τὸ πάλαι ἰδρυμένων νεωσοίκων μ, ὁμοία τῆς ὁποίας εἶνε ἡ ἐξωθεν τῆς ΒΑ. γωνίας τοῦ διαμερίσματος τῆς Μεδούσης ν. Εἰς τοὺς νεωσοίκους δὲ τούτους ἀνήκει καὶ ὁ τοῖχος ξ ὁ πρὸς

B. τῆς ὅλης οἰκοδομῆς. Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ἐν τῷ διαμερίσματι AA ὅτι ὁ τοίχος ὁ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ διαμερίσματος X ἀποτελεῖται ἐκ πλίνθων μεγάλων οὐχὶ ὀπτῶν, φέρει δὲ καὶ ἐπίχρῖσμα καὶ χρωματισμὸν κατὰ τὴν πρὸς τὸ διαμέρισμα X ὄψιν. Ἐν δὲ τῷ διαμερίσματι BB ὑπάρχει κτίσμα ο ὁμοιον πρὸς τὸ ἐν τῷ AA τᾶλλα, μεγαλείτερον ὅμως τὸ πλάτος πλὴν μικρότερον τὸ μῆκος.

Ὅπισθεν τοῦ BB ὑπάρχει μικρότερον διαμέρισμα ΓΓ ἄλλ' ἢ πρὸς τοῦτο δίοδος δὲν ἐφάνη, ἅτε κατεστραμμένου τοῦ τοίχου καὶ πρὸς τὸ BB ἐν μέρει καὶ ὄλου σχεδὸν πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶνε τὰ διαμερίσματα τὰ μέχρι τῆς τελευταίας γραμμῆς τοῦ διαμερίσματος ἐν ᾧ τὸ πολυγωνικὸν κατασκευάσμα E. Πέραν δὲ ταύτης ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου ἐδάφους τοῦ ὑψηλοτέρου, τοῦ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδοῦσης, πρώτων μὲν ὀπισθεν τοῦ διαμερίσματος Σ ἐφάνη ἀρχὴ νέου διαμερίσματος πρὸς ὃ τὸ προηγούμενον συγκοινωνεῖ· τὸ διαμέρισμα τοῦτο ΔΔ εἶνε ἐστρωμένον ψηφιδωτῷ, ἔχει τοὺς τοίχους ἐπενδεδυμένους μέχρις ὕψους 0.40 διὰ πλακῶν λεπτοτάτων λευκοῦ μαρμάρου κατὰ δὲ τὴν ΒΑ γωνίαν αὐτοῦ ἔχει ἀνοιγμα τετραγωνικόν, ἐνός που μέτρου τὸ βάθος, μετὰ ἐπικαλύμματος μεγάλου μαρμαρίνου, ἐκτισμένον διὰ πλίνθων ὅπως καὶ τὸ ἄλλο ὑδραγωγεῖον, πρὸς ὃ δὲν ἐφάνη ἢ συγκοινωνία αὐτοῦ, μόνον δὲ μικρὸς ὄχετος ἀπὸ Δ. πρὸς Α. φθάνει ὀλίγον ὑπὸ τὰ χεῖλη τοῦ ἀνοίγματος τούτου, ἴσως δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ἐξωθεν αὐτῇ μικρότερον τετραγωνικὸν ἀνοιγμα Π συνεκινωνεῖ πρὸς τὸ μεῖζον τοῦτο. Ἐπειτα ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ πολυγωνικοῦ διαμερίσματος ὑπάρχουσι δίοδοι πρὸς Ν. ἄγουσαι εἰς ἕτερα ψηφιδωτὰ διαμερίσματα (EE). Ἀκριβῶς δ' ἐν μέσῳ καὶ ὀπισθεν τοῦ διαμερίσματος E ὑπάρχει τετμημένος ὁ βράχος ὡσεὶ ἐκεῖ ἦτο ἀνάβασις πρὸς ἄλλο τι μέρος τὸ ἄνωθεν τῆς οἰκοδομῆς. Κατὰ τὸ HH φαίνεται ἀρχὴ ψηφιδοθετήματος καλοῦ σωζομένου, ὡς φαίνεται, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ δωματίου τούτου καὶ ἐπὶ ἐδάφους ὀλίγον ὑψηλοτέρου τοῦ τῆς Μεδοῦσης. Ἀπὸ τῆς γραμμῆς ὅμως ταύτης καὶ πέραν δὲν προέβη ἡ ἀνασκαφή, ἅτε μὴ ἐπιτρέψαντος τοῦ κυρίου τοῦ παρακειμένου πρὸς Ν. οἰκοπέδου ΘΘ. Διὸ ἐτράπημεν πρὸς Α. ἔνθα εἰς τὸ ἐδάφος τοῦ δωματίου Ψ καὶ

τῶν παρακειμένων ἀνευρέθησαν ὁμοία διαμερίσματα, ὡς τὸ ΙΙ καὶ ὅπισθεν τούτου τὸ ΚΚ, φέροντα τὰ κατὰ τοὺς τοίχους διαχωρίσματα, τὸ δ' ἕτερον τούτων καὶ πιθοειδὲς κατασκευάσμα ὁμοιον τῷ ε κατὰ τὸ σημεῖον π. Ἐἶτα ἡ ἀνασκαφὴ διηυθύνθη πρὸς Ν. καὶ ὑπὸ τὴν παραλιακὴν ὁδὸν, ἐκεῖ δὲ ἀπεκαλύφθη ἕτερον διαμέρισμα ΛΛ, μεθ' ὃ πρὸς Ν. ἕτερον μικρότερον ΜΜ ἔχον λοξὸν ἀνοιγμα παρὰ τὸν νότιον τοῖχον πρὸς Δ. καὶ θύρωμα πρὸς Α. ὁδηγοῦν εἰς ἕτερον μικρὸν διαμέρισμα ΝΝ φέρον πρὸς Ν. θύρωμα δι' οὗ μεταβαίνει τις εἰς ἐπίμηκες διαμέρισμα ΞΞ ἔχον πρὸς Δ. μὲν θύρωμα ὁδηγοῦν εἰς ἕτερον δωμάτιον ΟΟ διὰ τῆς πρὸς Ν. θύρας τοῦ ὁποίου μεταβαίνομεν εἰς δωμάτιον ΠΠ, οὗ μέρος ἐφάνη τοῦ λοιποῦ καλυπτομένου ὑπὸ τοῦ παρακειμένου οἰκοπέδου, ἐν ᾧ δὲν ἐπετράπη ἡμῖν ἡ ἀνασκαφὴ, καὶ ὑπὸ τῆς πρὸς Ν. κατερχομένης πρὸς τὴν θάλασσαν ὁδοῦ, ὑφ' ἣν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σκάψωμεν, ἅτε διερχομένου ἐκεῖθεν ὀχετοῦ ἀκαθαρσιῶν τῆς πόλεως.

Ἀπὸ τοῦ διαμερίσματος ΞΞ εἰσέρχεται τις εἰς διάδρομον ΡΡ ἡ εἶδος εἰσόδου εἰς τὸ τέρμα τῆς ὁποίας φαίνεται ὅτι τερματίζεται καὶ ἡ οἰκοδομὴ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος. Ἐν τῷ διαδρόμῳ τούτῳ ἡ προεξέχουσα παραστάς ρ, ἐκ πωρίνου λίθου κατεσκευασμένη, εἰς ὕψος $1\frac{1}{2}$ μέτρον φέρει ἐν τῇ πρὸς τὸν διάδρομον ὀψει ἐπίχρισιν δι' ἀσβεστοκονίας καὶ ἄνωθεν λείαν τοιαύτην διὰ γύψου, φέρουσαν χρῶμα λευκότερον μετὰ πλατείας ἐρυθρᾶς ταινίας πέριξ, ἣτις περιέθεε τὸν τοῖχον ἐν τῷ σχήματι αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ διαδρόμου τούτου διὰ θυρώματος πρὸς Α. εἰσερχόμεθα εἰς μικρὸν δωμάτιον ΣΣ, οὗ ὁ οὐδὸς ἐκ λεπτοῦ λευκοῦ μαρμάρου, οἱ τοῖχοι ἐπίπεχρισμένοι ἔσωθεν καὶ τὸ ἔδαφος ἐπεστρωμένον πλίνθοις μεγάλαις ὀπταῖς· ἀπὸ δὲ τούτου πρὸς Α. μεταβαίνομεν εἰς ἕτερον διαμέρισμα ΤΤ, ὅπερ τὸ μὲν συγκοινωνεῖ πρὸς Ν. πρὸς τὸ ΥΥ, μείζον τοιοῦτον, τὸ δὲ πρὸς Β. ἔχει ἐξοδον πρὸς τὸ ΞΞ καὶ τὸ μικρὸν πρὸς ἀνατολὰς τούτου ΦΦ, ὅπερ μᾶλλον ἀποτελεῖ μέρος τοῦ προηγουμένου. Πρὸς Α. τῶν τελευταίων τούτων διαμερισμάτων δὲν προέβη ἐπὶ πλέον ἡ ἀνασκαφὴ διότι εἰμεθα εἰς μικρὰν πλέον ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπόστασιν καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα σημεῖα, εἰς ἃ ἔστημεν ἤρχισε νὰ ἀναφαινῆται αὕτη, καθιστῶσα

ἀδύνατον τὴν πρόοδον τῆς ἐργασίας. Φαίνεται ὁμως ὅτι ἡ οἰκοδομὴ προέβαιεν ὀλίγον ἔτι καὶ ἐντὸς τῆς θαλάσσης, ἀβαθεστάτου ὄντος τοῦ μέρους τούτου· καὶ πρό τινων δ' ἐτῶν ἐσώζοντο διαμερίσματα τετραγωνικὰ κατὰ τὴν παραλίαν ἐνταῦθα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰς σήμερον παρουσιασθείσας γραμμὰς τῶν πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τελευταίων διαμερισμάτων τῆς ἀνασκαφείσης οἰκοδομῆς. Ἐν τῷ διαμερίσματι $\Xi\Xi$ ὁ τοῖχος XX μέχρι τοῦ σημείου σ ἐν συμμετρικῇ ἀποστάσει ἀπὸ τοῦ σημείου τ φέρει ἐξέχοντας τοὺς λίθους τῆς ἄνω ἐπιφανείας αὐτοῦ, εἶτα δὲ μεταξὺ τῶν ἐξεχόντων λίθων ἀνοιγμα τετραγωνικόν, οἷον παρατηρεῖται ἐν τῷ σημείῳ τ , ἐνθα εἶνε ἐνεσφηνωμένη βᾶσις μαρμαρίνη Ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ, ὥστε τοιοῦτος ἦτο ὁ σκοπὸς καὶ τῶν ἄλλων δύο ὁμοίων ἀνοιγμάτων. Τὸ ὀπισθεν δὲ τοῦ τοίχου τούτου ἔδαφος ἦτο λίαν σκληρὸν καὶ οἷον στερρῶς πεπατημένον. Ὅπισθεν τῆς θέσεως, ἐν ἣ ἡ βᾶσις τ ὑπῆρχεν ἡ ἀρχὴ κόγχης ἐν τῷ τοίχῳ κατεσκευασμένης διὰ πλίνθων ὀπτῶν ν . Παρὰ δὲ τὴν βᾶσιν τὴν μαρμαρίνην κατέληγεν ὀπισθεν καὶ ὁ τοῖχος $\Lambda\Lambda$ ὁ ὁποῖος φαίνεται ὡς ὁ τελευταῖος τῆς οἰκοδομῆς κατὰ τὴν πλευρὰν ταύτην. Ὁ τοῖχος οὗτος εἶνε ὁ κανονικώτερος ὄλων, κατεσκευασμένος ἐκ μεγάλων τετραγωνικῶν λίθων, φαίνεται χρησιμοποιοηθεὶς ἀπὸ τῆς παλαιότερας οἰκοδομῆς, ἐφ' ἧς εἶνε ἰδρυμένη ἡ νεωτέρα. Διότι ὁ χῶρος, ὃν κατέχει ἡ νέα οἰκοδομὴ, πάντως κατέχει τὴν θέσιν ἐφ' ἧς ἦτο μέρος τῶν περὶ τὴν Ζέαν νεωσοίκων, ὧν λείψανα ἐσώθησαν, τὸ μὲν αἱ τετραγωνικαὶ βᾶσεις μ , ν , τὸ δὲ τὸ ἐξωθεν καὶ πρὸς B . τῆς οἰκοδομῆς τμημα τοίχου αὐτῶν ξ κατερχομένου πρὸς τὴν θάλασσαν.

B'.

Καὶ τοιοῦτο μὲν εἶνε τὸ σύνολον τοῦ ἀποκαλυφθέντος μέρους τῆς οἰκοδομῆς. Φαίνεται δὲ ὅτι ἦτο βαλανεῖόν τι Ῥωμαϊκόν, ὡς ἔδειξαν καὶ αἱ διαιρέσεις αὐτοῦ καὶ ἡ λαμπρά τῶν ὀχετῶν κατασκευὴ καὶ δισκοειδεῖς πλίνθοι ὀπταὶ ἐρυθραὶ ἀνευρεθεῖσαι ἐν τῷ διαμερίσματι $\Lambda\Lambda$. Τὸ βαλανεῖον τοῦτο συνεδέετο ἴσως καὶ πρὸς λουτῆρας ἐν τῇ θαλάσῃ, μέχρι τῆς ὁποίας φθάνει, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγοῦνται τὰ πρό τινος ἐν τῇ θαλάσῃ φαινόμενα θεμέλια

διαμερισμάτων τὰ ὑπὸ τὸ σημερινὸν πεζοδρόμιον ἐνούμενα μετὰ τοῦ λοιποῦ μέρους τοῦ οἰκοδομήματος πέραν τῶν τελευταίων πρὸς Α. διαμερισμάτων. Ἡ κυρία εἴσοδος τῆς οἰκοδομῆς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀναφανέντων λειψάνων, κεῖται πρὸς Β. κατὰ τὴν θέσιν ἐφ' ἧς τὸ ψηφιδωτὸν τῆς Μεδούσης, πλὴν ἐὰν δείξῃ ἄλλην τινὰ τὸ ἤδη τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς κατέχον οἰκόπεδον, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται τὸ οἰκοδόμημα.

Τὰ ἐν τοῖς διαμερίσμασι Χ, Ψ, Ω καὶ πέραν τούτων πρὸς τοὺς τοίχους διαχωρίσματα, ὑπομιμνήσκοντα τὰς κτιστὰς κλίνας τῶν γνωστῶν οἰκῶν τῆς Πομπηίας, δύνανται νὰ προσθέσωσιν εἰς τὴν ιδέαν τοῦ σκοποῦ τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἑτέραν σχετικὴν πρὸς τὸ εἶδος τῶν οἰκοδομημάτων τῆς μνημονευθείσης πόλεως. Καὶ τοῦτο δὲν εἶνε παράδοξον, οὐδὲ δύναται νὰ φανῇ παράδοξος ὁ συνδυασμὸς βαλανείου καὶ ἑτέρου δυσωνύμου οἰκοδομήματος διὰ χρόνους παραλυσίας καὶ παρακμῆς καὶ καταπτώσεως ἠθικῆς.

Ὡς πρὸς τοὺς χρόνους βέβαιον εἶνε ὅτι ἐκτίσθη τὸ οἰκοδόμημα μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Σύλλα καταστροφὴν τῶν νεωσοίκων, ἀφ' οὗ εἶνε ἰδρυμένον ἐντὸς τοῦ δημοσίου χώρου καὶ ἐπ' αὐτῶν τούτων, ὡς ἔδειξαν τὰ λείψανα αὐτῶν τὰ ὑπὸ τὴν νεωτέραν οἰκοδομήν. Ἐκ τῶν ἄλλων εὐρημάτων, εὐτελῶν τινῶν πάντων, καὶ ἰδίᾳ τῶν νομισμάτων, ὧν πολλὰ χαλκᾶ τοῦ α' μ. Χ. αἰῶνος φαίνεται ὅτι τὸ οἰκοδόμημα κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀνηγέρθη, ἴσως δὲ καὶ πέραν τούτων. Οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ἐν πολλοῖς εἶνε μετὰ ἀμελείας ἰδρυμένοι, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ οὐχὶ μετὰ πολλῆς τῆς τέχνης. Τὰ ψηφιδωτὰ ὁμως εἶνε μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμελείας καὶ στερεότητος κατεσκευασμένα, τὸ δὲ τῆς Μεδούσης καὶ μετὰ τέχνης οὐ τῆς τυχούσης. Ἐπὶ τοῦ χώρου, ὃν κατέχει τὸ ψηφιδῶμα τοῦτο ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε καὶ τόδε· ὁ τοῖχος τοῦ εὐθὺς πρώτου πρὸς Δ. διαμερίσματος, ἔνθα οἱ ὄχετοί, βαίνει ἐφ' ἱκανὸν ἐπὶ τοῦ ψηφιδωτοῦ ἐδάφους καθ' ὅλον τὸ μῆκος σχεδὸν τῆς αὐλῆς, ἔσωθεν δὲ τῆς πρὸς Β. μαρμαρίνης στρώσεως Α Β, ἡ γραμμὴ τοῦ ψηφιδωτοῦ ἀπέχει τοῦ μαρμάρου περὶ τὰ 0,10, καὶ τοῦτο, ὡς φαίνεται ἔκπαλαι, ἦτοι καὶ πρὸς τὰ δύο ταῦτα μέρη φαίνεται ὡσεὶ ὑπῆρχε προηγουμένως τὸ ψηφιδωτὸν ἔδαφος εἶτα δ' ἐγένετο ἡ προσθήκη τῶν ῥηθέντων τοίχων.

Τὰ ἐπὶ τῶν τοίχων ἐπιχρίσματα εἶπον ἀνωτέρω ὅτι φέρουσι χρωματισμούς. Τοιοῦτοι ἐφάνησαν εἰς διάφορα διαμερίσματα, ἀπλοῖ ὁμως καὶ ἄνευ ἄλλου διακόσμου πλὴν ταινιῶν ἐν τῷ διαμερίσματι Γ, πρὸς τὸ κάτω μέρος τοῦ τοίχου ὑπῆρχε ταινία σκιεροῦ χρώματος μετὰ στιγματῶν ἐρυθροῦ ἀτάκτως ἐρριμμένων. Ἐν τοῖς λοιποῖς διαμερίσμασιν, ἔνθα παρουσιάσθησαν χρωματισμοί, ἔδειξαν διάταξιν τῶν τοίχων κατὰ τετράγωνα μετὰ ἐδάφους κιτρίνου καὶ ταινιῶν περίξ, κατὰ τὸν Ππομπηϊανὸν τρόπον. Ἐν τοῖς χώμασι δὲ ἀνευρέθησαν, ἰδίως κατὰ τὰ διαμερίσματα Ε, Ψ, Χ τεμάχια μαρμαροκονίας μετὰ λειοτάτης ἄριστα ἐξεργασμένης ἐπιφανείας καὶ χρώματος βαθέος ἐρυθροῦ ἄριστα διατηρουμένου, ἀλλαχοῦ δὲ καὶ κιτρίνου μετὰ λειψάνων κοσμημάτων ἐρυθρῶν οὐχὶ λίαν κανονικῶν.

Τὰ διαμερίσματα τὰ ἀπὸ τοῦ Λ Δ καὶ ἐξῆς πρὸς Ν καὶ Ἀ. ἔφερον ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ ἐδάφους στρῶμα χρώματος πλήρες λειψάνων ἀνθράκων καὶ τέφρας, ἰδίως δὲ ταῦτα παρατηρήθησαν ἐν τοῖς Μ Μ, Ν Ν, Ο Ο καὶ τῷ προσθίῳ μέρει τοῦ Ε Ε.

Γ'.

Εὐρήματα κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν παρουσιάσθησαν ὀλίγα καὶ ταῦτα ταπεινά. Τοιαῦτα εἶνε :

α'. Μαρμάρινον μικρὸν Δωρικοῦ ῥυθμοῦ κιονόκρανον ἐν τοῖς χώμασι τοῦ διαμερίσματος Κ Κ.

β'. Ὅμοια τρία Ἴωνικοῦ ῥυθμοῦ.

γ'. Μέρη κιονίσκων ἀρραβδώτων φαιοῦ λίθου.

δ'. Βάσις παραστάτου μαρμαρίνη, μήκους 0,50.

ε'. Βάσις παραστάδος μαρμαρίνη, μήκους 0,75.

ς'. Πολλὰ τεμάχια ἐξ ἐπιστρώσεως τοῦ ἐδάφους, λίθου πολύχρου.

ζ'. Ἀγαλμάτιον μαρμάρινον γυναικὸς ὀρθίας, ὕψους 0,17, φερούσης χιτῶνα καὶ ἐπίβλημα ὀλίγον ἄνω τῶν γονάτων ἐξικνούμενον, ἐζωσμένον δὲ περὶ τὴν ὀσφύν κρατεῖ τῇ δεξιᾷ καθεμιμένη τι ἐν εἴδει φιάλης, τὸ δὲ σύνολον εἰνέπως ἀποτετριμμένον. Τοῦτο εἶνε τὸ μόνον μαρμάρινον γλυπτὸν ἔργον τὸ παρουσιασθὲν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην.

η'. Ἐπτὰ ὀρθοκέραμοι ἐκ πηλοῦ μετὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης ὡς διακόσμου.

θ'. Δύο ὀρθοκέραμοι ἐκ πηλοῦ ἄνευ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐνεπίγραφοι μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ΑΘΗΝΑΙΟΥ καίτοι ἡ ἑτέρα τῶν ἐπιγραφῶν δυσδιάκριτος.

ι'. Δύο τεμάχια ὀρθοκέραμου ἐκ πηλοῦ ἄνευ Γοργονείου.

ια'. Μέρος εἰδωλίου πηλίνου εἰκονίζοντος Σιληνόν, οὐ σώζονται ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ περὶ τοὺς ὤμους.

ιβ'. Πεντήκοντα καὶ δύο χαλκᾶ νομίσματα κατιωμένα.

ιγ'. Πολλὰ ἄλλα ἐν συμπαγεῖ ὄγκῳ ἀποτριβόμενα ἐντελῶς.

ιδ'. Λεπτὸν φύλλον χαλκοῦ ἐν σχήματι ὀφθαλμοῦ μήκους 0,09, πλάτους 0,04.

ιε'. Τεμάχια ἥλων καὶ ἥλοι κατιωμένοι.

ις'. Πολλὰ τεμάχια ἀσβεστοκονίας μετὰ ὀπτῆς ἐπιχρίσεως καὶ χρωματισμῶν.

ιζ'. Ἄλλα ἄσημα συντρίμματα πηλίνων καὶ ὑελίνων ἀγγείων διαφόρων χρόνων καὶ θραύσματα μικρὰ χαλκῶν κατασκευασμάτων.

Σημειωτέον ὅτι τὰ τεμάχια τῶν ἥλων καὶ τὸ ὀφθαλμοειδὲς πέταλον ἀνευρέθησαν περὶ τὸν χώρον τῶν νεωσοίκων καὶ τὸ ἔδαφος τὸ ἐκείνων, τὸ παλαιόν. Καὶ ἐν τῇ ἑτέρᾳ δὲ ἀνασκαφῇ τῇ τῶν νεωσοίκων τῆς Ζέας ἐπὶ τῆς ἀντικρῦ παραλίας τοῦ λιμένος τούτου, ἐν τοῖς χώμασι τῶν νεωσοίκων πλείστοι ἥλοι ἀνευρέθησαν.

ιη'. Μέρος σωλῆνος μολυβδίνου μήκους 0,26 ἀνευρεθὲν ἐν τῷ νοτιῷ ὀχετῷ τοῦ πρώτου πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς Μεδούσης διαμερίσματος· ἀνῆκεν ἴσως εἰς τὸν σωλῆνα τὸν συνδέοντα τὸν περὶ τὸ δωματίον ὀχετὸν μετὰ τῆς ἐν μέσῳ βάσεως τοῦ πίδακος. Ἐν τοῖς ὀχετοῖς δὲ τούτοις ἀνευρέθησαν καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ νομίσματα ὡς καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ τὸ δάπεδον τῆς Μεδούσης καὶ πέραν τούτου.

Δ'.

Τοιαῦτα τὰ κατὰ τὰ ἀναφανέντα μέρη τῆς οἰκοδομῆς ταύτης, ἧτις δυστυχῶς καλύπτεται πρὸς νότον μὲν ὑπὸ τοῦ ἐνεῖ οἰκοπέδου καὶ τῆς Ὁδοῦ Φιλελλήνων, πρὸς Δ. δὲ ὑπὸ αἰ' λογύρου οἰ-

κίας ἐκεῖ ἰδρυμένης. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ καταπεισθῆ ὁ κύριος τοῦ γηπέδου νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀποκάκυσιν καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τῆς οἰκοδομῆς, ἵνα οὕτω συμπληρωθῆ αὕτη ἐπὶ τοῦ σχεδίου, καθ' ὅσον μάλιστα κατὰ τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ, ἐν τῷ διαμερίσματι Η Η φαίνεται ὑπὸ τὰ χῶματα ἀρχῆ ψηφιδωτοῦ παρεμφερῆς πρὸς τὸ περὶ τὴν Μεδουσαν μέρος· δὲν εἶνε δὲ παράδοξον νὰ κρύπτηται ἐκεῖ ἕτερον καλὸν ἔργον.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 1^η Νοεμβρίου 1892.

ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ

Ἐδαπανήθησαν Δρ. 2,040.55. Περὶ δὲ τῆς ψηφιδωτοῦ κεφαλῆς τῆς Μεδούσης σὰς ἀναγγέλλομεν, ὅτι ἐσυμφωνήθη ἤδη ἡ ἀγορά τῆς χρήμασι τῆς Ἐταιρίας καὶ μέλλει προσεχῶς νὰ ἀρθῆ ἐκεῖθεν, ἵνα ἀποτεθῆ εἰς τὸ ἔθνικὸν κεντρικὸν Μουσεῖον.

Τρίτη ἀνασκαφὴ ἐν *Ραμνοῦντι*, περὶ ἧς ἡ ἔκθεσις τοῦ ἐπιστατήσαντος ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Βαλ. Στάη ἐχει ὡδε·

Κύριε Πρόεδρε,

Κατὰ τὴν τρίτην περίοδον τῶν ἀνασκαφῶν ἐν *Ραμνοῦντι*, ἦτοι κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐξηκολούθησα κυρίως τὴν ἀνασκαφὴν τῶν τάφων τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς εἰς Μαραθῶνα. Ἀνεσκάφησαν πέντε τετράγωνα περικλείοντα τάφους διαφόρων χρονικῶν περιόδων, ἀπὸ τῆς Ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων. Δυστυχῶς πάντα τὰ τετράγωνα ταῦτα ἦσαν ἤδη ὑπὸ τυμβωρύχων λάθρα ἀνεσκαμμένα καὶ κυρίως κατεστραμμένα, τὰ δὲ κοσμοῦντα ποτὲ τοὺς τάφους ἐπιτύμβια ἀνάγλυφα εὐρέθησαν ἐν τεμαχίοις ἐδῶ καὶ ἐκεῖ παρερριμμένα· ὀλίγα δὲ τούτων ἦσαν καλῆς διατηρήσεως. Ἐν τούτοις ὁμως ὑδρίαί τινές μαρμάριναι καὶ τεμάχια ἀναγλύφων ἄξια λόγου περι-συνελέχθησαν καὶ ἐτοποθετήθησαν ἐν τῷ ἐκεῖ φυλακείῳ. Οὐχὶ μικροτέραν καταστροφὴν ὑπέστησαν ὑπὸ τῶν τυμβωρύχων τούτων οἱ ἐν τοῖς τετραγώνοις τάφοι οἱ κρύφα καὶ ἐν βίᾳ ἐρευνηθέν-

τες· οὐχ ἦττον καὶ μετὰ τὴν ἐπιδρομὴν ταύτην πλείστοι τάφοι ἔμειναν ἐν ἐκάστῳ τετραγώνῳ ἀνεξερεύνητοι, ἰδίᾳ τῶν ἐν τῷ χώματι ἀνωρυγμένων τῶν ἄνευ ἐπικαλύμματος τινός. Διότι κυρίως αἱ λάρνακες, ἅτε εὐχερῶς διὰ καταλλήλου ὀργάνου καὶ ἐν ἱκανῷ ἔτι βάθει ἀνιχνευόμεναι, ἐσυλήθησαν ὑπὸ τῶν τυμβωρύχων, ἐγκαταλιπόντων κενὰς ἐπὶ τόπου ταύτας. Τῶν μὴ συληθέντων τάφων τούτων οἱ πλείονες ἦσαν δυστυχῶς κεκαυμένοι, συνεπῶς δὲ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς κτερίσματα ἐντελῶς ἄχρηστα. Ἐν τοῖς μὴ κεκαυμένοις εὐρέθησαν τινὰ ἄξια λόγου ἀντικείμενα, ὧν τὰ κυριώτερα, ἅτινα καὶ παρεδόθησαν διὰ πρωτοκόλλου εἰς τὸν ἐπιμελητὴν τῶν συλλογῶν τῆς Ἑταιρίας, τῶν λοιπῶν ἦττονος λόγου ἄξιων μεινάντων ἐν τῷ ἐκεῖ φυλακείῳ, εἰσὶ τὰ ἐξῆς, ἦτοι:

1 Σύμπλεγμα δύο πηλίνων εἰδωλίων (τοῦ ἐτέρου ἔχοντος σχῆμα ἀγγείου) ἦτοι γυναικὸς καθημένης ἐπὶ ἔδρας καὶ παιδὸς παρ' αὐτῇ ἱσταμένου. Ὑψος μετὰ τῆς βάσεως 0,15.

2 Εἰδώλιον πηλίνον γυναικὸς ἀνεχούσης τὸ ἱμάτιον αὐτῆς διὰ τῆς ἀριστερᾶς. Ὑψος 0,18.

3 Εἰδώλιον παιδὸς καθημένου ἐπὶ κινοκράνου ἰωνικοῦ κίονος. Ὑψος 0,14.

4 Εἰδώλιον γυναικεῖον μετὰ περιαιρειτῶν ἄκρων, ἑλλιπέες. Ὑψος 0,18.

5 Τεμάχια πηλίνου εἰδωλίου μετὰ κεφαλῆς γυναικός. Ὑψος τῆς κεφαλῆς 0,04.

6 Εἰδώλιον γυναικεῖον καθημένον, ἀκέφαλον, τέχνης ἀρχαϊκῆς εἰς δύο τεμάχια. Ὑψος 0,16.

7 Ἀγγεῖον μικρὸν (οἰνοχόη) φέρον ἐπὶ μέλανος ἐδάφους τρεῖς μικρὰς μορφὰς παιδίων λευκοῦ καὶ ἐρυθροῦ χρώματος ἐπὶ τῆς κοιλίας καὶ κλάδον κισσοῦ περὶ τὸν λαιμόν. Ὑψος 0,08

8 Τέσσαρα μελαμβαφῆ ἀγγεῖα, ὧν δύο πυξίδες, μικρὰ καὶ κοινά.

9 Κάλπη σφαιρικὴ πηλίνη μετὰ πώματος τεθραυσμένη εἰς δύο. Ἐχει ἀλοιφὴν μέλαιναν καὶ κλάδον ἐρυθρὸν περιθέοντα τὴν κοιλίαν. Περιέχει ὅσα κεκαυμένα.

10 Τεμάχια χαλκοῦ κατόπτρου κοινοῦ καὶ ἐργαλείου χαλκοῦν ἔχον περίπου σχῆμα κώπης (μῆκος 0,13).

Πρὸς τῇ ἀνασκαφῇ ταύτῃ τῶν τάφων, τῇ διακοπήσῃ περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου, ἐπεχείρησα καὶ μικρὰν τινα σκαφὴν ὑπὸ τὸ ἄνδρον τῶν ναῶν, ἣτις ἔφερεν εἰς φῶς τὰ ἐξῆς ἀντικείμενα, μεταφερθέντα καὶ ταῦτα εἰς Ἀθήνας καὶ κατατεθέντα εἰς τὸ ἔθνικόν Μουσεῖον.

1 Μικρὰν κεφαλὴν νεανικὴν τῶν περὶ τὸ βᾶθρον τῆς Νεμέσεως ἀναγλύπτων μορφῶν (ὑπὸ Ἀγορακρίτου) ὧν ἱκανὰ λείψανα ἀνευρεθέντα πρὸ διετίας ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐφημερίδι τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἡ κεφαλὴ αὕτη εἶνε ἀνδρική, ἐφθαρμένη ὁμῶς δυστυχῶς κατὰ τὸ πρόσωπον.

2 Κεφαλὴν πωγωνοφόρου ἀνδρὸς φυσικοῦ μεγέθους ἀρχαϊζούσης τέχνης, καλῆς διατηρήσεως εἰκονίζουσαν, ὡς ἐρμηνευτὸς τυγχάνει ὁ τύπος οὗτος συνήθως, Διόνυσον.

3 Ἀνάγλυφον εἰκονίζον γυναῖκα (ἱέρειαν) κρατοῦσαν κλεῖδα, καλῆς διατηρήσεως καὶ τέχνης.

Ταῦτα ἐν συντόμῳ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μικρᾶς κατὰ τὴν τρίτην ταύτην τῶν ἀνασκαφῶν περιόδου ἀνασκαφῆς ἐν Ραμνοῦντι κατὰ τὸ 1892.

B. ΣΤΑΗΣ

Ἐδαπανήθησαν Δρ. 1,452.55.

Τετάρτη ἀνασκαφὴ ἐν Ἐλευσίνι, περὶ ἧς ἡ ἐξῆς ἔχθεσις τοῦ ἐπιστατήσαντος συναδέλφου ἡμῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ Δημητρίου Φιλίου.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

Αἱ ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφαὶ κατὰ τὸ ἄρτι λῆξαν ἔτος ἤρξαντο κατὰ Μάρτιον καὶ ἐξηκολούθησαν, μὲ μνησιαίαν κατὰ τὸ θέρος διακοπὴν ἕνεκα ἀποδημίας τοῦ γράφοντος τὰ παρόντα, μέχρι τῶν μέσων τοῦ Δεκεμβρίου μηνός. Ἀνεσκάφη δὲ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα εἰς τὸ προσῆκον βᾶθος ὅτε μεταξύ τῶν δύο Προπυλαίων χώρος καὶ ὁ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἀρχαίου τοίχου τοῦ Περιβόλου, ἥτοι ὁ μεταξύ τούτου καὶ τοῦ ὑστερωτέρου Ρωμαϊκοῦ, ἔνθα τὰ πολλὰ Βυζαντινὰ χαλάσματα, ἔτι δὲ καὶ ὁ πρὸς δυσμὰς τῶν μεγάλων Προπυλαίων τόπος ἔνθα εἶχεν

ἤδη εὐρεθῆ ἢ καὶ μετ' εἰκόνας δημοσιευθεῖσα τοιχογραφία. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰ λείψανα οἰκοδομημάτων νέα διδάγματα λόγου ἄξια δὲν ἐπορίσθημεν ἐκ τῶν ἐν τοῖς μνημονευθεῖσι τόποις ἀνασκαφῶν, τὰ ἐξ αὐτῶν ὁμως εὐρήματα παρ' ἐλπίδα καὶ πολλὰ ἦσαν καὶ τινα τούτων οὐκ εὐκαταφρόνητα, οἷον ἄγαλμα Ποσειδῶνος μικροῦ μεγέθους (0,60 περίπου Γ. Μ. τὸ ὕψος) σχεδὸν ἄρτιον μάλιστα κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ ἕτερον Βάκχου, ἀκέφαλον ὁμως τοῦτο καὶ τὰ ἄνω ἄκρα ἀποκεκρουσμένον, ἀλλὰ δεξιωτέρου ἢ ὁ Ποσειδῶν τεχνίτου ἔργον, ἀμφότερα δὲ προϊόντα τέχνης, ὡς νομίζω, τῶν περὶ τοὺς Ρωμαίους χρόνων καὶ ἐκ λίθου πεντελικοῦ πεποιημένα. Μνείας δὲ ἄξια εἰσέτι εἶνε κεφαλὴ Βάκχου μικρά, ἀλλ' οὔτε προσαρμύζουσα εἰς τὸ μνημονευθὲν ἄγαλμα, οὔτε ἐν γένει εἰς αὐτὸ ἀνήκουσα, καὶ ἄγαλμα ἀκέφαλον νεαροῦ Σατύρου.

Ἐνεπιγράφους λίθους εὔρομεν ὀλίγους· ἄξιοι δὲ μνείας ἐνταῦθα εἶνε μάλιστα ψήφισμα τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου με ἀνάγλυπτον κατὰ τὸ ἄνω τῆς στήλης μέρος παράστασιν τοῦ πέμπτου πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, ἐν ᾧ γίνεται λόγος περὶ κατασκευῆς γεφύρας κατὰ τοὺς Ρεῖτους καὶ ἐπιστολῇ Αὐτοκράτορος Ρωμαίου (τοῦ Ἀδριανοῦ;) πρὸς τὸ γένος τῶν Εὐμολπιδῶν. Ἄλλὰ περὶ πάντων τούτων θὰ γείνη μακρότερος λόγος καὶ ἀλλαχοῦ.

Καὶ κατὰ τὸν λόφον ὁμως τῆς Ἀκροπόλεως εἰς ἀνεύρεσιν τῆς γραμμῆς τοῦ τείχους τοῦ περιβάλλοντός ποτε τὸν λόφον αὐτῆς μέχρι τοῦ σημείου, ἐνθα τοῦ Φραγκικοῦ Πύργου σώζονται τὰ ἐρείπια, ἐσκάψαμεν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὅσον τοῦτο ἦτο δυνατόν, ὅσον δηλ. δύστροποι ἰδιωτικαὶ ἀξιώσεις δὲν παρεκώλυσαν τὸ ἔργον. Καὶ κατὰ μὲν τὸ πρὸς Βορρᾶν μέρος ἔχνη τῆς γραμμῆς τοῦ τείχους σφύζονται σχεδὸν πανταχοῦ, ὥστε καὶ νὰ δύνηται αὕτη ν' ἀναπαρασταθῆ ἐπὶ τοῦ χάρτου τοῦλάχιστον σχεδὸν ἀσφαλῶς καὶ βεβαίως μέχρι τοῦ κώνου τοῦ βουνοῦ. ἐνθα τὰ ἐρείπια τοῦ Φραγκικοῦ Πύργου. Κατὰ τὸ πρὸς νότον ὁμως μέρος οὔτε τὰ ἔχνη τῆς γραμμῆς ν' ἀνεύρω πανταχοῦ ἠδυνήθην, οὔτε νὰ ἐννοήσω σαφῶς κατῶρθωσα πῶς εἶχον τὰ τοῦ τείχους κατὰ ταύτην αὐτοῦ τὴν πλευράν. Αἱ δὲ ἐν αὐτῷ τῷ ὑψώματι, ἐνθα ὁ Φραγκικὸς Πύργος, ἀνασκαφαὶ οὐ μόνον Πύλης ἀνοιγμα κατὰ

τὸ ΜΔὸν ἄκρον τοῦ τείχους ἤνεγκον εἰς φῶς καὶ βαθμίδων λείψανα εἰς ἀνάβασιν, ἀλλὰ καὶ οἰκίσκων λείψανα, ὧν ἴσως τινὰ καὶ ἀρχαῖα, ἔπεισαν δὲ ἐμὲ τοῦλάχιστον ὅτι οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχον ἐνταῦθα Πύργον, ἀλλὰ περιελαμβάνετο καὶ οὗτος ὁ χῶρος ἀπλῶς εἰς τὸν λοιπὸν τοῦ τείχους Περίβολον. Εὐρέθησαν δὲ καὶ ἐνταῦθα ἀνάγλυφά τινα, νεκρικὰ ὡς τὸ πολὺ (ὧν ἐν μάλιστα καὶ λόγου ἄξιον) μετενεχθέντα, ὡς φαίνεται, ἐκεῖ ὑπὸ τῶν τὸν Πύργον οἰκοδομησάντων. Λυπηρὸν δὲ ὅτι ἐν τῇ ἰδίῳς Ἀκροπόλει, ἥτοι τῷ ἀμέσῳ τοῦ Τελεστηρίου ὑπερκειμένῳ ὑψώματι τοῦ λόφου, δὲν ἠδυνήθη ἐισέειν νὰ σκάψω, εἰ καὶ ἠγοράσθησαν ἐσχάτως ἐκεῖ ἀγροὶ τινες διὰ χρημάτων τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας. Ὅτι ὁμῶς καὶ τοῦτο τὸ μέρος περιεβάλλετο ποτε καὶ δὴ ἐν τοῖς παναρχαίοις χρόνοις δι' ἰδιαιτέρου τείχους ἔχω λόγους νὰ πιστεύω καὶ ἐκ σφζομένων ἐτι λειψάνων· πολὺ βραδύτερον ἐξετάθη ὁ Περίβολος τῆς Ἀκροπόλεως μέχρι τοῦ ὑψώματος ἐνθα ὁ Φραγκικὸς Πύργος.

Πλὴν ὁμῶς τῶν ἀνασκαφῶν ἐγένετο ἐν Ἐλευσίνῃ κατὰ τὸ ληξάν ἔτος καὶ ἀπομάκρυνσις ἢ ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ τόπῳ κατάλληλος τοποθέτησις τῶν σκεπαζόντων οὐ μόνον ἀμφότερα τὰ Προπύλαια ὀγκωδῶν λίθων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ Τελεστήριον καὶ τὴν Φιλώνειον Στοὰν καὶ τὴν πρὸ ταύτης αὐλὴν τοῦ ἱεροῦ, ὥστε νῦν ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν Ἐλευσίνα δύναται, καὶ ἀπλουστερός τις ὧν, νὰ συλλάβῃ ἐννοιάν τινα ἐκ τῶν ἐρειπίων τῶν ποτε περικαλλῶν αὐτῆς ἱερῶν. Χάριν δὲ τῆς εὐπρεπεστερας ταύτης ἀναδείξεως τῶν μεγάλων Προπυλαίων κατηδαφίσθη καὶ μέρος τοῦ ὀχυρωματικοῦ τοίχου (ρ-ρ') τοῦ ἀπὸ τούτων πρὸς τὸν βράχον κατατεινομένου, ἐν τούτῳ δὲ εὐρέθησαν ἐντετειχισμένοι καὶ οἱ ἄνω μνημονευθέντες ἐνεπίγραφοι λίθοι. Ἄλλ' ἢ ἀνακάθαρσις αὕτη, οὕτως εἰπεῖν, ἢ κατὰ τὰ μεγάλα Προπύλαια καὶ εἰς ἄλλην τινὰ σπουδαιοτάτην, ὡς φρονῶ, μᾶς ἤγαγεν ἀνακάλυψιν, τὴν εὔρεσιν δηλ. τοῦ Καλλιχόρου φρέατος «ἐνθα τὸ πρῶτον Ἐλευσινίων αἱ γυναῖκες χορὸν ἔστησαν καὶ ἦσαν εἰς τὴν θεὸν» κατὰ Παυσανίαν (1, 38, 4). Καὶ τῷ ὄντι καθαρισθέντος ἐκ τῶν σκεπαζόντων αὐτὸν πολλῶν λίθων καὶ ὀλίγων χωμάτων καὶ τοῦ χώρου ἐκείνου τοῦ μεταξὺ τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ Πύργου τοῦ σημειουμένου ἐν τῷ Διαγράμματι τῶν Πρακτικῶν τοῦ ἔτους 1887ου διὰ τοῦ

γράμματος Α'''' εὑρέθη φρέαρ πάνυ καλῶς ἐκτισμένον, οὗ οἱ περὶ τὸ στόμιον αὐτοῦ, ὡς περὶ κέντρον, ὁμοκέντροι κύκλοι εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διήγειραν εἰς τὸν νοῦν μου τὴν ἔννοιαν τοῦ Καλλιχόρου, ἦτοι, κατὰ τὴν ὀρθὴν τῆς λέξεως ἐρμηνείαν, τοῦ φρέατος τοῦ ἔχοντος καλοὺς χοροὺς δηλ. κύκλους (ἢ ἄλωνα) ἐπίτηδες ἐκ τῶν προτέρων περὶ τὸ στόμιον περιγεγραμμένους πρὸς κανονικωτέραν τοῦ κυκλικοῦ τῶν ἀρχαίων χοροῦ ρύθμισιν. Καὶ ναὶ μὲν τὸ σφζόμενον φρέαρ φαίνεται μὴ ὄν αὐτὸ τὸ ἀρχαῖον, ἐπισκευασθὲν δὲ ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις παρέμεινεν ἀπλῶς εἰς ἀνάμνησιν, ἀφοῦ, ὅταν τούλάχιστον τὰ μεγάλα ἐκτίσθησαν Προπύλαια, δὲν ἦτο πλέον δυνατόν νὰ γίνηται ἐκεῖ χορός. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀναιρεῖ, ἀλλὰ τούναντίον πολὺ μᾶλλον ἐπικυροῖ τὴν γνώμην μου, καθὼς καὶ αὐτὴ ἡ ἐπισκευὴ γενομένη (ἀδιάφορον εἰς ποίους ἀκριβῶς χρόνους) κατὰ τὴν παράδοσιν, διότι οὐδένα ἄλλον ἐμβλέπω τῆς κατασκευῆς τῶν ὁμοκέντρων κύκλων λόγον. Ἐπειτα διὰ τίνα ἄλλον λόγον θὰ ἐσέβοντο ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ὑπάρχον φρέαρ οἱ κατασκευάσαντες τὰ μεγάλα Προπύλαια, ὥστε οὐ μόνον τὴν τελευταίαν αὐτῶν βαθμίδα νὰ μὴ κατατείνωσι καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ φρέαρ νὰ περιβάλλωσι διὰ τοίχου ἀποχωρίζοντες οὕτω αὐτὸ τοῦ λοιποῦ πρὸ αὐτῶν λιθοστρώτου, ὅπερ καὶ κατὰ πολὺ ὑπέρεται τοῦ φρέατος; Ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ πηγαὶ συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς γνώμης μου καὶ καθιστῶσιν αὐτὴν πλέον ἢ πιθανήν, βεβαίαν, δύναμαι νὰ εἶπω, διότι κατὰ μὲν τὸν Ὀμηρικὸν εἰς Δήμητρα Ὑμνον (στίχ. 272) τὸ Καλλιχόρον ἀναγκαίως ἔπρεπε νὰ κῆται πλησίον τοῦ προύχοντος Κολωνοῦ, ἐφ' οὗ κατὰ διαταγὴν τῆς θεᾶς ἐκτίσαν οἱ Ἐλευσίνιοι τὸν ναὸν τῆς, κατὰ δὲ τὸν Πausανίαν (μνημονεύοντα αὐτὸ εὐθὺς μετὰ τὸν ἐκεῖ πλησίον κείμενον ναὸν τῆς Προπυλαίας Ἀρτέμιδος καὶ Ποσειδῶνος πατρὸς) ἔκειτο ἔξω τοῦ Περιβόλου καὶ αὐτοῦ τοῦ Ρωμαϊκοῦ, ἐννοεῖται, ὅστις κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ περιηγητοῦ ἦν ἀναντιρρήτως ἐκτισμένος· αἱ δὲ πληροφορίες αὐταὶ εἰς τοῦτο καὶ μόνον ἐξ ὧν τῶν φρεάτων, ἃ ἐγὼ πέριξ τοῦ λόφου ἀνέσκαψα, ἀρμόζουσι (1).

(1) Οἱ ἀναζητοῦντες, ἐνιοὶ δὲ καὶ ἀνευρόντες (παραβ. Bursian, Geogr. von Griechenland I, σελ. 330-331) τὸ Καλλιχόρον φρέαρ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπλανή-

Ἄλλη δέ τις ἀνακάλυψις εἰς τὴν αὐτὴν κυρίως ἀνακάθαρσιν ἔχουσα τὴν πηγὴν τῆς, τὸ ὅτι δηλ. ὑπὸ τὴν μεσημβρινοανατολικὴν γωνίαν τῶν μεγάλων Προπυλαίων ὑπάρχει δεξαμενὴ τῶν Ρωμαϊκῶν ὡσαύτως χρόνων κατασκευάσμα ἐκρίθη ἐπίσης ἀξία μνείας καὶ ἐνταῦθα ὄχι τόσον διότι προσθέτει καὶ αὕτη ἓνα ἔτι εἰς τοὺς προϋπάρχοντας λόγον τοῦ ὅτι καὶ τὰ μεγάλα Προπύλαια εἶναι Ρωμαϊκῶν χρόνων κτίσμα, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὸ περιεργον τοῦ πράγματος (1).

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐξαγόμενα τῆς ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφῆς κατὰ τὸ ληξάν ἔτος. Ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, μίαν περίπου ὥραν μακρὰν τοῦ σημερινοῦ χωρίου κατὰ τὴν Ἰερὰν ὁδὸν (ἧς καὶ κατὰ τοῦτο τὸ τμήμα πολλαχοῦ σφίζονται ἀρίδηλα ἴχνη) ἐγένετό τις ὑπ' ἐμοῦ ἀνασκαφικὴ ἔρευνα, κατὰ τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν μνημεῖον, τὸ κοινῶς μὲν Ἀσπρόπυργον καλούμενον, εἰς δὲ τὸν

θησαν ἀναντιρρήτως ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου καὶ τῶν ἄλλων πηγῶν ὅσαι, ἀδελόν πως, συνέχεον τὸ Καλλιχόρον πρὸς τὸ Παρθένιον φρέαρ (πρβλ. Ἀπολ. 1, 5, Καλλιμαχ. Ὕμνον εἰς Δήμητρα στίχ. 16). Ὁ Ὀμηρικὸς Ὕμνος ποιεῖ τὴν Δήμητρα καθεσθεῖσαν παρὰ τὸ Παρθένιον φρέαρ (στίχ. 99) ὅπερ ἔκειτο ἀναμφιδόλως κατὰ τὴν ὁδὸν κοίλην κατ' ἀμαξιτὸν ὡς ὁ αὐτὸς Ὕμνος καλεῖ αὐτὴν (στίχ. 177) τὴν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσίνα βεβαίως ἄγουσαν, ἀφοῦ ἡ Δημήτηρ ἤρχετο ἐκ τοῦ Θορικοῦ. Ὁ Πάμφως (παράδ. Πausan. ἔ. ἀ. καὶ Förster Der Raub der Persephone σελ. 30) καλεῖ τὸ φρέαρ, παρ' ὃ ἡ Δημήτηρ ἐκάθησεν ἄνθιον καὶ υποθέτει αὐτὸ κείμενον κατὰ τὸ τμήμα τῆς ὁδοῦ τὸ ἐξ Ἐλευσίνος εἰς Μέγαρα ἄγον, ἀφοῦ κατὰ τοῦτον τὸν ποιητὴν ἡ Δημήτηρ ἤλθεν ἐξ Ἀργούς. Ὁ Lenormant (Recherches à Éleusis σελ. 365, 369, 382) ὀρθῶς ἀνεζήτει τὸ Καλλιχόρον φρέαρ, τῷ Ὀμηρικῷ Ὕμνῳ, τῇ ἀρίστη ταύτῃ πηγῇ, ἐπόμενος ὑπὸ τὸν προὔχοντα Κολωνόν καὶ ἐντεῦθεν υπέθεσεν ὅτι Καλλιχόρον ἠδύνατο νὰ ἦναι, τὸ φρέαρ τὸ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Πλούτωνος (ἴδε Διάγραμμα ἐν Πρακτικαῖς τοῦ ἔτους 1887^{ου}) οὐκ ὀρθῶς βεβαίως, διότι ὄχι μόνον τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὴν ρητὴν τοῦ Πausanίου μαρτυρίαν, καθ' ἣν, ὡς ἐρρήθη, τὸ Καλλιχόρον ἔκειτο ἔξω τοῦ Περιδόλου, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦτο τὸ φρέαρ (τὸ κατὰ τὸ ἱερόν τοῦ Πλούτωνος) χορὸς νὰ σταθῇ οὐδέποτε ἦτο δυνατόν, οὔτε δηλ. καὶ πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τῶν πέριξ ἐκεῖ κατοπιν οἰκοδομηθέντων κτισμάτων, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους.

(1) Φαίνεται ὅτι ἡ δεξαμενὴ προϋπήρχε καὶ δὲν κατεστράφη κριθεῖσα ἰκανῶς στερεὰ ὥστε νὰ υποβαστάσῃ τὸ ὄντως τεράστιον βᾶρος τῆς μεσημβρινοανατολικῆς γωνίας τῶν Μ. Προπυλαίων. Περὶ τούτων δὲ ὄντος τοῦ λόγου ἄς σημειώσω ἐνταῦθα, ὅτι δὲν ἐσημείωσα ἀλλαγῶν ἐξ ἀδελφείας, ὅτι δηλ. αὐτὸς ὁ Lenormant εἶχεν ἤδη ἀνεύρει ἀσφαλῆ πειστήρια (Recherches, σελ. 46 καὶ ἐξ.) ὅτι Ρωμ. χρόνων κτίσμα ἦσαν καὶ ταῦτα καὶ ἄπορον τῇ ἀληθείᾳ πῶς ἔπειτα δὲν εἶχεν ἀνακαλύψει καὶ τὴν περὶ ἧς ἐνταῦθα ὁ λόγος δεξαμενὴν.

ἀρχαιολογικὸν κόσμον γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα *τάφος τοῦ Στράτωνος*. Καὶ ὅτι μὲν τὸ κτίσμα *τάφος* τοῦ Στράτωνος, οὐ ὡς καὶ τῆς οἰκογενείας του φέρει ἀναγεγραμμένον τὸ ὄνομα λίθος ἐκεῖ πρό-
 παλαι κατακεῖμενος (Κουμαν. Ἐπιγρ. Ἐπιτύμβ. ἀριθ. 714)(1)
 δὲν εἶναι, ἐρρήθη ἤδη καὶ παρ' ἄλλων (Lenormant, Rech σελ.
 327), ἀλλὰ καὶ τί ἦν ἀληθῶς τὸ κτίσμα, δύσκολον νὰ ρηθῆ καὶ
 μετὰ τὴν γενομένην αὐτοῦ ἀνασκαφὴν (2). Ὁ Πausανίας (1,38,

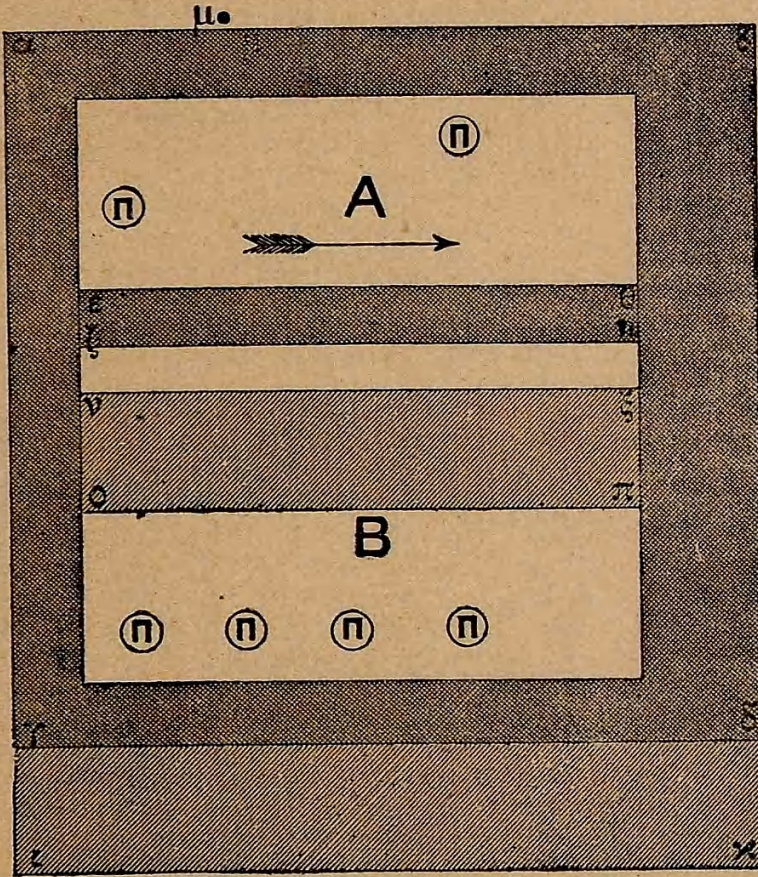
(1) Ὁ λίθος εἶναι τῶν συνήθων ἐκείνων μνημείων, ἅτινα ὁ Κουμανούδης ὑπὸ
 τὴν ε' κατηγορίαν ἀναφέρει (ἔ. ἀ. Προλεγόμενα σελ. 15') φέρει δὲ ἐπὶ τῆς ἄνω
 τοῦ ἐπιφανείας καὶ στρογγύλην (διάμετρο. 0,30) καὶ ἄρκετὰ βαθεῖαν (βάθ. 0,10)
 κοιλότητα πρὸς ἐπιθεσιν οἷου δήποτε ἐπιθέματος. Μῆκος ἔχει ὁ λίθος 2,10, ὕψος
 0,70 καὶ πλάτος ἧτοι πάχος 1,00 Γ. Μ. Τὸ δὲ σχῆμα τῶν γραμμάτων ἐμφαίνει
 τοὺς τοῦ 1ου μ. Χ. αἰῶνος χρόνους.

(2) Παραθέτων ἀπέναντι ἀπλοῦν αὐτοῦ σχεδιάσμα ἀνάγκη νὰ προσθέσω εἰς
 διασάφησιν καὶ τὰ ἐξῆς.

Οἱ τοῖχοι τοῦ τετραπλεύρου *αβγδ* εἶναι κατὰ τὴν θεμελίωσιν αὐτῶν (σφζο-
 μένην εἰς ὕψος σχεδὸν πανταχοῦ 1,00 περίπου Γ. Μ.) ἐκ μικρῶν ποταμίων λί-
 θων (συνήθως βοτσάλων καλουμένων) πηλῶ μόνον συνδεδεμένων πρὸς ἀλλήλους
 μετὰ περισσῆς, ὑπερβολικῆς δύναμαι νὰ εἶπω, ἐπιμελείας ἐκτισμένοι, ὁ δὲ πρὸς
 βορρᾶν τοῖχος διπλάσιος σχεδὸν τὸ πάχος τῶν τῶν ἄλλων πλευρῶν. Ἐχωρίζε-
 ζετο δὲ τὸ τετράπλευρον τοῦτο εἰς δύο ἄνισα ἄλλα τετράπλευρα (Α, Β) διὰ τοῦ
 μεσοτοιχοῦ *εζηθ* ὁμοίαν ἔχοντος τὴν θεμελίωσιν. Ἐπὶ τῆς θεμελιώσεως ὄλων
 τούτων τῶν τοίχων εἶναι ἐκτισμένοι εἰς ὕψος 0,50 τοῖχοι ὄλως διάφοροι τὸν
 τρόπον τῆς οἰκοδομίας, ἐκ κοινῶν λίθων, ὀπτοπλίνθων, θραυσμάτων κεραμιδιῶν
 καὶ κατὰ τὴν βόρειον πλευρᾶν καὶ πωρίνων πλίνθων, ἐνιαχοῦ καὶ δι' ἀσβέστου
 συγκεκολλημένων, ἐκτισμένοι, ἐπὶ δὲ τούτων εἶναι ἐπιτεθειμένοι καὶ οἰονεῖ συνέ-
 χειαν αὐτῶν ἀποτελοῦσαι ἀσβέστῳ δὲ συγκεκολλημέναι πρὸς ἀλλήλας αἰ ἐκ μαρ-
 μάρου ὀγκῶδεις ἐκείναι πλίνθοι, αἵτινες καὶ προσδίδουσιν εἰς τὸ οἰκοδόμημα ὄψιν
 ἀρχαίου κτιρίου ἐν ἐρειπίοις εἰς τὸν μακρόθεν πως μάλιστα βλέποντα αὐτό. Ὁ
 ἀραιότερον σκιασθεῖς τοῖχος *γδικ* εἶναι προέκτασις ἢ μᾶλλον προσθήκη πρὸς
 ἀνατολὰς τοῦ ἀρχικοῦ τετραπλεύρου *αβγδ* ὀργανικῶς, οὕτως εἶπεν, πρὸς αὐτὸ
 μὴ συνδεομένη, μὴ ἔχουσα κυρίως θεμελίωσιν, ἀποτελουμένη δὲ, καθ' ὅσον σφ-
 ζεται, ἐξ ὀλίγων πωρίνων καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν ἐκ μαρμαρίνων πλίνθων· ἐπ' αὐ-
 τῆς δὲ ἴστανται νῦν ὄρθιοι δύο ὀγκωδέστατοι μαρμαρίνοι λίθοι καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς
 πλευρᾶς τοῦ ἐτέρου αὐτῶν (τοῦ καὶ μᾶλλον σφζομένου ὕψ. 1,80, πλ. 1,15,
 πάχ. 0,80) φέρεται ἀναγεγλυμμένος μυρσίνης (;) στέφανος καὶ παρ' αὐτὸν ὄφρις.
 Περαιτέρω πρὸς ἀνατολὰς ὑπάρχουσι λείψανα τοίχων κακοκτιστῶν ἐπίσης κτι-
 σμάτων, ἃ δὲν ἔκριναν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσω ἐν τῷ σχεδιάσματι, καὶ εἰς ἀπό-
 στασιν 12,00 Γ. Μ. περίπου καὶ φρέαρ βυζαντινῶν ἴσως χρόνων. Κόγχης βυ-
 ζαντινῆς ἐκκλησίας λείψανα οὐδαμοῦ ἠδυνήθησαν νὰ εὑρω· εὔρον ὅμως ἐντὸς τοῦ
 τετραπλεύρου *αβγδ* (καὶ ἐσημείωσα τὴν θέσιν ἐν τῷ σχεδίῳ, ὡς βλέπει ὁ ἀνα-
 γνώστης) τὰ συντρίμματα μεγάλων πηλίνων πίθων, ἧν ἡ διάμετρος κατὰ τὴν

2) τέσσαρα μνημονεύει κατὰ τὸ τμήμα τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ τὸ ἀπὸ τῶν Ρειτῶν μέχρις Ἐλευσίνος μνήματα, ἀλλ' οὐδενὸς τού-

κοιλίαν ὑπελογίσθη ὑπ' ἐμοῦ εἰς 1,20 Γ. Μ. περίπου. Καὶ ἐν μὲν τῷ διαμερίσματι Β, εὔρον κυρίως τεσσάρων τοιούτων τὰ ἔχνη, ὑποθέτω δὲ ὅτι πέντε ἦσαν οἱ πάντες καταλαμβάνοντες ὅλον τὸ μῆκος τοῦ δωματίου, παραλλήλως δὲ καὶ πλησιέστατα πρὸς τὸν τοῖχον, ψαύοντες σχεδὸν αὐτόν, τῆς ἀνατολικῆς του πλευ-

1: 100

ρᾶς ἰδρυμένοι, ἐν δὲ τῷ διαμερίσματι Α δύο μόνον ἐκεῖ ἔνθα καὶ ἐσημείωσα ἐν τῷ σχεδιάσματι τὴν θέσιν των. Οἱ πύθοι ἦσαν τῶν συνηθῶν ἐκείνων, τῶν συχνότατα εἰς ἀνασκαφὰς ἀνευρισκομένων, ὅπως βαναυσουργικοὶ τὴν κεραμοποιίαν καὶ εἰς ἐναπόθεσιν δημητριακῶν καρπῶν, ὡς φαίνεται, προωρισμένοι (εἰς τούτων ἔφερε λείψανα κριθῆς κεκαυμένης ἀρίδηλα, τινὲς δὲ τεθραυσμένοι καὶ μολύβδω πάλιν συγκεκολλημένοι ἦσαν). Ἀγγείων ἄλλων θραύσματα εὔρον ὀλίγα καὶ ταῦτα

των δὲν πιστεύω ὅτι ἔχομεν ἐνταῦθα τὰ λείψανα. Ὅτι δὲ εἰς μεταγενεστέρους βαρβάρους χρόνους μετεσκευάσθη τὸ οἶον δῆποτε τοῦτο κτίσμα (καὶ τότε πιθανῶς μετηνέχθη ἐκεῖ μετὰ καὶ ἄλλων μαρμαρίνων πλίνθων καὶ ὁ τὸ ὄνομα τοῦ Στράτωνος φέρων λίθος) ἀναντιρρητὸν, ὅχι ὁμως καὶ εἰς Βυζαντινὴν ἐκκλησίαν ὡς ὁ ἡμέτερος Ραγκαβῆς καὶ ὁ Lenormant ἐπρέσβευον, ἀφοῦ οὐδὲν γνῶρισμα τῆς ἰδρύσεώς ποτε ἐνταῦθα Βυζαντινῆς ἐκκλησίας

καθ' ἑαυτὰ ἄσημα, οὐχ ἦττον ὁμως τοὺς Ἑλληνορωμαϊκοὺς ἔτι χρόνους μαρτυροῦντα, κατὰ τὴν ἔξωθεν ἀνασκαφὴν τῶν θεμελίων κατὰ δὲ τὸ σημεῖον μ καὶ ἀγγεῖον κοινὸν ἐμπεριέχον 300 περίπου Ἀθηναϊκὰ χάλκινα νομίσματα τῶν χρόνων Μιθριδάτου τοῦ μεγάλου κατὰ τὸν κ. Σθορῶνον (146-97 π. Χ.). Ἡ θεμελίωσις ἐκείνη ἢ ἐκ μικρῶν λίθων ποταμίων ἐκτισμένη φαίνεται μοι Ἑλληνικῶν μᾶλλον χρόνων κατασκευάσμα (ἐξ ὁμοίου ὕλικού, πηγάζοντος ἀναμφισβόλως ἐκ τῆς γειτνιασέως ποταμοῦ ἢ χειμάρρου καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ἐπιμελῆ τρόπον ἐκτισμένα εἶνε, ἂν ἡ μνημῆ δὲν μὲ πλανᾷ, τὰ θεμέλια τῶν ἐν Ὀλυμπία θησαυρῶν) ἂν καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ ὅτι καὶ ἐν Ρωμαϊκοῖς καὶ Βυζαντινοῖς ἔτι χρόνοις ἠδύνατο κατὰ τὸν ἴδιον νὰ κτίζωσι τρόπον. Ἄλλ' οἷον δῆποτε καὶ ἂν ἢ χρόνων προῖόν ἢ θεμελίωσις αὕτη σύγχρονος ἀναντιρρήτως δὲν εἶναι τῶν ἐπ' αὐτῆς υπερκειμένων τοίχων καὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀνωτέρω προεκτάσεως, ὥστε βεβαίως ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις καὶ τούτοις ἀληθῶς πᾶν βαρβαρικοῖς, μετεποιεῖται τὸ ἀρχικὸν ἐκεῖνον κτίσμα, τότε δ' ἐκτίσθη πιθανῶς καὶ ὁ τοῖχος *νησοπ*, ὃν ἀνωτέρω παρέλειψα νὰ σημειώσω καὶ ὅστις κατὰ τὸν ἴδιον ἀμελῆ καὶ ὄλως πρόστυχον τρόπον (ἀσθέστω) εἶναι ἐκτισμένος καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἢ ὀλίγον ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου ἐδραζόμενος, ἐφ' οὗ καὶ ἡ μνημονευθεῖσα προσθήκη. Καὶ οἱ πίθοι πότε ἐδῶ ἐτέθησαν; Καθ' οὗς ἡ μετασκευὴ ἐγένετο χρόνους ὑπέθεσα κατ' ἀρχὰς (τὸ ὕψος αὐτῶν ὑπολογισθὲν παρ' ἐμοῦ κατὰ τὰ σωζόμενα αὐτῶν λείψανα καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ χώματος ἔχρη ὑπερέβαινε ἀναντιρρήτως κατὰ πολὺ τὸ σωζόμενον ὕψος τῆς ἐκ βοτσαλῶν θεμελίωσεως), ἀλλὰ τεμάχιον μὲν ὅμοιον εὔρον ὑπὸ τὸν τοῖχον *νησοπ* εἰς τὰ χώματα, ἕτερον δὲ μοι ἐφάνη ἐντετεῖχισμένον εἰς τὸν τοῖχον, τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τὸν υπερκείμενον τῆς ἐκεῖ ἀρχαιότερας θεμελίωσεως. Ἄλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἢ καὶ οἱ πίθοι οὗτοι, ἢ ἔλλειψις παντὸς ἔχους κόγχης, τὸ ὄλον ἐν γένει σχῆμα καὶ τοῦ ἀρχικοῦ καὶ τοῦ μεταπεποιημένου κτίσματος καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ λείψανα τοίχων, τῶν αὐτῶν χρόνων, οἷον καὶ ἡ μετασκευὴ, ὄντων, πάντα ταῦτα ὁμοῦ ὑπ' ὅψιν λαμβανόμενα μὲ κρατύνουσι εἰς τὴν ἐν τῷ κειμένῳ ἐξενεχθεῖσαν γνῶμην ὅτι Βυζαντινὴ ἐκκλησία δὲν ὑπῆρξέ ποτε ἐνταῦθα. Καὶ ὁμως κάλλιστα ἀληθῶς θὰ ἐξηγητο οὕτω (ἐπὶ τῇ ὑποθέσει δηλονότι ὅτι περὶ κτίσεως ἐκκλησίας προῦκειτο) οὐ μόνον ἡ συσσώρευσις ἐκεῖ τοσοῦτων (περὶ τὰς 50 εὔρηται καὶ νῦν ἐν τῷ τόπῳ) καὶ τηλικούτων μαρμαρίνων πλίνθων ἐκ διαφόρων ἀρχαίων μνημείων (καὶ πλησίον ἂν ὑποθεθῶσιν ὅτι ἔκειντο ταῦτα) εἰλημένων, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ ἐπὶ τούτων τῶν λίθων ἐγγράφακι ἐπιτύμβιοι χριστιανικαὶ ἐπιγραφαί, ἀφοῦ, ὡς γνωστὸν, καὶ ἐπὶ τῶν πλίνθων τῶν τοίχων τοῦ Θεσείου (ἴσως δὲ καὶ ἄλλων, καὶ ἐγὼ δὲν ἐνθυμοῦμαι, ἀρχαίων οἰκοδομημάτων εἰς ἐκκλησίας μεταβληθέντων) εὔρηται ὅμοιαι χριστιανικαὶ ἐπιγραφαὶ ἐγκεχαραγμένα.

Σλαῦοι εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας καὶ ἐγκατε-
στάθησαν ἐν αὐτῇ (τοῦθ' ὅπερ οὐδεὶς ὁ ἀρνούμενος) ἀλλ' ὅτι
καὶ γραπτὰ ἔτι μνημεῖα κατέλιπον ἡμῖν τῆς ἐγκαταστάσεώς των.

σμένου κατὰ τὴν ΜΑ γωνίαν τοῦ κτιρίου ἀναγινώσκονται πάνυ εὐκόλως ὡς με-
γάλα καὶ βαθέως ἐγκεχαραγμένα τάδε τὰ γράμματα χρόνους ἔτι μαρτυροῦντα
τοὺς τελευταίους Μακεδονικοὺς

..... Ν Ζ Η Χ Δ Β

ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων τριῶν ἐπίσης χριστιανικὰ ὀνόματα. Ἐπὶ τοῦ ἐνός τούτων
(τοῦ καὶ ἀφαιρεθέντος ἐσχάτως καὶ μὴ εὑρισκομένου πλέον ἐν τῷ τόπῳ) ἀνε-
γνώσα τάδε τὰ γράμματα

Δ Ν Υ
ΠΥΡΓΟΥ

ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων δύο τὰ ἐξῆς.

1

Λ Ο Ι Ψ Ρ

Κ
Ψ
Ξ
Δ
Ϟ
ϙ

Γ Α Φ Ω Ρ Α Τ Ο Υ

2

† Β Ο Η
Ι Ψ Κ Μ

Γ Η

Ϟ ϙ

Δ Ρ Ο Ν Ν Γ Γ Δ . . .

† ϙ Ϟ

Τ Η Λ Ο Χ Ε Ι Τ Ο Υ

Ἄλλα καὶ ἄλλα ἴσως ὑπάρχοντα ἐπ' αὐτῶν γράμματα δὲν ἠδυνήθην νάνα-
γνώσω, ἕνια δὲ πιθανῶς καὶ οὐκ ὀρθῶς ἀνέγνωσα.

Ἄλλὰ πάντες πιστεύω θὰ συνομολογήσωσί μοι δι᾽ οὐχὺς ὅτι ἂν ὄντως ἀνεγνώσθησάν ποτε ἐπὶ λίθου ἐκεῖνα τὰ γράμματα, οὐδὲν ἄλλο ἦσαν καὶ ταῦτα βεβαίως ἢ χριστιανικῆς ἐπιτυμβίου ἐπιγραφῆς λείψανα ἡμαρτημένως καὶ ἀτελῶς ἀναγνωσθέντα, ὀρθῶς ὁμως πᾶν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ραγκαβῆ ὡς τοιαῦτα ὑποληφθέντα.

Ἐν Ἐλευσίνι τῇ 25 Ἰανουαρίου 1893.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

Ἐδαπανήθησαν ἐν τῷ ἔτει δρ. 10,617.40.

Πέμπτη ἀνασκαφὴ ἐν *Θήβαις*, ἐπιστατοῦντος τοῦ φιλαρχαίου δικηγόρου κ. Εὐστρατίου Καλόπαιδος, περὶ ἧς ἀπεστάλη ἡμῖν ἡ ἐξῆς ἔκθεσις·

Κύριε Πρόεδρε,

Κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 74 τῆς 2 Ἀπριλίου 1891 ὑμέτερον πρὸς με ἔγγραφον ἀνέσκαψα σημεῖα τινὰ τῶν τειχῶν τοῦ ἀρχαίου Θηβαϊκοῦ περιβόλου. Καὶ κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἔτος 1891 ἔλλειψαι χρόνου ὡς ἐκ πολλῶν μου καὶ ἐκτάκτων ἀσχολιῶν δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐνεργήσω σκαφάς, ἀλλ' ἀπεπειραθην μόνον τοιούτων εἰς τινὰ σποράδην σημεῖα πρὸς τὸ νότιον ἄκρον τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου· τὸ δὲ τρέχον ἔτος ἀνέσκαψα κατὰ μὲν τὸν Ἀπρίλιον διάφορα σημεῖα πρὸς τὸ αὐτὸ νότιον ἄκρον τῆς Δυτικῆς πλευρᾶς, τὴν θέσιν καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς ὁποίας, ὅπως ἄγνωστον τὸ πρῖν, ἀνευρῶν δι' ἐπιμόνων πρὸ πολλοῦ ἐπιτοπιῶν μελετῶν καὶ παρατηρήσεων, εἶχον πρὸ ἐτῶν ὑποδείξει καὶ εἰς ἄλλους μὲν πολλοὺς (ἀτυχῶς μὴ πεισθέντας) τῶν ἐντεῦθεν χάριν ἀρχαιολογικῶν μελετῶν διερχομένων, τῷ δὲ ἔτει 1885 καὶ εἰς τὸν ἐσπευσμένως τότε διελθόντα ἐκ Θηβῶν σοφὸν Γερμανόν, καθηγητὴν ἤδη τοῦ ἐν Φρειβούργῳ Πανεπιστημίου, κ. Ἐρνέστον Φαβρίκιον, ὅστις πρῶτος ἀποδεξάμενος τὴν περὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης γνώμην μου διέγραψεν αὐτὴν ἐν τῷ πίνακι τῆς περὶ τῆς

Τοπογραφίας τῶν ἀρχαίων Θηβῶν ἀξιολόγου μελέτης αὐτοῦ(1), ἃν καὶ οὐχὶ ὀλόκληρον κατὰ τὸ βόρειον αὐτῆς μέρος, ὅπερ πολὺ συνέταμεν. Ἐκ τῶν ἀνασκαφέντων δὲ σποράδην ἐκείσε τεμαχίων τὰ δύο ἀπεκάλυψαν μέρη τειχῶν τοῦ ἀρχαίου τῆς πόλεως περιβόλου ἀναμφισβήτητα, καὶ διὰ τὴν θέσιν ἐν ἣ κεῖνται, καὶ διὰ τὸ τριῶν μέτρων πᾶχος αὐτῶν, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν λίθων ἐξ ὧν εἰσὶν ὠκοδομημένα, καὶ ἀποδεικνύοντα ὅτι ἡ Δυτικὴ τοῦ ἀρχαίου περιβόλου πλευρὰ διήρχετο περὶ τὰ χίλια μέτρα πρὸς δυσμὰς τῆς Δίρκης· πρὸς τὸ ἀνώτατον δὲ μεσημβρινὸν ἄκρον αὐτῆς ἀπεκαλύφθησαν ἐν μέρει αἱ βάσεις τοῦ ἐτέρου τῶν πύργων, τοῦ Δυτικοῦ, τῶν ἐκεῖ τὸ πάλαι ἰσταμένων Ὑψίστων πυλῶν, ἃς τυμβωρύχοι ὡς ἀρχαῖον τάφον ὑπολαβόντες ἀνέσκαψαν καταστρέψαντες καὶ πολλοὺς καὶ κανονικοὺς ὀγκολίθους αὐτῶν, ὧν ἐλάχιστοι ἤδη περισώζονται. Κατὰ δὲ τὸν Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Ὀκτώβριον ἐκ διαλειμμάτων, καὶ ὁπότε μοι ἐδίδεδτο ἐκ τοῦ ἔργου μου καιρὸς, ἀνέσκαψα σποράδην ἐπίσης ἰκανὸν μέρος τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰσμηνοῦ τμήματος τῆς μεσημβρινῆς τοῦ περιβόλου πλευρᾶς, ἥτοι τοῦ ἀρχομένου ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ἰσμηνοῦ καὶ χωροῦντος πρὸς ἀνατολὰς, μικρὸν δ' ἀνωτέρω καὶ ἀνατολικομεσημβρινῶς, 350 μέτρα ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ἰσμηνοῦ, πρὸς δὲ καὶ τμήματά τινα τῆς Ἀνατολικῆς πλευρᾶς, ἥτις διέρχεται 350 - 300 μέτρα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἐλίσσομένου Ἰσμηνοῦ. Κατὰ τὴν σποράδην σκαφῆν τῆς ἀνατολικῆς ταύτης πλευρᾶς, καὶ εἰς μέρος μικρὸν μὲν ἐξέχον τοῦ λοιποῦ ὀμαλοῦ ἐδάφους, ἀποτόμως δ' ἐπικλινές πρὸς ἀνατολὰς, καὶ περὶ τὰ 200 μέτρα ἀπέχον πρὸς βορρᾶν τῆς μεσημβρινοανατολικῆς γωνίας τοῦ περιβόλου, ἀπεκαλύφθησαν ἀρχαῖα τείχη ἐκ κανονικῶν ὀγκολίθων, διατηρούμενα εἰς ὕψος σχεδὸν δύο μέτρων, καὶ σχηματίζοντα ἐλιγμοὺς τῆς γραμμῆς καὶ ἐξέχοντας αὐτῆς δύο πυργίσκους, ἀπέχοντας ἀλλήλων τρία ἀκριβῶς μέτρα· τὸ διάμεσον δὲ τοῦτο πιθανώτατα ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῆ ὡς ἀποτελοῦν πύλην μετὰ τῶν ἐξεχόντων πυργίσκων, ἀφ' ὧν ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς ἠδύνατο ἀσφαλῶς νὰ ἐποπτεύηται τὸ πρὸς βορρᾶν εὐθέως καὶ ἐπὶ 600-700 μέτρα διῆκον

(1) Fabricius, Theben. Eine Untersuchung neber die Topographie und Geschichte der Hauptstadt Boeotiens. Freiburg i. B. 1890.

τμήμα τῶν τειχῶν τῆς αὐτῆς πλευρᾶς μέχρι λόφου ἐπιπροσθοῦντος κατωτέρω καὶ τὸ πρὸς βορρᾶν κατώτερον αὐτῶν μέρος ἀποκρύπτοντος· ἐπειδὴ ὁμως τὸ μεταξὺ τῶν πυργίσκων αὐτῶν τρίμετρον διάστημα εἶναι πεφραγμένον πρὸς τὰ ἔσω διὰ στενοῦ καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν ὀγκολίθων ἀρχαίου τείχους, οἱ δὲ πυργίσκοι δὲν χωροῦσι καὶ ἐσωτέρω τοῦ φράγματος ὥστε νὰ σχηματίσωσι καὶ ἐσωτερικὰ τῆς πύλης ἀμυντήρια, πείθομαι ὅτι τὸ μέρος αὐτὸ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἦτο πύλη, ἀλλ' ὅτι εἶναι ἐλιγμὸς τῶν τειχῶν, στρεφομένων ἐκεῖ ἀνατολικώτερον καὶ χωρῶντων πρὸς νότον κατ' ἐξακολούθησιν τῆς γραμμῆς, μικρὸν δ' ἀνωτέρω καὶ νοτιοανατολικῶς· τὸ μέρος αὐτὸ κατὰ μεσοῦντα Σεπτέμβριον εἶδε καὶ ὁ ἐκ τῶν συμβούλων τῆς Ἐταιρίας κ. Δ. Φίλιος.

Τὰ ἀνευρισκόμενα τείχη ἔχουσι πάχος τριῶν μέτρων, φκοδόμηνται δὲ ἐκ κανονικῶν, ὑπολεύκων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἰσομιγέθων ὀγκολίθων, λίαν εὐθρύπτων, καὶ συνισταμένων ἐκ συγκρίματος (conglomerat), ὅπερ συχνὰ συγγέεται μετὰ τε ὁμοίων ἐν τῷ ἐδάφει συντριμματῶν λίθων καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ βραχώδους ἐδάφους, δυσκολώτατα ἀπ' αὐτῶν διακρινόμενον· διὸ διστάζει ὁ ἀνασκάπτων ἐκάεσε ἂν εὐθρυπτον βραχώδες ἔδαφος ἢ τείχος ἀρχαῖον ἀνασκάπτῃ, καὶ εὐκόλως δύναται ἀπορῶν νὰ προβῇ καὶ μέχρι τῆς ὑπονοίας ὅτι οἱ λίθοι οὗτοι δὲν προέρχονται ἐκ λατομείου λελαξευμένοι, ἀλλὰ κατεσκευάσθησαν τεχνηέντως ἐν μήτραις· τούτου δ' ἔνεκα καὶ φόβῳ μὴ οἱ σκαφεῖς καταστρέψωσιν ἀντὶ ν' ἀνεύρωσι τὰ τείχη δὲν ἠδυνάμην νὰ μεταχειρίζωμαι πολλοὺς αὐτῶν συνάμα, ἀλλ' ἠκολούθουν βραδέως δι' ὀλίγων, ἵνα ἐπιβλέπω, καὶ μετὰ προσοχῆς τὴν ἔρευναν. Εἰς πολλὰ δὲ μέρη τὰ τείχη εἰσὶ κατεστραμμένα μέχρις ἐδάφους, μηδ' αὐτῶν τῶν πρώτων θεμελιῶν λίθων εὐρισκομένων, καὶ μάλιστα ὅπου τὸ ἔδαφος τυγχάνει βραχώδες εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, οἷτινες ὅπου σφύζονται εἰσὶ στερεώτεροι καὶ σκληρότεροι. Πολλαχοῦ καὶ παντοῦ σχεδὸν μεταξὺ τῶν λίθων τῶν ἀποτελούντων τὰ μέτωπα τῶν τειχῶν ὑπάρχουσιν ἰσοπλατῆ διάκενα πεπληρωμένα χώματος, πιθανῶς ἀφιέμενα οὕτως ἢ πρὸς οἰκονομίαν ὑλικοῦ λίθων, ἢ ὅπως χρησιμεύωσιν ὡς κεκρυμμένοι δίοδοι πρὸς συγκοινωνίαν τῶν πύργων. Ἐξέχουσι δὲ τῶν τειχῶν ποῦ καὶ ποῦ καὶ λίθοι τινὲς δίκην

άντηρίδων αὐτῶν, καὶ μάλιστα ὅπου τὸ ἔξω τῶν τειχῶν ἔδαφος ἦν ἐπικλινές. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς καὶ περὶ τὰ 600 μέτρα ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ ἄκρου αὐτῆς ἀνεῦρον τὰς σφζομένες βάσεις ἡμικυκλίου πύργου ἐξέχοντος καὶ ἀποτελοῦντος κανονικὸν ἡμικύκλιον ἔχον διάμετρον 6 μέτρων, διπλασίαν δηλ. τοῦ πάχους τῶν τειχῶν.

Ἡ μεσημβρινὴ τῶν τειχῶν πλευρὰ, ἀρχομένη 350 μέτρα πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἴσμηνοῦ, φαίνεται κατερχομένη βορειοδυτικῶς μέχρι τοῦ Ἴσμηνοῦ, καὶ διευθυνομένη πρὸς τὴν ἀκρόπολιν Καδμείαν· ἀλλ' ἂν καὶ ἐντεῦθεν τοῦ Ἴσμηνοῦ χωρῆ κατὰ τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν Καδμείαν διεύθυνσιν, ἂν ἠνοῦτο μετ' αὐτῆς, ἢ ἂν λαμβάνουσα πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἴσμηνοῦ ἄλλην διεύθυνσιν διήρχετο ἔγγυς ἢ ἀπωτέρω τῆς Καδμείας δὲν ἐξηκριβώθη εἰσέτι, διότι ἡ σμικρὰ καὶ πρόχειρος σκαφή, ἢ γενομένη εἰς δύο μόνον σημεία πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἴσμηνοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἴσμηνίου λόφου, πρὸς βορρᾶν τοῦ περιτειχίσματος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Λουκά, δείκνυσι πρὸς μὲν τὴν δυτικὴν τοῦ Ἴσμηνοῦ ὄχθην μεγάλην ἐπίχωσιν, ἔνεκα καὶ τοῦ πρानοῦς τοῦ ἐδάφους, περὶ τὰ 60 δὲ μέτρα δυτικώτερον τῆς ὄχθης, καὶ εἰς βάθος ἔλασσον μέτρου, βραχῶδες ἔδαφος, λελαξευμένον μὲν, πλὴν γυμνὸν τειχῶν. Ἀκριβεστέρα ἔρευνα πέποιθα ὅτι θέλει ἀποκαλύψει καὶ τὴν ἐντεῦθεν τοῦ Ἴσμηνοῦ διεύθυνσιν τῶν τειχῶν, ἂν μὴ τέλεον κατεστράφησαν.

Παρατηρήσεως ἄξιον τυγχάνει ὅτι πανταχοῦ τῆς σκαφῆς ἀνευρίσκονται ἐν ἀφθονίᾳ μεγάλων κεράμων τεμάχια, τοῦθ' ὅπερ δείκνυσι ὀρθοτάτην τὴν γνώμην τοῦ πολλοῦ Φαβρικίου, ὅτι τὰ τεῖχη τοῦ Θηβαϊκοῦ περιβόλου ἦσαν ἐστεγασμένα διὰ κεράμων.

Ἡ ἀνατολικομεσημβρινὴ γωνία τοῦ περιβόλου (σχηματιζομένη πολυγωνικῶς) ἀπολήγει εἰς λόφον ὑψούμενον μὲν πῶς πρὸς νότον ἀνατολὰς καὶ βορρᾶν, ἢ συχῆ δ' ἐπικλίνοντα ἐπὶ τὴν πρὸς νότον αὐτοῦ διερχομένην καὶ εἰς Τάναγραν καὶ τανῦν ἀγούσαν ὁδόν. Ἐπὶ τῆς κλιτύος αὐτῆς πρὸ πολλοῦ πέπεισμαι ὅτι ἴσταντο αἱ κατὰ τὸν Πausανίαν τελευταῖαι Ὀμολωίδες πύλαι, ἀνοίγουσαι μεσημβρινοανατολικῶς. Τὸ μέρος αὐτὸ ἀνέσκαψα μὲν ἱκανῶς εἰς τρία μέρη πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν βάσεων τῶν πυλῶν, πλὴν ἔνεκα τοῦ πρानοῦς τοῦ ἐδάφους ὑπάρχει μέγα ἐπίχωμα, καὶ τὰ τεῖχη

άνευρίσκονται εἰς βάθος πλέον τῶν δύο μέτρων, ἢ δ' ἐκ τοῦ βάθους αὐτοῦ ἐξαγωγή τοῦ χώματος ἀποβαίνει δυσκολωτέρα. Ἴνα δὲ τὸ μέρος αὐτὸ ἐρευνηθῆ καλῶς καὶ ἀναφανῶσιν αἱ βάσεις τῶν πυλῶν, αἱ διαστάσεις αὐτῶν κλπ. δεόν νὰ ἀρθῆ τὸ ἐπικείμενον ἐπίχωμα καὶ ριφθῆ πρὸς ἀνατολὰς ἐγγύτατα, ὅπερ ἀπαιτήσῃ δαπάνην μὲν 300 περίπου δραχμῶν, χρόνον δὲ οὐχὶ πλέον ἑβδομάδος, διότι δύνανται ἤδη νὰ ἐργασθῶσιν ἐκεῖ καὶ πλείους τῶν εἴκοσιν ἐργάται συνάμα, μετὰ καὶ τινῶν κάρων, ἂν χρειασθῶσι καὶ τοιαῦτα· βραδύτερον ἴσως ἢ δαπάνη ἔσται μεζζων, ἐὰν μάλιστα τὸ μέρος αὐτὸ καλλιεργηθῆ καὶ ριφθῶσι τὰ πολλὰ ἐξαχθέντα χώματα ἐν τοῖς ἀνσκαφεῖσιν ἤδη μεγάλους λάκκοις.

Περὶ τὰ 300 μέτρα πρὸς βορρᾶν τῆς Καδμείας ἐν τῇ πεδιάδι καὶ ἔξωθεν τοῦ περιτειχίσματος τοῦ ἐκεῖ ναοῦ τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς (ὅστις πιθανώτατα κατέχει τὸν χῶρον τοῦ ναοῦ τῆς Εὐκλείας Ἀρτέμιδος) οἰκοδομηθήσεται ὁ σταθμὸς τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ πρὸς τοῦτο ἐγένοντο ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους αἱ προκαταρκτικαὶ σκαφαί, αἵτινες, πλὴν τριῶν φρεάτων καὶ τινῶν λειψάνων ἀρχαίων οἰκιῶν, ἀπεκάλυψαν μικρὸν πορρώτερον καὶ γραμμὴν τείχους ἀρχαίου 15 περίπου μέτρων μήκους, ἣν νομίζω ὡς ἀποτελοῦσαν τὰς βάσεις στοᾶς τινος τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἀγορᾷ, ἣτις ἐκεῖ πιθανώτατα ἔκειτο. Μανθάνων ἤδη ὅτι ἡ ἀνέγερσις τοῦ εὐρέος σταθμοῦ ἐπισπεύδεται νομίζω ἐπείγουσαν καὶ τοῦ μέρους αὐτοῦ τὴν ἀκριβῆ ἐρευναν, ἣτις μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ σταθμοῦ ἔσται ἀδύνατος.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν σταλὲν μοι ποσὸν ἐκ δραχμῶν 298 καὶ 40/100 ἐξηνητλήθη, ἐδαπανήθησαν δὲ καὶ τινες ἐπὶ πλέον δραχμαί, διὰ δὲ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 317 ὑμετέρου ἐγγράφου τῆς 29 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἐνετείλασθέ μοι νὰ συνεχίσω τὸ ἔργον μέχρις ἐξαητησεως τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, διέκοψα τὴν σκαφὴν ἀναμμένων τὴν ὑμετέραν περαιτέρω ἐντολήν. Ἀφοῦ δὲ κατὰ τὸ ρηθὲν ἐγγραφον τὸ Συμβούλιον τῆς καθ' ὑμᾶς Ἐταιρίας εὐηρεστήθη ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἀρχαίων Θεβαϊκῶν τειχῶν ἐρευνῶν, εὐαρεστήθητε σᾶς παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀναγγείλητε ἂν ἐγκρίνητε νὰ ἐξακολουθήσω καὶ κατὰ τὸν τρέχοντα μῆνα,

ἐὰν χειμῶν δὲν κωλύσῃ, τὴν εἰς τὰ δύο, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, σημεία σκαφήν.

Ἐν Θήβαις τῇ 12 Νοεμβρίου 1892.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΚΑΛΟΠΑΙΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 387.10.

Ἐκτῇ ἀνασκαφῇ ἐν Βόλῳ, ἐπιστατοῦντος τοῦ ἐφόρου ἀρ-
χαιοτήτων Βαλ. Στάη, οὗ ἡ ἐκθεσις ἔχει ὡδε:

Κύριε Πρόεδρε,

Αἱ ἐν Βόλῳ καὶ τῆς περιχώροις τούτου ἀνασκαφικαὶ ἔρευναι ἡμῶν αἱ γενόμεναι κατὰ μῆνα Ἰούλιον π. ἔ. τῇ ὑμετέρα ἐντολῇ ἔχουσιν οὕτω: Τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς πάλαι Ἰωλκοῦ (τὰ νῦν Γορίτσα) ὑψωμα, τὸ παρεμφερὲς ἐξωτερικῶς τύμβῳ ἢ καὶ προϊστορικῷ τάφῳ, τὸ ὑπὸ τυμβωρύχων λάθρα ἀνασκαλισθὲν, ἐρευνηθὲν ἐπιμελέστερον διὰ σκαφῆς ἀπεδείχθη ὅτι εἶνε ὀχυρωματικὸν ἔργον ἀνήκον εἰς τὸ πολλαχοῦ σφζόμενον φρούριον τοῦ ὑψηλοτέρου καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὀροσειρᾶς εὕρισκομένου ὄρους τοῦ καλουμένου τὰ νῦν Ἀγία Παρασκευή. Τὸ ὑψωμα τοῦτο ἔχον σχῆμα ἡμισφαιρικὸν ἐξωτερικῶς ἠτό ποτε πύργος τις ἐκ πλίνθων ὀπτῶν κατεσκευασμένος ἐπὶ κρηπιδώματος τετραγώνου ἐκ λίθων ἀργῶν.

Μικραὶ τινες ἀνασκαφικαὶ ἔρευναι ἡμῶν ἀλλαχοῦ ἐν τοῖς πλησιοχώροις εἰς οὐδὲν ἀπέληξαν, τούναντίον ἐν τῷ παρὰ τῷ χωρίῳ Διμηνι τοῦ δήμου Παγασῶν διαμερίσματι καὶ ἀπέναντι ἀκριβῶς τοῦ πρό τινων ἐτῶν ἀνασκαφέντος προϊστορικοῦ τάφου, ἐν θέσει καλουμένη Τούμπα, ἀπεκάλυψα δι' ἐρευνητικῆς σκαφῆς ὀλίγων ἡμερῶν, τὴν κορυφὴν θολωτοῦ τάφου, οὐτινος τὴν ὅλην ἀνασκαφήν ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ κτήματος ἐκείνου Στέφανος Παπαθανασίου κατ' οὐδένα λόγον ἐδέχθη νὰ ἐπιτρέψῃ ἐπὶ ἄλλῳ ὄρφῃ ἢ ἐπὶ τῷ τῆς ἀποδόσεως αὐτῷ τοῦ ἡμίσεος τῶν εὐρημάτων, ὄρφ ὃν βεβαίως ἡ ὑμετέρα Ἐταιρία δὲν ἠδύνατο νὰ δεχθῇ προκειμένου περὶ προϊστορικοῦ τάφου. Ἐπειδὴ δὲ δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει νόμος ἀναγκάζων εἰς ἀκουσίαν ἐκποίησιν κτήματός τινος

προκειμένου περι εὑρέσεως ἀρχαιοτήτων, ἀπῆλθον ἐκεῖθεν, ἀφοῦ ἐπανέφερον τὸ ἀνασκαφέντα χῶρον εἰς ἣν ἦτο πρὶν κατάστασιν καὶ ἀφ' οὗ συνέστησα ταῖς ἐκεῖ ἀρχαῖς τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ μέρους ἐκείνου. Εὐκταῖον δὲ θὰ ἦτο ἐὰν ἡ ὑμετέρα Ἐταιρία ἐπειράτο εἶτε ἐμμέσως διὰ τῆς κυβερνήσεως εἶτε καὶ δι' ἀμέσου πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην ἀνταποκρίσεως τὴν πρόσκτησιν τοῦ ὄλου λόφου «Τοῦμπας» καλυμμένου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον, κατὰ τὴν πεποιθήσιν ἡμῶν, κρύπτονται πλείονες τοῦ ἐνὸς τοιοῦτοι τάφοι, ἀφ' ὧν πάντως θὰ ἀχθῶσιν εἰς φῶς σπουδαῖα εὐρήματα.

B. ΣΤΑΗΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 305.30.

Ἐβδόμη ἀνασκαφὴ ἐν *Θυρρείῳ* τῆς Ἀκαρνανίας, ἐπιστατοῦντος τοῦ διδάκτορος Ἀνδρ. Σκιαῶ, οὗ ἡ ἐκθεσις ἔχει ὡδε:

Κύριε Πρόεδρε,

Τὴν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα διαρκέσασαν ἐκδρομὴν εἰς Ἀκαρνανίαν ἐπεχείρησα περὶ τὰ μέσα Ἀπριλίου 1892 τῇ ἐγκρίσει τοῦ Σ. Συμβουλίου ἐξ αἰτίας τῆς ἀνευρέσεως τεμαχίου μεγάλης προδήλως ἐπιγραφῆς ὀλίγας ἡμέρας πρότερον ἐν τῷ παρὰ τὴν Βόνιτσαν χωρίῳ Ἀγίῳ Βασιλείῳ, ἔνθα τὰ εῖρηπια τοῦ ἀρχαίου Θυρρείου, ἀνασκαφείσης ὑπὸ τινος τυμβωρύχου, τὰ μάλιστα δὲ λόγου ἀξίας διὰ τε τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν ἱκανῶς ἀραιφνῆ διασφζομένην ἐπιχωρίαν διάλεκτον. Ἐσχόπουν δὲ κατὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην νὰ ἀντιγράψω μὲν τὸ ἀνευρεθὲν τεμάχιον, νὰ ἐκτελέσω δὲ καὶ μικρὰν τινα ἀνασκαφὴν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ πιθανῶς κεκρυμμένου ὑπολοίπου μέρους τῆς ἐπιγραφῆς ἀναζητῶν ἅμα καὶ ἄλλας ἀρχαιότητας ἐν τοῖς πολλοῖς αὐτόθι σφζομένοις εῖρηπιοῖς, τοῖς ὑπὸ τοῦ Heuzey περιγεγραμμένοις (1). Δυστυχῶς τὰ προστυχόντα κωλύματα ἦσαν τοιαῦτα, ὥστε ἐπιχειρήσεις οἰασθήποτε ἀνασκαφῆς ἦτο ἀδύνατος, ἡναγκάσθη δὲ νὰ περιορισθῶ εἰς μόνην τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ μνημονευθέντος τεμαχίου καὶ ὀλίγων τινῶν ἐν ταῖς οἰκίαις τοῦ Ἀγίου.

(1) Le mont Olympe et l'Acarnanie σελ. 373-380.

Βασιλείου ἀποκειμένων ἐπιτυμβίων στηλῶν (1) καὶ τις ἐσπευσμένην τινὰ ἐπισκόπησιν τῶν ἐν τῇ εὐρυτάτῃ περιοχῇ τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους φαινομένων ἐρειπίων.

Τὰ τείχη τῆς πόλεως, εἰς ὅσα μέρη τοῦλάχιστον ἠδυνήθηεν νὰ ἴδω αὐτά, διασφίζονται κάλλιστα καὶ εἰς μέγα ὕψος. Τὰ δ' ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῶν τειχῶν διακρινόμενα ἐρείπια κτιρίων εἶνε πλείστα. Ἰδίως δὲ πολυάριθμα ἐρείπια ἀπαντῶσι κατὰ τὴν ἐξ Ἀγίου Βασιλείου εἰς τὴν χαράδραν *Καράλια* ἄγουσαν ὁδὸν δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν τῷ κατερχομένῳ. Πρὸς τοὺς πρόποδας μάλιστα τοῦ λόφου ὀλίγον ἀνωτέρω τῆς ἐν ἐρειπίοις ἐκκλησίας τοῦ Παλαιοῦ Ἀγίου Βασιλείου, ἐξ ἧς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἡμίσειαν ὄραν περίπου ἐντεῦθεν ἀπέχοντος χωρίου, ἡ ὁδὸς αὕτη διέρχεται δι' ἀρχαίας κλίμακος ἄριστα διατετηρημένης, ἀγούσης δὲ εἰς εὐρὺν ἐπίπεδον χῶρον ἐν τῇ κατωφερείᾳ κατεσκευασμένον. Ὁ χῶρος οὗτος ἀριστερόθεν τῷ κατερχομένῳ τὴν ὁδὸν κείμενος ὑποστηρίζεται πρὸς τὸ κατωφερὲς μέρος ὑπὸ τοίχου ἐκ μεγάλων πολυγωνικῶν λίθων πλησιαζόντων πολὺ πρὸς τὸ τετράγωνον σχῆμα, ὁμοίου δὲ κατὰ πάντα πρὸς τὸν τῆς Πυκὸς πλὴν τοῦ μεγέθους τῶν λίθων. Ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τούτου χῶρου ἔκειτο ἀναμφιβόλως ἐπισημότατόν τι οἰκοδόμημα τῆς πόλεως, ὅπερ πιθανώτατα διατηρεῖται εἰς καλλίστην κατάστασιν ἕνεκα τῶν καλυπτόντων ἅπαν τὸ μέρος πυκνοτάτων εὐρώστων θάμνων καὶ ἀγρίων δένδρων, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἢ ἐπ' αὐτοῦ ἀνασκαφὴ καὶ ἀφαιρέσεις τῶν λίθων καθίσταται διὰ τοὺς ἐγγωρίους δυσχέρεστάτη. Ἀνασκαφὴ τις λοιπὸν ἐνταῦθα ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρηθῇ μετὰ πλείστων ἐλπίδων ἐπιτυχίας.

Ἐτερον ἀρχαῖον κτίριον φαίνεται ὅτι κεῖται ὑπὸ τὸ ἔδαφος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Παλαιοῦ Ἀγίου Βασιλείου ἢ παρ' αὐτήν, διότι πολλοὶ εἶνε οἱ ἐξ ἀρχαίων τοίχων προσερχόμενοι λίθοι οἱ αὐτόθι κατακείμενοι. Ἀντικρὺ δὲ ἐπὶ τῆς δεξιόθεν τῆς ὁδοῦ ράχεως εὐρίσκονται οἱ πλείστοι τάφοι, οἱ ὑπὸ τυμβωρύχων δυστυχῶς ἀνασκαπτόμενοι. Λεῖψανα πολυγωνικοῦ τείχους ἰκανῶς παλαιοῦ ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῷ βᾶθει τῆς χαράδρας τῶν Καναλιῶν παρὰ τὰς πολλὰς αὐτόθι ἀναβλυζούσας πηγὰς. Πιθανῶς εἶνε λεῖψανα

(1) Ἴδε νῦν Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1893 σελ. 29 ἔξ. καὶ 176

τοῦ περιβόλου μικροῦ τινος ἱεροῦ, διότι ἡ ὑπαρξίς προχώματός τινος κατὰ τοῦ χειμάρρου ἐν στενῇ καὶ βαθείᾳ χαράδρᾳ δὲν φαίνεται πιθανή.

Τὸν αὐτὸν χρόνον ἐχρησιμοποίησα καὶ πρὸς ἐπίσκεψιν ἐτέρων τινῶν ἀρχαίων ἐρειπίων πλησίον τῆς Βονίτσης κειμένων, περὶ ὧν νομίζω καλὸν νὰ διαλάβω διὰ βραχέων τινῶν ἐνταῦθα.

Νοτιοανατολικῶς τῆς Βονίτσης εἰς ἀπόστασιν 20 λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπ' αὐτῆς, πρὸς δυσμὰς τοῦ ὄρους Ἀμαδεροῦ ὑψοῦνται ἐν τῇ πεδιάδι δύο λόφοι ἐκ νότου πρὸς βορρᾶν παραλλήλως πρὸς τὸ ὄρος ἐκτεινόμενοι, καλούμενοι δὲ κοινῶ ὀνόματι *Μαγοῦλες*. Ἐκ τούτων ὁ μὲν πρὸς νότον εἶνε ὑψηλότερος, ταπεινότερος δ' ὁ πρὸς βορρᾶν, ὅστις καὶ φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἀρχαίον τεῖχος σχήματος ὀρθογωνίου, οὐ μακρότεροι μὲν πλευραὶ εἶνε αἱ πρὸς ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς, βραχύτεραι δ' αἱ πρὸς βορρᾶν καὶ νότον. Τὸ τεῖχος τοῦτο κατὰ μὲν τὴν πρὸς τὸν Ἀμαδερόν πλευρὰν εἶνε καλῶς διατηρημένον, ἐν μέρει δὲ κατὰ τὴν πρὸς νότον, κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς δύο σχεδὸν τελείως κατεστραμμένον, καθ' ὅσον φαίνεται τούλάχιστον. Τὸ δὲ μῆκος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ περιλαμβανομένου χώρου φαίνεται ὅτι ὑπερβαίνει τὰ 200 μέτρα, καίτοι ὡς ἐκ τῶν αὐτόθι φυομένων πυκνῶν θάμνων πρόχειρος καταμέτρησις δὲν ἦτο εὐχερής. Ἡ εἴσοδος ἦτο πιθανῶς ἐκ τῆς νοτίας πλευρᾶς, καίτοι τὰ ἔχνη αὐτῆς δὲν εἶνε εὐδιάγνωστα. Ἐν τῷ μέσῳ περίπου τοῦ χώρου τούτου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ὑπάρχουσι ἄλλοι τοῖχοι ἄδηλον εἰς ὅποιον οἰκοδόμημα ἀνήκοντες, ἐν μέρει δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοφυοῦς βράχου τεθειμένοι. Τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου εἶνε κατὰ μὲν τὸ βορειοδυτικὸν ἄκρον ἐκ πολυγώνων λίθων ὠκοδομημένον, τὸ δὲ λοιπὸν ἐκ τετραγώνων φερόντων ἔσωθεν ἐπίσαγμα ἐξ ἀκατεργάστων λίθων ἐχόντων τὰ κενὰ διὰ μικρῶν λιθαρίων καὶ πηλοῦ πεπληρωμένα, ὥστε ἐπειδὴ τὸ ἐξωτερικὸν ἐκ τετραγώνων λίθων μέρος ἔχει ἀφαιρεθῆ κατὰ τὸ πλεῖστον, τὸ ὑπολειπόμενον ἐπίσαγμα τοῦτο παρέχει ὄψιν κυκλωπέιου τείχους. Ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομίας τοῦ σύμπαντος περιβόλου δὲν φαίνεται ἀρχαιότερος τοῦ Ε'. αἰῶνος.

Τὰ ἐρείπια ταῦτα εἰς ἱερόν τι ἀναμφιβόλως ἀνήκοντα ἐμνημό-

νευσε δι' ὀλίγων λέξεων ὁ Heuzeuy (1), ὑποθέτει δὲ ὅτι εἶνε ναὸς τοῦ Ἡρακλέους, ἐπειδὴ τὴν πόλιν *Ἡράκλειαν* τοποθετεῖ ἐν τοῖς παρὰ τὴν μεσαίαν ἐκ τῶν τριῶν κορυφῶν τῆς σειρᾶς τοῦ Ἀμαδεροῦ σφζομένοις ἐρείπιοις (2). Ἐσφῶζετο δ' ὁ περίβολος ἐπ' αὐτοῦ εἰς καλητέραν κατάστασιν διατηρουμένης καὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς (3), ἣτις κατεστράφη, ὡς ἔμαθον, ὑπὸ τῶν ἐργολάβων κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς εἰς Ζαβέρδαν ἀμαξιτῆς ὁδοῦ. Πρόσδοξος δέ τις εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου ἐκ τῆς βορείας πλευρᾶς, ὁποῖαν ἀναφέρει (4), οὐδεμία φαίνεται, ἴσως δ' ἐκ πλάνης ἀνεγραψε τὴν βορείαν πλευρὰν ἀντὶ τῆς νοτίας. Ἀνασκαφὴ τις αὐτόθι ἔμελλε πιθανῶς νὰ μὴ ἀποβῆ ἄγονος.

Πολὺ πλείονα λείψανα ἐκ τῆς ἀρχαιότητος κρύπτονται ἐξ ἅπαντος ἐν τῇ εὐρείᾳ περιοχῇ τῆς ἀρχαίας πόλεως *Ἀνακτορίου*. Πολυαριθμοὺς τάφους ἅπαντ' αἱ διαπλεύσας τὴν λιμνοθάλασσαν *Μυρτάρι* (5) κατὰ τε τὴν δεξιὰν αὐτῆς ὄχθην ἐν θέσει καλουμένη *Κατάκωλον* καὶ τὴν πρὸς ἀριστερὰν ἐν θέσει *Κρυστάλλια*, ὡς καὶ περὶ τὸ ἀπωτέρω κείμενον ἔλος *Κατάκωλον*. Τὰ δὲ

(1) Le mont Olympe et l'Acarn. σελ. 382-383.

(2) Ἐκ τῶν δύο μικροτέρων κορυφῶν τῆς σειρᾶς τοῦ Ἀμαδεροῦ ἡ μὲν νοτιωτάτη καλεῖται *Ἅγιος Ἥλιος*, ὡς ἤκουσα παρὰ τῶν ἐγχωρίων, ἡ δὲ μεσαία, ἐφ' ἧς τὰ ἐρείπια, *Παλιοχωρι*. Ὁ Heuzeuy ὅμως καὶ ὁ Μελέτιος *Ἅγιον Ἥλιον* ὀνομάζουσι τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ τὰ ἐρείπια. Ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Oberhammer συντεταγμένῳ χάρτῃ τῆς Ἀκαρνανίας (Akarnanien, München 1887) οὔτε ταῦτα τὰ ἐρείπια εἶνε ἀναγεγραμμένα, οὔτε τὰ ἐπὶ τῆς *Μαρούλας*.

(3) Heuzeuy αὐτόθ. Du côté de l'est, le mur est d'une très-belle construction hellénique; au midi et à l'ouest, l'appareil se rapproche du polygonal.

(4) Heuzeuy αὐτόθ. au nord, le rocher est à nu, et l'on y remarque les traces d'un chemin montant, qui donnait accès sur la plate-forme.

(5) Ἡ ἰκανῶς εὐρεῖα, ἀλλὰ πολὺ μικροτέρα τοῦ πραγματικοῦ μεγέθους ἐν τοῖς χάρταις ἀναγεγραμμένη λιμνοθάλασσα αὕτη εἶνε ἀναμφίβολως τὸ ὑπὸ Στράβωνος (X σελ. 459) μνημονεύμενον *Μυρτιούριον*, ὡς ἰσχυρίσθη τὸ πρῶτον ὁ Μελέτιος (Γεωγρ. Τόμ. Β. σελ. 290) καὶ εἶτα ὁ Μηλιαράκης (Ἄνδρος. Κέως σελ. 212), καίτοι ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου κειμένης ἡ μαρτυρία τοῦ Στράβωνος ὅτι ἔκειτο μεταξὺ *Λευκάδος* καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀνακριβής. Τὸ δημῶδες ὄνομα *Μυρτάρι* παρήχθη ἐκ τοῦ *μύρτον*, ὡς τὸ *θυμάρι* ἐκ τοῦ *θύμον*. Ἡ λίμνη *Βουρκαριά*, ἣν ὁ Bursian (Geogr. von Griech. I σελ. 415) καὶ ὁ Oberhammer (Akarnanien σελ. 19 καὶ 286) ἐκλαμβάνουσιν ὡς τὸ *Μυρτιούριον* οὔτε εἶνε οὔτε ἦτο ποτὲ λιμνοθάλασσα.

τείχη τοῦ Ἀνακτορίου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ παρακολουθήσῃ τις ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἀλῆ πασαῖ ἐπελθούσης καταστροφῆς αὐτῶν (1) καὶ τοῦ ἀφθόνου αὐτόθι φυομένου χόρτου, τὸ σχῆμα ὅμως αὐτῶν κατὰ τε τὴν ἀκρόπολιν (2) καὶ κατωτέρω αὐτῆς διακρίνεται κάλλιστα, οἷον ὑπὸ τοῦ Leake (3) εἶνε ἀναγεγραμμένον, ὅταν τις εὐρίσκειται ἐπὶ πλοίου πλησίον τῆς Πρεβέζης. Οὐδεμίᾳ δ' ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπάρχῃ ὅτι οἱ κατώτατοι δόμοι τοῦ τείχους διασφύζονται εἰσέτι κατὰ χώραν καὶ δύναται νὰ ἀποκαλυφθῶσι διὰ μικρᾶς ἀνασκαφῆς. Οἱ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῶν τειχῶν φαινόμενοι ἀρχαῖοι τοῖχοι εἶνε πλεῖστοι, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν παραλίαν τοῦ λιμένος ἀριστερὰ τῶ εἰσπλέοντι καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς ἀκροπόλεως καὶ τοὺς κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς κλιτὺν αὐτοῦ ἀναβαθμούς (4). Ἐπὶ τῆς κλιτύος ταύτης εὐρίσκονται πλεῖστοι τάφοι ἐκ μεταγενεστέρων χρόνων, ἐπὶ δὲ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἀκροπόλεως ταπεινοτέρου λόφου καὶ ἀρχαιότεροι, ἐξ ὧν προέρχεται τὸ πρὸ ὀλίγου εὐρεθὲν καὶ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὸν μουσεῖον μετενεχθὲν ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον (5). Ἐπὶ δὲ τοῦ πρὸς νότον τῆς ἀκροπόλεως λόφου εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς παραλίας τοῦ λιμένος καὶ τῆς παρ' αὐτὴν κειμένης ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἀπόκειται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μέγας λίθος, ὅστις ἦτο προφανῶς κατώφλιον τῆς θύρας οἰκοδομημάτων τινος ἐκεῖ που πιθανῶς ὑπὸ τὸ ἔδαφος διασφύζομένου.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 194.90.

(1) Heuzey, Le mont Olympe et l'Acarn. σελ. 384, Bursian, Geogr. von Griech. σελ. 113. Σωρὸς λίθων ἐξ ἀρχαίων οἰκοδομημάτων εἰλημμένων, μελλόντων δὲ νὰ μετακομισθῶσιν εἰς Πρέβεζαν, ἐγκατελείφη ἀποκείμενος ἐν τῇ παραλίᾳ ἀριστερὰ τῶ εἰσπλέοντι τὸν λιμένα.

(2) Ὁ λόφος τῆς ἀκροπόλεως σήμερον καλεῖται *Καστρί*.

(3) Travels in northern Greece III σελ. 493.

(4) Ἡ διεύθυνσις καὶ ἡ θέσις τοῖχου τινὸς ὑπὲρ τὰ 200 μέτρα μακροῦ, ὃν εἶδον κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ συνεχομένου πρὸς τὸν λιμένα ἔλους, συμπίπτει περίπου πρὸς τὴν κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Leake διεύθυνσιν τῶν τειχῶν κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, καὶ ἴσως εἶνε ὁ αὐτός. Ἐγὼ ὅμως ἐξέλαβον αὐτὸν ὡς τοίχον οἰκοδομηματος μάλλον.

(5) Ἴδε Wolters ἐν Mittheilungen des d. a. Inst. Athen. XVI σελ. 433 ἐξ. Tafel XI.

Ὁγδόη ἀνασκαφή ἐν Κορίνθῳ, ἐπιστατοῦτος τοῦ αὐτοῦ Ἀνδρ. Σκιᾶ (1).

Ἐδαπανηθησαν δρ. 4,925.35.

Ἐνάτη ἀνασκαφή ἐν Ναυπλίῳ, ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Βαλ. Στάη, οὗ ἡ ἔκθεσις ἔχει ὧδε·

Κύριε Πρόεδρε,

Αἱ κατὰ τὸ ληξάν ἤδη ἔτος δι' ἐμοῦ τῇ ἐντολῇ ὑμῶν ἐνεργηθεῖσαι ἀνασκαφαὶ τῶν ἐπὶ τῆς κλιτύος Παλαμῆδίου προϊστορικῶν τάφων, ἔσχον τὰ ἐξῆς ἐν συντόμῳ ἐκθετιμμένα ἐξαγόμενα, ἅτινα θὰ ἐκθέσωμεν ἀκολούθως λεπτομερέστερον.

Ἐπὶ τῆς βορειοανατολικῆς κλιτύος τοῦ Παλαμῆδίου ἔνθα καὶ πρό τινων ἐνιαυτῶν ἡ ὑμετέρα Ἑταιρία διὰ τοῦ νομάρχου κ. Κονδάκη ἐνήργησεν ἀνασκαφάς, ἀνέσκαψα ἐν ὄλῳ τριάκοντα καὶ ἓνα τάφους τῆς προϊστορικῆς καλουμένης χρονικῆς περιόδου. Ὡς γνωστὸν οἱ τάφοι οὗτοι ἀνωρυγμένοι ἐν τῷ βράχῳ δίκην σπηλαίων, ἔχουσι εἴσοδον (δρόμον) μακρὰν καὶ στενὴν, ἄγουσαν εἰς θύραν ἐπιμελῶς λελαξευμένην, πεφραγμένην δι' ὀγκολίθων, δι' ὧν ἐνίοτε πεφραγμένος εἶνε καὶ ὁ δρόμος τοῦ τάφου καθ' ἅπαν τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔμπροσθεν τῆς θύρας. Ἐν τοῖς τάφοις τούτοις, τοῖς ποικίλοις τὰς διαστάσεις τῶν σπηλαίων καὶ τῶν εἰς αὐτὰ εἰσόδων, ποικίλος ὑπῆρχεν ἀριθμὸς νεκρῶν, ἐξ οὗ εἰκαστέον, ὅτι οἱ τάφοι οὗτοι ἦσαν οἰκογενειῶν. Εἰς πάντας σχεδὸν τοὺς τάφους εὐρέθησαν πλείονες τῶν δύο νεκρῶν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις τεθαμμένοι, εἴτε ἐκτάδην εἴτε καὶ ἐν θέσει ἡμικειμένου, ὡσάκις ἡ χωρητικότης τοῦ σπηλαίου ἐπέβαλε τοῦτο. Ὑπῆρχε λ. χ. σπήλαιον περιέχον τρεῖς ἀκτινοειδῶς τεθαμμένους νεκροὺς καὶ κατὰ τὰς γωνίας σωρὸν ὀστέων τῶν προγενεστέρως ἐν τῷ σπηλαίῳ τεθαμμένων νεκρῶν. Τὰ λείψανα δηλ. τούτων εἶχον περισυλληχθῆ καὶ τοποθετηθῆ ἐν τινὶ γωνίᾳ τοῦ σπηλαίου πρὸς ἐξοικονόμησιν χώρου διὰ τὴν ταφὴν τῶν νέων νεκρῶν. Ἐτερον

(1) Ἀντὶ τῆς ἀναγνωσθείσης συντόμου ἐκθέσεως δημοσιεύεται ἕτερα μακρότερα, ἣν μετὰ καὶ τοῦ σχεδίου (πίν. Β) ἴδε εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος τεύχους.

σπήλαιον περιείχε δύο μόνον νεκρούς — τοὺς τελευταῖον ταφέντας — ἐν τῇ γωνίᾳ δὲ τοῦ στενοῦ σπηλαίου σωρὸς ὀστέων προγενεστέρων νεκρῶν. Ἐν ἐνὶ δὲ τῶν τάφων τούτων εὐρέθησαν πλησίον σκελετοῦ ἀνθρωπίνου καὶ τὰ ὀστᾶ ὀλοκλήρου ἵππου. Τῷ νεκρῷ τούτῳ οὐδὲν προσεφέρθη κτερίσμα. Συμπεραίνομεν δὲ ὅτι ὁ συνταφείς τῷ ἵππῳ ἦτο πολεμιστής, τοῦ ἵππου θυσιασθέντος αὐτῷ, ὅπως καὶ ὁ Ὀμῆρος παρεμφερῆ τινὰ σκηνὴν περιγράφει (Ἰλ. ψ 175). Τὰ ἐν τοῖς τάφοις τούτοις εὐρεθέντα κτερίσματα ἀποτελοῦνται ὡς τὰ πολλὰ ἐκ πηλίνων ἀντικειμένων, ἰδίως ἀγγείων, ἐξ ὧν περὶ τὰ 25 μὲν εὐρέθησαν σῶα, μέγας δὲ ἀριθμὸς τούτων εἰς συντρίμματα, ἐξ ὧν συνεκολλήθησαν τινὰ ἄξια λόγου. Ἐν τούτοις ἀξιωματικόν εἶνε ἀγγεῖον φέρον ἐφ' ἑκατέρας τῶν δύο αὐτοῦ λαβῶν ἐγκεχαραγμένον ψηφίον προσομοιάζον πρὸς Η. Ἐν τοῖς εὐρήμασιν ἐπίσης ἄφθονα εἶνε τὰ γνωστὰ ξοανοειδῆ πῆλινα εἰδῶλια γυναικῶν, ἐξ ὧν εὐρέθησαν 45, ὧν τὰ πλεῖστα ὁμοία. Εὐρέθησαν ἐπίσης καὶ 8 εἰδῶλια ζώων καὶ ἐν ἄρμα.

Χαλκᾶ ἀντικείμενα εὐρέθησαν ὀλιγώτερα ἀξιολογώτερα τούτων εἶνε: *Αἰγμῆ δόρατος* (μῆκ. 0.35) ἐν καλῇ καταστάσει καὶ ἑτέρα μικρὰ τοιαύτη, ἐπίσης *περόνη χαλκῆ* μετὰ κοσμημάτων κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον καὶ *κάτοπτρον* χαλκοῦν ἄνευ λαβῆς ὡς καὶ μικρόν τι κόσμημα εἰκονίζον ἀκρίδα.

Χρυσῷ ἀντικείμενα εὐρέθησαν εἰς δύο μόνον τάφους, κειμένους εἰς τὸ κατώτατον τῆς κλιτύος, παρὰ τὸ ρεῦμα (Τάφ. II καὶ III).

Ἐν τῷ τάφῳ II, τῷ μεγίστῳ πάντων (σπηλαίου πλάτος 5 μ. μήκος 4, ὕψος 4 — δρόμου μῆκος 14 μ. καὶ ὕψ. μέγ. 5.30) εὐρέθησαν τὰ ἐξῆς χρυσᾶ ἀντικείμενα.

6 ρόδακες, ὅμοιοι τοῖς ἐν Μυκῆναις εὐρεθεῖσιν, ὧν οἱ 5 μικροὶ καὶ ὁ εἰς μόνον τοῦ μεγέθους τῶν μεγάλων μυκηναίων.

2 μικροὶ δακτύλιοι, ἀπλοῖ, ἐξ ἐλάσματος χρυσοῦ.

2 περιδέραια ἐξ ὀστείνων καὶ ὑελίνων χανδρῶν, ὧν τὸ ἐν τῷ τάφῳ II εὐρεθὲν, ἔχει κατὰ τὸ μέσον δύο διατρήτους ἐγγεγλυμένους λίθους χρώματος ἐρυθροῦ, εἰκονίζοντας ζῶα, παρεμφερεῖς τισὶ τῶν ἐν Μυκῆναις τελευταίων εὐρεθέντων καὶ μετὰ τούτους δύο μικρὰ κοσμήματα, ἐν τῷ μέσῳ δὲ ναυτίλον τοῦ γνωστοῦ

σχήματος. Τὸ ἐν τῷ ΙΙΙ τάφῳ περιδέραιον ἀποτελεῖται ἐξ ὁμοίων ὀστείνων χανδρῶν, κατὰ τὸ μέσον δὲ ἔχει χρυσοῦν κόσμημα ἐξ ἑνεία τριγωνικῶν ἐλασμάτων.

Ἐν τοῖς τάφοις τούτοις εὐρέθησαν καὶ τεμάχια ὀστοῦ ἐλέφαντος, ὑποθέματα τῶν ροδάκων, κομβία κτλ.

Ἐν δὲ τῷ τάφῳ ΙΙΙ εὐρέθη πούς ἀγγείου ἐκ μαρμάρου ἐρυθρολεύκου λίαν κομψοῦ σχήματος καὶ ἐντέχνου ἐργασίας. Ἐπίσης ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ εὐρέθη (εἰς τεμάχια παρερριμμένα) καὶ ἀγγεῖον ἐξ ἀλαβάστρου σχήματος φιάλης.

Ἐπίσης ἕτερον μικρὸν ἀλαβάστρινον ἀγγεῖον, πλήρες, εὐρέθη ἐν ἑτέρῳ τάφῳ.

Τὰ εὐρήματα ταῦτα πάντα μετέφερον εἰς Ἀθήνας καὶ κατέθηκα ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μουσεῖῳ συμφώνως τῇ ὑπ' ἀριθ. 11,241 διαταγῇ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Β. ΣΤΑΗΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 1,047.65.

Δεκάτη ἀνασκαφὴ ἐν Ἐπιδαύρῳ τῇ Ἀργολικῇ, ἔχοντος μὲν κυρίως τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Π. Καββαδία, γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μεταβαίνοντος ἐκ διαλειμμάτων ἐκεῖσε, ἐπιτηροῦντος δὲ διαρκῶς ἐπὶ τόπου τὰς ἐργασίας τοῦ Ἐπαμ. Κορομάντζου. Ἡ ἔκθεσις τοῦ Π. Καββαδία ἔχει ὡδε·

Κύριε Πρόεδρε,

Περὶ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐνεργηθειῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῶν γνωρίζω ὑμῖν τὰ ἑξῆς:

Ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο πρὸς ἀνατολὰς τοῦ σταδίου, δι' ὧν ἀπελύθη καθ' ὀλοκληρίαν τὸ τετράγωνον ἐκεῖνο οἰκοδόμημα, οὐ οἱ τοῖχοι εἶχον ἀποκαλυφθῆ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ 1884. Διὰ τῆς γενομένης σκαφῆς ἐφάνη ὅτι τοῦτο εἶνε στωϊκόν τι οἰκοδόμημα. Ἐπειδὴ δὲ ἐντὸς αὐτοῦ εὐρέθη κεραμὶς φέρουσα ἐντετυπωμένην ἐπιγραφὴν ΑΝΤΩΝΕΙΝ, δύναται τις νὰ εἰκάσῃ ὅτι εἶνε ἕως ἡ στοὰ ἐκεῖνη ἢ καλουμένη Κότυος, περὶ ἧς ὁ Πausanias λέγει τάδε: «καί, ἦν γὰρ στοὰ καλουμένη Κότυος, καταρ-

ρυέντος δέ οί τοῦ ὀρόφου διέφθαρτο ἤδη πᾶσα ἄτε ὠμῆς τῆς πλίνθου ποιηθεῖσα, ἀνωκοδόμησε (Ἄντωνίνος) καὶ ταύτην » (Πaus. II, 27, 6).

Δευτέρα σκαφή ἐγένετο ἐν τῇ πλατείᾳ τῇ βορειοανατολικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἄσκληπιοῦ, ἣτις ἐκταθεῖσα πρὸς βορρᾶν, εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, ἤνεγκεν εἰς φῶς τὸ κρηπίδωμα μικροῦ ναοῦ. Ὁ ναὸς οὗτος εἶνε ἴσως τὸ ὑπὸ τοῦ Πausανίου (II, 27) μνημονευόμενον « ἱερὸν Ἀφροδίτης », τὸ Ἀφροδίτιον, κατὰ ἐπιγραφὴν τινα οἰκοδομητικὴν, ἐν τῷ ἱερῷ εὑρεθείσαν, ἐν ἣ ἀναγινώσκειται ἀπώρων τῶν εἰς τὸ Ἀφροδίτιον ἀγομένων Ἡρακλείδα δραχμὰς 150 ».

Τρίτη σκαφή ἐγένετο ἐν τῷ μεγάλῳ Γυμνασίῳ, ἐν ᾧ ἀπεκαλύφθη τὸ παρελθὸν ἔτος τὸ ἐν Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις οἰκοδομηθὲν Ὡδεῖον. Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μεγάλου τούτου οἰκοδομήματος δὲν συνετελέσθη εἰσέτι.

Ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις εὑρέθησαν πλῆθος ἐπιγραφῶν, ὑπὲρ τὰς πενήτηντα, αἵτινες προστιθέμεναι εἰς τὰς ἄλλας ἐν τῷ ἱερῷ, κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν ἀνασκαφῶν εὑρεθείσας, ἀναπαριστῶσιν ἡμῖν σχεδὸν ἐν συνόλῳ, ἐνιαχοῦ δὲ μέχρι τῶν καθέκαστα, τὰ τῆς ἱστορίας τοῦ ἱεροῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένης λατρείας. Πολλαὶ τῶν εὑρεθεισῶν ἐπιγραφῶν εἶνε ἀναθηματικαί, δι' ὧν πρὸς τοῖς ἄλλοις μανθάνομεν ὅτι ἐν τῷ ἱερῷ ἐλατρεύοντο, πρὸς τῷ Ἄσκληπιῷ καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀπόλλωνι, ἢ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ καὶ οἱ ἐξῆς θεοί: α') Ἀθηναῖα καὶ Ἀθηνα Ὑγία, ἀρχαγέτις, καλλίεργος, πολιὰς καὶ στοιχεία, β') Ἄρτεμις ὀρθεία, ἐνοδία, παμφυλαία, Σαρωνία, προθυραία, λυσαία, σώτειρα καὶ Ἄρτεμις Ἐκάτη ἐπήκοος, γ') Ἀφροδίτη καὶ Ἀφροδίτη Μιλιχία, δ') Ζεὺς καὶ Ζεὺς ξένος, ἀποτρόπαιος, κτήσιος, Κάσσιος, φίλιος, ε') Ποσειδῶν καὶ Ποσειδῶν ἵππιος, ς') Ἡρα, ζ') Δέσποινα, Δημήτηρ καρποφόρος καὶ Ἐλευσίνια θεαί, η') Μεγάλη μήτηρ θεῶν, θ') Δητώ, ι') Παντελεῖη, Βάχχος καὶ Φερσεφόνη, ια') Ἡλιος καὶ Ἀπόλλων Ἡλιος, ιβ') Σελήνη πολυώνυμος, ιγ') Ἴανὸς σωτήρ, ιδ') Ἐλεος, ιε') Πάν, ις') Ἀγαθὸς θεός, ιζ') Κουρῆτες, ιη') Δικαιοσύνη καὶ ιθ') Πάντες καὶ πᾶσαι καὶ Πάνθειον.

Τῶν λοιπῶν δὲ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εὐρεθεῖσων ἐπιγραφῶν μνημονευτέαι κυρίως α') ψηφίσματα τῆς Δ' π.Χ. ἑκατονταετηρίδος, δι' ὧν ἡ βουλὰ καὶ ὁ δᾶμος τῶν Ἐπιδαυρίων ὀνομάζουσι πολίτας διαφόρων πόλεων προξένους τῆς πόλεως τῆς Ἐπιδαυρίων καὶ θεαροδόκους τοῦ Ἀσκληπιοῦ, β') κατάλογος θεαροδόκων τοῦ Ἀσκληπιοῦ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Ἡπειρον, Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, γ') κατάλογος εἰσφορᾶς γενομένης πρὸς τέλεσιν μεγάλης θυσίας, ἣτις καλεῖται ὀλοκαύτησις, καὶ δ') βᾶθρον δύο ἀγαλμάτων ἐν ᾧ ἐπιγραφή τεχνιτῶν ἦδε:

[Ξενοφίλο]ς καὶ Στράτων ἐποίησαν.

Οἱ τεχνῖται οὗτοι εἶνε προφανῶς οἱ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν γνωστοὶ ἡμῖν καὶ ὑπὸ τοῦ Πausανίου μνημονεύομενοι (II, 23, 4) διὰ τῶν ἐξῆς: «τὸ δὲ ἐπιφανέστατον Ἀργείοις τῶν Ἀσκληπιείων ἀγάλμα ἐφ' ἡμῶν ἔχει καθήμενον Ἀσκληπιὸν λίθου λευκοῦ καὶ παρ' αὐτὸν ἔστηκεν Ὑγίεια· κάθηνται δὲ καὶ οἱ ποιήσαντες τὰ ἀγάλματα, Ξενοφίλος καὶ Στράτων».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1892.

II. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 7,447.85.

Ἐνδεκάτη ἀνασκαφὴ ἐν Μυκῆναις, ἐπιστατοῦντος τοῦ Ἐφόρου ἀρχαιοτήτων Χρ. Τσουντα, οὗ ἡ ἔκθεσις ἔχει ὧδε·

Κύριε Πρόεδρε,

Αἱ ἐν Μυκῆναις ἀνασκαφικαὶ ἐργασίαι τοῦ 1892 ἤρχισαν κατὰ τὰ μέσα Ἰουνίου καὶ διεκόπησαν κατὰ τὰ μέσα Δεκεμβρίου, ὥστε διήρκεσαν ἕξ περίπου μῆνας, καθ' οὓς ἐν μὲν τῇ ἀκροπόλει ἐκαθαρίσθησαν τὰ ἐρείπια διαφόρων οἰκημάτων, ἔξω δ' αὐτῆς ἀνεσκάφησαν πλείονες τάφοι, ὧν οἱ μὲν θολωτοί, οἱ δ' ἀπλῶς ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένοι. Ἐκ τῶν ἤδη γνωστῶν θολωτῶν τάφων τῶν μὴ ἀνεσκαμμένων ἐκαθαρίσθησαν δύο, ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνασκαφῆς ἀνεκαλύφθη οὐχὶ μακρὰν τῆς πύλης τῶν

λέοντων ἄλλος, ὅστις ὁμως ἑλλείπει χρόνου δὲν ἀνεσκάφη. Τοῦ λεγομένου τάφου τῆς Κλυταιμῆστρας, τοῦ κατὰ τὴν πολυτέλειαν ἀμιλλωμένου πρὸς τὸν θησαυρὸν τοῦ Ἀτρείως, ἐκαθαρίσθη ἐντελῶς ὁ μεγαλοπρεπῆς δρόμος καὶ εὑρέθη ἐν αὐτῷ τάφος γυναικὸς περιέχων χρυσᾶ τινὰ κοσμήματα καὶ δύο κάτοπτρα μετὰ λαβῶν ἑλεφαντίνων φερουσῶν γλυπτὰς παραστάσεις πολλοῦ λόγου ἀξίας (1). Ἐκ δὲ τῶν ἀπλῶς ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένων θαλαμοειδῶν τάφων ἀνεκαλύφθησαν καὶ ἀνεσκάφησαν ἑπτὰ, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς εὑρεθέντα κτερίσματα ἦσαν πόρπαι χαλκαῖ (2), ἐν ξυρὸν, ἐν σκῆπτρον χαλκοῦν μετ' ἐπιχρύσου κομβίου (3), διάφορα χρυσᾶ καὶ ὑάλινα κοσμήματα, μία ἑλεφαντίνη λαβὴ μετ' ἀναγλύπτων μορφῶν (4), λίθοι τινὲς ἐγγεγλυμμένοι (5), πέντε δακτύλιοι, ὧν τρεῖς χρυσοῖ μετὰ παραστάσεων (6), εἰς χαλκοῦς ἐπίχρυσος καὶ εἰς ὀλόλιθος ἐξ ἐρυθρᾶς ἰάσπιδος μετὰ παραστάσεως ἀνδρὸς κρατοῦντος δύο λέοντας (7), καὶ τινὰ ἄλλα. Ἴσως ὁμως τὰ περιεργότατα τῶν ἐν Μυκῆναις εὑρημάτων τοῦ 1892 εἶναι δύο λαβαὶ ἀγγείων, ὧν ἡ μὲν εἶναι λιθίνη καὶ ἀνεκαλύφθη ἐν τῇ ἀκροπόλει, ἡ δ' ἑτέρα ἀνήκει εἰς πήλινον ἀμφορέα ἢ πίθον δίωτον, ὅμοιοι τοῦ ὁποῖου τέσσαρες εὑρέθησαν καὶ ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Μενιδίου καὶ ὁ ἐκ Μυκηναῶν ἐκ τάφου προέρχεται. Ἐπὶ τῶν λαβῶν τούτων ὑπάρχουσιν ἐγγάρακτα γράμματα, ἐπὶ μὲν τῆς λιθίνης πέντε ἢ ἕξ ἴσως, ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ πίθου τρία, ὁμοιάζοντα κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς σημεῖα τοῦ κυπριακοῦ ἀλφαβήτου καὶ πρὸς ἄλλα, τὰ ὁποῖα καὶ ἐν Τροίᾳ ἦσαν γνωστὰ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ μεταξὺ ἀποίκων ἐξ Ἀσίας καταγομένων. Ὡς γνωστὸν ἐν Μυκῆναις εὑρέθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τῆς Ἐταιρίας καὶ γνήσιαι αἰγυπτιακαὶ ἐπιγραφαί, ἀλλ' ἐκεῖναι εὑρηνται ἐπὶ ἔργων κατ' εὐθείαν ἐξ Αἰγύπτου εἰσαχθέντων, ἐν ᾧ ἐκ τῶν νέων ἐπιγραφῶν ἡ

(1) Ἀπεικονίσθησαν ἐν τῷ βιβλίῳ «Μυκῆναι καὶ μυκηναῖος πολιτισμὸς» 1893 ὑπὸ Χρ. Τσούντα, πίν. 6 ἀρ. 1, 2. Πρὸς καὶ σ. 77 ἐξ., 151 ἐξ.

(2) Ἀπεικονίσθησαν αὐτ. πίν. 7 ἀρ. 11, 12. Πρὸς. σ. 59 ἐξ.

(3) Πρὸς. αὐτ. σ. 61 ἐξ.

(4) Ἀπεικονίσθησαν αὐτ. πίν. 6 ἀρ. 3. Πρὸς. καὶ σ. 78 ἐξ.

(5) Ἐῖς ἐξ αὐτῶν ἀπεικονίσθη αὐτ. πίν. 5 ἀρ. 6. Πρὸς. σ. 18.

(6) Ἀπεικονίσθη εἰς αὐτ. πίν. 5 ἀρ. 3. Πρὸς. σ. 166.

(7) Ἀπεικονίσθη αὐτ. πίν. 5 ἀρ. 5. Πρὸς. σ. 55.

μία μάλιστα πιθανόν μοι φαίνεται ὅτι ἐχαράχθη ἐνταῦθα. Ἐκ τούτου ὁμως δὲν ἐπιτρέπεται νομίζω νὰ συμπεράνωμεν εὐθύς, ὅτι ἦτο τότε ἐν Μυκῆναις ἐν χρήσει ἡ γραφή (1). Σημειῶ ἐν τέλει ὅτι καὶ ἐπὶ δύο ἐκ τῶν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Μενιδίου εὐρεθέντων πύθων ὑπάρχουσιν ἐγκεχαραγμένα σημεῖα, ἐν ἐφ' ἑκατέρου, ἀπαντῶντα πάλιν καὶ ἐν τῷ κυπριακῷ ἀλφαβῆτῳ.

ΧΡ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

Ἐδαπανήθησαν δρ. 9,796.65.

Τὸ ὅλον τῶν εἰς ἀνασκαφὰς δαπανηθέντων χρημάτων ἀνῆλθεν εἰς δρ. 55,317, (ἐν ᾧ ποσῶ συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ ἐτήσιος μισθὸς τοῦ ἀρχαίου καὶ δεδοκιμασμένου τῆς Ἐταιρίας ἐργεπιστάτου Ἐλευθ. Καμπάνη καὶ ἄλλα τινὰ συναφῆ ταῖς ἀνασκαφαῖς μικρότερα ἔξοδα, ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται αἱ ἐν τῷ ἐντύπῳ ἰσολογισμῶ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «γενικαὶ ἀνασκαφαὶ» ἀναγεγραμμένοι δραχμαὶ 2,683).

Ὡς ἐν προσθήκῃς μέρει τοῦ περὶ τῶν ἀνασκαφῶν λόγου ἀναφέρομεν, ὅτι ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου, προτάσει τοῦ ἐταίρου Γ. Παπαβασιλείου καθηγητοῦ ἐνταῦθα, ἐγένετο ἐνέργεια περὶ ἀνασκαφῆς τάφων ἐν Χαλκίδι ἐπὶ ἰδιωτικῶν ἀγρῶν καὶ συμφωνία ὁμοία πρὸς ἄλλας προτέρας τοῦ τοιοῦτου εἶδους συνήφθη διὰ τοῦ ἐν Χαλκίδι φιλαρχαίου δικηγόρου Ἄντ. Χαϊνᾶ, καθ' ἣν θὰ γίνῃ τὸ ἔργον καὶ ἡ διανομὴ τῶν τυχόν εὐρεθησομένων κτερισμάτων.

Ἐπισκευὴν ἀρχαίου κτίσματος ἔχομεν ἐφέτος νὰ ἀναφέρωμεν τὴν τῶν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου διεῤῥωγῶτων ἐπιστυλιῶν τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Διὰ τὴν ἐπισκευὴν ταύτην, ὡς καὶ δι' ἄλλα δύο ἄλλων ἀρχαίων κτισμάτων, κατ' αἴτησιν τῆς Ἐταιρίας πρὸς τριῶν σχεδὸν ἐτῶν εἶχεν ἀνενεχθῆ τὸ Ὑπουργεῖον παιδείας πρὸς τὸ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ τέλος πάντων κατὰ σχέδιον ἐκπονηθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ τμήματι τῶν δημοσίων ἔργων ἀρχιτέκτονος Ἐρν. Τσίλλερ, ἐξεδόθη τὸ ἔργον μειοδοτικῶς παρὰ τοῦ εἰρημένου τμήματος εἰς ἐργολάβον ἀντὶ δρ. 4,778.80. Τῆ

(1) Ἐδημοσιεύθησαν τὰ σημεῖα ἔ. ἀ. σ. 214.

ἡμέτερον Συμβούλιον μετὰ τὴν εἰς αὐτὸ γενομένην ἀνακοίνωσιν τῆς ἐργοδοσίας, ἀνεδέχθη νὰ καταβάλη τὸ εἰρημένον ποσὸν ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας, καὶ ἤδη ἐπληρώθησαν δύο αὐτοῦ δόσεις, συμποσοῦμεναι εἰς δρ. 3,058.

Ἐπισκευὴ ἄλλη ἢ μᾶλλον ἀσφάλις ἀπὸ καταπτώσεως τοῦ ἐν Μυκῆναις τάφου τῆς Κλυταιμῆστρας κληθέντος ἐμελετήθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου καὶ συνεφωνήθη ἤδη ἡ ἐκτέλεσις, ἀφοῦ παρὰ τοῦ νομομηχανικοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας Α. Πετσάλῃ συνετάχθη σχέδιον καὶ σύμβουλσί τινες ἐντεῦθεν μετὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰω. Μούση ἀπῆλθον εἰς Μυκῆνας καὶ ἐξετάσαντες προπαρασκεύασαν καὶ ὤρισαν λεπτομερέστερον τὸ πῶς πρέπει νὰ γίνη ἡ ἐργασία παρὰ τοῦ ἀναλαβόντος αὐτὴν ἐργολάβου. Ἐνεκα δὲ τῆς κακοκαίριας βραδύνει ἔτι ἡ ἀποπεράτωσις.

Ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τὸ παρελθὸν τοῦτο ἔτος ἀναγκαία καὶ ἡ προέκτασις τοῦ ἐν Ἐλευσίνι πέρυσι κτιθέντος Μουσείου κατὰ δύο τρίτα τοῦ προτέρου μήκους του, ἵνα περιληφθῶσιν ἐν αὐτῷ ἀνετώτερον τὰ πολλὰ ἐκ τῆς αὐτόθι πολυετοῦς ἀνασκαφῆς εἰς φῶς ἐλθόντα κινητὰ ἀρχαῖα, ὅσα δὲν ἐμελλον νὰ μετενεχθῶσιν εἰς Ἀθήνας, ἅμα δὲ καταστῆ ἐκ τῆς διαλογῆς καὶ εὐθετήσεως αὐτῶν κατὰ ὕλην καὶ εἶδος εὐκολώτερος ὁ καταρτισμὸς τοῦ ἀκριβοῦς αὐτῶν καταλόγου, εἰς ὃ ἔργον παρὰ τὴν ἄλλην τῆς ἐξακολουθούσης ἀνασκαφῆς ἐφόρευσιν ἀσχολεῖται ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ὁ συνάδελφος ἡμῶν Δημ. Φίλιος. Καὶ ἡ προέκτασις αὕτη ἤδη συνετελέσθη, καθ' ἃ ὁ ἀρχιτέκτων Ἰω. Μούσης ὤρισεν, φιλοτίμως καὶ νῦν, ὅπως καὶ πέρυσι, παρασχὼν τῇ Ἑταιρίᾳ δωρεὰν τὴν ἐκ τῆς τέχνης σύμπραξίν του. Ἡ γενομένη δαπάνη ἀνέβη εἰς δρ. 6,398.43; ἐν ᾧ ποσῷ συμπεριλαμβάνονται καὶ δραχμαὶ 308, δοθεῖσαι δι' ἀγορὰν ἐνὸς ἀγροῦ ἐπὶ τοῦ λόφου Ἐλευσίνος παρὰ Ἰω. Παραμυθιώτου, κριθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἀναγκαίαν.

Ἀγοραὶ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν, ἔτι δὲ καὶ νομισμάτων ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος, ἐν ὧν δραχμῶν 9,776.60. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου αἱ δραχμαὶ 500 ἐδόθησαν διὰ νομίσματα πρὸς πλουτισμὸν τοῦ νομισματικοῦ ἐθνικοῦ Μουσείου.

Τῶν ἀγορασθέντων πάντων θέλει προστεθῆ κατάλογος ἐν τῷ

τυπωθησομένῳ τεύχει τῆς λογοδοσίας ταύτης, ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν δωρηθέντων εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἀρχαίων μετὰ τῶν ὀνομάτων τῶν δωρητῶν.

Πάντα δὲ τὰ ἀρχαῖα τῆς Ἑταιρίας, πλὴν τινῶν κοινοτάτων καὶ ἀσημάντων, εἶναι καταγεγραμμένα ἐν χειρογράφοις καταλόγοις, τηρουμένοις ἐν τῷ Μετσοβίῳ καὶ προσιτοῖς εἰς τὸν βουλόμενον νὰ λάβῃ αὐτῶν γνῶσιν. Ὁ γενικὸς ἀριθμὸς τῶν καταγεγραμμένων συμποσοῦται νῦν εἰς 21,196 (1). Ἡ καταγραφή δὲ αὕτη γίνεται ἀπὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας Ἀθ. Σ. Κουμανοῦδη, βοηθουμένου καὶ ὑπὸ τοῦ προπερῦσι πρὸς τοῦτό τε καὶ πρὸς τὴν ἀναγκαίαν ἐπιτήρησιν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ προσληφθέντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑταιρίας διδάκτορος Ἰω. Γιαννικάκη.

(1) Σύγκειται ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἐκ τῶν ἐξῆς καθ' ἕλην εἰδικῶν ἀριθμῶν: Λιθίνων 4982, χαλκῶν 1502 (ἐξ ὧν 119 σταθμά), σιδηρῶν 97, μολυβδίνων 3187 (ἐξ ὧν 1411 σύμβολα, 444 σταθμά, 801 μολυβδόβουλλα), ἀργυρῶν 89, χρυσῶν 283, ὄστεινων 156, ὑαλίνων 386, διαφόρων ὑλῶν 349, πηλίνων ἀγγείων 5930, πηλίνων μορφῶν 2134, πηλίνων λύχνων 1409, πηλίνων μητρῶν 242, πηλίνων σκευῶν 303, πηλίνων πυραμιδοειδῶν 119, πηλίνων ἀρτοποιῶν 28, πηλίνων λαβῶν ἀμφορέων ἐνεπιγράφων 4. — Ἰστέρον δὲ ὅτι αἱ λαβαὶ ἀμφορέων αἱ ἐνεπιγράφοι (ἐκ Ῥόδου, Θάσου, Πάρου, Κνίδου, Κολοφῶνος καὶ ἄλλων τόπων) συμποσοῦνται νῦν ὑπὲρ τὰς 10 χιλιάδας, ἀποκείμεναι ἐν τοῖς ὑπογεῖοις τοῦ Βαρβακείου, ἐξ ὧν μέγα μέρος ἐξεδόθη ὑπὸ Alb. Dumontl ἐν τῷ βιβλίῳ *Inscriptions céramiques de Grèce*. Paris, 1871.

Νομίσματα δὲ ὑπάρχουσιν (Ἑλληνικά, Ῥωμαϊκά, Βυζαντινά, Μεσαιωνικά καὶ Νεώτερα):

Χρυσᾶ.....	3
Ἀργυρᾶ.....	52
Χαλκᾶ (ἐν οἷς καὶ τὰ ἐκ κράματος).....	1802
Τουρκικοὶ παράδες.....	508
Τὸ ὅλον.....	<u>2364</u>

καὶ εἶνε πάντα ἀκριβῶς καταγεγραμμένα ἐν ἰδίῳ καταλόγῳ. Ἐτι σημειοῦμεν, ὅτι τῶν πηλίνων ἀγγείων τῆς Ἑταιρίας ὑπάρχει Γαλλιστὶ ἐκδεδομένος κατάλογος ὑπὸ M. Collignon, τυπωθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1878, τῶν δὲ πηλίνων μορφῶν ὡσαύτως Γαλλιστὶ ὑπὸ J. Martha, ἐν Παρισίοις 1880. Ἐν δὲ τῷ βιβλίῳ τοῦ L. von Sybel τῷ ἐπιγραφομένῳ *Katalog der Sculpturen zu Athen*. Marburg, 1881, καὶ τὰ τῆς Ἑταιρίας ὅσα ἕως τότε εἶχε λίθινα γλυπτὰ, περιεγράφησαν σχεδὸν πάντα. Ἀναφέρομεν καὶ τὸν ἐξῆς ἐπίτομον κατάλογον τῶν Ἀθηνησι Μουσειῶν *Die Museen Athens*, von Arthur Milchhöfer. Athen, K Wilberg, 1881.

Ἦνοίγετο δὲ τὸ ἐν τῷ Μετσοβίῳ Μουσεῖον διὰ τὴν τοὺς ἑταίρους καὶ δι' ἅπαν τὸ κοινὸν καθ' ἑκάστην, πλὴν τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν μεγάλων ἑορτῶν.

Εἰς τὰ διάφορα Μουσικὰ ἔργα, οἷον συγκολλήσεις ἀρχαίων κατασκευῆν ἀρχαιοθηκῶν, βάθρων, ἐνταῦθά τε καὶ ἐν Ἐλευσίनि, στολῶν διὰ τοὺς φύλακας τοῦ Μετσοβίου, ἔτι δὲ καὶ εἰς μισθοὺς αὐτῶν καὶ διάφορα ἄλλα ἔξοδα ἑδαπανήθησαν κατὰ τὸ ἔτος δρ. 11,174.55.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρίας ηὔξηθη κατὰ τὸ ἔτος διὰ δαπάνης δρ. 3,534, ἐν αἷς καὶ τὰ δετικά τῶν ἀγορασθέντων βιβλίων καὶ κατασκευῆν θηκῶν. Θέλει δὲ προστεθῆ ταύτῃ τῇ ἐκθέσει πίναξ ἐμφαίνων τὰ τε ἀγορασθέντα καὶ τὰ δωρηθέντα ἢ κατ' ἀνταλλαγὴν τῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἑταιρίας εἰσελθόντα βιβλία. Πάντων δὲ τῶν ἀπ' ἀρχῆς τῆς Ἑταιρίας κτηθέντων βιβλίων ὑπάρχει κατάλογος ἐν δελτίοις.

Τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, τῆς ἐκδιδομένης δαπάνη τῆς Ἑταιρίας ἐν τεύχῳ τὸ α' τοῦ ἔτους 1892 ἐξεδόθη, τὰ δὲ ὑπόλοιπα τρία πρὸ πολλοῦ ὄντα σχεδὸν ἔτοιμα θὰ ἐκδοθῶσι προσεχῶς. Τὰ δὲ Πρακτικά τοῦ παρελθόντος ἔτους 1891, καθυστεροῦντα ἔνεκα βραδύτητος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτοῖς σχεδιογραφημάτων θέλουσιν ἐκδοθῆ καὶ ταῦτα προσεχῶς.

Ἐχει ἔτι τὸ Συμβούλιον νὰ ἀναφέρῃ καὶ περὶ τῶν ἐξῆς·

Ἀφοῦ ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἐκ τοῦ Μετσοβίου μετακόμισις τῶν Μυκηναίων καὶ τῶν ἄλλων τῆς προελληνικῆς τέχνης ἀρχαίων εἰς τὸ Ἐθνικὸν κεντρικὸν Μουσεῖον, ἤρχισε τὸν Ἰούλιον μῆνα ἡ παράδοσις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας Ἀθ. Σ. Κουμανούδη εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐπαιδείσεως διὰ τὴν παραλαβὴν διορισθέντα ἔφορον Β. Ι. Λεονάρδον καὶ γίνεται τμηματικῶς, διὰ πρωτοκόλλων ἑκάστοτε συντασσομένων καὶ ὑπογραφομένων ὑπὸ τε τοῦ παραδιδόντος καὶ τοῦ παραλαμβάνοντος. Τὸ Συμβούλιον δὲ ἔκρινε νὰ παραδώσῃ δωρεὰν εἰς τὸ Ἐθν. κεντρικὸν Μουσεῖον καὶ τὰς ἀρχαιοθηκὰς τῶν Μυκηναίων τὰς χρήμασι τῆς Ἑταιρίας κατασκευασθείσας πρὸ ἐτῶν, ἐκτεινομένης εἰς μῆκος μέτρων 41, στοιχισάσας δὲ

πλέον τῶν 15 χιλιάδων δραχμῶν, καὶ παρεδόθησαν ἤδη τινὲς αὐτῶν παραδοθήσονται δὲ καὶ αἱ λοιπαί.

Παράδοσις ἐγένετο καὶ τῶν νομισμάτων τῆς Αἰγυπτιακῆς συλλογῆς τοῦ Ἴω. Δημητρίου κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδευσεως εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ νομισματικοῦ Μουσείου Ἴω. Σβορώνον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπιμελητοῦ, καὶ αὕτη διὰ πρωτοκόλλων, συντελεσθεῖσα τῇ 20 Μαΐου, ὅτε παρεδόθη εἰς τὸ κεντρ. Μουσεῖον καὶ ἡ προτομὴ τοῦ Ἴω. Δημητρίου, ἥς ἀνωτέρω ἐγίνε μνεῖα.

Ἐγένετο τὸν Φεβρουάριον 1892 διανομὴ τῶν ἀρχαίων κτερισμάτων, ἃ εὐρέθησαν ἐν τάφοις τῆς Ἐρετρίας ἐπὶ ἀγρῶν τοῦ Νικ. Βελισαρίου, ἀνασκαφεῖσι περὶ τὰ τέλη τοῦ 1891 ἐπιστάσι τοῦ ἐφόρου Χρ. Τσουντα, καὶ ἐπληρώθη κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν συμφωνίαν εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην τῶν ἀγρῶν τὸ ποσὸν δραχμῶν 250, ἡ ἀξία τοῦ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντος ἐνὸς τετάρτου τῶν ἀνευρεθέντων.

Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βασιλείου ἐπληρόνοντο ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος φύλακες ἀρχαιοτήτων ἐν Ἐλευσίनि, Ῥαμνοῦντι, Ἀμφιραεῖω τῆς Ὠρωπίας, Θεσπιαῖς, Τανάγρα, Ἐπιδαύρῳ τῇ Ἀργολικῇ, Μυκῆναις, Τίρυνθι καὶ Ἀμυκλαίῳ τῆς Λακωνικῆς, ἔτι δ' ἐνταῦθα ἐν τῷ Διπύλῳ καὶ τῷ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν Ἀσκληπιεῖῳ. Ἐπιδόματα δὲ μισθοῦ καὶ ὀδοιπορικὰ τὰ συνήθη ἐδόθησαν κατὰ τὸ ἔτος εἰς δύο ἐφόρους ἀρχαιοτήτων τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιστατήσαντας εἰς τὰς τῆς Ἐταιρίας ἀνασκαφάς, τὰς ἐν Ῥαμνοῦντι, Βώλῳ, Ναυπλίῳ καὶ Μυκῆναις, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὸν ἐπιτηρητὴν τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνασκαφῆς, Ἐπ. Κορομάντζον ἀπὸ τῆς 21 Ἀπριλίου μέχρι 10 Δεκεμβρίου 1892, καθ' ἃ τοῦτο ἀπεφασίσθη ἐν δυοῖς συνεδριάσεσι τοῦ Συμβουλίου, τῆς 28 Μαρτίου καὶ 19 Δεκεμβρίου 1892. Ὁ δὲ τῆς ἐν Ἐλευσίनि ἀνασκαφῆς ἐπιστατῶν σύμβουλος τῆς Ἐταιρίας Δ. Φίλιος ἐπιστατεῖ, ὡς γνωστόν, ἄνευ ἀμοιβῆς ἀπὸ πέντε ἡδὴ ἐτῶν.

Αἱ δὲ προκαταβολαὶ αἱ γενόμεναι ἐν τῷ ἔτει διὰ λ/σμ. τοῦ Δημοσίου ἦσαν δραχμῶν 9,076, ὧν αἱ μὲν 6,036 ἐδόθησαν διὰ τὴν κατ' ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδευσεως ἐξαγορὰν δύο οἰκιῶν, μιᾶς ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς Ἀττάλου στοᾶς, καὶ ἄλλης ἐν Σπάρτῃ, ἐχούσης ἐν τῇ περιοχῇ της τὸ ψηφοθέτημα τοῦ Ἀχιλ-

λέως ἐν Σκύρω, αἱ δὲ λοιπαὶ 3,040 διὰ τρεῖς χορηγίας ὑπὲρ ἐπιτηρήσεως καὶ ἐπιμελείας τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ἀρχαιοτήτων, καθὼς ὠρίσθησαν εἰδικῶς ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 5197 καὶ ἀπὸ 27 Μαρτίου 1892 ἐγγράφῳ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ παρεδέχθη τὸ τῆς Ἐταιρίας Συμβούλιον. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ ποσοῦ τῶν 9,076 δραχμῶν καὶ τοῦ ἐξ ἄλλων προκαταβολῶν προτέρων ἐτῶν, ἀνελθόντος ἐν τέλει τοῦ 1891 εἰς δρ. 73,314.57, ἀποτελεῖται νῦν ἡ ὄλη ὀφειλὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἐταιρίαν ἐκ δρ. 82,390.57, καὶ περὶ αὐτῆς ἔγραψεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἡ Ἐταιρία δις ἐν τῷ ἔτει, παρακαλοῦσα νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸν τοῦ κράτους προϋπολογισμὸν διὰ τὸ 1893· ἀλλὰ δὲν ἐνεγράφη.

Κύριοι· Ἄλλοτε ἐν τέλει τῶν λογοδοσιῶν του τὸ Συμβούλιον ἐξέφραζε συνήθως εὐχὰς του τινὰς καὶ γνώμας περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν τῆς χώρας πραγμάτων καὶ ἐξελιπάρει παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν θεραπείαν τῶν οὐ καλῶς ἐχόντων. Σήμερον δὲν θὰ ἐπαναληφθῶσι διὰ πλειόνων ἐκεῖνα τὰ παλαιά, δι' ἃ παρεπονύμεθα, ἡ ἀνεπάρκεια τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἀρχαιολογικῶν ἐφόρων, οἱ ὑπὸ τῇ ἐνταῦθα ἀκροπόλει ἐνφικισμένοι Ἀναφιῶται, τὰ παρὰ τὸ Παναθηναϊκὸν στάδιον παραπήγματα, ὁ λατομούμενος ἀρόλοφος τοῦ Μουσείου καὶ εἴ τι τοιοῦτο. Σήμερον, καὶ μενόντων ἐκείνων ὅπως εἶχον, ἄλλο τι ἔχει ν' ἀναφέρῃ μετὰ λύπης τὸ Συμβούλιον, τελεσθὲν ἀρχὰς Μαΐου τοῦ 1892 ὑπὸ τοῦ τμήματος τῶν δημοσίων ἔργων, ἐν τῷ ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας ἀνασκαφέντι καὶ περιφραχθέντι τετραγώνῳ οἰκοδομήματι τοῦ Ἀδριανοῦ. Καθρέθη ἐκεῖ τοῖχος ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας κτισθεὶς ὁ πρὸς νότον μετὰ τῆς θύρας, καὶ ἄλλος πρὸς βορρᾶν, ὁδὸς δὲ ἀνοίχθη διὰ μέσης ἀνασκαφῆς, ἐπικαλυφθεισῶν τῶν γραμμῶν τοῦ ἀρχαίου κτιρίου δι' ἐπιχωματώσεως εἰς ὕψος τριῶν μέτρων, πλάτους τεσσάρων καὶ μήκους περὶ τὰ τεσσαράκοντα, καὶ κτισθέντων ἔτι τοίχων ἀνατολίθεν καὶ δυσμῶθεν πρὸς συγκράτησιν τῶν συμφορηθέντων χωμάτων. Ἐγένοντο δὲ ταῦτα ἀπροσδοκῆτως καὶ ἐπισπερχῶς, ἐνῶ ἡ Ἐταιρία πρότερον, τὸν Ἀπρίλιον, παρὰ τοῦ Νομάρχου ἐγγράφως ἐρωτηθεῖσα, ἂν ἔχη τι ν' ἀντιτάξῃ πρὸς τοῦτο, ἀπήντησεν ὡσαύτως ἐγγράφως, ὅτι δὲν εἶναι αὐτὴ ἀρχὴ κανονί-

ζουσα τὰ τῆς ρυμοτομίας, ἀλλ' ἂν ἠρωτάτο ἀρμοδίως (δηλ. παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως πρὸς ὃ ἔχει ἀμέσους σχέσεις περὶ τούτων), δὲν θὰ ἐπεδοκίμαζε τὴν δι' ἀρχαίου ἐπισήμου κτιρίου ἄνοιξιν ὁδοῦ, ὡς ἀντικειμένην εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν νόμον. Ἀφοῦ δὲ ὕστερον μετὰ ἓνα μῆνα τὸ Συμβούλιον εἶδε πᾶν ἀπροσδοκῆτως ἐργάτας δημοσίους ἐπιλαβομένους τοῦ ἔργου, ἔγραψεν εὐθὺς τῇ 8 Μαΐου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐκπαιδεύσεως καταγγέλλον τὴν πρᾶξιν καὶ αἰτοῦν τὴν ἀναστολὴν τῶν ἐργασιῶν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ὡς εἶχον πρότερον· καὶ ἀνεστάλησαν μὲν αἱ ἐργασίαι, ἀλλ' ἐπὶ δύο μόνον ἡμέρας, πάλιν δ' ὕστερον ἐπαναληφθεῖσαι ἐπροχώρουν. Ὅθεν τὸ Συμβούλιον ἔγραψε καὶ δεῦτερον τῇ 19ῃ Μαΐου πρὸς τὸ αὐτὸ Ὑπουργεῖον διαμαρτυρόμενον καὶ αἰτοῦν τὴν καταστροφὴν τοῦ παρὰ τὸν νόμον γενομένου ἔργου. Ἀλλὰ τοῦτο συνετελέσθη, ἀγνοοῦμεν πῶς, καὶ ὑπάρχει μέχρι τῆς σήμερον, προξενοῦν καὶ τὴν ἀκαθαρσίαν τοῦ οὕτω νῦν ἀναπεπταμένου χώρου. Τὸν μῆνα δ' ἐκείνον τὸν Μάιον περιέργως πῶς καὶ ἄλλο τι εἶχε μελετηθῆ κατὰ τοῦ κτίσματος τοῦ Ἀδριανοῦ, ἴδρυσις ἐν αὐτῷ σταθμοῦ πυροσβεστικοῦ, κατ' αἴτησιν τοῦ Δημάρχου, ἀλλ' ἀπεσοβήθη τοῦτο, ἐπειδὴ ἠρωτήθη τότε παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἡ γνώμη τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου ἐπὶ τῆς δημαρχικῆς αἰτήσεως καὶ ἀπάντησις ἐστάλη, ὅτι δὲν πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐπιτραπῇ τὸ αἰτηθέν. Οὕτω ταῦτα γενόμενα ἱστοροῦνται σήμερον πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὅτι τὸν νόμον, πάντοτε τὸν νόμον ἐπικαλεῖται ἡ Ἐταιρία, τὸ δὲ πότε οὗτος κατισχύει ἢ οὐ, ἀρχόντων ἐν γούνασι κεῖται.

Καὶ ἤδη, κύριοι, καταπαύομεν τὸν λόγον, νομίζοντες, ὅτι ἐν τοῖς μέχρις ὧδε ἐκτεθεῖσι περιελήφθησαν πάντα τὰ οὐσιώδη τῶν ἐν τῷ ἔτει πεπραγμένων ὑπὸ τῆς Ἐταιρίας.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ ταμίας τῆς Ἐταιρίας Γεώργιος Νικολαΐδης ἀνέπτυξε προφορικῶς κατ' ἄρθρα τὸν ἐντύπως ὑποβληθέντα εἰς τὴν Συνέλευσιν ἰσολογισμόν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ τὸν πίνακα τῆς περιουσίας τῆς Ἐταιρίας κατὰ τὴν 31^{ην} Δεκεμβρίου 1892, οἵτινες ἔπονται ἐνταῦθα.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ

Α. ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ. Τακτικά	Δρ.	3,225		
» "Εκτακτοι	»	500		3,725
Β. ΤΟΚΟΙ ΕΝ ΓΕΝΕΙ.	»			1,44
Γ. ΜΕΡΙΣΜΑ. Έκ μετοχών Έθνικης Τραπέζης 56.	(α)			10,91
Δ. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ SCHLIEMANN	»			15
Ε. ΛΑΧΕΙΟΝ. Τῆς Β' εξαμηνίας τοῦ 1891.	»	4,465	95	
» » Α' » 1892.	»	97,243		
» » Β' » 1892.	»	95,292		
Ζ. ΔΙΑΦΟΡΑ	(β)			70
Ζ. ΕΝΟΙΚΙΑ	»			4
Η. ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ	»			3,05
				197,06

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Θ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. 'Απέναντι άνοικτοῦ λογαριασμοῦ.	»			56,01
Ι. ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ.	»			3
ΙΑ. ΑΠΟΛΗΨΙΣ. Προκαταβολών Έταιρίας	»			10,91
ΙΒ. » Χρέους Γιαννοπούλου	»			3,45
				287,93
Τό δλον τών εισπράξεων.	»			70
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ ΤΑΜΕΙΟΥ. Τῆν 31 Δεκεμβρίου 1891.	»			3,10

(α) "Ητοι 46 μετοχών τῆς Έταιρίας καὶ
10 » ἐκ τοῦ κληροδοτήματος 'Ρώμα.

56

(β) "Ητοι ἀπό νομισματικὴν διαφορὰν . . . Δρ. 656.80
» πώλησιν ἀχρήστου ὕλικου . . . » 1.20
» πρόστιμον . . . » 10.—
» δικαστικά έξοδα. » 95.—

763.—

Δρ.

291,03

ΠΛΗΡΩΜΑΙ

ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ. Προσωπικόν.	Δρ.	6,300	—		
» Γραφική ὕλη, χαρτῆς, τυπωτικά, ταχυδρομικά κλπ.	»	1,824	43		
» Βιβλιοθήκη, ἀγορά βιβλίων, δετικά, κατασκευὴ θηκῶν	»	3,534	—	11,658	43
ΜΟΥΣΕΙΑ. Προσωπικόν.	»	6,360	—		
» Ἀρχαιοθῆκαι, καὶ συγκολλήσεις ἀρχαίων.	»	5,414	55		
» Ἀγορὰ ἀρχαίων	»	9,766	60	21,541	15
ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ. Γενικάι.	»	2,683	—		
» — Ἐλευσίνος	»	10,617	40		
» — Δαφνίου	»	14,418	70		
» — Ἐπιδαύρου	»	7,447	85		
» — Θυρβείου	»	194	90		
» — Ναυπλίου	»	1,047	65		
» — Μυκηνῶν	»	9,796	65		
» — Κορίνθου	»	4,925	35		
» — Πειραιῶς	»	2,040	55		
» — Ἰθῶν	»	387	10		
» — Ῥαμνοῦντος	»	1,452	55		
» Βώλου	»	305	30	55,317	—
ΑΚΙΝΗΤΑ. Προέκτασις Μουσείου ἐν Ἐλευσίνῃ καὶ ἀγορὰ ἀγρῶν.	»			6,398	43
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ. Μισθοὶ καὶ ἐπιμέλεια ἐφόρων καὶ φυλάκων	»			12,815	10
ΕΠΙΣΚΕΥΑΙ ἀναστήλωσις ἀρχαίων οἰκοδομημάτων	»			1,945	—
ΔΙΑΦΟΡΑ	»			211	25
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ	»			2,992	—
ΤΟΚΟΙ	»			54	85
ΔΑΧΕΙΟΝ. τῆς Β' ἑξαμηνίας τοῦ 1891	»	1,440	—		
» τῆς Α' » 1892	»	25,813	71		
» τῆς Β' » 1892	»	46,828	68		
				74,082	39
				187,015	60

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΑΠΟΔΟΣΙΣ παρακαταθήκης	»			90	—
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Ἀπέναντι ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ	»			81,450	—
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμοῦ Δημοσίου	»	9,076	—		
» » Ἐταιρίας	»	10,900	—		
				19,976	—
Τὸ ὅλον τῶν ἐξόδων	»			288,531	60
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ τοῦ ταμείου κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1892 μεταφερόμενον εἰς τὰ βιβλία τοῦ 1893.	»			2,506	78
				291,038	38

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΜΕΡΙΔΕΣ	Υπόλοιπα 31 Δεκεμ. 1890		Πράξεις κατά τὸ 1891	
	Χρέωσις	Πίστωσις	Χρέωσις	Πίστωσις
Α. ΑΚΙΝΗΤΑ. Οικόπ. οίκται καὶ μουσεῖα ἐν Ἀθῆ- ναις, Κηφισία, Ἐλευσίνη, Τανάγρα, Ἐπι- δαύρω κλπ.	59,204	91	6,398	43
Β. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Μετοχαὶ αὐτῆς 56	194,513	10		
Γ. " " Λαχειοφ. ὁμολ. αὐτῆς 10	5,120	—		
Δ. ΔΗΜ. ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ	25,380	—		
Ε. ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠ. Ἀλληλόχρ. λο/σμός		5,700	81,450	—
Ζ. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Λογαριασμοὶ Δημοσίου	73,314	57	9,076	—
Ζ. " " Ἐταιρίας	1,300	—	10,900	—
Η. ΧΡΕΟΣ Γιαννοπούλου	36,038	62		
	394,951	20	107,824	43
ΤΑΜΕΙΟΝ τοῦ 1892.	3,102	16	287,936	22
	398,053	36	395,760	65
			398,053	36
			793,814	01
			364,579	47
			429,234	54
				ἰσοζύγιον

Κατατεθειμένα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν :
 56 μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς
 64 ὁμόλογα τοῦ παλίου δανείου τῶν 125,000,000
 10 ὁμόλογα λαχειοφ. δανείου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς

ΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1892.

Πόλιπα 31 Δεκεμ. 1892

Κατάλοιπος		Πίστωσις	
65,603	34	(α)	
94,593	10		
5,120	—		
25,380	—	(β)	
19,750	—		
82,390	57	(γ)	
300	—		
32,590	75	(δ)	
26,727	76		
2,506	78	(ε)	
29,234	54		

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(α) Λογαρ. του	1891	Δο.	59,204.91	
»	1892	»	65,603.34	πλέον δρ. 6,398.43
(β) »	1891	»	5,700.—	
»	1892	»	19,750.—	» » 25,45.—
(γ) »	1891	»	73,314.57	
»	1892	»	82,390.57	» » 9,076.—
(δ) »	1891	»	36,038.62	
»	1892	»	32,590.75	ἔλατ. δρ. 3,447.87
(ε) »	1891	»	3,102.16	
»	1892	»	2,506.78	» » 595.38
				δρ. 40,924.43 δρ. 4,043.25
				» 4,043.25

Αύξησις τῆς εταιρικῆς περιουσίας κατὰ δρ. 36,881.18

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ

Λογαριασμός του ἔτους	1891	Δρ.	392,353.36
»	1892	»	429,234.54
Διαφορά ἐπὶ πλέον, ὡς ἄνωτέρω.		Δρ.	<u>36,881.18</u>

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓ

Α'. ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	1858- 1891		1892		"Ολο
ΚΥΡΙΑ ΕΣΟΔΑ					
ΣΥΝΑΡΟΜΑΙ Έτησιοι Δρ.	197,690	40	3,225	—	200,915
» Έκτακτοι »	76,239	11	500	—	76,739
» Ειδικαί »	61,905	53			61,905
ΤΟΚΟΙ καὶ ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ. Έν γένει. »	491,773	71	12,360	—	504,133
ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ. »	432,961	52			432,961
ΜΟΥΣΕΙΑ. Έξ είσιτηρίων »	22,690	25			22,690
ΑΚΙΝΗΤΑ. Πώλησις ακινήτων »	10,258	93			10,258
» Ένοίκια. »	7,690	08	440	—	8,130
ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑΤΑ »	19,920	72		—	19,920
ΔΙΑΦΟΡΑ »	23,681	84	763		24,444
ΑΡΧΑΙΟΛ. ΕΦΗΜΕΡΙΣ (παλαιά) και κα-					
τάλογοι τών έν τοίς					
Μουσειοίς αρχαίων. »	4,688	58	157		4,845
» » Νέα τής Γης Περιόδ. »	18,726	80	3,052	40	21,779
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ »	1,720	09			1,720
ΛΑΧΕΙΟΝ »	1,489,685	60	197,000	95	1,686,686
	2,859,632	86	217,498	35	3,077,131
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΔΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ					
ΔΑΝΕΙΑ καὶ απόληψις καταθέσεων . »	211,827	24		—	211,827
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ. Άποληρθείσαι . . »	702,830	93	10,900	—	713,730
ΒΙΟΜΗΧ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Άλληλόχρεος					
λογαριασμός »	895,116	92	56,000	—	951,116
ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Πώλησ. μετοχ. τής »	22,220	—			22,220
ΑΠΟΛΗΨΙΣ ΧΡΕΟΥΣ Γιαννοπούλου. »	33,353	56	3,447	87	36,801
ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ »	12,632	59	90	—	12,722
	4,737,614	10	287,936	22	5,025,550
ΤΑΜΕΙΟΝ. Υπόλοιπον τής 31 Δε-					
κεμβρίου 1891 »			3,102	16	3,102
	4,737,614	10	291,038	38	5,028,652

ΛΕΓΑΝΤΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1858 - 1892.

B'. ΠΛΗΡΩΜΑΙ	1858 - 1891		1892		᾽Όλοι	
ΚΥΡΙΑ ΕΞΟΔΑ						
ΕΙΣΙΟΝ. Προσωπικόν, τυπωτικά, ἐξοδα διάφορα καὶ Βιβλιοθήκη. Δρ.	131,441	76	11,658	43	143,100	19
ΕΙΣΙΟΝ. Προσωπικόν, ἀρχαιοθηκῆ, φυλακεία, ἐπισκευαὶ καὶ συγκολλήσεις ἀρχαίων . . . »	196,892	04	11,774	55	208,666	59
ΕΙΣΙΟΝ. ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ . . . »	268,996	54	9,766	60	278,763	14
ΕΙΣΙΟΝ. Ἀνασκαφαὶ ἐν γένει . . . »	741,941	16	55,317	—	797,258	16
ΕΙΣΙΟΝ. Ἐπισκευαὶ καὶ ἀναστηλώσεις μνημείων . . . »	26,205	71	1,945	—	28,150	71
ΕΙΣΙΟΝ. ΑΡΧΑΙΟΤ. Προσωπ. ἐφόρων καὶ φυλάκων ἐπαρχ. Μουσείων καὶ μνημείων . . . »	114,324	13	12,815	10	127,139	23
ΕΙΣΙΟΝ. Περισιναγωγή καὶ μεταφορὰ ἀρχαίων . . . »	3,305	83			3,305	83
ΕΙΣΙΟΝ. Ἐν γένει . . . »	31,786	37	54	85	31,841	22
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ . . . »	54,962	33	6,398	43	61,360	76
ΕΙΣΙΟΝ. Ποσοστά εἰσπράκτορ., ἐκμαγεία ἀρχαίων κτλ. . . »	23,639	09	211	25	23,850	34
ΕΙΣΙΟΝ. Προτομαίπροέδρ. Ἐταιρ. Συγγρομαὶ εἰς ξένους πρὸς συνέτελεσιν ἀνασκαφῶν . . . »	1,696	43			1,696	43
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ . . . »	446	43			446	43
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ . . . »	1,886	18			1,886	18
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ ΧΡΕΩΓΡΑΦΑ . . . »	276,132	30			276,132	30
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ καὶ λαχειοφόροι ὁμολογίαι αὐτῆς . . . »	185,002	43			185,002	43
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ καὶ λαχειοφόροι ὁμολογίαι αὐτῆς . . . »	643,415	07	74,082	39	717,497	46
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ. Ἐπισκευαὶ . . . »	671	15			671	15
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ. ΕΦΗΜ. (Νέα Γῆς Περίοδ.) . . . »	77,854	45	2,992	—	80,846	45
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	2,780,599	40	187,015	60	2,967,615	—
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ . . . »	65,625	—			65,625	—
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ. Ἀποληπτέαι . . . »	828,311	14	19,976	—	848,287	14
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ. ΤΡΑΠΕΖΑ . . . »	889,416	92	81,450	—	970,866	92
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ. ΚΑΤΑΘΗΚΑΙ . . . »	10,838	57	90	—	10,928	57
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ. ΔΟΓΙΕΤΙΚΑ . . . »	267	87			267	87
ΕΙΣΙΟΝ. ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑ. ΤΡΑΠΕΖΑ. Καταθέσεις . . . »	147,095	10			147,095	10
ΕΙΣΙΟΝ. Ὑπόλ. τοῦ Ταμ. τοῦ 1891 . . . »			2,506	78	2,506	78
	4,722,154	—	291,038	38	5,013,192	38

ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ
ΤΗΣ Α'.

Χ Ρ Ε Ω Σ Ι Σ

Δυναμεί τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1889 Β. Διατάγματος ἐξεδόθησαν 50,000 γραμμάτια τοῦ Λαχείου ἀνά δραχ. 2 ἕκαστον φέροντα Δρ.	100,000	—	
Ἐκ τούτων ἔμειναν ἀδιάθετα καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἐπὶ τῆς κληρώσεως ἐπιτροπὴν κατὰ τὸ ὑπ' αὐτῆς συνταχθέν πρωτόκολλον Γραμ. 1,783			
Ἐπεστράφησαν μετὰ τὴν κλήρωσιν »			57
Τὸ ὅλον. »	1,840	»	3,680
Ἐκ διαφορᾶς νομισμάτων εἰσπράχθησαν »			96,3
Αἰτινες εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον ὡς ἑξῆς :			1,2
διὰ διπλοτύπου ὑπ' ἀριθ. 13 Δρ. 3,197.65			97,5
» » 20 » 13,169.50			
» » 21 » 13,998.50			
» » 23 » 5,403.65			
» » 24 » 10,000.—			
» » 27 » 17,593.40			
» » 28 » 28,945.14			
» » 32 » 2,308.30			
» » 35 » 996.90			
» » 43 » 940.—			
» » 53 » 144.—			
» » 59 » 465.86			
» » 60 » 80.10 »			
Ἐκ τούτων ὅλον. »	97,243	—	
Ἐκ τούτων ὅλον. »	298	—	97,5
διαφορὰ μηδέν			

ΤΗΣ Β'.

Ἐξεδόθησαν ὡς ἀνωτέρω ἐπίσης Γραμμάτ. τοῦ λαχείου 50,000 φέροντα Δρ.	100,000	—	
Ἐκ τούτων ἔμειναν ἀδιάθετα καὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς κληρώσεως κατὰ τὸ ὑπ' αὐτῆς συνταχθέν πρωτόκολλον γραμμάτ. 77			
Ἐπεστράφησαν μετὰ τὴν κλήρωσιν ὑπὸ διαφόρων ἀνταποκριτῶν . 531			
Τὸ ὅλον. γραμ. 608 »	1,216	—	98,78
Εἰσπράχθησαν ἐκ διαφορᾶς νομισματος »			1,05
Τὸ ὅλον. »			99,8
Αἰτινες εἰσῆχθησαν εἰς τὸ ταμεῖον ὡς ἑξῆς :			
διὰ διπλοτύπου ὑπ' ἀριθ. 54 Δρ. 4,778.84			
» » 55 » 9,354.90			
» » 56 » 10,000.—			
» » 56 » 8,655.01			
» » 61 » 16,939.04			
» » 67 » 45,564.21			
Ἐκ τούτων ὅλον. »	95,292	—	
Ἐκ τούτων ὅλον. »	3,482	70	
Ἐκ τούτων ὅλον. »	1,068	10	99,8
διαφορὰ μηδέν			

ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1892

1892.

Π Ι Σ Τ Ω Σ Ι Σ

Μισθός τοῦ προσωπικοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀριθ. 23, 24, 28, 48, 49, 83, 84, 121, 157, 158, 163, 194, 195 Δρ.	1,830	—		
Λμοιβή τοῦ προσωπικοῦ ὡς τὸ ἔνταγμα 187 »	250	—		
Προμήθεια καὶ ἔξοδα τῶν πωλησάντων τὰ Γραμμάτια καὶ ποσοστὰ διαχειριστοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα 219, 227, 290, 398, 438. »	10,391	21		
Ἐξ ἔξοδα διάφορα ὡς τὰ ἐντάλματα 26, 29, 65, 105, 163, 218. »	1,842	50		
Ἐξ ἐξαργύρωσιν κερδησάντων Γραμματίων ὡς τὸ ἔνταγμα 216. »	11,500	—	25,813	71
Τὰ μὴ παρουσιασθέντα ἐμπροθέσμως πρὸς ἐξόφλησιν ἐκ τῶν κερδησάντων Γραμματίων, καὶ τὰ εἰς τὰ μὴ διατεθέντα ἀνήκοντα ἀνέρχονται ἐν ὅλῳ εἰς »	23,500	—		
Κέρδη τῆς Ἑταιρίας ἐκ τῶν πωληθέντων Γραμματίων »	48,227	29		
Τὸ ὅλον τῶν κερδῶν τῆς Ἑταιρίας ἐκ τοῦ λαχείου τῆς Α' ἑξαμηνίας τοῦ 1892 ἀνέρχεται εἰς. »	71,727	29	71,727	29
Ἴσοζύγιον. »			97,541	—

1892

Μισθός τοῦ προσωπικοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀρ 241, 242, 278, 279, 317, 358, 394, 422 Δρ.	1,680	—		
Λμοιβή τοῦ προσωπικοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα 423, 426 »	200	—		
Προμήθεια καὶ ἔξοδα τῶν πωλησάντων Γραμμάτια καὶ ποσοστὰ διαχειριστοῦ ὡς τὰ ἐντάλματα 430, 439. »	10,269	97		
Διάφορα ἔξοδα τοῦ λαχείου ὡς τὰ ἐντάλματα ὑπ' ἀριθ. 205, 207, 226, 431 »	1,678	71		
Ἐξ ἐξαργύρωσιν 47 ἐκ τῶν κερδησάντων Γραμματίων ὡς τὸ ἔνταγμα 429 ἀριθ. 429 »	33,000	—		
Τὰ μὴ παρουσιασθέντα μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1892 πρὸς ἐξαργύρωσιν κερδησάντα γραμμάτια :				
2 τῶν δραχ. 300 δρ. 600				
14 » 100 » 1,400 »	2,000	—		
Προμήθεια ἀνήκουσα εἰς τοὺς πωλητὰς γραμματίων, ὧν ὀφείλεται τὸ ἔνταγμα α	348	27	49,176	95
Κέρδη τῆς Ἑταιρίας ἐκ τοῦ Λαχείου τῆς Β' ἑξαμηνίας τοῦ 1892. »			50,665	85
Ἴσοζύγιον. »			99,842	80

Ἐἵτα ἡ Συνέλευσις προέβη εἰς ἐκλογὴν τῆς ἐξελεγκτικῆς τῶν λογαριασμῶν ἐπιτροπῆς. Ἐξελέχθησαν δὲ ἐλεγκταὶ οἱ κ. κ. Ἴω. Μαρχόπουλος, Κ. Φωστηρόπουλος καὶ Κ. Ι. Κυριακός, καὶ ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ μεσημβρίαν.

Μετὰ δύο ἐβδομάδας τῇ 14^ῃ Φεβρουαρίου, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα 10^ῃ π. μ. συνελθόντων αὐθις τῶν ἐταίρων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Σπυρίδων Φιντικλῆς καταλαβὼν τὸ βῆμα, ἄτε τοῦ προέδρου μὴ δυνηθέντος νὰ παρευρεθῇ ἕνεκα τῆς ἔτι διαρκούσης ἀδιαθεσίας του, ἀνήγγειλε τὸν κατὰ τὸν ὄργανισμὸν τῆς Ἑταιρίας σκοπὸν τῆς Συνελεύσεως, ἥτοι ἀκρόασιν τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐλεγκτῶν καὶ ἐκλογὴν τοῦ νέου Συμβουλίου διὰ δύο ψηφοφοριῶν. Ὅθεν παρελθὼν ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Ἴω. Μαρχόπουλος ἀνέγνω τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν :

ΕΚΘΕΣΙΣ

· ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πρὸς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας.

Κύριοι Συνάδελφοι,

Ἐπιφορτισθέντες παρ' ὑμῶν ἵνα ἐξελέγξωμεν τοὺς κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος, λογαριασμοὺς τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ἐπελή-

φθμεν ἀμέσως τοῦ ἔργου. Παρεβάλομεν τὰς ἐν τοῖς λογιστικοῖς βιβλίοις ἐγγραφὰς πρὸς τὰ στοιχεῖα, ἐφ' ὧν αὐταὶ στηρίζονται καὶ εὐρομεν ταύτας ὀρθῶς ἐγγεγράμμενας καὶ τὸ σύνολον τῶν ἐγγραφῶν σύμφωνον πρὸς τὸν δημοσιευθέντα ἰσολογισμόν.

Ἐξητάσαμεν ἐπίσης τὰ στοιχεῖα τὰ ἀποδεικνύοντα τὴν τε κινήτην καὶ ἀκίνητον περιουσίαν καὶ βεβαιοῦμεν τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς, ὥστε ἐν συνόλῳ προτείνομεν τὴν ἔγκρισιν τοῦ δημοσιευθέντος ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρίας.

Μολονότι καλῶς ἔχουσιν οἱ λογαριασμοὶ τῆς Ἑταιρίας, οὐχ ἥττον ἀναγκαῖον θεωροῦμεν νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις ἐπὶ τε τῆς οὐσίας καὶ τοῦ τρόπου τῆς συντάξεως τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Ἑταιρίας.

Ἐν τῷ ἰσολογισμῷ προστίθεται πίναξ, φέρων τὸν τίτλον «Κατάστασις τῆς περιουσίας τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας». Ἐν τῷ πίνακι τούτῳ ἀναγράφεται :

Ἀκίνητα. Οἰκόπεδα, οἰκίαι καὶ μουσεῖα ἐν Ἀθήναις, Κηφισίᾳ, Ἐλευσίνι, Τανάγρα, Ἐπιδαύρῳ κτλ. δραχμ. 59,204.91. Ἡ ἀναγραφὴ αὕτη οὕτως γενομένη εἶνε πάντῃ ἀόριστος καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ λάβῃ ἰδέα. καθρὰν τῆς περιουσίας ταύτης, τόσῳ δὲ μᾶλλον θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐγγράφονται ἐν πρὸς ἐν τὰ ἀκίνητα ταῦτα, ὅσῳ ἡ Ἑταιρία δὲν τηρεῖ Κτηματολόγιον.

Ἡ Ἑταιρία κέκτηται 56 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἡ δὲ ἀξία αὐτῶν ἀναγράφεται ἀντὶ δραχμῶν 194,593.10, ἥτοι πρὸς δραχ. 3,474.87. Φρονοῦμεν ὅτι τὴν 31 Δεβρίου ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἦτο μικροτέρα καὶ ἐπομένως τὸ κονδύλιον τῶν δραχ. 194,593.10 δέον νὰ μειωθῇ, εἰς δὲ τοὺς μέλλοντας ἰσολογισμοὺς ν' ἀναγράφηται ἡ ἀξία, ἣν θὰ ἔχωσιν αἱ μετοχαὶ τὴν 31 Δεκεμβρίου.

Τοῦτ' αὐτὸ παρατηροῦμεν, ὅτι πρέπει νὰ γίνηται καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς χρηματικοὺς τίτλους, οὓς κέκτηται ἡ Ἑταιρία.

Προκαταβολαὶ λογαριασμῶ δημοσίου.

Τὸ κονδύλιον τοῦτο ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 82,390.57 καὶ στηρίζεται εἰς ἐπίσημα ἐγγραφα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως. Ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς τῆς Ἑταιρίας εἶνε νὰ χρησιμοποιοῖ τὰ κεφάλαιά της διὰ ἀρχαιολογικὰς ἀνάγκας, θεωροῦμεν

καλὸν νὰ ληφθῆ ἡ δέουσα πρόνοια, ἵνα τὸ προκαταβληθὲν χρῆμα ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ταμεῖόν της.

Μεταξὺ τῶν χρηματικῶν τίτλων ὑπάρχουσι καὶ 42 ὁμολογίαι τοῦ πατριωτικοῦ δανείου δωρηθεῖσαι παρὰ διαφόρων εἰς τὴν Ἑταιρίαν, αἵτινες δὲν σημειοῦνται ἐν τῷ σχετικῷ κεφαλαίῳ. Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ μνημονεύωνται καὶ αὗται καὶ μάλιστα προτείνομεν ἵνα ἐκποιηθῶσιν.

Ἡ Ἑταιρία μεταξὺ τῶν ἄλλων κέκτηται καὶ τὰ ἀπώλητα τεύχη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος. Ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὴν κινητὴν περιουσίαν, δεόν νὰ σημειῶνται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τῆς Ἑταιρίας καὶ τὸ ποσὸν τῶν τευχῶν καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν, ἧτις δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητος.

Κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν σημείωσιν ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ κ. Ἀθ. Κουμανοῦδη τὰ ὑπάρχοντα τεύχη εἰσὶ τὰ ἑξῆς.

Ἔτος	1883	Σώματα	225
»	1884	»	234
»	1885	»	146
»	1886	»	136
»	1887	»	141
»	1888	»	153
»	1889	»	153
»	1890	»	160
»	1891	»	171
Ἐν ὅλῳ		σώματα	<u>1519</u>

ἅτινα ὑπολογιζόμενα πρὸς δραχμὰς 12,80 κατὰ σῶμα ἀποτελοῦσι τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 19,443.20.

Τοῦτ' αὐτὸ πρέπει νὰ γίνηται καὶ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἑταιρίας, ἧς ἡ ἀξία σήμερον δὲν εἶνε ἀξιοκαταφρόνητος καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν σημειοῦται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῆς κινητῆς περιουσίας τῆς Ἑταιρίας.

Ὡς πρὸς τὰς δαπάνας τὰς ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ ἰσολογισμῷ παρατηροῦμεν, ὅτι αὗται δεόν νὰ ἀναγράφωνται ἀναλυτικώτερον καὶ νὰ διακρίνωνται αἱ ἀναγόμεναι εἰς μισθοὺς καὶ ἐπιμίσθια

τῶν δαπανῶν τῶν ἀναγομένων εἰς ἐργασίαν καὶ ὑλικά. Οὕτω π. χ. ὑπὸ τὸν τίτλον Ἑρασκαθαὶ Ἐλευσῖνος ἀναγράφεται δαπάνη ἐκ δρ. 10,617.40 καὶ πᾶς τις ἤθελεν ὑποθέσει, ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη ἀφορᾷ μόνον εἰς ἐργασίαν καὶ ὑλικά, ἐνῶ ἐν τῷ κονδυλίῳ τούτῳ συμπεριλαμβάνονται καὶ μισθοὶ ἐπιστατῶν καὶ ἄλλων.

Ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀρχαιολογικῆ Ἐφημερίδος φέρεται δαπάνη δραχμῶν 2,992 καὶ πᾶς τις ἤθελεν ὑποθέσει, ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη ἀφορᾷ εἰς ἀγορὰν χάρτου, ἐκτύπωσιν καὶ τὰ παρόμοια, ἐνῶ τὸ ποσὸν τοῦτο εἶνε αἱ ἀμοιβαὶ τῆς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ὁποίας συντάσσεται καὶ τυποῦται τὸ περιοδικόν, αἱ ἀμοιβαὶ τῶν συγγραφότων τὰ ἄρθρα καὶ ἄλλαι τινὲς προσωπικαὶ ἀποζημιώσεις.

Ἡ τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἡ ἐπιμελουμένη τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἀπολαμβάνει ἀποζημιώσιν δραχ. 200 κατὰ φυλλάδιον. Τὸ καθ' ἡμᾶς φρονοῦμεν, ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον ἡ ἀποζημιώσις αὕτη τῶν 200 δραχμῶν νὰ ἐδίδοτο εἰς ἓν καὶ μόνον πρόσωπον καὶ τότε πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ τούτου θὰ ἦτο καὶ ταχυτέρα καὶ ὁμαλωτέρα.

Περαίνοντες ἀναγκαῖον θεωροῦμεν, ἵνα συστήσωμεν τοῖς Ἐταίροις τὴν πραγματοποίησιν τῶν προτάσεων τῶν γενομένων ὑπὸ τῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1886 καὶ ἰδίως τῶν γενομένων ὑπὸ τῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν τοῦ 1887 καὶ 1888.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14ῃ Φεβρουαρίου 1893.

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ

Ι. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΚΥΡΙΑΚΟΣ

Κ. ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Εἶτα ὁ κ. Κ. Φωστηρόπουλος ζητήσας τὸν λόγον ἀνέγνω ἐν ὀνόματι καὶ τοῦ τρίτου μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς Κ. Ι. Κυριακοῦ τὰς ἐξῆς πρὸς τὸ Συμβούλιον καὶ τὴν Συνέλευσιν προτάσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Αἱ ἐξελεγκτικαὶ ἐκθέσεις τῶν προηγουμένων ἐτῶν, εἰς ἃς πα-
ραπέμπει ἡ ἡμετέρα, περιέχουσι πολλὰς εὐχετικὰς προτάσεις, ἐξ
ἧν καὶ αἱ κατωτέρω :

Α'.

« Ἐκτὸς τῶν συνήθων συνελεύσεων νὰ προσκαλῶνται οἱ ἐταῖ-
ροι καὶ ἐκτάκτως πρὸς ἀκρόασιν ἀρχαιολογικῶν διατριβῶν... »

« Νὰ ἰδρυθῇ ἀρχαιολογικὸν διαγώνισμα, δι' οὗ ἀναπτυχθή-
σεται εὐγενῆς τις ἀμιλλα τῶν δυναμένων νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ
τῆς ἐπιστήμης. »

Παρωρμήθημεν ν' ἀποσύρωμεν ἐκ τῆς λήθης τὰς προτάσεις
ταύτας, διότι ἐγνωμεν εὐχαρίστως τὴν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὑπὸ
τῆς Βουλῆς ψήφισιν νόμου περὶ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως
ιδιωτικῶν κτημάτων πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ συντήρησιν ἀρχαιοτη-
των, δὲν ἀμφιβόλλομεν δὲ ὅτι εἰς τὸ μέτρον τοῦτο προέβη ἡ
Κυβέρνησις συνεπείᾳ τῶν διηνεκῶν παραστάσεων τοῦ συμβουλίου
τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας καὶ ἐπληρώθη οὕτω ἡ διακαεστέρα εὐχὴ
τῶν φιλαρχαίων, ἐπομένως ἀνασκαφαὶ θέλουσιν ἐνεργηθῆ σπου-
δαῖαι καὶ δὲν εἶνε ἀμφιβολία ὅτι θέλουσι φέρεи εἰς φῶς πλείστα
θαυμαστὰ ἔργα τῶν ἡμετέρων προγόνων, περὶ ἧν θέλουσι συντάτ-
τεσθαι αἱ προσήκουσαι ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν ἐπιστατούντων τὰς ἐργα-
σίας τῶν ἀνασκαφῶν ἐφόρων· ἀλλ' ὅπως οὗτοι καταβάλλωσι με-
γαλητέραν ἐπιμέλειαν ἐν τῇ συντάξει τῶν ἐκθέσεων των, καλὸν εἶνε
νὰ ὀρισθῶσι χρηματικαὶ ἀμοιβαί, ὡς καὶ διὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω
συστηθησόμενα ἀρχαιολογικὰ διαγωνίσματα, πολλοὶ δὲ τῶν ἡμε-
τέρων ὑπάρχουσιν εὐτυχῶς ἱκανοὶ καὶ ἐκθέσεις ἀρχαιολογικὰς νὰ
συντάξωσι καὶ εἰς τὸ στάδιον ἀρχαιολογικῶν ζητημάτων νὰ ἀπο-
δυσθῶσιν εὐπροσώπως. Συμπληροῦντες δὲ τὴν ἰδέαν ταύτην προσ-
τίθεμεν, ὅτι δεόν νὰ παρακληθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ
συνεδριάζωσιν αἱ τοιαῦται δύο-τρεῖς ἐτησίως συνελεύσεις τῆς
Ἑταιρίας μας ἐν τινι τῶν αἰθουσῶν τῆς Συναίας Ἀκαδημίας,
ἣτις πρὸ πολλοῦ ἀποπερατωθεῖσα διαμένει ὄλως ἀχρησιμοποίη-

τος. Νὰ προσκαλῆ δὲ ὁ ἐκάστοτε Ὑπουργὸς τῆς Ἐκπαιδεύσεως τὰ μέλη τῶν ἐνταῦθα ξένων ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν, αἵτινες σχεδὸν τὸν αὐτὸν προτίθενται σκοπὸν τῆς ἀνευρέσεως ἀρχαίων τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, τοὺς δημοσιογράφους, οἵτινες θέλουσι κρατῆ ἐνήμερον τὸ κοινὸν διὰ τῶν ἐφημερίδων των κτλ. Νὰ παρακληθῶσι δὲ ἀρμοδίως νὰ τιμῶσι διὰ τῆς παρουσίας των τὰς συνεδριάσεις ταύτας αἱ Α. Α. Υ. οἱ Βασιλόπαιδες· οὕτω δέ, δὲν εἶνε ἀμφιβολία, θέλει διεγερθῆ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ ὑπὲρ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας καὶ θέλουσιν ἐμπνευσθῆ εἰς αὐτὸ αἰσθήματα ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὰ ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Β΄.

« Ἐπειδὴ σκοπὸς τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος εἶνε ἢ εἰς ὅσον οἶόν τε εὐρύτερον κύκλον τῆς τε ἡμεδαπῆς καὶ ἀλλοδαπῆς διάδοσις τῆς γνώσεως τῶν ἀρχαιολογικῶν ἡμῶν πραγμάτων, μάλιστα δὲ καὶ διὰ τῆς ἀπεικονίσεως τῶν ἀνακαλυπτομένων κειμηλίων τῶν ἡμετέρων προγόνων, νομιζομεν σκόπιμον πρὸς τοῦτο τὴν ἐλάττωσιν τῆς συνδρομῆς, ἣτις νὰ ᾔνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς ἐταίρους. »

Συμμεριζόμενοι τὰς ιδέας ταύτας φρονοῦμεν καλὸν νὰ αὐξήσῃ ἢ ἔτησιᾶ συνδρομῆ τῶν ἐταίρων εἰς δρ. 20, καὶ νὰ διδῆται εἰς αὐτοὺς δωρεὰν ἢ Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, καθόσον ἐκ τῆς συνδρομῆς 7 μελῶν τῆς Ἑταιρίας μας εἰσπράττομεν νῦν δρ. 56 (τὰ δὲ πολλὰ τῶν ἐτησίως ἐκδιδομένων τευχῶν συντελοῦσιν εἰς ὑπερπλήρωσιν τῆς ἀποθήκης), ἐν ᾧ ἐκ τῶν ὑπερογδοήκοντα συνδρομῶν τῶν ἐταίρων θέλομεν εἰσπράττει δρ. 400.

Τὰς ὑπομνήσεις καὶ συστάσεις ταύτας ὑποβάλλομεν πρὸς τὸ Συμβούλιον, καὶ ἂν μὲν ἐγκριθῶσι παρ' αὐτοῦ, ἄς προκαλέσῃ τὰς δεούσας ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἄς μένουν τὰ πράγματα ὅπως ἔχουν.

Ἀθῆναι τῆ 14 Φεβρουαρίου 1893.

Κ. ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΩΝΣΤ. Ι. ΚΥΡΙΑΚΟΣ

Ἐπὶ τούτοις ἐγένετο βραχεῖα συζήτησις, καθ' ἣν ὁ σύμβουλος Δ. Φίλιος ἔδωκεν ἐξηγήσεις περὶ τῆς ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ἀναγραφομένης δαπάνης διὰ τὴν ἀνασκαφὴν Ἐλευσίνας ἐρωτηθεῖσα δὲ ἡ Συνέλευσις ὑπὸ τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου Σπ. Φιντικλέους ἐνέκρινε τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους καὶ συνέστησεν εἰς τὸ μέλλον Συμβούλιον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς τριμελοῦς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς παρατηρήσεις.

Εἶτα προέβη ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ προεδρείου. Ἐκφωνηθέντος τοῦ καταλόγου τῶν καταβαλόντων τὴν συνδρομὴν τῶν ἐταίρων, ἐψήφισαν ἑταῖροι 87, γενομένης δὲ διαλογῆς ὑπὸ τοῦ προεδρεύοντος καὶ τῶν ψηφολεκτῶν Ἰω. Μαρκοπούλου καὶ Β. Ι. Λεονάρδου ἀνεκηρύχθησαν :

Πρόεδρος ὁ Ἀλ. Α. Κοντόσταυλος	διὰ ψήφων 80
Ἀντιπρόεδρος ὁ Σπ. Φιντικλῆς	» 80
Γραμματεὺς ὁ Στ. Α. Κουμανούδης	» 70
Ταμίας ὁ Γ. Νικολαΐδης	» 75

Δεύτερον προέβη ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν λοιπῶν ἑπτὰ μελῶν τοῦ Συμβουλίου. Ἐκφωνηθέντος τοῦ καταλόγου ἐψήφισαν ἑταῖροι 101, γενομένης δὲ διαλογῆς ἀνεκηρύχθησαν σύμβουλοι οἱ ἑξῆς :

Δημοσθ. Γαιθανόπουλος	διὰ ψήφων 90
Παναγιώτης Καθβαδίας	» 87
Ἀντώνιος Οἰκονόμος	» 79
Στέφανος Ν. Δραγούμης	» 66
Κυριακὸς Μυλωνᾶς	» 66
Δημήτριος Φίλιος	» 56
Δημήτριος Γ. Μακκᾶς	» 37

καὶ ἡ Συνέλευσις διελύθη περὶ ὥραν 12^{ην}.

Τὸ νέον Συμβούλιον ἐν ταῖς συνεδριάσεσιν αὐτοῦ τῆς 1ης καὶ 13ης Μαρτίου 1893 ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐκθέσει τῆς τριμελοῦς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς παρατηρηθέντων καὶ προταθέντων, αἱ δὲ παρατηρήσεις καὶ ἀποφάσεις αὐτοῦ ἔχουσιν ὡς ἐξῆς.

α) Ἀπεφασίσθη νὰ συντάσσεται τοῦ λοιποῦ ἀναλυτικώτερος ὁ ἰσολογισμὸς, σημειουμένων διακεκριμένως τῶν κτημάτων, νὰ γίνῃ δὲ καὶ κτηματολόγιον ἐν γένει, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν οἰκοδομῶν τῶν Μουσείων.

β) Αἱ μετοχαὶ καὶ τὰ χρεώγραφα ἀπεφασίσθη ν' ἀναγράφωνται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ εἰς τὴν τρέχουσαν αὐτῶν τιμὴν κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

γ) Περὶ τῶν ὀφειλομένων τῇ Ἐταιρίᾳ παρὰ τοῦ Δημοσίου 82,390.75 δραχμῶν, περὶ ὧν ποιεῖται λόγον ἡ ἐκθεσις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, δὲν παρέλιπε τὸ Συμβούλιον νὰ κάμῃ τὰς δεούσας ὑπομνήσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὡς ἐρρήθη ἤδη ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Γραμματέως ἀναγνωσθεῖσα Λογοδοσίᾳ (ἴδε σελ. 63).

δ) Αἱ 42 μετοχαὶ τοῦ Πατριωτικοῦ δανείου, αἱ μὴ ἀναγραφεῖσθαι ἔνεκα παραδρομῆς ἐν τῷ ἰσολογισμῷ, ἀπεφασίσθη νὰ ἐκποιηθῶσιν, ὡς προέτεινεν ἡ ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ.

ε) Ἀπεφασίσθη ν' ἀναγράφηται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τὸ ποσὸν τῶν ἀπωλήτων σωμάτων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν.

ς) Ἀπεφασίσθη ν' ἀναγράφηται ἐν τῷ ἰσολογισμῷ τὸ διὰ τὴν Βιβλιοθήκην ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐταιρίας δαπανηθὲν ποσὸν εἰς ἀγορὰν βιβλίων καὶ δετικά, μετὰ σημειώσεως ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὴν βιβλιοθήκην καὶ βιβλία ὅχι ὀλίγα ἐκ δωρεᾶς ἢ ἐπ' ἀνταλλαγῆ πρὸς τὰ δημοσιεύματα τῆς Ἐταιρίας ληφθέντα. Ἐπὶ τῶν δωρηθέντων νὰ τεθῆ σφραγίς «ἐκ δωρεᾶς», τὰ δὲ δελτία τοῦ τοῦ καταλόγου ν' ἀντιγραφῶσιν εἰς βιβλίον.

ζ) Ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τῶν ἐξόδων ν' ἀναγράφωνται ἀναλυτικώτερον αἱ δαπάναι κατ' εἶδος, ἥτοι μισθοὺς, ἐπιμισθία, ὁδοι-

πορικὰ ἔξοδα καὶ ἐργασίαν, ὅπως δηλ. καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς Ἑταιρίας εἶνε ἀναγεγραμμένα.

η) Ἐκ παρανοήσεως ἐρρήθη ὑπὸ τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐν τῇ ἀνωτέρω ἐκθέσει αὐτῆς, ὅτι αἱ διὰ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα ἐν τῷ ἰσολογισμῷ ἀναγραφόμεναι 2,992 δραχ. μαὶ ἔδαπανήθησαν εἰς ἀμοιβὰς τῆς τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς, τῶν συγγραφόντων τὰ ἄρθρα, καὶ ἄλλας τινὰς προσωπικὰς ἀποζημιώσεις». Ἀκριβῆς ὁμως κατὰ τὰ ἐντάλματα ἀνάλυσις τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι ἡ ἐξῆς.

Τυπωτικὰ (Α' τεύχους καὶ 10 τυπογραφικῶν φύλλων τῶν τευχ. Β. Γ. Δ.) ἔνταλμ.	100.326	Δρ.	809.50
Σχεδιάσματα πινάκων ἔνταλμ.	206.368.401	»	735.—
Λιθογράφησις πινάκων	» 127	»	140.—
Φωτοτύπωσις πινάκων	» 301	»	300.—
Ἀμοιβαὶ Συγγραφέων	» 103	»	447.50
Ἀμοιβὴ Ἐπιτροπῆς καὶ Ἐπιμελητοῦ ἐκδόσεως ἔνταλμ.	103	»	200.—
Ἐπιμίσθιον κλητῆρος τοῦ Λαχείου διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐφημερίδος ἔνταλμ.	27. 51. 84. 122. 158. 189. 227. 267. 301. 344. 381. 415	»	360.—
		»	<u>2992.—</u>

θ) Ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἔτους 1886, εἰς ἃς παραπέμπει ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις συνιστῶσα τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν, τὸ Συμβούλιον δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ, διότι αἱ προτάσεις ἐκεῖναι ἀναφέρονται εἰς τὸν Ὄργανισμὸν τῆς Ἑταιρίας, ὃν αἱ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων ἔκτοτε δὲν ἀπεφάσισαν νὰ μεταβάλλωσιν.

ι) Ἐπὶ δὲ τῶν προτάσεων τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἔτους 1887, εἰς ἃς παραπέμπει ὡσαύτως ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις, ὡς πρὸς μὲν τὴν προταθεῖσαν καταμέτρησιν τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ ὑπολοίπου τὴν 31^{ην} Δεκεμβρίου ἐκάστου ἔτους ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, συντασσομένου καὶ πρωτοκόλλου, τὸ Συμβούλιον δὲν νο-

μίξει τοῦτο ἀναγκαῖον, διότι ἡ ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προβαίη καὶ εἰς ἐξέλεξιν τῶν εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν καὶ τοῦ ἀρξαμένου ἔτους πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ ὑπολοίπου τὴν 31 Δεκεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους, ὡς τοῦτο γίνεται καὶ εἰς ἄλλας Ἐταιρίας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν περὶ ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος πρότασιν, τὸ Συμβούλιον παρατηρεῖ, ὅτι ἤδη τότε ἠλάττωσε τὴν τιμὴν διὰ τοὺς ἑταίρους εἰς δραχμὰς δέκα.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑΒΑΛΟΝΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1892 (1)

(Ἐσὼν ἑταίρων τὰ ὀνόματα φέρουσιν ἀστερίσκον, αὐτοὶ πρὸς τῇ ἐτησίᾳ συνδρομῇ καὶ καθυστεροῦσαν ἄλλην κατέβαλον, ἢ τὴν τοῦ προσεχοῦς ἔτους).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΘΝ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.	Δρ. 1000.—	ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ ΣΠ.	. . . Δρ. 15.—
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ . . .	» 500.—	ΒΛΑΔΓΚΑΛΗΣ Ν.	. . . » 15.—
ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ Γ. . . .	» 15.—	ΒΛΑΕΤΟΣ ΚΩΝΣΤ.	. . . » 15.—
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Χ.	» 15.—	ΒΟΥΚΡΑΣ ΔΗΜ.	. . . » 15.—
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΙΚ. . . .	» 15.—	ΒΟΥΤΖΙΝΑΣ ΕΜ.	. . . » 15.—
ΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ. . . .	» 15.—		
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΝΤ. Ι.	. . . » 15.—	ΓΑΖΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓ.	. . . » 15.—
ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ Κ.	. . . » 15.—	ΓΙΑΝΝΟΥΔΗΣ ΒΑΣ.	. . . » 15.—
ΑΠΕΡΓΗΣ ΝΙΚ.	» 15.—		
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Π. Π.	» 15.—	ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ ΑΝ.	. . . » 15.—
ΑΡΕΤΑΙΟΣ ΘΕΟΔ. . . .	» 15.—	ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ ΝΙΚ.	. . . » 15.—
		ΔΑΜΠΡΑΛΗΣ Μ.	. . . » 15.—
ΒΑΛΛΑΩΡΙΤΗΣ ΙΩ. . . .	» 15.—	ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ ΑΛ.	. . . » 25.—
ΒΑΣΗΣ ΣΠΥΡ.	» 15.—	ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ ΘΕΟΔ.	. . . » 15.—
BECK KARL.	» 15.—	ΔΗΜΙΤΣΑΣ ΜΑΡΓ.	. . . » 15.—

(1) Ἐν τῷ καταλόγῳ τούτῳ περιέχονται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μετὰ τὴν κλείσιν τῶν λογαριασμῶν τοῦ ἔτους καταβαλόντων τὴν συνδρομὴν τῶν ἑταίρων.

ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ Χ. . . Δρ.	15.—	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Π. . Δρ.	15.—
ΔΟΥΡΟΥΤΗΣ ΑΘ. . . »	15.—	ΚΩΣΤΗΣ Κ. Ν. . . »	15.—
ΔΡΑΓΟΥΜΗ ΕΛΙΖΑ Σ. . . »	15.—		
ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΕΜ. . . »	15.—	ΛΑΖΑΡΗΣ ΧΡ. . . . »	15.—
ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΣΤΕΦ. . . »	15.—	ΛΑΚΩΝ ΒΑΣ. . . . »	15.—
		ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ Μ. . . »	15.—
ΕΛΕΓΘΕΡΙΑΔΗΣ Σ. . . »	15.—	ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ Β. Ι. . . »	15.—
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΔΗΣ Μ. . . »	15.—	ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ ΔΗΜ. . . »	15.—
ΕΥΤΑΞΙΑΣ ΙΩ. . . . »	15.—	ΛΙΒΑΣ ΑΘΑΝ. . . . »	15.—
		LOLLING Η. . . . »	15.—
ΖΑΧΑΡΙΟΥ Δ. Π. . . . »	15.—	ΛΟΝΤΟΣ Α.Ι. . . . »	15.—
ΖΕΓΚΙΝΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—	ΛΥΡΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
ΖΗΑΙΩΤΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—	ΛΥΡΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—
ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗΣ ΠΑΝ. . . »	15.—		
ΖΥΓΟΜΑΛΛΑΣ ΑΝΤ. . . »	15.—	ΜΑΓΓΙΩΡΟΣ Γ. . . . »	15.—
		ΜΑΚΚΑΣ ΔΗΜ. . . . »	15.—
ΘΑΔΗΣ ΜΙΑΤ. . . . »	15.—	ΜΑΛΙΚΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . »	15.—
ΘΕΟΔΩΡΑΚΑΚΗΣ ΣΤ. . . »	15.—	ΜΑΝΙΑΚΗΣ Κ. . . . »	15.—
ΘΕΟΣ ΤΕΑΤΟΣ ΙΩ. . . »	15.—	ΜΑΡΙΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Α. . . »	15.—
ΘΕΟΦΙΛΑΤΟΣ ΙΩ. . . »	15.—	ΜΑΡΙΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . »	15.—
		ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. . . »	15.—
ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ ΠΑΝ. . . . »	15.—	ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΡ. . . »	15.—
ΚΑΛΑΠΘΑΚΗΣ Μ. . . . »	15.—	ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ ΑΔ. . . »	15.—
ΚΑΛΛΙΓΑΣ ΠΑΥΛ. . . . »	15.—	ΜΕΛΑΣ ΜΙΧ. . . . »	25.—
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ. . . »	15.—	ΜΕΛΙΣΣΕΟΥΡΓΟΣ Γ. . . »	15.—
ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΛΟΣ Δ. . . »	15.—	ΜΙΕΤΡΙΩΤΗΣ Γ. . . . »	15.—
ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΛΟΣ ΙΩ. . . »	15.—	ΜΙΕΥΡΑΝΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—
ΚΑΝΑΚΗΣ ΠΕΤΡ. . . . »	15.—	ΜΟΜΦΕΡΑΤΟΣ ΑΝΤ. . . »	15.—
ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΑΝΤ. . . . »	15.—	ΜΟΕΧΑΚΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤ. . . »	25.—	ΜΟΕΧΟΒΑΚΗΣ Ν. . . . »	15.—
ΚΑΡΤΕΡΑΚΗΣ ΝΙΚ. . . . »	15.—	ΜΟΥΡΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
ΚΑΣΔΟΝΗΣ ΓΕΩΡΓ. . . . »	15.—	ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ ΕΥΑΓΓ. . . »	15.—
ΚΑΣΔΟΝΗΣ ΣΩΚΡ. . . . »	15.—	ΜΠΑΛΤΗΣ ΘΕΟΦ. . . . »	20.—
ΚΑΣΤΡΩΜΕΝΟΣ ΑΔ. . . . »	15.—	ΜΠΑΡΑΚΑΝΗΣ ΝΙΚ. . . »	15.—
ΚΑΣΤΡΩΜΕΝΟΣ ΠΑΝ. . . »	15.—	ΜΠΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥΣ Μ. . . »	15.—
ΚΑΤΣΑΡΑΣ ΜΙΧ. . . . »	15.—	ΜΠΟΥΚΗΣ ΕΜ. . . . »	15.—
ΚΕΤΣΕΑΣ ΘΕΜ. . . . »	15.—	ΜΠΟΥΚΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
ΚΟΛΥΒΑΣ ΑΔΕΣ. . . . »	15.—	ΜΥΛΩΝΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ. . . »	15.—
ΚΟΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤ. . . . »	15.—		
ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ ΑΔ. Α. . . »	15.—		
ΚΟΣΣΟΝΑΚΟΣ Κ. . . . »	15.—	ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗΣ Μ. . . . »	15.—
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ ΣΤ. Α. . . »	15.—	ΝΕΓΡΗΣ ΦΩΚΙΩΝ. . . . »	15.—
ΚΟΦΙΝΙΩΤΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—	ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Γ. . . . »	15.—
ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓ. . . . »	15.—	ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩ. . . . »	15.—
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΩΝΣΤ. . . . »	15.—	ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. . . »	15.—

ΞΑΝΘΑΚΗΣ ΠΕΤΡ. . . Δρ.	15.—	ΣΒΟΡΩΝΟΣ ΙΩ. . . Δρ.	15.—
ΞΥΘΑΛΗΣ ΙΩ. . . »	15.—	ΣΕΜΙΤΕΛΟΣ ΔΗΜ. . . »	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΒΑΣ. . . »	15.—	ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩ. . . »	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΠΡΟΚ. . . »	15.—	ΣΚΙΑΣ ΑΝΔΡ. . . »	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΑΝΤ. . . »	15.—	ΣΚΟΥΖΕ ΑΛΕΞ. Γ. . . »	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΚΩΝΣΤ. . . »	15.—	ΣΚΟΥΖΕ ΠΑΓΑ. Γ. . . »	15.—
ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΠΑΝ. . . »	15.—	ΣΚΟΥΛΟΓΛΗΡΗΣ ΣΤ. . . »	15.—
		ΣΟΥΤΣΟΣ ΑΛΕΞ. . . »	50.—
		ΣΤΑΝΗΣ ΒΑΛΕΡ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. . . »	15.—	ΣΤΕΡΓΙΟΓΛΙΔΗΣ ΑΡ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Ν. »	15.—	ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΥΡ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ ΠΑΝ. . . »	15.—	ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΤΕΦ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. . . »	15.—	ΣΤΡΕΪΤ ΣΤΕΦ. . . »	25.—
ΠΑΠΑΜΑΡΚΟΥ ΧΑΡ. . . »	15.—	ΣΧΙΝΑΣ ΒΑΣ. . . »	15.—
ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Π. . . »	15.—		
ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΛΕΩΝ. . . »	15.—	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΟΣ Ν. »	15.—
ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ Γ. . . »	15.—	ΤΡΙΚΟΠΗΣ ΙΩ. . . »	15.—
ΠΑΞΧΑΛΗΣ ΛΕΩΝ. . . »	15.—	TROUMP EUG. . . »	15.—
ΠΑΤΥΧΑΣ ΓΕΩΡΓ. . . »	15.—	ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Δ. . . »	15.—
ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΠΑΝ. . . »	15.—	ΤΣΟΥΝΤΑΣ ΧΡ. . . »	15.—
ΠΕΡΡΗΣ ΠΕΤΡ. . . »	15.—		
ΠΕΡΡΗΣ ΣΠΥΡ. . . »	15.—	ΦΕΡΜΠΟΣ ΠΑΝ. . . »	15.—
ΠΟΛΙΤΗΣ Ν. Γ. . . »	15.—	ΦΙΛΙΟΣ ΔΗΜ. . . »	15.—
ΠΟΣΤΟΛΑΚΑΣ ΑΧ. . . »	15.—	ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ Λ. . . »	20.—
ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ ΑΡ. . . »	15.—	ΦΙΝΤΙΚΑΝΗΣ ΣΠ. . . »	15.—
ΠΡΩΤΟΔΙΚΟΣ ΙΩ. . . »	15.—	ΦΩΣΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ. . . »	15.—
ΡΑΛΛΗΣ ΠΑΝΤ. . . »	15.—	ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ ΜΙΧ. . . »	15.—
ΡΕΝΙΕΡΗΣ ΜΑΡΚ. . . »	15.—	ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ Γ. . . »	15.—
ΡΩΜΑΪΔΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤ. . . »	15.—	ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ ΙΩ. . . »	15.—
ΡΩΜΑΪΔΗΣ ΔΗΜ. . . »	15.—		
ΡΩΜΑΪΔΗΣ ΚΩΝΣΤ. . . »	15.—	* WOLTERS PAUL. . . »	30.—
ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠ. »	15 —	ZILLER ERNST. . . »	15.—

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ ΑΝΔΡ. . Δρ.	15.—	ΚΑΕΤΡΙΩΤΗΣ ΧΡ. . Δρ.	15.—
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡ. . »	15.—	ΚΟΛΥΜΒΑΣ ΓΕΩΡΓ. . »	15.—
ΔΡΑΓΑΤΗΣ ΙΑΚ. . . »	15.—	ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΤΡ. . »	15.—

ΕΝ ΒΟΙΩΤΙΑ

ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Πελαγίας) . . . Δρ.	25.—
---	------

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ

ΒΛΑΣΤΟΣ ΣΤΕΦ. ΕΝ ΜΑΞΣΑΛΙΑ	Δρ.	29.—
ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ ΜΑΡΚΟΣ.	»	50.—
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΝΙΚ. ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ.	»	100.—
*LUDLOW THOM. ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ	»	40.50
ROBERT CARL ΕΝ ΑΔΑΗ ΤΗΣ ΣΑΞΩΝΙΑΣ	»	25.—
ΤΣΑΓΚΑΡΟΛΑΣ ΓΕΩΡΓ. ΕΝ ΑΔΕΣΑΝΔΡΕΙΑ	»	125.—

BIBLIA ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ

(Ἐν τούτοις περιέχονται καὶ τὰ κατ' ἀνταλλαγὴν ληφθέντα).

- Aarbøger for nordisk oldgyndighed og historie, 1890. II, Række, 5 Bind, 4 Hefte. Kjöbenhavn. Σελ. 253-388.
- Ambrosoli, Sol., Breve relazione di un viaggio ad Atene e Constantinopoli. Milano, 1892.
- American journal of archaeology. Vol. VII. Baltimore, 1891.
- Arch.-Epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich-Ungarn. XV, 2. Wien, 1892.
- Archaeological Institute of America. Twelfth annual report, 1890-91. Boston, 1891.
- Thirteenth annual report, 1891-92. Boston, 1892.
- Ἀθηνᾶ. Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας. Τόμ. 1-3, 4 τεύχ. 1-3. Ἀθήνησιν, 1889-92.
- Berliner philologische Wochenschrift. 1892. Berlin, 1892.
- Bollettino delle opere straniere acquistate dalle biblioteche governative del regno d' Italia. Vol. VI, Indice, 1892. Vol. VII, 14. Roma, 1892.
- Bulletin de correspondance hellénique. XVI. Athènes, 1892.

Cambridge antiquarian Society. Octavo publications N^o
XXV. Cambridge, 1891.

Comparetti, Dom., La iscrizione arcaica di Oaxos. Torino,
1883 (ἀπόσπασμα).

Conze, Al., Ueber Darstellung des menschlichen Auges
in der antiken Sculptur. Berlin, 1892 (ἀπόσπασμα).

Corpus inscriptionum atticarum. Vol. IV, fasc. III. Bero-
lini, 1891.

Δελτίον ἀρχαιολογικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ γενικοῦ ἐφόρου Π.
Καββαδία. Τόμ. Ζ, 1891 σελ. 113-143. Η, 1892 σελ.
1-80. Ἐν Ἀθήναις, 1892.

Δελτίον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος.
Τόμ. 4 φυλ. 13. Ἐν Ἀθήναις, 1892.

Δήμιτσα, Μαργ., Περί τοῦ τάφου τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀμστε-
λόδαμον, 1892 (ἀπόσπασμα).

Die attischen Grabreliefs. III Lief. Taf. LI-LXXV. Ber-
lin, 1892.

Droysen, G. F., Geschichte des Hellenismus II-III, Zweite
Auflage. Gotha, 1877-78.

Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος. Ἐκθεσις τῶν κατὰ τὸ ἔτος
1890-91 πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ ἐφόρου Γ. Κωνσταντινίδου.
Ἐν Ἀθήναις, 1891.

Ἑλλ. Φιλολογικὸς Σύλλογος.— Ἀρχαιολογικὴ Ἐπιτροπὴ. Πα-
ράρτημα τοῦ ΙΘ' τόμου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1891.—
Τόμος Κ, 1885-86 καὶ 1886-87. Ἐν Κ/λει, 1891.—
Τόμ. ΚΑ, 1887-88 καὶ 1888-89. Ἐν Κ/λει, 1892.—
Τόμ. ΚΒ, 1889-90 καὶ 1890-91. Ἐν Κ/λει, 1891.—
Ἀρχαιολ. Ἐπιτροπὴ. Παράρτημα τοῦ Κ-ΚΒ τόμου. Ἐν
Κ/λει, 1892.— Ζωγράφειος ἀγών, ἤτοι μνημεῖα τῆς ἑλλ. ἀρ-
χαϊότητος ζῶντα ἐν τῷ ἑλληνικῷ λαῷ. Τόμ. Α. Ἐν Κ/λει,
1891,

Ἐθνικὸν ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον. Γλυπτὰ τοῦ ἑθνικοῦ Μουσειοῦ.
Κατάλογος περιγραφικὸς ὑπὸ Π. Καββαδία γενικοῦ ἐφόρου
τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μουσείων. Τόμος πρῶτος. Ἐκδοσις πλή-
ρης. Ἐν Ἀθήναις, 1890-92.

- Flinders Petrie, W. M., The treatment of small antiquities. 1892 (ἀπόσπασμα).
- Fuchs, Rob., Erasistratea quae in librorum memoria latent congesta enarrantur. Lipsiae, 1892.
- Glassnik serbskoga utsenog druschtwa. N°s 73 και 75. Belgrad, 1892.
- Ἰωάννου, Παύλου., Περὶ τῆς κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὴν ἀνατομικὴν ἀρχαίας ἑλληνικῆς πλαστικῆς τοῦ ἀνθρωπείου σώματος. Ἐν Ἀθήναις, 1891.
- Ἰδρωμένου, Α. Μ., Ἡ δίκη τῶν ἐν Ἀργινοῦσαις στρατηγῶν. Ἐν Κερκύρα, 1883.
- Jahrbuch d. k. d. archaeol. Institutes. Bd. VII. Berlin, 1892.
- Journal of hellenic studies. Vol. XII, 2. London, 1891.
- Καββαδία, Π., Ἡ ἐν Λούβρω Σαμοθρακία Νίκη καὶ ἡ σπουδαίωτης αὐτῆς διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πλαστικῆς. Ἐν Ἀθήναις, 1879.
- Khalifat, patriarchat et papauté. Études historiques par *** Paris, 1892.
- Koldewey, R., Neandria (51os Programm zum Winckelmannsfeste). Berlin, 1891.
- Latychew, B., Bügereid der Chersonesiten. Berlin, 1892 (ἀπόσπασμα).
- Συμπληρώσεις καὶ διορθώσεις εἰς τὴν Συλλογὴν τῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν ἐπιγραφῶν τοῦ Εὐξείνου Πόντου. II (Ῥωσιστί). Ἐν Πετροπόλει 1891 (ἀπόσπασμα).
- Mémoires de la Société royale des antiquaires du Nord. Nouvelle série, 1891. Copenhague, σελ. 45 - 136.
- Mittheilungen des k. d. archaeologischen Institutes. Athenische Abtheilung, XVII. Athen, 1892.
- Mittheilungen des k. d. archaeologischen Institutes. Römische Abtheilung. VII. Rom, 1892.
- Olympia. Die Ergebnisse der von dem deutschen Reich veranstalteten Ausgrabung. Tafelband I. Der Baudenkmäler erste Hälfte. Berlin, 1892.

- Orsi, P., Ancora sulla fibula a Micene e nelle terremare,
1891 (ἀπόσπασμα).
- Pallat, L., De fabula ariadnaea. Berolini, 1891.
- Papadimitrakopoulos, Th., Le poète Aristophane et les
partisans d'Érasme. Leide, 1892 (ἀπόσπασμα).
- Παπαδοπούλου Κεραμέως, Ἀθ., Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμιτικῆς
σταχυολογίας. Τόμ. Α. Ἐν Περτρουπόλει, 1891.
- Ἱεροσολυμιτικὴ βιβλιοθήκη. Τόμ. Α. Ἐν Περτρουπόλει, 1891.
- Μαρτύριον τῶν ἁγίων ἐξήκοντα νέων μαρτύρων τῶν ἐπὶ τῆς
τυραννίας τῶν Ἀράβων μαρτυρησάντων. Ἐν Περτρουπόλει,
1892.
- Φωτίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως περὶ τοῦ τάφου
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἄλλὰ τινα πονημάτια τοῦ αὐτοῦ. Ἐν
Περτρουπόλει, 1892.
- Papers of the american School of classical studies at
Athens. Vol. V. 1886 - 90. Boston, 1892.
- Papers of the archaeol. Institut of America. American
series IV, part II. Cambridge, 1892.
- Pervanoglù, P., Il culto della Luna nei tempi primitivi.
Trieste, 1891 (ἀπόσπασμα).
- Πετρίδου Ἀθ., Ἀρχαιολογικὴ καὶ ἱστορικὴ ἔρευνα περὶ Φαρῶν
καὶ Καλαμῶν. Ἐν Καλάμαις, 1875.
- Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρίας κατὰ τὸ
ἔτος 1890 - 91. Ἐν Ἀθήναις, 1891.
- Πρακτικὰ τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος
τοῦ ἔτους 1891. Ἀθήνησιν, 1892.
- Prawoslawonii palestinsky sbornik. Tom. X, 28. Pomia-
lowsky, J., Theodosius de situ terrae sanctae. Lipsiae,
1891.
- Preger, Th., Inscriptiones graecae metricae ex scriptori-
bus praeter anthologiam collectae. Lipsiae, 1891.
- Proceedings of the numismatic and antiquarian Society
of Philadelphia 1890 - 91. Philadelphia, 1892.
- Revue des études grecques. Tom. IV N° 16, 1891, V N°
17, 1892. Paris, 1891 - 92.

- Rink, G., *Sopra una iscrizione greca intorno agli dei grandi Cabiri*. Venezia, 1820.
- Roehl, H., *In Franciscum Lenormant inscriptionum falsarium (ἀπόσπασμα, Hermes XVII)*.
- Rhomaïdes, K., *Olympia. The Hermes of Praxiteles*. Athens, 1890.
- Rubensohn, Otto., *Die Mysterienheilighümer in Eleusis und Samothrake*. Berlin, 1892.
- Schriften der Universität zu Kiel aus dem Jahre 1891-92. Kiel, 1892.
- Sittl, C., *Die Phineuschale und ähnliche Vasen mit bemalten Flachreliefs*. Würzburg, 1892.
- Σκιᾶ, Ἄνδρ., *Περὶ τῆς σημασίας τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσης ὡς ὄργανου καθολικῆς παιδείσεως*. Ἐν Ἀθήναις, 1892.
- Smithsonian Institution. *Annual report, July 1889*. Washington, 1890.
- Σοφούλη, Θεμ., *Τὰ ἐν Ἀκροπόλει ἀγάλματα Κορῶν ἀρχαϊκῆς τέχνης*. Ἐν Ἀθήναις, 1892.
- Συλλογὴ ἀρχαιολογικῶν νόμων, διαταγμάτων καὶ ἐγκυκλίων ὑπὸ τῆς γενικῆς Ἐφορείας τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ μουσείων. Ἐν Ἀθήναις, 1892.
- Σύλλογος φιλεκπαιδευτικὸς ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ἐκθεσις τῶν κατὰ τὸ ἰθ' ἔτος πεπραγμένων. Ἐν Λειψία (;), 1892.
- Svoronos, J., *Monnaie inédite de la Cyrénaïque au type d'Eros*. 1892 (ἀπόσπασμα).
- Viestnik hrvatskoga arkeologickoga druztva. XIV, 1. 3. Zagrebu, 1892.
- World's Columbian Exposition. *Plan and classification*. Department M. Chicago, 1892.

BIBLIA AΓOΡΑΣΘΕΝΤΑ

- Aegyptische Urkunden aus dem königlichen Museen zu Berlin. Griechische Urkunden. 1^{es} Heft. Berlin, 1892.
- Ahrens, H. L., Kleine Schriften. Erster Band. Zur Sprachwissenschaft. Hannover, 1891.
- Altertümer von Pergamon. Zweiter Band. Bohn, R., Das Heiligtum der Athena Polias Nikephoros. Tafeln. Berlin, 1885.
- Bd. VIII, 1. Fränkel, M., Die Inschriften von Pergamon. Berlin, 1890.
- Annuaire de l'association pour l'encouragement des études grecques en France. 8eme Année 1874. Paris, 1874.
- Antiquités du Bosphore Cimmérien rééditées par Salomon Reinach. Paris, 1892.
- Audouin, E., Dialectes grecs littéraires. Paris, 1891.
- Becker, Paul., Ueber eine Sammlung unedirter Henkelinschriften. Leipzig, 1862 (ἀπόσπασμα). — Ueber eine zweite Sammlung uned. Henkelinschrift. Leipzig, 1869 (ἀπόσπασμα). — Ueber eine dritte Sammlung uned. Henkelinschriften. Leipzig, 1879 (ἀπόσπασμα). — Ueber eine Samml. uned. Henkelinschriften. Leipzig, 1879 (ἀπόσπασμα).
- Beschreibung der antiken Sculpturen zu Berlin. Berlin, 1891.
- Brunn, H., Griechische Götterideale in ihren Formen erläutert. München, 1893.
- Brunn, H., - Arndt, P., Griechische und römische Porträts. Lief. 4-9. München, 1891-92.
- Byzantinische Zeitschrift. 1er Band. Leipzig, 1892.
- Cauer, P., Delectus inscriptionum graecarum propter dialectum memorabilium. Lipsiae, 1877.

- Collignon, M., Histoire de la sculpture grecque. Tom. I. Paris, 1892.
- Collitz, H., Sammlung der griechischen Dialekt-Inschriften. II Bd. III Heft (Die delphischen Inschriften v. Baunack). Göttingen, 1892.
- Cordella, André., Le Laurium. Marseille, 1871.
- Daremberg-Saglio., Dictionnaire des antiquités. Fasc. 16-17. Paris, 1892.
- Dieulafoy., L'acropole de Suse. Troisième partie. Paris, 1891.
- Dumont, Alb., Inscriptions céramiques de Grèce.— Rapport sur un voyage archéologique en Thrace. Paris, 1871.
- Ebers, Georg., Die koptische Kunst und ihre Symbole. Leipzig, 1892.
- Fellows, Ch., Ein Ausflug nach Kleinasien und Entdeckungen in Lycien. Uebersetzt von J. Zenker. Leipzig, 1853.
- Förster, G., Die olympischen Sieger bis zum Ende des 4 Jahrhunderts v. Chr. Zwickau, 1891.
- Friederichs, K., Die philostratischen Bilder. Erlangen, 1860.
- Friedländer, L., De operibus anaglyphis in monumentis sepulcralibus. Regimonti Prussorum, 1867.
- Furchheim, Fr., Bibliographia di Pompei, Ercolano e Stabia. Seconda edizione. Napoli, 1891.
- Fustel de Coulanges., La cité antique. Paris, 1892.
- Γιαννοπούλου, Νικ., Τὰ Φθιωτικά, ἤτοι περιγραφή τῆς ἐπαρχίας Ἀλμυροῦ. Ἐν Ἀθήναις, 1891.
- Girard, Paul., La peinture antique. Paris, 1892.
- Grundmann, R., Ueber 98 in Attika gefundene. Henkelinschriften. Leipzig, 1889 (ἀπόσπασμα).
- Gutscher, H., Die attischen Grabschriften. Leoben, 1890.
- Hamdy bey - Reinach, Th., Une necropole royale à Sidon. 1ere livraison, 1892.

- Head, Barcl., Catalogue of greek coins. Corinth, Colonies of Corinth etc. London, 1889.
- Hermann's Lehrbuch der griechischen Antiquitäten Bd. I. Staatsalterthümer von V. Thumser 2° Abtheilung. Freiburg, 1892.
- Hermes. Bd. XXVII, 1892. Berlin, 1892.
- Heydemann, H., Nereiden mit den Waffen des Achill. Halle, 1879.
- Zeus in Gigantenkampf. Halle, 1876.
- Holländer, Alfr., De anaglyphis sepulcralibus graecis quae coenam representare dicuntur. Berolini, 1865.
- Jahn, Otto., Die Entführung der Europa. Wien, 1870.
- Kiepert, H., Spezialkarte vom westlichen Kleinasien. 3° Lieferung. Berlin, 1891.
- Krause, Ernst., Tuisco-Land, der arischen Stämme und Götter Urheimat, Clogau, 1891.
- Lantsheere, L. de., De la race et de la langue des Hitites. Bruxelles, 1891.
- Loch, Ed., De titulis graecis sepulcralibus. Regimonti, 1890.
- Luebeck, Em., Das Seewesen der Griechen und Römer. II Theil. Hamburg, 1891.
- Massner, Karl, Katalog der Sammlung antiker Vasen und Terracotten im k. k. oesterreichischen Museum. Wien, 1892.
- Mélanges d'archéologie et d'histoire. XII, 1892. Rome, 1892.
- Mommsen, Aug., Chronologie. Untersuchungen ueber das Kalenderwesen der Athener. Leipzig, 1883.
- Müller, Iw., Handbuch der klassischen Altertums-Wissenschaft. Bd. I. II. III. IV, 1. V, 1. VII. VIII. IX. München, 1888-92.
- Musée de Ravestein. Catalogue descriptif par E. de Meester de Ravestein. Tom. I - III. Liege et Bruxelles, 1871 - 1882.

- Νεστορίδου, Κ., Τοπογραφία τῆς ἀρχαίας Σπάρτης. Ἐν Ἀθήναις, 1892.
- Newton, Ch.. The collection of ancient greek inscriptions in the British Museum. Part I, Attika by E. L. Hicks. Oxford, 1874.
- Niemann, G. - Petersen, E., Städte Pamphyliens und Pisidiens. II Bd. Pisidien. Wien, 1892.
- Overbeck, Joh., Pompeji in seinen Gebäuden, Alterthü-
mer und Kunstwerken. 4e Auflage. Leipzig, 1884.
- Paton, W. R. - Hicks, E. L., The inscriptions of Cos. Oxford, 1891.
- Philippi, Ad., Der Areopag und die Epheten. Berlin, 1874.
- Philippson, Alfr., Der Peloponnes. 2e Abtheilung. Berlin, 1892.
- Pollack, Ern , Hippodromika. Lipsiae, 1890.
- Raoul - Rochette., Antiquités grecques du Bosphore-Cimmerien. Paris, 1822.
- Reber, Fr., Geschichte der Baukunst im Alterthum. Leipzig, 1869.
- Revue archéologique. Troisième série. Tom. XIX - XX. Paris, 1892.
- Rheinisches Museum für Philologie. Bd. 47. Frankfurt, 1892.
- Robert, Carl., Scenen der Ilias und Aithiopsis auf einer Vase der Sammlung des grafen Tyskiewicz. Halle, 1891.
- Roberts, E. S., An Introduction to greek Epigraphy. Part I. Cambridge, 1887.
- Roscher, W., Ausführliches Lexikon der griechischen und römischen Mythologie. Lief. 21 -23. Leipzig, 1892.
- Σακελλαρίου, Α. Α., Τὰ Κυπριακά, ἥτοι γεωγραφία, ἱστορία καὶ γλῶσσα τῆς νήσου Κύπρου. Τόμ. Β. Ἐν Ἀθήναις, 1891.
- Sarzec, Ern. - Heuzey, L., Découvertes en Chaldée. Livr. I. II, 1. 2. III, 1. Paris, 1884 - 1891.

Schreiber, Th., Die hellenistischen Reliefbilder. Lief. 9. Leipzig, 1892.

Smith, A. H., A catalogue of sculpture in the department of greek and roman antiquities, british Museum. Vol. I. London, 1892.

Σοφούλη, Θεμ., Τὰ ἐν Ἀκροπόλει ἀγάλματα κορῶν ἀρχαϊκῆς τέχνης. Ἐν Ἀθήναις, 1892.

Σταυράκη, Νικ., Στατιστικὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης μετὰ διαφορῶν γεωγραφικῶν, ἱστορικῶν, ἀρχαιολογικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν εἰδήσεων περὶ τῆς νήσου. Ἀθήνησι, 1890.

Stein, P., Ueber Piraterie im Altertume. I Theil. Götten, 1891.

Stephani, Lud., Titulorum graecorum particula II. Dorpat, 1848.

Szanto, Em., Das griechische Bürgerrecht. Freiburg, 1892.

Transactions of the royal Society of literature. Second Series. Vol. IV, part I. London, 1849.

Warsberg. Alex. v., Odysseische Landschaften. I-III. Wien, 1878 - 1879.

Weigel, M., Bildwerke aus altslavischer Zeit. Braunschweig, 1892.

Ζησίου, Κωνστ., Σύμμικτα. Πελοποννήσου ἐπιγραφαὶ χριστιανικῶν χρόνων, Χρυσόβουλλα Μυστρᾶ, Ἐρευναὶ περὶ τῆς πολιορκίας καὶ ἀλώσεως τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν Βενετῶν, Καπνικαρέα - Καμουκαρέα. Ἀθήνησιν, 1892.

ΑΡΧΑΙΑ ΔΩΡΗΘΕΝΤΑ

Στήλη μαρμαρίνη με άέτωμα φέρουσα έπιγραφήν (κατάλογον είσενεγκόντων είς έπανόρθωσιν του ήεροϋ τής Άρτέμιδος τής Προσηφας) στίχων τεσσαράκοντα και ένόσ, δημοσιευθείσαν έν Athen. Mittheil. 1883 σελ. 19. Υψ. 0,96. Εϋβοίας (Κουρμπάτσι). Λίθ. 4979 Δωρον Σταμούλη Χαρίτωνος.

Ειδώλιον βοός χαλκοϋν άρχαϊκήσ τέχνης. Υψ. 0,03, μήκ. 0,055. Έρετρίας. Χαλκ. 1495 Δωρον Δημάρχου Ν. Ψαρών.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑΣΘΕΝΤΑ

Λίθινα.

Λάρνακος σαρκοφάγου τεμάχια δύο συναρμόζοντα, με άνάγλυπτον Έρωτα βαίνοντα πρ. δεξ. και φέροντα έπ' ώμων όρμον κλάδων. Υψ. 0,75, πλ. 0,48.—Κάλπη κυλινδρική με άνάγλυπτον κόσμον έκ τριών γυναικείων κεφαλών και τριών βουκράνων έναλλάξ διατεθειμένων και συνδεδεμένων δι' όρμου, σώζουσα και όλίγα γράμματα τριστίχου έπιγραφής. Υψ. 0,45. Λίθου λευκοϋ. Μύρων τής Λυκίας. Λίθ. 4932 - 4933.

Στήλη με περιθώριον φέρουσα άνάγλυπτον παιδα γυμνόν ιστάμενον πρ. άρ. και κρατοϋντα τή μεν δεξιᾷ χειρί, όλίγον πρός τά άνω ύψωμένη, πρᾶγμα τι δυσδιάκριτον ένεκα φθοράσ, τή δε άριστερά, κάτω καθειμένη, βραχϋ ράβδιον όριζοντίως. Το έδαφος του άναγλύφου σώζει λείψανα έρυθροϋ χρωματισμοϋ. Υψ. 1,09. Το μνημείον τοϋτο άπεκόπη από παραστάδος τάφου λαξευτοϋ είς τόν βράχον έν Μύροις τής Λυκίας, ίδε δ' αύτοϋ είκόνα και

περιγραφὴν τοῦ τάφου ἐν Fellows, Ein Ausflug nach Klein-
asien, 1853 σελ. 273 πιν. 24 καὶ 26. Λίθ. 4934.

Στήλη τετραγωνικὴ πρὸς τὰ ἄνω ἀπεστρογγυλωμένη καὶ κε-
κοιλαμένη οὕτως ὥστε νὰ σχηματίζεται ἰγδίον διαμέτρου 0,13
ἔχον χεῖλος ἐπίπεδον, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφή: ΑΞ(Ξ)ΚΛΗΠΙΟ,
καὶ τρῆμα ἐγκάρσιον εἰς τὸν πυθμένα. Ὑψ. 0,40. Ἀθηνῶν (ἄγ.
Δανιήλ). Λίθ. 4935.

Ὁκτώ λίθοι ἐγγεγλυμμένοι, διάτρητοι, τῶν λεγομένων νησιω-
τικῶν. — Ρομβοειδῆς ἀμφίκυρτος. Ἐφ' ἐνός ζῶον τετράπου
περωτὸν πρ. δεξ. Ἐφ' ἐτέρου ζῶον τετράπουν κερασφόρον πρ.
δεξ. Ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ζῶων κλάδοι. Μήκους 0,035. — Ἐλ-
λειψοειδῆς ἀμφίκυρτος ζῶον τετράπουν κερασφόρον μὲ χαιτην
πρ. δεξιᾶ, στρέφον τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω. Μήκ. 0,03. —
Στρογγύλος ἀμφίκυρτος γλυφὴ ὁμοία τῇ τοῦ προηγουμένου.
Διαμ. 0,018. — Στρογγύλος ἀμφίκυρτος πτηνὸν ἰστάμενον πρ.
δεξ. καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ Δελφίν. Διαμ. 0,015. — Στρογγύλος
ἀμφίκυρτος γλυφὴ ὁμοία τῇ τοῦ προηγουμένου, ἀλλ' ἄτεχνος.
Διαμ. 0,012. — Ἐλλειψοειδῆς ἀμφίκυρτος ἔντομον (ἀκρίς)
πρ. δεξ. Μήκ. 0,017. — Ἐλλειψοειδῆς ἀμφίκυρτος ἔντομον
ἴσως. Μήκ. 0,015. — Πρίσμα βασιτριγανόν· ἀνὴρ γονατίζων,
ταῦρος καὶ ἵππος περωτός. Μήκους 0,02. Πάντες κισσηροει-
δεῖς. Μήλου. Λίθ. 4936-4943.

Λίθος σκαρβακαιοειδῆς διάτρητος· ἀνὴρ φέρων περιεφραλαίαν
καὶ ξίφος μάχεται πρὸς λέοντα πρὸ αὐτοῦ ἀνορθούμενον. Κρυ-
στάλλου. Μήκ. 0,019. Μήλου. Λίθ. 4944.

Τρεῖς κιονίσκοι ἐπιτύμβιοι. — ΠΥΘΙΟΝ | ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ |
ΜΙΛΗΣΙΑ. Ὑψ. 0,62. — ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΙΑ | ΘΕΟΚΛΕΟΥΣ |
ΒΕΡΕΝΙΚΙΔΟΥ | ΘΥΓΑΤΗΡ. Ὑψ. 78. — ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ |
ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ | ΑΖΗΝΙΕΥΣ. Ὑψ. 0,76 Ἀθηνῶν. Λίθινα
4945, 4947 - 48.

Στήλη ἐπιτυμβία κολοβὴ τὰ κάτω μὲ ἀνάγλυπτον παράστα-
σιν. Γυνὴ πεπλοφόρος καθήμενη ἐπὶ θρόνου πρ. ἀρ. βαστάζει ἐν
τῇ ἀγκάλῃ βρέφος ἐσπαργανωμένον καὶ προσφέρει τῇ δεξιᾷ χεῖρι
πτηνὸν εἰς παιδίσκην, ἧς σώζεται μόνον ἡ κεφαλὴ καὶ αἱ χεῖρες
ἀνατεταμέναι πρὸς τὸ πτηνόν. Εἰς τὸ βάθος ἀνὴρ πωγωνοφόρος

ιστάμενος και ἀποβλέπων πρὸς τὴν γυναῖκα. Τὸ κάτω μέρος τῶν μορφῶν ἑλλείπει. Ἐπιγραφή: ΕΡΜΟΦΑΝΕΙΑ. Ὑψ. 0,46. — Στήλη ἐπιτυμβία με ἀέτωμα και ἀνάγλυπτον παράστασιν. Γυνὴ καθημένη ἐπὶ θρόνου πρ. δεξ. δεξιούται ἄνδρα πωγωνοφόρον ἐν ἱματίῳ, πρὸ αὐτῆς ἱστάμενον. Ἐπιγραφή: ΚΟΞΜΙΑΕΚΚΕ ΛΑΙΝΩΝ. Ὑψ. 0,46. — Στήλης ἐπιτυμβίας τεμάχιον, σῶζον ἀνάγλυπτον λαιμὸν και ὄτα λουτροφόρου. Ὑψ. 0,31. — Στήλη ἐπιτυμβία με ἀέτωμα και ἐπιγραφὴν: ΠΝΥΤΟΛΑΜΟΞ|ΞΤΑΞΑΓΟΡΟΥ|ΜΑΡΙΕΥΞ. Ὑψ. 0,43. Μεγαρίδος (Βίλια). Λίθ. 4952 - 4955.

Εἰδῶλιον τέχνης παναρχαίας, ἄμορφον σχεδόν, σανιδοειδές. Ὑψ. 0,225. Κιμῶλου. Λίθ. 4956.

Ἀκόνη λίθου ὑπομέλανος. Μῆκος πλευρῶν 0,13 × 0,075. Βοιωτίας. Λίθ. 4957.

Λουτροφόρος κολοβὴ τὸν λαιμὸν και τὴν βάσιν με παράστασιν ἀνάγλυπτον. Νέος φέρων χιτῶνα και χλαμύδα και φρύγιον πῖλον ἴσταται πρ. δεξ. κρατῶν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ ἀσπίδα, πρὸ αὐτοῦ δὲ ἄνῆρ καθεστηκυίας ἡλικίας κρατῶν βακτηρίαν. Ὅπισθεν τοῦ ὀπίτου γυνὴ πεπλοφόρος. Ἀττικῆς (Κερατιᾶς). Λίθ. 4958.

Δώδεκα ἐργαλεῖα, σῶα και κολοβά, λίθου μέλανος και ὑποπρασίνου τῆς λεγομένης προϊστορικῆς ἐποχῆς, ἐν οἷς ἕξ πελέκεις συνήθους σχήματος. Μῆκος μεγίστου 0,075, ἐλαχίστου 0,03. Κιθαίρωνος. Λίθ. 4959.

Κεφαλὴ εἰκονικὴ ἀνδρὸς ἔχοντος τὴν κόμην βραχεῖαν και βοστρυχώδη ὡς και τὸ γένειον. Αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν και αἱ ὄφρυς δεδηλωμένα. Ἄκρα ρίς και τὸ γένειον ὀλίγον βεβλαμμένα. Τέχνης ἐπιμελοῦς τῶν ῥωμ. χρόνων. Ὑψ. 0,27. — Κορμὸς (ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ περίπου μέχρι τοῦ δεξιοῦ γόνατος) ἀγάλματος ἀνδρικοῦ ἔχοντός ποτε τὰς χεῖρας καθειμένας και προσπεφυκυίας τοῖς σκέλεσι ἐργασίας ἀρχαϊκῆς. Ὑψ. 0,67. — Τεμάχιον σκέλους ἀγάλματος, ἀρχαϊκῆς ἐργασίας. Ὑψ. 0,22. — Μέρος βάσεως ἐπιτυμβίου μνημείου, φέρον τὴν ἐπιγραφὴν: ΕΤΗΞΕΝΕΚΑ ΕΝΘΑΔΕΚΕΙΜΑΙΤΗΛΕΦΑΝΗ. Ἡ ἀρχὴ και τὸ τέλος τοῦ στίχου ἦσαν ποτε κεχαραγμένα ἐπὶ ἄλλων λίθων. Μήκους 1,17.

Υψ. 0,21. Ἀθηνῶν (ὁδ. Διπύλου, ἀρ. 12). Λίθ. 4960-4963.

Δακτυλιόλιθος σάρδιος ἐγγεγλυμμένος. Τύχη ἰσταμένη πρ. δεξ., κρατοῦσα πηδάλιον καὶ κέρας ἀμαλθείας. Μήκους 0,10. Κορίνθου. Λίθ. 4978.

Στήλη ἐπιτυμβία κολοβὴ τὰ ἄνω καὶ ἀποτετριμμένη τὴν ἐπιφάνειαν, φέρουσα ἀνάγλυπτον παράστασιν : Ἄνῆρ καθήμενος ἐπὶ θρόνου δεξιούται ἕτερον ἐκ δεξιῶν προσερχόμενον. Ὑπὸ τὴν παράστασιν ἀνάγλυπτος λουτροφόρος ράβδωτὴν ἔχουσα τὴν κοιλίαν. Υψ. 0,90. — Στήλη ἐπιτυμβία ἀποτετριμμένη τὴν ἐπιφάνειαν καὶ φέρουσα ἀνάγλυπτον παράστασιν ἀποχαιρετισμοῦ ἐξ ἧς σώζεται ἡ ἔδρα μιᾶς μορφῆς καθήμενης πρ. δεξ., τὸ κάτω μέρος ἐτέρας προσερχομένης καὶ τρίτη ἰσταμένη μεταξὺ τῶν δύο. Σώζονται καὶ λείψανα ἐπιγραφῆς. Υψ. 0,95. — Στήλη ἐπιτυμβία κολοβὴ τὰ ἄνω, φέρουσα ἀνάγλυπτον παράστασιν : Δύο ἄνδρες πωγωνοφόροι, ὧν εἷς κάθηται ἐπὶ θρόνου πρ. δεξ., δεξιούμενοι ἀλλήλους. Ὑψος 0,78. Ἀθηνῶν (Ῥουπάκι). Λίθινα 4980-4982.

Ψηφίσματος τεμάχιον τῆς στοιχηδὸν γραφῆς στίχων εἴκοσι καὶ ἐξ δημοσιευθὲν ἐν Ἀρχ. Ἐφημ. 1890 σελ. 69 κ. ἐξ. Ἐλευσίνος. Λίθ. 5026.

Ἀναγλύφου ἐνεπιγράφου τεμάχιον μὲ παράστασιν μάχης πεζῶν ὀπλιτῶν καὶ ἰππέων, ἀπεικονισθὲν ἐν Athen. Mittheilungen, 1889 πίν. 12. Υψ. 0,75 πλ. 0,37. Ἐλευσίνος. Κατετέθη εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἐλευσίνος.

Πήλινα.

Ἀγγεῖα. — Λήκυθος. Γραφ. μέλ. Ἐδ. κισθρόν. Ἡρακλῆς πρ. δεξ., κρατῶν τῇ μὲν δεξιᾷ ρόπαλον τῇ δ' ἀριστερᾷ σχοινίον, δι' οὗ ἄγει δεσμίους δύο Σατύρους, προπορευομένους αὐτοῦ. Προηγείται Σάτυρος φεύγων, ἄλλος δὲ ὀπίσθεν τοῦ Ἡρακλέους φεύγει καὶ αὐτός. Υψ. 0,30. Ἐρετρίας. Π. Ἀγγ. 5891.

Λήκυθος. Γραφ. μέλ. Ἐδ. κισθρόν. Νίκη καθιπταμένη πρ. δεξ. καὶ κρατοῦσα ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ φιάλην πρὸ αὐτῆς βωμός. Υψ. 0,24. Ἐρετρίας. Π. Ἀγγ. 5892.

Λήκυθος. Γραφ. μέλ. "Εδ. ἐρυθρόν. Ποσειδῶν πρ. δεξ. ἐπι-
βαιῶν ἵππου πτερωτοῦ ἀπολήγοντος εἰς ἰχθύν. Πρὸς ἀριστερὰ
δύο δελφίνες. Ὑψ. 0,30. Ἐρετρία. Π. Ἄγγ. 5893.

Λήκυθος κολοβὴ τὸν λαιμόν. Γραφ. μέλ. "Εδ. ἐρ. Τρεῖς κε-
φαλαί, ὧν ἡ ἐν τῷ μέσῳ Διονύσου ἐστεμμένον ἐστραμμένη πρ.
ἀρ., αἱ δὲ δύο γυναικείαι Ὑψ. 0,11. Ἐρετρία. Π. Ἄγγ.
5894.

Λήκυθος. Γραφ. μέλ. "Εδ. ἐρ. Ἡρακλῆς πρ. δεξ. καταβάλλ-
ων τὸν Κύκνον καὶ Ἄρης ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ Ἡρακλέους,
παρ' ᾧ ἴσταται ἡ Ἀθηναῖα πάνοπλος. Ὑψ. 0,28. Ἐρετρία. Π.
Ἄγγ. 5895.

Λήκυθος. Γραφ. μέλ. "Εδ, ἐρ. Ἀριστερά: Ἀνὴρ ἀγένειος
πρ. ἀρ. ὑψῶν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ πέλεκυν ἀμφίστομον κατ'
ἀνδρὸς γονυκλινοῦς. Δεξιὰ: Ἀνὴρ πρ. δεξ. σύρων ἀπὸ τῆς χει-
ρὸς καὶ τῆς κόμης ἄνδρα πεσόντα εἰς τὰ γόνατα καὶ ἀντεχόμε-
νον τῇ δεξιᾷ χειρὶ κορμοῦ δένδρου παρακειμένου. Ὑψ. 0,27.
Ἐρετρία. Π. Ἄγγ. 5896,

Κότυλος. Σχήματος καὶ τέχνης ὡς τὰ ἐν Καθεριῶ εὐρεθέντα
ἀγγεῖα. Γραφ. μέλ. "Εδ. ὑπέρυθρον. Α. — Ἀνὴρ κατ' ἐνώπιον,
γυμνὸς καὶ προγάζτωρ, ὀρχεῖται ἀσέμνωσ, φέρων προσωπίδα καὶ
κρατῶν δᾶδας ἀνημμένας πρὸς δεξιὰ γυναικῆς δύο προσωπιδο-
φόροι ἴστανται ἀπέναντι ἀλλήλων χειρονομοῦσαι. Β. — Γυνὴ πρ.
δεξ. φέρουσα καλύπτραν, σκεπάζουσαν τὸ πρόσωπον, καὶ ἐστεμ-
μένη πρὸς δεξιὰ δύο ἄνδρες βαίνοντες πρ. δεξ. ἐστεμμένοι καὶ
προσωπιδοφόροι, ὧν ὁ προηγούμενος κρατεῖ κάρθηρον καὶ οἰνο-
χόην, ὁ δὲ ἐπόμενος κλάδον καὶ βακτηρίαν. Ἄνωθεν τῶν παρα-
στάσεων κλάδοι ἀμπέλου καὶ βότρυς. Ὑψ. 0,15. Θηβῶν. Π.
Ἄγγ. 5897.

Ἄμφορες, ἀπολήγων εἰς ὄξύ, ἄνευ βαφῆς ἢ γανώματος, φέρων
ἐπὶ τῆς μιᾶς μόνον ὄψεως παραστάσεις ἐκτύπους. Α ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ:
Μορφὴ γυναικεία κατ' ἐνώπιον φέρουσα πόλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
καὶ ποδῆρη πεποικιλμένον χιτῶνα καὶ ἔχουσα τὰς χεῖρας ἀνατε-
ταμένας (Ἄριεμις ἐν σχήματι τικτούσης), ὑποβασταζομένη ὑπὸ
δύο γυναικείων μορφῶν. Ἐκατέρωθεν Λέων. — Β ἐπὶ τῆς κοιλίας:
Δύο ζῶναι ὧν ἡ μὲν ἀνωτέρα περιέχει σειρὰν ἐλάφων ἢ δορκά-

δων στικτῶν πρ. δεξ., ἡ δὲ κατωτέρα ἐλάφων κερασφόρων πρ. ἀρ. Ἑρμηνεύθη ὑπὸ P. Wolters καὶ ἀπεικονίσθη ἐν Ἀρχαιολ. Ἐφημερίδι 1892 πίν. 8 καὶ 9. Ὑψ. 1,20. Θηβῶν. Π. Ἀγγ. 5899.

Ὄνος ἢ ἐπίνητρον πήλινον. Γραφ. ἐρ. Ἐδ. μέλ. Ἐκατέρωθεν παραστάσεις γυναικείου οἰκιακοῦ βίου ἐφαρμέναι. Τὸ ὄνομα τοῦ σκεύους εὐρέθη καὶ ἡ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς παράστασις (ἐρίων κλῶσις) ἠρμηνεύθη ὑπὸ C. Robert καὶ ἀπεικονίσθη ἐν Ἀρχ. Ἐφημ. 1892 πίν. 13. Μήκ. 0,25. Ἀττικῆς. Π. Ἀγγ. 5899.

Κρατῆρ. Γραφ. ἐρ. Ἐδ. μέλ. Α. — Γυνὴ ἰσταμένη πρ. δεξ. κατοπτριζομένη ἐν κατόπτρῳ, ὅπερ κρατεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ ἐν ᾧ διαγράφεται πρόσωπον, καὶ πρὸ αὐτῆς λουτῆρ ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ ὁποίου κάθηται Ἐρως κρατῶν τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἐλαιοδόχον ἀγγεῖον μετὰ στλεγγίδος καὶ ἀποβλέπων πρὸς τὴν γυναῖκα. Ἀριστερά· νέος γυμνὸς ἵσταται φέρων ἀττικὸν κράνος καὶ κρατῶν ἀσπίδα καὶ δόρυ. Β. — Σῶζεται μόνον ἄνω ἡμισυ μέρος ἀνδρὸς πωγωνοφόρου πρ. δεξ. Ὑψ. 0,19. Θηβῶν. Π. Ἀγγ. 5900.

Πίθος μὲ δύο διπλᾶ ὄτα, σχήματος καὶ τέχνης ὡς τὰ ἐκ Μήλου ἀγγεῖα (Conze, Melische Thongefässe). Α. — Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ· Ἐρμῆς καὶ γυνὴ ἐν χιτῶνι πεποικιλμένῳ καὶ ἱματίῳ, ὅπερ διανοίγει τῇ δεξιᾷ χειρὶ, ἀντιμέτωποι· ἑκατέρωθεν ἐν χωριστῷ πλαισίῳ Σφιγξ ὀκλάζουσα. Ἐπὶ τῆς κοιλίας· Ἡρακλῆς ἠνιοχῶν καὶ μορφή γυναικεία ἐφ' ἄρματος συρομένου ὑπὸ τεσσάρων ἵππων πτερωτῶν πρ. δεξ. Εἰς τὸ βάθος παρὰ τοὺς ἵππους γυνὴ χειρονομοῦσα πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῦ ἄρματος. Ὅπισω τοῦ ἄρματος ἀνὴρ σφηνοπῶγων χειρονομῶν πρὸς τὸν Ἡρακλῆα, ὅστις ἔχει τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένην. Τὰ κενὰ καὶ εἰς τὰς δύο παραστάσεις πληροῦνται ὑπὸ ῥοδάκων καὶ μαιανδροειδῶν κοσμημάτων. Β. — Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ. Διακόσμησις, κολοβὴ νῦν, ἐκ σπειρῶν συναπτομένων. Ἐπὶ τῆς κοιλίας· Παράστασις κολοβὴ δύο ἵππων ἀντιμετώπων. Τὰ κενὰ πληροῦνται ὡς καὶ τὰ τῆς κυρίας ὄψεως. Γ. Ὑπὸ τὰ ὄτα· ὀφθαλμοί. — Τὸ κάτω μέρος τῆς κοιλίας καὶ ἡ βᾶσις κατάκοσμα ὑπὸ ἐλικοειδῶν γραμμῶν καὶ σπειρῶν, ῥοδάκων, μαιάνδρου περιθέοντος καὶ ὀδόντων. Ὑψ.

1,04. Κρήτης παρὰ τὰ Ἄπτερα, ὡς εἶπεν ὁ πωλητής. Π. Ἄγγ. 5901.

Κρατήρ. Γραφ. ἐρ. Ἔδ. μέλ. Α. — Νέος γυμνός καθήμενος ἐπὶ βάρου ἢ βωμοῦ, ἐφ' οὗ εἶναι ἐπεστρωμένον τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, κρατεῖ τῇ δεξιᾷ μὲν χειρὶ ξίφος γυμνὸν τῇ δ' ἀριστερᾷ τὸν κολεόν· πρὸ αὐτοῦ ἴσταται ἀνὴρ πωγωνοφόρος ἐρειδόμενος ἐπὶ βακτηρίας καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ νέος ζωηρῶς χειρονομῶν. Β— Δύο ἔφηβοι ἐν ἱματίοις καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν στήλη, ἧς ἄνωθεν δίσκος. Ὑψ. 0,25. Βοιωτίας. Π. Ἄγγ. 5902.

Κύλιξ. Γραφ. μέλ. Ἔδ. ἐρ. Α. — Ἀνὴρ σφηνοπόγων ἐν ποδῆρει χιτῶνι καὶ ἱματίῳ κάθηται πρ. δεξ. ἐπὶ σκίμποδος ἐν μέσῳ δύο μορφῶν πτερωτῶν ἴσταμένων. Ἐκατέρωθεν μορφαὶ ἀνδρिकाὶ καὶ γυναικειαὶ δεξιὰ μὲν ὀκτώ, ἀριστερὰ δὲ ἕξ. Β. — Ἡ αὐτὴ παράστασις. Γ. — (ἐν τῷ πυθμένι) Σφιγξ ὀκλάζουσα. Ὑψ. 0,13. Θηβῶν. Π. Ἄγγ. 5912.

Κότυλος. Σχήματος καὶ τέχνης ὡς τὰ ἐν Καβειρίῳ εὑρεθέντα ἀγγεῖα. Γραφ. μέλ. Ἔδ. ὑπέρυθρον. Εἰδωλον πρ. ἀρ. ἰθυφαλικὸν καὶ τρεῖς μορφαὶ προσωπιδοφόροι, ἄγουσαι εἰς θυσίαν ὑν θήλειαν· τούτων ἡ πρώτη (ἀνδρὸς) κομίζει κανοῦν μὲ καρπούς, ἡ δευτέρα (γυναικὸς) κρατεῖ κλάδον καὶ ἡ τρίτη (ἀνδρὸς) κλάδον καὶ βακτηρίαν. Ὑψ. 0,18. Θηβῶν. Π. Ἄγγ. 5920.

Ῥυτόν, σχῆμα ἔχον κεφαλῆς ἐλάφου. Ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ (γραφ. ἐρ. ἔδ. μέλ.) Σάτυρος καὶ Μαινὰς κρατοῦντες ἀμφοτέροι θύρσον ἐν τῷ μέσῳ ἰδρυμένον. Μήκ. 0,24. Θηβῶν. Π. Ἄγγ. 5921.

Πίθος γεωμετρικοῦ ῥυθμοῦ μὲ διπλᾶ ὄτα. Γραφ. μέλ. Ἔδ. ὑπέρυθρον. Α. — Ἐν πλαισίῳ τετραγωνικῷ· Λέων βαινῶν πρ. ἀρ. καὶ διάφορα κοσμήματα πληροῦντα τὰ κενὰ τοῦ χώρου. Β. — Ἐν πλαισίῳ τετραγωνικῷ· Ἴππος πρ. δεξ. καὶ μεταξὺ τῶν σκελῶν του πτηνὸν νησοειδές· ὁ λοιπὸς χώρος πληροῦται ὑπὸ κοσμημάτων. Κάτωθεν τῶν παραστάσεων ζῶναι περιθέουσαι τὴν κοιλίαν. Ὑψ. 0,55. Θηβῶν. Π. Ἄγγ. 5922.

Πελίκη. Γραφ. ἐρ. Ἔδ. μέλ. Α. — Ἀνὴρ πωγωνοφόρος πρ. δεξ. ἐρειδόμενος ἐπὶ λαγωβόλου καὶ κρατῶν ἀπὸ τῶν ὄτων λαγόν, ἀπέναντι δ' αὐτοῦ ἔφηβος ἐν ἱματίῳ κρατῶν τῇ δεξιᾷ λύ-

ραν. Β. — Ἀνὴρ πρ. δεξ. κρατῶν βακτηρίαν. Ὑψ. 0,36. Ἀταλάντης. Π. Ἀγγ. 5923.

Πελίκη. Γραφ. ἐρ. Ἔδ. μέλ. Α. — Δύο ἔφηβοι ἐν ἱματίοις ἀντιμέτωποι καὶ μεταξὺ αὐτῶν στήλη ἐπὶ βάσεως μετ' ἐπιγραφῆς: ΚΑΛΕ. Β. — Ἀνὴρ πωγωνοφόρος ἐν ἱματίῳ καὶ Ἐφηβος, φέρων χλαμύδα, πέτασον καὶ ἐνδρομίδας, ἴστανται ἀντιμέτωποι καὶ κρατοῦσιν ἑκάτερος δάρυ. Ὑψ. 0,285. Βοιωτίας. Π. Ἀγγ. 5924.

Ὑδρία. Γραφ. ἐρ. Ἔδ. μέλ. Μορφὴ γυναικεῖα πτερωτὴ τρέχουσα πρ. δεξ. καὶ ἐκτείνουσα τὰς χεῖρας πρὸς ἔφηβον ἐστεμμένον, κρατοῦντα λύραν καὶ ἀποφεύγοντα αὐτήν· ὀπισθεν τῆς γυναικὸς ἕτερος ἔφηβος κρατῶν λύραν καὶ φεύγων καὶ αὐτός. Ὑψ. 0,24. Ἐρετρίας. Π. Ἀγγ. 5925.

Πρόχους. Γραφ. ἐρ. Ἔδ. μέλ. Δύο ἔφηβοι γυμνοὶ ἀντιμέτωποι, ὁ μὲν ἐξ ἀριστερῶν προτείνων τὰς χεῖρας συνηνωμένας καὶ ἔτοιμος πρὸς ἄλμα, ὁ δὲ ἐκ δεξιῶν κρατῶν τῇ δεξιᾷ σπλεγγίδα· ἐν τῷ μέσῳ ἕτερος ἔφηβος ἐν ἱματίῳ κρατῶν ῥάβδον. Ὑψ. 0,225. Πειραιῶς. Π. Ἀγγ. 5926.

Λήκυθος. Γραφ. ἐρ. Ἔδ. μέλ. Νίκη καθιπταμένη πρ. δεξ., τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ κρατοῦσα θυμιατήριον, τῇ δ' ἀριστερᾷ φιάλην. Ὑψ. 0,29. Ἐρετρίας. Π. Ἀγγ. 5927.

Ποτήριον μόνωτον. Γραφ. ἐρ. Ἔδ. μέλ. Νεανικὴ μορφὴ πτερωτῆ, ἱπταμένη πρ. δεξ. κρατοῦσα ἑκατέρᾳ τῇ χειρὶ φιάλην. Ὑψ. 0,10. Πειραιῶς. Π. Ἀγγ. 5928.

Λήκυθος λευκή. Στήλη ἐπιτυμβία ἐπὶ βάσεως τριβάθμου τετανωμένη. Δεξιόθεν αὐτῆς μορφὴ γυναικεῖα γυμνὴ γονυκλινῆς, ἀνατείνουσα τὰς χεῖρας ἀριστερόθεν ἔφηβος ἐν ἱματίῳ. Ὑψ. 0,16. Π. Ἀγγ. 5929.

Ἀγγεῖον σχῆμα ἔχον ἄκρου ποδὸς δεξιοῦ, μετὰ μέρους τῆς κνήμης, ὑποδεδεμένου. Οἱ ἱμάντες εἶναι ἔκτυποι καὶ ἔχουσι γάνωμα μέλαν. Ὑψ. 0,17, μῆκος πέλματος 0,21. Κρήτης. Π. Ἀγγ. 5930.

Ἀγαλμάτιον γυναικὸς ἐν ποδῆρει χιτῶνι καὶ ἱματίῳ βραχεῖ, κρουούσης τῇ δεξιᾷ χειρὶ τύμπανον, ὅπερ κρατεῖ τῇ ἀριστερᾷ. Τέχνης ἀρχαϊζούσης. Ὑψ. 0,195. Πειραιῶς. Μ. Π. 2134.

Δισκάριον πήλινον φέρον ἔκτυπον ἐπιγραφὴν : . I A / . . | A T E A
Δ | Ι Ο Γ Ε Ν Η Η | Ε Κ Κ Ε Ρ Α . Διαμ. 0,026. Π. Σκ. 304.

Σφραγίς πήλινη χριστιανική, φέρουσα ἔκτυπον παράστασιν τῆς εἰς Αἴγυπτον φυγῆς τοῦ Ἰωσήφ μετὰ τῆς Μαρίας. Ἐν τῷ μέσῳ ἡ Μαρία καθήμενη κατ' ἐνώπιον ἐφ' ἵππου ἢ ὄνου βαδίζοντος πρ. ἄρ. καὶ φέρουσα ἐν γόνασι τὸν Ἰησοῦν. Ἐκατέρωθεν σταυρός. Ἀριστερῶθεν ἀνὴρ, δεξιόθεν γυνή. Πασῶν τῶν μορφῶν τὰς κεφαλὰς περιβάλλει κύκλος φωτεινός (δόξα). Διαμ. 0,115. Λαμψάκου. Π. Σκ. 303.

Χρυσᾶ.

Περιδέριαιον καλῆς διατηρήσεως συγκείμενον ἐκ πεντήκοντα καὶ πέντε ψήφων ἀρχαϊκῆς τέχνης, ὧν μία ἡ μεγίστη (μήκους 0,03) ἔχει σχῆμα κεφαλῆς βοός, ἐφ' ἧς εἶναι προσκεκολλημένοι, μεταξὺ τῶν κεράτων, δύο κεφαλαὶ γυναικεῖαι, δέκα καὶ τρεῖς ἔχουσι σχῆμα βαλάνου δρυός, δώδεκα εἶναι ὠοειδεῖς, αἱ δὲ λοιπαὶ σφαιρिकाί. Ἐλκει Γρ. 37. Ἐρετρίας (εὐρέθη ἐν ᾧ τάφῳ καὶ τὸ ὑπ' ἄρ. 5893 ἀγγεῖον). Χρ. 281.

Δακτύλιος ἐκ δύο συρμάτων, τοῦ μὲν λεπτοῦ τοῦ δὲ παχυτέρου, συνεστραμμένων καὶ ἀποληγόντων εἰς κεφαλὰς ὄφειων συγκρατούσας τὴν σφενδόνην, ἣτις ἑλλειψοειδῆς οὔσα φέρει ἐπειρασμένην κεφαλὴν Μεδούσης ἀρχαϊκῆς τέχνης. Διαμ. 0,025. Ἐλκει Γρ. 16. Ἐρετρίας (εὐρέθη ἐν ᾧ τάφῳ καὶ τὸ ὑπ' ἄρ. 5893 ἀγγεῖον). Χρ. 282.

Δακτύλιος ἀπλοῦς φέρων ἐπὶ τῆς σφενδόνης γλυφὴν πτηνοῦ πρ. ἄρ. Διαμ. 0,024. Ἐλκει Γρ. 3. Ἐρετρίας. Χρ. 283.

Δύο δανάκαι, ὧν ὁ ἕτερος φέρει ἐφ' ἐνὸς μὲν ἔκτυπον Γλαῦκα, ἐφ' ἑτέρου δὲ κεφαλὴν Ἰσως Ἀθηνᾶς. Διαμ. 0,013 - 15. Χρ. 285 - 6.

Διάφορα.

Κεφαλὴ γυναικεῖα χαλκῆ ἐφθαρμένη. Ὑψ. 0.10. Νάξου (;)
Χαλκ. 1493.

Σταθμὸς χαλκοῦς τετράγωνος (ἡμίλιτρον) φέρων ἐγκεχαραγ-

μένα τὰ σημεῖα ΓΟ και S ἐντὸς ἀψίδων και ἄνωθεν αὐτῶν ἐντὸς δέλτου ἐπιγραφὴν ΔΙΚΕΑ. Μῆκος πλευρ. 0.048. Ἐλκει Γρ. 155,50. Χαλκ. 1494.

Δισκάριον ὀστέϊνον (εἰσιτήριον) φέρον ἀνάγλυπτον στέφανον και ἐντὸς αὐτοῦ ἐγκεχαραγμένην ἐπιγραφὴν: ΝΕΜ|ΕΑ. Διαμ. 0.032. Κορίνθου. Ὅστ. 152.

Σταθμὸς μολύβδινος τετράγωνος μὲ ἐγκεχαραγμένα σημεῖα. Μῆκος πλευρ. 0.013. Ἐλκει Γρ. 7,6. Ἀττικῆς. Μολ. 3126.

Δίσκος μολύβδινος μὲ λαβὴν διάτρητον, φέρων ἔκτυπον μονογράφημα ·ΣΘ. Διάμ. 0.06. Μολ. 3187.

Σύμβολα μολύβδινα ὀκτώ.—1) Γλαυξ και ῥόπαλον.—2) Δελφίν πρ. δεξ. ἐν ἐγκοίλῳ.—3) Κλάδος· ἐκατέρωθεν Γ· τὸ ὄλον ἐντὸς στεφάνου.—4) Αἰγόκερως πρ. δεξ.)(Κέρας Ἀμαλθείας και Α.—5) Π και ἐντὸς τῶν σκελῶν αὐτοῦ βότρυς.—6) Μονογράφημα)(Φύλλον ἢ βότρυς ἐντὸς στεφάνου.—7) Δύο μορφαὶ ἰστάμεναι.—8) Μονογράφημα ἐντὸς στεφάνου.—Μολ. 3127—3134.

Ἐλάσματα μολύβδινα ἐνεπίγραφα (κατάραι) συνεπτυγμένα και εὐθραυστα. Μῆκος μεγίστου 0.11. Ἀθηνῶν. Μολ. 3222.

Μολυβδόβουλλα βυζαντινὰ πεντήκοντα.—1) Κωνσταντίνου νόμου...—2) Κωνσταντίνου ὑπάτου και χαρτουλαρίου τοῦ γενικοῦ λογοθεσίου. — 3) Ἐπιγραφή: Κύριε βοήθει τῷ σῷ δούλῳ Ἰωάννῃ. — 4) Γεωργίου πρωτοσπαθαρίου ἐξάκτορος τοῦ Τορνίκη. — 5) Μιχαὴλ βασιλικῷ σπαθαρίου, κανδιδάτου και ἐπὶ τῶν οἰκειακῶν. — 6) Θεοδώρου πατριάρχου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας. — 7) Ἐπιγραφή: Τύπος σεβαστοῦ.. ασπακος, Νικηφόρου. — 8) Λέοντος βασιλικῷ σπαθαρίου, κομερκιαρίου Χαλδίας. — 9) Θεοδώρου μητροπολίτου Λαοδικείας τῆς μεγάλης(;). — 10) Λέοντος πριμικηρίου, ἐπὶ τῶν τραπεζῶν και βεστάρχου. — 11) Μαρίας κουροπαλατίσσης τῆς Μακρεμβολιτίσσης. — 12) Βασιλείου πατριάρχου Θεουπόλεως μεγάλης Ἀντιοχείας. — 13) Μιχαὴλ ἐπισκόπου Καμουλιανῶν. — 14) Γεωργίου πατριείου, γενικοῦ λογοθέτου. — 15) Λέοντος βασιλικῷ στρατόρο. — 16) Ἰωάννου πρωτοσπαθαρίου. — 17) Δασβροῦλλ(;) φύλαττε τὰς γραφὰς μάρτυς. — 18) Νικολάου πριμικηρίου, ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος,

κριτοῦ ἐπὶ τοῦ ἵπποδρόμου καὶ μυστογράφου.— 19) Γερμανοῦ ἀπὸ ἐπάρχων.— 20) Σφραγὶς ἐπισκόπου Ἀγρῶν καὶ ραϊκτωρος.— 21) Ἐπιγραφή: Εἴης γραφῶν μοι καὶ βίου φύλαξ Κόρη.— 22) Λεοντίου κουβικουλαρίου καὶ βασιλικοῦ χαρτουλαρίου.— 23) Λέοντος τοῦ Πι.ωνήτου.— 24) Μιχαὴλ πρωτοσπαθαρίου καὶ μυστογράφου τοῦ Σαγοπούλου.— 25) Σφραγὶς Μιχαὴλ εὐτελοῦς Μυραλίδου.— 26) Ἐπιγραφή: Κήρυκον Νικόλαε σὸν δούλον σκέποις.— 27) Βασιλείου τοῦ Λευκηδονίτου.— 28) Ἐπιγραφή: Γραφὰς βεβαιῶ Ἰωάννου Πλεύση.— 29) Κωνσταντίνου δισυπάτου τοῦ Ρ(;)οπάλου.— 30) Ἰμερίου βασιλικοῦ πρωτοσπαθαρίου καὶ ἐπὶ τῶν οἰκειακῶν καὶ πρωτονοταρίου Παφλαγονίας.— 31) Λέοντος τοῦ Μωροκάνου.— 32) Θεοδώρου τοῦ Χασάνη.— 33) Νικήτα χαρτουλαρίου τῆς Δύσεως τοῦ Ἀνζᾶ.— 34)..... βασιλικοῦ πρωτοσπαθαρίου καὶ κομερκιarioῦ Χερσῶνος.— 35) Θεοσώστου μητροπολίτου.— 36) Ἐπιγραφή: Γραφὰς βεβαιῶ Μονῆς Χρυσοστόμου.— 37) Μαυρικίου βασιλικοῦ πρωτοσπαθαρίου τοῦ Ῥαδινοῦ.— 38) Ἐπιγραφή: Κύριε βοήθει τῷ σῷ δούλῳ Φιλοθέῳ ἀμήν.— 39) Δωροθέου σπαθαροκανδιδάτου, βασιλικοῦ τοποτηρητοῦ τοῦ.....— 40) Ἐπιγραφή: Σφραγὶς Μανουὴλ ἐγγενοῦ υἱὲ θεοτόκου.— 41) Ἀνδρονίκου δεσπότη.... τοῦ Παλαιολόγου.— 42)..... κανδιδάτου σχολῆς πέμπτης.— 43) Ἐπιγραφή: Γραφὰς σεβαστοῦ Λέοντος τοῦ Γηράρδου μυροβλήτα με.α κῦρος.— 44) Ἀντωνίου ταβουλαρίου....— 45) Ἐπιγραφή: Ἀνζᾶν..... ὁμώνυμον σκέποις.— 46) Ἐπιγραφή: σὲ φρουρὸν τῶν ἐμῶν γραφῶν.....— 47) Ἐπιγραφή: Σφραγὶς ἀθλητὰ Ἰωάννη(;)..... βοήθει.— 48) Ἐπιγραφή: Σκέποις ποιμένα Θεοφαν.....— 49) Ἐπιγραφή: Κύριε βοήθει Ἰωάννη τῷ Καραβίτη.— 50)..... βασιλικοῦ πρωτοσπαθαρίου καὶ ἐπὶ τοῦ χρυσοτρικλίνου, κριτοῦ τοῦ Ἴπποδρόμου καὶ κουράτωρος τῶν.....— Μολύβδ. 3135—3184.

Νομίσματα.

Δέκα καὶ τέσσαρα νομίσματα (1). Α. *Τεθθιφεΐτιδος δυνάστου* Λυκίας 1) Ἄρ. 18. Γραμ. 9, 94. Κεφαλὴ γυναικὸς μὲ ἐνώτια καὶ τὴν κόμην ἔχουσα ὀπίσω ἀναδεδεμένην πρ. ἄρ.)(Λυκικὴ ἐπιγραφή (τὸ ὄνομα τοῦ δυνάστου) πέριξ συμβόλου τετρασκελοῦς ἐξ ὄψεων συγκειμένου· ἡ ἐπιγραφή καὶ τὸ σύμβολον ἐντὸς τετραγώνου ἐκ σφαιριδίων, τὸ ὅλον δὲ ἐντὸς τετραγώνου ἐγχοίλου. *Νόμισμα καλῆς διατηρήσεως.*—2) Τοῦ αὐτοῦ, Ἄρ. 19. Γρ. 9.75. Ὅμοια κεφαλὴ ἀλλὰ πληρესτέρα τῆς τοῦ προηγουμένου καὶ ἀρίστης διατηρήσεως)(Λυκικὴ ἐπιγραφή καὶ τύπος ὁμοίος πλὴν χειροτέρας διατηρήσεως.—3) Τοῦ αὐτοῦ. Ἄρ. 19. Γρ. 9.77. Ὅμοια κεφαλὴ, ἀλλὰ πρ. δεξ. ἐστραμμένη)(Λυκικὴ ἐπιγραφή καὶ τύπος ὁμοίος.—Β. *Ῥόδου, ῤήσου.*—4) Ἄρ. 26. Τετράδραχμον. Κεφαλὴ Ἡλίου κατ' ἐνώπιον)(ΡΟΔΙΟΝ ἄνωθεν ἄνθους ῥοδῆς καὶ κάτωθεν αὐτοῦ ΑΜΕΙΝ—ΙΑΞ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. πρῶρα.—5) Ἄρ. 25. Τετράδραχμον. Ὅμοιον)(Ἄνθος ῥοδῆς· κάτωθεν αὐτοῦ Ρ—Ο, ἄνωθεν ΑΡΙΞΤΟΚΡΙΤΟΞ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Ἄφλαστον.—6) Ἄρ. 26. Τετράδραχμον. Ὅμοιον)(Ἄνθος ῥοδῆς· κάτωθεν αὐτοῦ Ρ—Ο, ἄνωθεν ΘΑΡΞΥΤΑΞ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Ἄετὸς ἐπὶ κεραυνοῦ.—7) Ἄρ. 25. Τετράδραχμον. Ὅμοιον)(Ἄνθος ῥοδῆς· ἄνωθεν αὐτοῦ ΡΟΔΙΟΝ, κάτωθεν ΑΡΙΞΤΟΚ|ΡΙΤΟΞ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Ἄφλαστον.—8) Ἄρ. 19. Δίδραχμον. Ὅμοιον)(Ὅμοιον, ἀλλὰ μὲ ΡΟΔΙΟΝ, ΑΚΕΣ·Ι. καὶ γυναικᾶ ἰσταμένην.—9) Ἄρ. 20. Δίδραχμον. Ὅμοιον)(Ὅμοιον, ἀλλὰ μὲ ΡΟΔΙΟΝ, ΕΥ καὶ ἄρπην.—10) Ἄρ. 20. Δίδραχμον. Ὅμοιον)(Ὅμοιον, ἀλλὰ μὲ ΑΓΗΞΑΝΔΡΟΞ, Ρ—Ο καὶ ἄετόν.—11) Δίδραχμον. Ὅμοιον.)(Ὅμοιον, ἀλλὰ μὲ ΘΑΡΞΥΤΑΞ, Ρ—Ο καὶ ἄετόν.—12) Χαλ. 30. Κεφαλὴ Ἡλίου ἀκτινοστεφῆς πρ. δεξ.)(Ἄνθος ῥοδῆς καὶ ἀρι-

(1) Τὰ νομίσματα ταῦτα δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὸ ἐν σελ. 60 σημ. 1 ἀναγραφόμενον ποσόν, διότι κατετέθησαν εἰς τὸ ἔθνικόν νομισματικόν Μουσεῖον δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς 19ης Σεπτεμβρίου 1891, ὅτε ἀπεφασίσθη νὰ ἀγοράζῃ ἡ Ἑταιρία καὶ νομίσματα, ἐπὶ προτάσει ἐγγράφῳ καὶ περιγραφῇ αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ νομισματικοῦ Μουσείου, νὰ παραλαμβάνονται δὲ ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτοῦ.

στερά μὲν κεραυνός, δεξιὰ δὲ γλαυξ. — 13) Χαλ. 16. ΒΗΡ—ΟC. Προτομή Ουήρου αὐτοκράτορος) (ΡΟΔ—ΙΩΝ. Κεφαλή Διονύσου ἢ Βάκχης πρ. δεξ. — Γ. Καμείρου πόλεως. — 14) Ἄρ. 20. Στατήρ. Φύλλον συκῆς) (Τετράγωνον ἔγκοilon εἰς δύο διηρημένον.

Ἐνδεκα νομίσματα (1). 1) Ἄρπασα Καρίας. Χαλ. 18. Βωμός) (ΑΡΠΑ—CΗΝΩΝ. Ἐἶδωλον Ἄρτέμιδος ἐφεσίας. — 2) Βάργασα Καρίας. Χαλ. 24. ΠΟ.ΛΙ—CΑΛΩΝΙΝΑ. Προτομή αὐτῆς πρ. δεξ.) (ΒΑΡΓΑ—CΗΝΩΝ. Ἄσκληπιός ἱστάμενος κατ' ἐνώπιον. — 3) Στρατοικείας Καρίας. Χαλ. 20. Κεφαλή Ἄρτέμιδος πρ. δεξ.) (CΤΡΑΤΟ—ΝΙΚΕΩΝ. Νίκη βαδίζουσα πρ. δεξ. — 4) Ταβῶν Καρίας. Χαλ. 26. ΙΟΥΛΙΑ—CΕΒΑCΤΗ Προτομή Ἰουλίας Δόμνας πρ. δεξ.) (ΤΑΒΗ—ΝΩ[Ν]. Τύχη ἱσταμένη πρ. ἄρ. — 5) Ῥόδου νήσου. Χαλ. 20. Κεφαλή Διός δαφνοστεφῆς πρὸς δεξ.) (ΡΟ, ΤΕ. Βαλαύστιον. — 6) Ἰαλυσοῦ Ῥόδου ἢ Κλαζομενῶν Ἰωρίας. Ἄρ. 17. Προτομή Κάπρου πτερωτοῦ πρ. ἄρ.) (Κεφαλή γυναικεία πρ. ἄρ. ἐντὸς τετραγώνου ἔγκοilon. — 7) Φοιρίκης. Ἄρ. 9. Ναῦς πρ. ἄρ.) (Βασιλεὺς παλαιῶν πρὸς λέοντα. — 8) Καλλατίας (Μυσίας τῆς ἐν Εὐρώπῃ). Χαλ. 25. Κεφαλή Ἄρτέμιδος πρ. δεξ.) (ΚΑΛΛΑ—ΤΙΑΝΩΝ. Τρίπους· ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. στάχυς καὶ κάτω ΠΟ. — Χαλ. 27. ΑΥΤ Κ Μ ΑΝΤ ΓΟΡΔΙΑΝΟC ΑΥΓ. Κεφαλή δαφνοστεφῆς τοῦ Γορδιανοῦ πρ. δεξ.) (ΚΑΛΛΑΤ—ΙΑΝΩΝ. Νέμεσις πρ. ἄρ. τῇ δεξιᾷ κρατοῦσα μέτρον, τῇ δ' ἄριστερᾷ χαλινόν· παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς τροχός. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Ε. — 10) Τόμεως. Χαλ. 26. ΑΥΤ Κ Μ ΑΝΤ ΓΟΡΔΙ[ΑΝΟC ΑΥΓ]. Προτομή τοῦ Γορδιανοῦ δαφνοστεφῆς πρ. δεξ.) (ΜΗΤΡΟ ΠΟΝΤ—Ο—V ΤΟΜΕΩC. Ἦρα πρ. ἄρ. κρατοῦσα φιάλην τῇ δεξιᾷ καὶ σκῆπτρον τῇ ἄριστερᾷ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Δ. — 11) Χαλ. 23. CΕΒ ΤΡΑΝΚV[ΛΛΙΝ]Α ΑΥΓ. Προτομή Τρανκυλλίνας πρ. δεξ.) (ΜΗΤΡΟ ΠΟ—Ν—ΤΟ—V ΤΟΜΕΩC. Νίκη βαδίζουσα πρ. ἄρ. Ἐν τῷ πεδίῳ ἄρ. Γ.

(1) Τὰ νομίσματα ταῦτα περιέχονται εἰς τὸ ἐν σελ. 60 σημ. 1 ἀναγραφόμενον ποσόν, διότι κατ' ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς 28^{ης} Μαρτίου 1892, κατετέθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἐταιρίας.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΚΟΡΙΝΘΩΙ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΚΟΡΙΝΘΩΙ

(Πίν. Β)

Τῆς ἀνατεθείσης μοι ἀνασκαφῆς ἐν Κορίνθῳ σκοπὸς ἦτο ἡ ἀνεύρεσις τῆς ἀγορᾶς τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐν ἣ καὶ τὰ πλείστα τῶν ἱερῶν αὐτῆς ἦσαν ἰδρυμένα (1). Τὰ εὐρήματα προσεδοκῶντο πλούσια διὰ τε τὴν μεγίστην τῆς πόλεως ἐπισημότητα, τὴν ἐπὶ ὀλόκληρον αἰῶνα διαρκέσασαν ἐρημίαν αὐτῆς μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Μομμίου, τὴν ταχεῖαν καὶ βαθεῖαν ἐπίχωσιν τῶν ἐρειπίων ὡς ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων λόφων καταφερομένων χωμάτων καὶ τὴν ἐξαιρετον διατήρησιν τοῦ τε ἀρχαίου ναοῦ καὶ ἀναριθμητῶν τάφων ὅχι μόνον ἐν τοῖς πέριξ, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ περιοχῇ τῆς παλαιᾶς πόλεως ἐγγύτατα τῆς θέσεως, ἐν ἣ ἐπεχείρησα τὴν ἀνασκαφὴν (2).

(1) Πausan II, 2, 5.

(2) Ἐκ τῶν ἀναριθμητῶν ὑπὸ τυμβωρύχων ἀνασκαφέντων τάφων πλείστοι ἐκ τῶν καλλίστων τῆς Ἑλλάδος χρόνων εὐρέθησαν ἐντεῦθεν τοῦ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ χειμάρρου τῶν Λεύκων τείχους τῆς ἀρχαίας πόλεως, πρὸ πάντων παρὰ τὸ ῥωμαϊκὸν ἀμφιθέατρον (τινὲς ὑπ' αὐτὰ τὰ ἐδῶλια) καὶ κατὰ τὴν διὰ τῆς πύλης τῶν Κεγγρεῶν διερχομένην ὁδόν. Τὸ μέρος τοῦτο ἀπὸ τοῦ μνημονευθέντος ἀρχαίου τείχους μέχρι τοῦ ἐνδοτέρω ἐν τῷ μέσῳ περίπου τῆς ἀποστάσεως μεταξύ τοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ χάρτῃ κοιλίσματος β' καὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἀμφιθέατρον κειμένου καὶ τὴν κυρίως πόλιν περιβάλλοντος τουρκικοῦ (ἐξ ἄπαντος δὲ καὶ βυζαντινοῦ) τείχους πιστεύομεν ὅτι ἦτο τὸ ἀρχαῖον Κράνειον. Ἡ ἔξω τῶν τειχῶν τούτων χαράδρα τοῦ χειμάρρου τῶν Λεύκων καίπερ ἱκανῶς εὐρεῖα εἶνε λίαν ἀνώμαλος, ἥιστα εὐάερος καὶ ἐστερημένη θεάς, ὥστε δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς θεσίας τῆς τερπνοτάτης καὶ ἀριστοκρατικωτάτης τοποθεσίας τῆς ἀρχαίας Κορίνθου, φημιζομένης μάλιστα ὡς ἐξαιρετικῶς εὐαέρου (Θεοφρ. περὶ φυτ. αἰτ. V, 14, 2. Πλείονα περὶ τοῦ Κρανείου παρὰ Becker Charikles I σελ. 57, 6 καὶ Curtius Peloponnesos II 599 καὶ 592, 80). Ἐπίσης νομίζομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ τοποθετηθῇ τὸ Κράνειον οὐδὲ ἐν τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ τῆς χαράδρας, καίτοι καὶ ἐπίπεδος εἰς εὐρεῖαν ἔκτασιν εἶνε καὶ ἀρχαῖα λείψανα σώζει, διότι μεταξύ αὐτῆς καὶ τῆς πόλεως ὑπάρχει τὸ μέγα τῆς χαράδρας ταύτης χάσμα, ὅπερ ἂν ὅχι ἄλλο, τοῦλάχιστον δι' ἀγορὰν τροφίμων, οἶαν εἶδεν ἐν αὐτῷ ὁ Ἀλκίφρων (Ἐπιστ. III,

Ἀρχαῖον τι λείψανον ὅπως οὖν ἄξιον λόγου οὐδὲν ὑπῆρχε καταφανὲς αὐτόθι· ἀλλ' ὁμως ἱκανὸν τεκμήριον ἐνομιζόμεν τὴν ἐξαίρετως σαφῆ περιγραφὴν τοῦ Πausανίου, καθ' ἣν οὗτος ἐκ Κεγχρεῶν ἐρχόμενος συναντᾷ μετὰ τὸ Κράνειον τὴν ἀγοράν (1), ἀμέσως δ' ἐξ αὐτῆς εὐρίσκει δύο ὁδοὺς πρὸς τὸ Λεχαιὸν (2), ὥστε ἐπειδὴ ὄχι μόνον ἡ ὁδὸς τῶν Κεγχρεῶν εἶνε ἀσφαλῶς γνωστὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ πύλη τοῦ τείχους, δι' ἧς αὕτη διήρχετο, καὶ πρὸς τούτοις σειρὰ τάφων δεικνύει εἰς ἱκανὸν διάστημα τὴν διεύθυνσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης καὶ ἐντεῦθεν τῆς πύλης, γνωστὴ δ' εἶνε καὶ τοῦ Λεχαιίου ἡ θέσις, ἐπιστεῦσαμεν ὅτι ἀνασκαφῇ γινομένη κατὰ τὴν διασταύρωσιν γραμμῆς ἀγομένης ἀπὸ τοῦ Λεχαιίου καθέτου ἐπὶ τῆς ἐκ Κεγχρεῶν ὁδοῦ ἔμελλεν ἐξ ἅπαντος νὰ ἀποκαλύψῃ τι σημεῖον τῆς ἀγορᾶς. Ὀλίγον μετὰ ταῦτα μάλιστα ἀνεῦρον καὶ αὐτὰς τὰς ὑπὸ Πausανίου μνημονευόμενας ὁδοὺς ἐπὶ Λεχαιίου ἀμφοτέρως εἰς καλλίστην κατάστασιν καὶ ἐπὶ μακρότατον διάστημα διατηρουμένας.

Ἀμφοτέραι αἱ ὁδοὶ αὐταὶ χωροῦσιν ἐκ Ν. πρὸς Β. παραλλήλως ἀλλήλαις. Ἡ μὲν πρὸς ἀριστερὰν τῷ κατερχομένῳ εἶνε εἰς μῆκος ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν μέτρα ἐσκαμμένη ἐν τῷ βράχῳ τοῦ

60), θὰ καθίστα ἀκατάλληλον τὸν τόπον, ὡς λίαν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπομακρυσμένον. Ἄλλως δὲ καὶ ὁ Πausανίας (II, 2, 4) πρῶτον μνημονεῖ τὴν πύλην τοῦ τείχους καὶ τὸν παρ' αὐτῇ τάφον τοῦ Διογέουσι καὶ ἔπειτα τὸ Κράνειον. Προσέτι δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου τείχους καὶ τοῦ τουρικοῦ τάφων εἶνε τοσοῦτον μέγα, (ὑπὲρ τοὺς 100 σώζονται ἀκόμη ἀνοιχτοί, ἐν οἷς καὶ μέγας θολωτὸς ὑπόγειος ΝΔ τοῦ ἀμφιθεάτρου 20 μόλις βήματα ἀπ' αὐτοῦ), ὥστε ἀδύνατον εἶνε νὰ θεωρηθῇ τὸ μέρος τοῦτο πυκνῶς κατακρημένον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

Ἀρχαῖα λείψανα ἐν τῇ δεξιᾷ ὄχθῃ τῆς χαράδρας ἐντεῦθεν τοῦ Ἐξαμιλίου εἶδον τὰ ἑξῆς· α') παρ' αὐτὸ τὸ χεῖλος τῆς χαράδρας παχὺ τείχος ἐκ μικρῶν λίθων ἔργον βυζαντινῶν χρόνων πιθανῶς· β') τάφος θολωτὸς κατὰ τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τῆς σημερινῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ ἐκ Ναυπλίου εἰς Νέαν Κόρινθον, ἐπισκευασθεὶς πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας καὶ σώζων τοιχογραφίας, ὧν ἀντίγραφον ἀπόκειται ἐν τῷ Κεντρικῷ Μουσεῖῳ· γ') δεξιόθεν τῆς εἰς Ἐξαμιλίον ὁδοῦ μέγα ἐρείπιον ῥωμαϊκοῦ χιτρίου (opus reticulatum)· δ') ὀλίγον ἀπωτέρω τούτου ἀριστερόθεν τῆς αὐτῆς ὁδοῦ μικρὸν ὕψωμα γῆς, ὅπερ ἴσως εἶνε παλαιὸς τύμβος.

(1) Πaus. II, 2, 5.

(2) Πaus. II, 3, 2 καὶ 4. Κακῶς ὁ Curtius (Peloponn. II σελ. 530) καὶ ἄλλοι ὑπέλαβον ὅτι περὶ μιᾶς ὁδοῦ γίνεται λόγος παρὰ Πausανίαν.

πλησιιστάτου πρὸς τὴν θάλασσαν ἐκ τῶν ὕδατογενῶν βραχυδῶν στρωμάτων, δι' ὧν τὸ ἔδαφος κατέρχεται κλιμακῆδόν ἐκ τοῦ Ἄκροκορίνθου μέχρι τῆς παραλίας λήγουσα πλησίον τῆς παραλίας ὀλίγον δυτικώτερον τοῦ δυτικωτάτου ἄκρου τοῦ ὄρυκτοῦ λιμένος· ὥστε ἐπειδὴ ἡ παρά τὸν λιμένα ἀρχαία κώμη ἔκειτο ἀνατολικώτερον, ἀναμφιβόλως ἐν τῇ χερσονήσῳ, ἣν σχηματίζουν ἐπὶ τῆς νοτίας ὄχθης αἱ δύο πρῶται μετὰ τὸ στόμιον δεξαμεναὶ πρὸς δεξιᾶν τῷ εἰσερχομένῳ (1), ἡ ὁδὸς αὕτη πρέπει νὰ ὑποθεθῇ κάμπτουσα κατ' ὀρθὴν γωνίαν πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ τέρματος τοῦ ἐν τῷ βράχῳ ἐσκαμμένου μέρους αὐτῆς μέχρι τῆς εἰρημένης χερσονήσου. Ἡ δ' ἀνατολικώτερον τῆς πρώτης κειμένη δευτέρα ὁδὸς ἐπὶ Λεχαιῶν δὲν εἶνε ἐσκαμμένη ἐν τῷ βράχῳ, ὡς ἐκείνη, καὶ καταλήγει εἰς αὐτὸ τὸ μέσον τοῦ ὄρυκτοῦ λιμένος ἄνευ οὐδεμιᾶς καμπῆς, ἄρα αὕτη εἶνε ἀναμφιβόλως ἡ δευτέρα τῶν ὑπὸ Πausανίου μνημονευομένων ὁδῶν ἢ εὐθεῖα (2).

Ἀμφότεραι δὲ αἱ ὁδοὶ αὗται. αἵτινες σχεδὸν καθ' ἅπασαν αὐτῶν τὴν ἔκτασιν εἶνε καὶ νῦν ἔτι ἐν χρήσει καὶ πλεισταχοῦ σώζουσι λείψανα τῆς ἀρχαίας ἐκ μεγάλων τετραγῶνων λίθων ἐπιστρώσεως, περιβάλλονται ἑκατέροθεν ὑπὸ ἀναριθμητῶν τάφων ἀρχαιοτέρων καὶ θολωτῶν ἐκ ῥωμαϊκῶν χρόνων (3), καὶ εἶνε

(1) Τοῦτο πιστεύομεν, διότι καίτοι αὐτόθι ἐγένετο ἡ μεγίστη σκαφή ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ἐν τούτοις τὰ χῶματα ἀπεχομίσθησαν πολὺ περαιτέρω καὶ συνεσωρεύθησαν ἑκατέροθεν τοῦ στομίου καὶ κατὰ μῆκος τῆς πρὸς ἀριστερὰν αὐτοῦ δεξαμενῆς· προσέτι δὲ ἡ χερσονήσος αὕτη ἀποτελεῖ τὸ κεντρικώτερον σημεῖον τοῦ ὄρυκτοῦ λιμένος καὶ τὸ τὴν μεγίστην ἔκτασιν ἀποδαθῶν ἔχον.

Ἡ διατήρησις τοῦ ὄρυκτοῦ λιμένος μετὰ τῶν πρὸ τοῦ στομίου δύο μικρῶν κυματοθραυστῶν, τῶν δεξαμενῶν καὶ τῶν πολλαχού περὶ αὐτὰς σωζομένων προκυμαῖων εἶνε εἰσέτι ἀρίστη· ἐπίκειται ὅμως δυστυχῶς τελεῖα καταστροφή αὐτοῦ, διότι αἱ δεξαμεναὶ ἤρξαντο καλλιεργούμεναι ὡς λαχανόκηποι, ἐξ οὗ μετὰ τινα χρόνον ἐπέρχεται κατάπτωσις τῶν ὄχθων καὶ ἰσοπέδωσις. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ σχεδιαγραφθῆ πρὸ τῆς καταστροφῆς τὸ σπουδαιότατον καὶ μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι τοῦτο λείψανον τῆς ἀρχαιότητος ὑπὸ ἐμπείρου χαρτογράφου, νὰ ἐξετασθῇ δὲ δι' ἀνασκαφῶν ἢ διατηρήσεων καὶ τὸ βῆθος αὐτοῦ, διότι πλεῖστα ζητήματα περὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ ναυτικοῦ τῶν ἀρχαίων ἠδύνατο νὰ διαφωτισθῶσιν ἐκ τούτου.

(2) Πausαν. II, 3, 4.

(3) Καὶ μεγάλης τιμῆς θολοδομίας ἐρείπια σώζονται ἐντὸς ἀμπέλου κατὰ τὴν θέσιν Κρητικὰ, παρά τὴν πρώτην ἐπὶ Λεχαιῶν ὁδὸν ἀριστερόθεν τῷ κατερχομένῳ.

κάλλιστα καταφανείς μέχρι ἐγγύς τῆς πρώτης τῶν ὑπὸ τῶν βραχυδῶν ὕδατογενῶν στρωμάτων σχηματιζομένων δύο ἀποτόμων στεφανῶν Α καὶ Β (1). Ἐν ἑκατέρᾳ τῶν στεφανῶν τούτων ὑπάρχουσι δύο κοιλάσματα (α-α' καὶ β-β') ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰς δύο ὁδοὺς, ἅτινα καίπερ μὴ σώζοντα καταφανῆ σημεῖα ἀνθρωπίνης ἐργασίας (2), δύνανται ὁμῶς ἀσφαλῶς νὰ θεωρηθῶσιν ὡς χειροποίητα χάριν ὁμαλῆς καταβάσεως τῶν ὁδῶν ἐκ τῶν στεφανῶν κατασκευασθέντα, διότι καὶ συμμετρικῶς πρὸς ἄλληλα καὶ καταντικρῶ τῶν ὁδῶν κεῖνται, καὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς στεφάναις τοσοῦτον εὐμεγέθη κοιλάσματα, εἰμὴ ὅπου διήρχετο ὁδὸς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Τὸ μικρὸν κοιλάσμα α' ἐπὶ τῆς στεφάνης Α προῆλθεν ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς μεγάλου θολωλωτοῦ τάφου, οὗ μέρος διετηρήθη πρὸς ἀριστερὰν τῷ ἐξερχομένῳ (3).

Τὸ δὲ ὑπερμέγεθες κοιλάσμα Γ τὸ μεταξὺ τοῦ α' καὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ μεγάρου τοῦ Κιαμῆλ-μπέη κείμενον ἔχει πανταχόθεν λίαν ὑψηλὴν καὶ σχεδὸν κάθετον κλιτύν, ὥστε οὐδεμία ὁδὸς ἠδύνατο νὰ διέρχεται δι' αὐτοῦ. Τὸ ὅλως ἔκτακτον αὐτοῦ μέγεθος ἀποκλείει πᾶσαν ὑπόνοιαν ὅτι δὲν εἶνε τεχνητῶς κατασκευασμένον, αἱ δ' ἀπότομοι αὐτοῦ πλευραὶ, δυνάμεναι κάλλιστα νὰ χρυσιμεύσωσιν ὡς ἀναλήμματα, καὶ δύο μεγάλαι ἀρχαῖαι ὑπόνομοι τῆς πόλεως ἐκβάλλουσαι ἐν αὐτῷ πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι αὐτόθι ἦτο τὸ παλαιὸν στάδιον, περὶ οὗ ὁ Δίων ὁ Χρυσόστομος (4) μαρτυρεῖ τὰ ἐξῆς· «ὥστε οἱ Κορίνθιοι μὲν ἔξω τῆς πόλεως θεωροῦσιν ἐν χαράδρᾳ τινί, πλῆθος μὲν δυναμένῳ δέξασθαι τόπῳ, ῥυπαρῶ δὲ ἄλλως, καὶ ὅπου μηδεὶς ἂν μηδὲ θάψειε μηδένα τῶν

(1) Ἴδε τὸν χάρτην. Ὁ χάρις οὗτος κατασκευάσθη τῇ βοήθειᾳ πυξίδος· καίτοι δὲ κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια νὰ ὀρισθῇ ὅσον ἦτο δυνατόν ἀκριβέστερον ἢ θέσις τῶν τάφων τῆς ἀνασκαφῆς καὶ πολλὰ ἄλλα σημεῖα, δὲν δύναται νὰ ἀξιοῖ ἀπόλυτον ἀκρίβειαν.

(2) Μόνον ἐν τῷ β' ὑπάρχουσιν ἴχνη τινὰ τροχιῶν ἀριστερόθεν τῷ ἐξερχομένῳ.

(3) Ἄλλος μικρὸς τάφος εἶνε ἐσαμμένος ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου χεῖλους ἐν τῷ βράχῳ.

(4) Λόγ. XXXI σελ. 347 Morel.

ἐλευθέρων » (1). Τεχνητὸν ἀνάλημμα πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ σταδίου φαίνεται ὅτι εἶνε καὶ τὸ μικρὸν ὕψωμα γ.

Τοῦναντίον δὲ κατὰ τὸ μέγιστον μέρος φυσικὸν φαίνεται ὅτι εἶνε τὸ δυτικώτερον τοῦ Γ καὶ τοῦ μεγάρου τοῦ Κιαμῆλ-μπέη κείμενον ἱκανῶς μέγα κοίλασμα, ὅπερ παρήγαγον τὰ ἴσως ἐκ τύχης δι' ἀρχαίας ὑπονόμου εὐρόντα διεξόδοι ὕδατα καταστραφέντος ἀρχαίου ὑδραγωγείου, ὑποσκάψαντα τὴν ὑπὸ τὸ βραχῶδες στρῶμα γῆν καὶ ἐπενεγκόντα τὴν κατάπτωσιν αὐτοῦ, συνεργασθείσης εἰς τοῦτο καὶ τῆς ἀνθρωπίνης χειρὸς κατὰ τοὺς τουρκικοὺς, ἴσως δὲ καὶ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, πρὸς κατασκευὴν εὐδρόσου ἐνηθητηρίου, τοῦ νῦν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Λουτρὸν τῆς Ἀφροδίτης* γνωστοῦ. Ὅλως ἐσφαλμένη εἶνε ἢ τὸ πρῶτον, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, ὑπὸ Prokesch von Osten (2) καὶ C. Göttling (3) διαδοθεῖσα καὶ ἤδη γενικῶς ἐπικρατοῦσα γνώμη ὅτι αὐτόθι εἶνε ἢ ἐν τῇ κάτω πόλει πηγὴ *Πειρήνη* καὶ τὰ ὑπὸ Πausανίου (4) μνημονεύομενα περὶ αὐτὴν οἰκήματα *πεποιημένα σπηλαιῖοις κατὰ ταῦτά*, διότι τὸ μέρος τοῦτο καὶ πολὺ τῆς ἐκ Κεγχεῶν ὁδοῦ ἀπέχει, καὶ ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως κεῖται. Καθ' ἡμᾶς ἢ Πειρήνη πρέπει νὰ ἀναζητηθῆ ἐντὸς τοῦ σημερινοῦ χωρίου δυτικώτερον τοῦ κοιλάσματος β (5), ἐφ' οὗ πιστεύομεν ὅτι ἴσταντο τὰ *προπύλαια* τὰ δὲ σπηλαιῖοις κατὰ ταῦτά πεποιημένα οἰκήματα ἦσαν ἐξ ἅπαντος ὑπὸ τὸ βραχῶδες στρῶμα τῆς στεφάνης Β κατεσκευασμένα (6).

(1) Ὁ Leake (*Peloponnesiaca* σελ. 393) καὶ ὁ Curtius (*Peloponn.* II σελ. 591, 78) ἀναφέρουσι τὸ χωρίον τοῦτο εἰς τὸ σωζόμενον ῥωμαϊκὸν ἀμφιθέατρον. Ἄλλ' οὔτε *χαράδρα* εἶνε τοῦτο, οὔτε *ρύπαρος τόπος*. Ἄλλως δὲ καὶ δὲν κείται ἔξω τῆς πόλεως, ἀλλ' ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς ἐν τῇ Κρανεῖω. Ἴσως ἢ ῥυπαρότης τοῦ σταδίου κατέστησεν ἀναγκαίαν τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀμφιθέατρον ἐν χρόνοις νεωτέροις τοῦ Δίωτος.

(2) *Denkwürdigkeiten u. Er. a. d. Or.* II σελ. 317 καὶ 319.

(3) *Die Quelle Peirene* κτλ. (*Arch. Zeit.* 1844 σελ. 328).

(4) II, 3, 3.

(5) Πausan. II, 3, 2: ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω τῶν προπυλαίων ἐσιούσιν ἐν δεξιᾷ ἐστὶν Ἑρακλῆς χαλκοῦς· μετὰ δ' αὐτὸν ἔσοδος ἐστὶ τῆς Πειρήνης ἐς τὸ ὕδωρ.

(6) Ὅμοιον οἶκημα ὑπὸ τὸν βράχον τῆς Πνυκὸς ἐκαθάρισεν πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ Dörpfeld. Ἴσως δὲ αἱ πρὸς δεξιὰν τῆς εἰς τὴν πλατείαν τοῦ σημερινοῦ χωρίου ἀγούσης ὁδοῦ κείμεναι δύο κρήναι, ὧν ἡ μὲν καλεῖται τοῦ *Mourat-āghā*,

Ἰχνη τῶν ἐπὶ Λεχαίου ὁδῶν δὲν εἶνε καταφανῆ μεταξὺ τῆς στεφάνης Α καὶ τῆς στεφάνης Β· σειρὰ τάφων ὁμως ἀνεσκαμμένων ὑπὸ τυμβωρύχων δεικνύει τῆς δευτέρας τῶν ὁδῶν τούτων τὴν διεύθυνσιν ἐπὶ τι διάστημα (1). Ἐκ δὲ τῶν μακρῶν τευχῶν τοῦ μὲν δυτικοῦ τὴν θέσιν νομίζομεν ὅτι δεικνύει ἡ σημερινὴ εὐθεῖα ὁδὸς ἐκ τοῦ μεγάρου τοῦ Κιαμῆλ-μπέη πρὸς τὴν θάλασσαν, καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τῆς ὁποίας διακρίνονται πλεισταχοῦ μεγάλοι πώρινοι λίθοι· τρία δὲ μικρὰ κτίσματα ἐν τῇ ἀριστερόθεν τῆς ὁδοῦ ταύτης σταφιδαμπέλφ τοῦ Διονυσίου Νοταρᾶ πιθανῶς εἶνε πύργοι (2). Τοῦ δ' ἀνατολικοῦ σκέλους τὴν θέσιν δεικνύει πιθανῶς μακρὰ σειρὰ λίθων ὀλίγον ἀνατολικώτερον τῆς δευτέρας ἐπὶ Λεχαίου ὁδοῦ ἐν τοῖς ἀγροῖς φαινομένη, ἣτις προεκτεινομένη θὰ συνήντα τὸ περὶ τὴν στεφάνην Β τεῖχος τῆς πόλεως ἔνθα περίπου καταλήγει καὶ τὸ τουρκικὸν τεῖχος. Ἀνατολικώτερον λοιπὸν τοῦ σκέλους τούτου τὸ μεταξὺ τῶν στεφανῶν Α καὶ Β ἐπίπεδον ἦτο ἀναμφιβόλως ἀκατοίκητον, πιθανῶς δὲ καὶ τὸ μεταξὺ τῶν δύο σκελῶν ἕνεκα τῶν πολλῶν αὐτόθι εὐρισκομένων τάφων, καὶ μόλις ἔτι δυτικώτερον εἶνε φανερόν ὅτι ἡ πόλις ἔκειτο ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν βαθμίδων τοῦ κλιμακῆδόν κατερχομένου ἐδάφους (3).

ἡ δὲ τοῦ *Τεχέ*, λαμβάνουσι τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς Πειρήνης, ἀκολουθῶν δὲ τις δι' ἀνασκαφῆς τοὺς ὑδροφόρους αὐτῶν ὄχετοὺς θὰ ἀνεύρισκε πιθανῶς καὶ τὰ σηπλαιοειδῆ οἰκήματα.

(1) Ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐσημειώθησαν μόνον ἐκεῖνοι οἱ τάφοι, οὓς ἡμεῖς εἶδομεν ἀνοικτούς· οἱ δὲ μετὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἐπιχωσθέντες ἦσαν πολὺ περισσότεροι καὶ κατ' ἀμφοτέρας τὰς ὁδοὺς, ὡς ἐμάθομεν. Τάφοι τινὲς ἐν τῷ βράχῳ ἐσκαμμένοι ἐν εἴδει οἰκημάτων ὑπάρχουσι καὶ εὐθὺς κάτωθι τῆς στεφάνης Α παρὰ τὸ ἀριστερόθεν τῷ κατερχομένῳ.

(2) Τάφοι καθ' ὅσον ἐμάθομεν δὲν εὐρέθησαν ἐνταῦθα πλὴν μαρμαρίνης σαρχογάγου μετ' ἀναγλύφων ἐρωτιδέων καὶ στεμμάτων εὐρεθείσης πλησίον τῆς παραλίας καὶ συντριβείσης ὑπὸ τῶν ἀνευρόντων, ἧς μικρὸν τεμάχιον εἶδομεν ὑπὸ τὸ ἔρμα τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς.

(3) Κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἡ στεφάνη Β καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον ταπεινότερα, μέγала δ' ἐρείπια ἐξ ὀπτοπλίνθων κείνται καὶ ἐπὶ τῆς κατωτέρας βαθμίδος. Πρὸς Β δὲ τοῦ ἀρχαίου ναοῦ ὑπὰ τὴν ἀνωτέραν στεφάνην (δυτικώτερον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου) ὑπάρχει κοίλος τις χώρος, ἐν ᾧ ἴσως δύνανται νὰ εὐρεθῶσι τὰ ἐρείπια τοῦ θεάτρου, δι' ὧν θὰ ἐβεβαιούτο ἀσφαλῶς ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ἦτο ὁ τῆς Χαλινίτιδος Ἀθηνᾶς (Πρβλ. Παισ. II, 4, 5).

Ἐκ τῶν εἰρημένων οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπολειφθῆ ὅτι τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἐγένετο ἡ ἀνασκαφή, κεῖται κατὰ τὴν διασταύρωσιν τῶν ἐπὶ Λεχαίου ἑδῶν μετὰ τῆς ἐκ Κεγχερῶν ὥστε ἐπειδὴ καὶ σαφεστάτη εἶνε ἡ περιγραφή τοῦ Πausανίου καὶ οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ ἀμφισβητηθῆ τὸ κῦρος αὐτῆς, εἰς ἡμᾶς τοῦλάχιστον καὶ κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν καὶ μετ' αὐτὴν οὐδεμία ὑπελείφθη ἀμφιβολία ὅτι αὐτόθι ἔπρεπε νὰ ζητηθῆ ἡ ἀγορὰ καὶ πράγματι κεῖται. Αὐτόθι ἐκβάλλουσι πρὸς τούτοις καὶ ἕτεραι δύο μεγάλαι ὁδοί, ἥτοι ἡ ἐκ Κλεωνῶν καὶ ἡ ἐκ τοῦ Ἴσθμου, ὧν ἡ διεύθυνσις εἶνε καταφανῆς ὡς ἐκ τῆς ἀσφαλῶς βεβαίας θέσεως τῶν πυλῶν τῆς πόλεως δι' ὧν διήρχοντο.

Ἡ θέσις δ' αὕτη τῆς ἀγορᾶς λίαν ἀπὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀκροκορίνθου ἀπομεμακρυσμένη, ὡς καὶ ἡ τοῦ καταντικρῦ ταύτης κατεσκευασμένου ὀρυκτοῦ λιμένος τοῦ Λεχαίου (1), προσέτι δὲ καὶ τὸ ὑπερμέτρως μέγα ὕψος τοῦ Ἀκροκορίνθου ἐπέβαλεν ἡμῖν κατ' ἀρχὰς τὴν ὑποψίαν ὅτι ἡ πρώτη ἀκρόπολις κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους δὲν ἦτο ὁ Ἀκροκόρινθος, ἀλλὰ τις τῶν μικροτέρων πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ γηλόφων. Ἐν τούτοις ὁμως ἀφοῦ ἐπὶ ματαίῳ ἀνεζητήσαμεν αὐτόθι λείψανα προϊστορικῶν κτιρίων ἢ μυκηναϊκῶν ἀγγείων ὄστρακα, δὲν ἠδυνήθημεν δὲ οὔτε τοιαῦτα οὐδὲ θέσιν κατάλληλον πρὸς οἰκοδομὴν ἀκροπόλεως νὰ ἀνακαλύψωμεν, τέλος ἀνεύρομεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀκροκορίνθου πλείστα καὶ μέγιστα λείψανα κυκλωπέων τειχῶν, ἅτινα παραμορφωθέντα ὡς

(1) Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι τὸ ἀγκυροδόλιον τῶν Βενετῶν κεῖται πολὺ δυτικώτερον τοῦ ἀρχαίου λιμένος ἀντικρῦ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀκροκορίνθου (ἡ θέσις ὀνομάζεται καὶ σήμερον *Καραβοστάσι*). Πρὸς ὑπεράσπισιν αὐτοῦ εἶνε κατεσκευασμένον μέγα ὀχύρωμα ἐκ χώματος μετὰ εὐρυτάτων τάφρων, ἀπὸ δὲ τοῦ ὀχυρώματος ἄγει ἑτέρα τάφος πρὸς πύλην τῆς ἀρχαίας πόλεως ἐντὸς τοῦ βράχου τῆς κατωτέρας στεφάνης ἐσκαμμένην, πρὸς δεξιὰν τῆς ὁποίας ὑπάρχει καὶ ἕτερον ὁμοιον ὀχύρωμα. Διὰ τῆς πύλης ταύτης διέρχεται σήμερον ἡ ἐκ τῶν παρὰ τὴν ἀρχαίαν Σικυῶνα χωρίων ὁδὸς εἰς Παλαιὰν Κόρινθον, διὰ τῆς αὐτῆς δὲ νομίζομεν ὅτι διήρχετο καὶ ἡ ἀρχαία ὁδὸς ἐπὶ Σικυῶνα (Paus. II, 3, 6). Τὸ δὲ ὄνομα *Παλαιόπολις*, ὅπερ ἀποδίδεται σήμερον εἰς τὴν παρὰ τὸ βενετικὸν ὀχύρωμα καὶ τὴν πύλην θέσιν, πιστεύομεν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει διὰ τὴν τοπογραφίαν τῆς ἀρχαίας Κορίνθου σημασίαν δηλοῦν πιθανῶς μόνον τὴν θέσιν τοῦ κατὰ τοὺς βενετικοὺς χρόνους συνοικισμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἀπεκόπησαν τμήματά τινα τοῦ βράχου τῆς στεφάνης διακρίνεται κάτωθι τοῦ ὀχυρώματος τούτου μέγα ψηφιδωτὸν ἔδαφος.

ἐκ τῆς ἐπιβύσεως τῶν ἀρμογῶν δι' ἀμμοκονίας κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἔμειναν μέχρι τοῦδε ὑπὸ πάντων τῶν περιγηγῆτων ἀπαρατήρητα ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομίας ὁμῶς φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὁμοιότατος πρὸς τὰ ἀλλαχοῦ γνωστὰ κυκλώπεια τείχη, καὶ ἡ πολλαχοῦ καταπεσοῦσα πρόσθετος ἀμμοκονία δεικνύει ὅτι οὐδὲν ἔχνος αὐτῆς εὐρίσκεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῶν τειχῶν (1). Τὸ παράδοξον λοιπὸν τῆς θέσεως τῆς ἀγορᾶς καὶ τοῦ Λεχαιῶν ἴσως δικαιολογεῖ τὴν ὑποψίαν ὅτι κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἡ εἴσοδος τοῦ Ἀκροκορίνθου δὲν ἦτο ἐκ δυσμῶν, ὡς ἔπειτα, ἀλλὰ πρὸς τὰ ΒΑ παρὰ τὴν τουρκικὴν πυλίδα. Ἡ ἀνάβασις εἶνε σήμερον λίαν δυσχερής, διότι τὰ καταρρέοντα ὕδατα παρῆσαν τὰ χῶματα καὶ κατέστησαν τὴν κλιτὸν ἀπόκρημον, κατ' ἐκείνους ὁμῶς τοὺς χρόνους ἦτο ἐξ ἅπαντος ὁμαλωτέρα ὑποστηριζομένη καὶ διὰ κτιστῶν ἀναλημμάτων.

Ἡ ἀνασκαφὴ λοιπὸν ἐπεχειρήθη ὑπὸ ἀρίστης προσδοκίας ἀρξαμένη τῇ 23 Ἰουλίου καὶ περατωθεῖσα κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἠναγκάσθη ἐξ ἄλλων λόγων νὰ διατάξῃ τὴν παῦσιν τῆς ἀνασκαφῆς. Αἱ ἀνορυχθεῖσαι τάφροι ἐπεχώσθησαν πᾶσαι, διότι τὰ γήπεδα ἦσαν ἰδιωτικὰ καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξαγορασθῶσιν. Πρώτη ἠνοίχθη ἡ τάφος Δ μήκους μέτρων 15 καὶ πλάτους 6,50, ἡ δὲ σκαφὴ προέβη μέχρι τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους εἰς ὄχι μέγα βάθος. Εὐρέθησαν ἐξ ἑν ὄλῳ παράλληλοι τοῖχοι ὄχι πάντες ἐν τῷ αὐτῷ δαπέδῳ τεθεμελιωμένοι καὶ συναντῶντες πρὸς Ν κάθετον τοῖχον

(1) Τὸ κάλλιστα διατηρούμενον καὶ εὐδιαγνωστότατον μέρος τῶν κυκλωπέων τειχῶν κεῖται ἐπὶ τῆς ἀπροσίτου ἄκρας τῆς ἀποτομωτάτης κλιτύος τοῦ βράχου ὑπεράνω τῆς πρὸ τῆς πρώτης πύλης γεφύρας δεξιῶθεν τῷ προσερχομένῳ. Μέγιστα τμήματα αὐτῶν κεῖνται καθ' ἅπασαν τὴν πρὸς νότον πλευρὰν ἀντικρῦ τῶν *Πεττεσκούφιων*, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶνε ὅλως ἀπρόσιτα. Μόνον μικρὸν τμήμα ἐκ μεγίστων λίθων εἶνε εὐπρόσιτον αὐτόθι κείμενον ἐνδοτέρῳ τοῦ μεταγενεστέρου τείχους ὀπίσθεν τοῦ μεγάλου τουρκικοῦ πύργου. Ἔτερον ἐπίσης εὐπρόσιτον καὶ μέγα τμήμα κεῖται ἐκατέρωθεν τῆς ΒΑ πυλίδος. Καὶ ἐνδοτέρῳ τῆς βορείας πλευρᾶς τῶν μεσαιωνικῶν τειχῶν μεταξὺ τῶν δύο κορυφῶν τοῦ Ἀκροκορίνθου δᾶρχουσι λίθοι τινές. Τὰ ἐπὶ τῶν κυκλωπέων τούτων τειχῶν ὀκοδομημένα νεώτερα τείχη εἶνε ἀεῖποτε τουρκικά, οὐδέποτε δὲ ἀρχαῖα ἑλληνικά, καθόσον παρετηρήσαμεν.

καθ' ἅπαν τὸ μῆκος τῆς τάφρου ἐκτεινόμενον, καλύπτοντα δὲ καὶ τι ἀρχαιότερον φρέαρ. Πάντες ἦσαν ἐκ μικρῶν λίθων καὶ ἀμμοκονίας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον κακῶς ἐκτισμένοι. Χῶρός τις μεταξύ δύο παραλλήλων τοίχων καὶ τοῦ νοτίου ἔχων μῆκος 5 μ. ἦτο ἐπεστρωμένος δι' εὐτελοῦς ψηφιδωτοῦ. Ἐν τούτῳ ὑπῆρχε τετράγωνος στήλη εἰς μικρὸν ὕψος διασωζομένη ὠκοδομημένη δὲ διὰ μικρῶν λίθων καὶ πηλοῦ ἄνευ ἀσθέστου, ἣτις ἦτο ἴσως βωμός τις ἰδιωτικῆς οἰκίας. Δύο ἐκ τῶν πλευρῶν αὐτῆς ἔσωζον πολυτελές ἐπίχρισμα ἐκ στενῶν ταινιῶν πολυχρῶμων λίθων προσκεκολλημένων διὰ μαρμαροκονίας ἐπὶ ὀρθίας πλακὸς καὶ εἰς ποικίλα γεωμετρικὰ σχήματα διατεταγμένων, ἐν οἷς ὑπῆρχον καὶ ταινίαι ἐν μὲν τῇ μιᾷ πλευρᾷ ἐξ ἀπλῆς μαρμαροκονίας παχὺ ἐρυθρὸν χρῶμα φερούσης, ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ ἐκ ψηφιδώματος ἐκ πετραδιῶν εἰς ποικίλα σχήματα, ἀμυγδαλοειδῆ, ἀστεροειδῆ καὶ ἀνθεμιοειδῆ κεκομμένων. Τὸ ἐπίχρισμα τοῦτο ἐκαλύπτετο ὑπὸ ἐτέρου εὐτελεστέρου ἐξ ὀπτοπλίνθων. Ἐκ τῶν αὐτόθι εὐρεθέντων ὀλίγων ἀρχαίων ἄξιον μνείας εἶνε τεμάχιον μικροῦ μαρμαρίνου ἀγαλματίου τῆς Πραξιτελείου Κνιδίας Ἀφροδίτης, ἐξ οὗ σώζεται ἡ πλίνθος μετὰ τῶν ἰχνῶν τῶν ποδῶν καὶ τὸ ἐπὶ τῆς πλίνθου ἀγγεῖον μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἐπερριμένου ἱματίου.

Μὴ θέλοντες νὰ ἐπεκτείνωμεν περαιτέρω τὴν ἀνασκαφὴν παρὰ τὰ ἄσημα ταῦτα τῶν χρόνων τῆς παρακμῆς λείψανα ἐγκαταλείψαμεν τὴν τάφρον ταύτην, καὶ ἐπεχειρήσαμεν τὴν ἀνόρουξιν τῆς τάφρου Ζ. Ἐν ταύτῃ ἀνεφάνησαν εὐθὺς πλείστοι τοῖχοι ἐκ τῶν ἐσχάτων χρόνων τῆς ἀρχαιότητος, ἀλλ' εὐτυχῶς μετ' αὐτοὺς καὶ στυλοβάτης ἀρχαῖος, ὃν ἐφεξῆς παρακολουθοῦντες ἀπεκαλύψαμεν τὴν αὐλὴν ἐλληνικοῦ οἰκοδομήματος ἀξιολογωτάτου, ὃπερ θὰ περιγράψωμεν ἰδιαιτέρως κατωτέρω.

Ἡ φθορὰ ὅμως, ἣν ὑπέστη τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς καὶ βυζαντινοὺς χρόνους ἀπεδεικνύετο σπουδαιοτάτη, τὸ ἔδαφος ἐφαίνετο πανταχοῦ εἰς μέγιστον βάθος πολλάκις ἀνεσκαμμένον καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγας ἀρχαιότητος σῶζον, πλείστοι δὲ ἐκ τῶν ἀθλίων μεταγενεστέρων τοίχων εὕρισκοντο ὄχι μόνον μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους φθάνοντες, ἀλλὰ πολλάκις ἔτι βαθύτερον, πλατεῖα δ' ὑπόνομος καὶ ἀναριθμητοὶ μικρότεροι ὀ-

χετοὶ εἶχον ἀναστατώσει τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ἐδάφους. Τούτων ἕνεκα μὴ ἔχοντες πολλὰς ἐλπίδας νὰ ἀνεύρωμεν ἀσφαλές τι σημεῖον τῆς ἀρχαίας ἀγορᾶς καὶ μικρὰ τὰ εὐρεθέντα ἀπέναντι τῶν προσδοκωμένων νομίζοντες παρελείψαμεν δυστυχῶς τὴν ὀλοσχερῇ ἀποκάλυψιν τοῦ καλλίστου τούτου κτιρίου, καὶ ἤρχισαμεν τὴν ἀνόρυξιν τῆς τάφρου Η, ἀφοῦ ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἐβεβαίου ὅτι ἐκ παραδόσεως γνωρίζει τὴν ὑπαρξιν μεγάλων ἐρείπιων αὐτόθι. Τοῖχοι ἀθλιώτεροι ἀλλήλων ἀνεφαίνοντο ἀναρίθμητοι καὶ ἀλλεπάλληλοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὄχετοὶ παντοῖοι καὶ φρέατα, δυστυχῶς δὲ καὶ μικρὰ τινα λείψανα ἑλληνικῶν κτιρίων δωρικοῦ ῥυθμοῦ καὶ πληθῆς ἀρχαίων κεράμων (1), ἅτινα σπουδαίων εὐρημάτων προμηνύματα ὑπολαμβάνοντες ἐξετείνομεν ὑπὲρ τὴν ἀρχικὴν πρόθεσιν τὴν τάφρον εἰς μῆκος καὶ βᾶθος. Ἀφοῦ ὅμως καὶ μέχρι τοῦ εἰς βᾶθος 5,50 μ. κειμένου φυσικοῦ ἐδάφους οὐδὲν εὔρομεν πλὴν ἀθλιῶν τοίχων, πολλῶν διὰ τοῦ ὑλικοῦ ἀρχαιοτέρων κτιρίων ἐκτισμένων, ἀνωρύξαμεν καὶ πλῆγίως ἑτέραν μικρὰν τάφρον η μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἀποτελέσματος. Τὸ μόνον ἄξιον λόγου τινὸς εὐρημα εἶνε μικρὸν ἀνάγλυφον μορφῆς καθήμενης ἐπὶ θρόνου, φορούσης ἱμάτιον καὶ κρατούσης ἔγχορδον μουσικὸν ὄργανον. Τὸ ἔργον εἶνε τέχνης καλῆς τοῦ Ε' αἰῶνος, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐλλείπει ὀλόκληρον τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ σώματος (2).

Ἀκολούθως προέβημεν εἰς ἀνόρυξιν τῆς τάφρου Θ καὶ τριῶν μικροτέρων πλησίον (θ) ἐν ἀγρῷ, ἐν ᾧ ἦσαν καταφανεῖς μεγάλοι τινὲς λίθοι καὶ ἐξεῖχε μικρὸν ὑπὲρ τὸ ἔδαφος τμημα εὐμεγέθους κίονος ἀρραβδώτου, ὧν ἡ σύμμετρος ἀλλήλοις θέσις ἐφαίνετο δηλοῦσα τὴν ὑπαρξιν μεγάλου κτιρίου κατακεχωσμένου. Μετὰ μικρὸν ὅμως ἐφάνη ὅτι πάντα ταῦτα κατὰ τύχην μόνον ἦσαν ἐκεῖ ἐρριμμένα, ἀνεφάνησαν δὲ ὑποκάτω ἑτεροὶ πλείστοι τοῖχοι, ὧν τινες μετὰ μεγάλων καὶ κάλλιστα κατειργασμένων λίθων ἐξ ἀρχαίου οἰκοδομήματος κατεσκευασμένοι, ἀλλ' ἐξ ἅπαντος πάντες ὄχι ἀρχαιότεροι τῶν βυζαντινῶν χρόνων. Στρωμα λατύπης ἐκ

(1) Μεταξὺ τούτων ὑπῆρχε καὶ εἷς πρωτοφανοῦς εἶδους, ἐν ᾧ στρωτῆρ καὶ καλυπτῆρ ἦσαν ἐν τῷ αὐτῷ τεμαχίῳ συνηνωμένοι.

(2) Μετεκομίσθη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις μουσεῖον.

πωρίνων λίθων πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τινα τοῖχον χωροῦν ἠνάγκα-
σεν ἡμᾶς νὰ ἐκτείνωμεν τὴν σκαφήν πρὸς τὸ μέρος θ', ἀλλ' εὐ-
θὺς ἀπωλέσαμεν τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἀνευρόντες ὀλόκληρον σύμπλεγμα
ἐκ μεταγενεστέρων τοιχιῶν.

Μετὰ ταῦτα προέβημεν εἰς ἀνόρουξιν τριῶν τάφρων Λ, Κ καὶ
Μ συγχρόνως. Καὶ ἐν μὲν τῇ Μ οὐδὲν εὔρομεν πλὴν τινων με-
ταγενεστέρων τοίχων. Ἐν δὲ τῇ Λ οἱ μεταγενέστεροι τοῖχοι
ἦσαν πυκνότεροι· εἰς ἓνα δ' ἐξ αὐτῶν ΔΑ χωροῦντα καὶ ἐκ με-
γάλων λίθων καὶ κεράμων ὠχοδομημένον ἀνήκει ψηφιδωτὸν ἔδα-
φος καλῆς ἐργασίας κείμενον εἰς βάθος 3 μέτρων. Ἐν περίπου
μέτρον βορειότερον ἕτερος παράλληλος τοῖχος νεώτερος τοῦ πρώ-
του εἶνε τεθεμελιωμένος ἐτι βαθύτερον διαρρήξας τὸ ψηφιδωτόν·
ἐπειδὴ δ' ὁ πρῶτος σώζεται σχεδὸν μέχρι τῆς ἐπιφανείας, ὁ δὲ
νεώτερος δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ, ἂν μὴ ἐκεῖνος ἦτο ἐντὸς τοῦ
ἑδάφους κατακεχωσμένος, ἐξάγεται ἀσφαλῶς ὅτι ὀλόκληρον τὸ
ἐκ τριῶν σχεδὸν μέτρων ὕψος τοῦ νεωτέρου τοίχου εἶνε θεμέλιον,
τὸ δὲ δάπεδον τοῦ κτιρίου, εἰς ὃ ἀνήκεν, ἔκειτο ὄχι πολὺ κατω-
τέρω τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας. Τὸ αὐτὸ δηλοῦσι καὶ δύο κάμι-
νοι κεραμευτικαὶ εἰς ὀλιγώτερον τοῦ ἐνὸς μέτρου βάθος εὔρε-
θεισαι.

Εὐτυχεστέρα ὑπῆρξεν ἡ ἀνασκαφὴ ἐν τῇ τάφρῳ Κ, ἐνθα
ἀνευρέθη ἡ ΒΑ γωνία τοῦ κρηπιδώματος ἀρχαίου οἰκοδομήμα-
τος καλλίστης κατασκευῆς. Σώζονται δύο μόνοι δόμοι ἐκ λίθου
πωρίνου, ὧν ὁ κατώτερος ἀκατάξεστος καὶ ἀκανονίστως προέ-
χων τοῦ ἀνωτέρου κατὰ 0,15—0,40 μ. Αἱ δύο εὔρεθεισαι
πλευραὶ εἶνε τεθεμελιωμέναι εἰς βάθος 2,90 μ., καὶ διευθύ-
νονται κατ' εὐθείαν πρὸς Β καὶ Α, ὡς εἶνε καὶ ἡ διεύθυνσις ἀμ-
φοτέρων τῶν ἐπὶ Λεχαίου ὁδῶν καὶ πάντων σχεδὸν τῶν ῥω-
μαϊκῶν καὶ βυζαντινῶν τοίχων, ἐνῶ τὸ ἐν τῇ τάφρῳ Ζ ἀπο-
καλυφθὲν ἀρχαῖον οἰκοδόμημα καὶ ὁ ἀρχαῖος ναὸς ἔχουσι διεύ-
θυνσιν ἐγκαρσίαν. Τὸ ἄνισον πάχος τῶν δύο πλευρῶν (1,20 + 58
μ.) δεικνύει πιθανώτατα ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ Α ἴσταντο κίονες, ἐπὶ
δὲ τοῦ Α' τοῖχος. Πρὸς ἀνατολὰς εἰς μικρὰν ἀπόστασιν κείται
ἕτερος ἀρχαῖος τοῖχος ΒΒ', ὃν ἠδύνατό τις κέλιστα νὰ ἐκλάβῃ
ὡς τὸν στυλοβάτην κιονοστοιχίας (περιστάσεως) περιβαλλούσης

τὸ κεντρικὸν οἰκοδόμημα, ὅπερ θὰ ἦτο ναός, καίτοι δὲν σώζεται πλευρὰ παράλληλος πρὸς τὸ Α'. Τὸ τοιοῦτον ὁμως καθίσταται ὀπωσοῦν ἀμφίβολον ἐκ τούτου, ὅτι οἱ δύο τοῖχοι δὲν φαίνονται παράλληλοι, διότι ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου δόμου τοῦ Α' μέχρι μὲν τοῦ Β εἶνε 0,95 μ., μέχρι δὲ τοῦ Β' 0,85· προσέτι δὲ καὶ διαφορὰ τις περὶ τὴν κατασκευὴν ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ τὸ ἀνασκαφὲν μέρος εἶνε μικρότατον, δὲν θὰ ἦτο ἀσφαλῆς οἰαδῆποτε κρίσις.

Ἰπὲρ τοὺς τοίχους τούτους εἶχε κατασκευασθῆ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις κάμινος πρὸς κατασκευὴν ὀπτοπλίνθων, ἐχρησιμοποιήθη δὲ ὁ μεταξὺ τῶν δύο τοίχων στενὸς χῶρος ὡς στοὰ πρὸς καῦσιν τοῦ καυσίμου ὑλικοῦ, ἐξ οὗ καὶ ἅπαν μὲν τὸ μέρος τοῦτο εὔρεθη πλήρες τέφρας, οἱ δ' ἀρχαῖοι τοῖχοι ἦσαν ἱκανῶς ὑπὸ τοῦ πυρὸς βεβλαμμένοι. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατασκευῆς τῆς καμίνου ταύτης ἀφηρέθη καὶ εἰς ἐκ τῶν λίθων μεταξὺ Β καὶ Β', ἐκτίσθησαν δὲ καὶ τὰ μικρὰ τοιχία δ καὶ δ', μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τοῦ Α' ὑπῆρχε πιθανῶς τὸ στόμιον τῆς καμίνου. Ἐν ἔτι νεωτέροις χρόνοις ἡ κάμινος κατεστράφη, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐν μέρει δὲ καὶ διὰ τοῦ ὑλικοῦ αὐτῆς ὠκοδομήθη ἱκανῶς εὔρεϊα θολωτὴ ὑπόνομος Δ, ἧς τὸ στόμιον εἶνε τεθεμελιωμένον εἰς βάθος 2,80 ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους. Τὸ πλάτος αὐτῆς κατὰ τὸ στόμιον εἶνε ὑπὲρ τὸ 1 μέτρον, τοῦλάχιστον δ' ἴσον ἦτο καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς. Ἐτι μεταγενέστερος φαίνεται ὅτι εἶνε ὁ τοῖχος ΓΓ', διότι δὲν ἠδύνατο βεβαίως οὔτε νὰ διατηρηθῇ πρὸ τοῦ στομίου τῆς ὑπονόμου, ἂν ἦτο προγενέστερος αὐτῆς, οὔτε νὰ κτισθῇ εἰς τοιαύτην θέσιν, ἐν ὅσῳ αὕτη ἦτο ἐν ἐνεργείᾳ. Ἐν τούτοις ὁ τοιοῦτος τοῖχος εἶνε τεθεμελιωμένος 4,30 μ. ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας, ἔτι δὲ βαθύτερον ὁ ἄθλιος τοῖχος γ, ἦτο πολὺ βαθύτερον τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ κτιρίου.

Δυστυχῶς λαβὼν τὴν ἐντολὴν νὰ διακόψω τὴν ἀνασκαφὴν δὲν ἠδυνάμην νὰ προχωρήσω περαιτέρω. Ἐν τούτοις μαθὼν ὅτι πρὸ ἐτῶν τινῶν ἀνευρέθη πλησίον τοῦ τόπου τούτου καὶ ἐντὸς τοῦ σημερινοῦ χωρίου ὑπερμεγέθους κίων κατὰ χώραν κείμενος ἀπεφάσισά καὶ ἄνευ ἐντολῆς νὰ ἀπασχολήσω ἐργάτας τινὰς ἐπὶ μίαν ἡμέραν. Ὁ εἰς σώζόμενος σπόνδυλος τοῦ κίονος τούτου εὔρεθη

μετ' ὀλίγον κατὰ τὴν ὑποδειχθεῖσαν θέσιν, ἤτοι σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μέρους, ἔνθα ἐπεχειρήθη ἡ ἀνασκαφή, καὶ τοῦ ἀρχαίου ναοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ τῆς πλατείας τοῦ σημερινοῦ χωρίου πρὸς τὸ προαύλιον τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας παρὰ τὴν νοτιάν γωνίαν τῆς αὐλῆς τοῦ Κωνσταντίνου Τσέλιου. Ὁ σπόνδυλος οὗτος στηρίζεται ἐπὶ ἐνὸς μόνου λίθου ὕψους μόνον 0,29 μ., κάτωθι τοῦ ὁποίου εἰς μόνον δόμος μικροτέρων λίθων ὕψους 0,37. Κατὰ τὰς τρεῖς πλευράς, ἅς ἠδυνήθησαν νὰ ἐξετάσω, ὁ λίθος τῆς βάσεως δὲν ἔχει πρόσοψιν· οἱ περὶ αὐτὸν δὲ λίθοι ἔχουσιν ἀφαιρηθῆ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, καὶ ἀντ' αὐτῶν ὑπάρχουσι προσωποδομημένα ἄθλια τινὰ τοιχία. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀνωρύχθη καὶ φρεατίον τι εὐθὺς παρὰ τὴν βᾶσιν τοῦ κίονος, ἐξ οὗ καὶ μέρος τοῦ ἐνὸς τῶν προσωποδομημένων τοιχίων ἀπεκόπη. Αἱ πλευραὶ τῆς βάσεως δὲν διευθύνονται κατ' εὐθείαν πρὸς τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, ἀλλ' ἐγκαρσίως, ἀντιθέτως ὅμως πρὸς τε τὸν ἀρχαῖον ναὸν καὶ τὸ ἐν τῇ τάφρῳ Ζ οἰκοδόμημα, ἤτοι πρὸς ΒΑ (20°)(1). Ὁ ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης στηριζόμενος ὑπερμεγέθης σπόνδυλος ἔχει ὕψος 1,34 καὶ διάμετρον 2,10· εἶνε δὲ ὄλως ἀκατάξεστος, ἡμιτελοῦς ἴσως καταλειφθέντος τοῦ κτιρίου ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ Μομμίου καταστροφῆς, διότι ἐκ τῆς κατασκευῆς δὲν φαίνεται πολὺ παλαιόν. Πρὸς ποῖον δὲ μέρος ἐξετείνετο τὸ οἰκοδόμημα, εἰς ὃ ἀνήκεν ὁ κίων οὗτος, δὲν ἠδύνατο νὰ διακριθῆ.

Ἐν γένει λοιπὸν ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι παρὰ τὸ κατὰ μᾶλλον ἢ ἦττον μέγα βάθος τῆς ἐπιχώσεως οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν μεταγενεστέρων τοίχων εἶνε βαθύτατα θεμελιωμένοι φθάνοντες μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους ἢ καὶ ἔτι βαθύτερον, καὶ μόνον ὀλίγιστοι ἐπὶ τῆς ἐπιχώσεως ὅπερ ἄλλως, νομιζόμεν, δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ἢ ὡς συνέπεια τῶν συχῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ σεισμῶν, δι' οὓς καθίστατο ἀπαραίτητος ἢ ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους θεμελίωσις. Ὡς ἐκ τούτου ἐπειδὴ ἡ Κόρινθος κατὰ τε τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους καὶ ὀλό-

(1) Ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων τῆς διευθύνσεως τῶν οἰκοδομημάτων δύναται τις νὰ συμπεράνη ὅτι ἡ ῥυμοτομία τῆς ἀρχαίας Κορίνθου δὲν ἦτο πολὺ κανονική.

κληρον τὸν Μεσαίωνα ἦτο πυκνῶς κατωφνημένη (1), πλείστα δὲ κτίρια κατὰ τὸ μακρότατον τοῦτο χρονικὸν διάστημα ἀνηγέρθησαν ἀλλεπάλληλα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ γηπέδου, ἡ βαθεῖα ἐπίχωσις οὐδαμῶς ἴσχυσε νὰ προφυλάξῃ τὰ κάτωθι κείμενα λειψανα τῶν χρόνων τῆς ἀκμῆς τῆς πόλεως ἐκ τῆς καταστροφῆς, ἀπανταχοῦ δὲ τὸ ἔδαφος ἔχει ὑποστῆ πλείστας ἀναστατώσεις. Ἐξ ἐκτενεστέρων λοιπὸν ἐν μέλλοντι χρόνῳ ἀνασκαφῶν δύναται μὲν τις εὐλόγως νὰ προσδοκᾷ τὴν ἀνεύρεσιν λειψάνων τινῶν ἀρχαίων κτιρίων διαφυγόντων ἐξ οἰασδῆποτε τύχης τὸν ὄλεθρον ἢ καὶ μικρῶν τινῶν ἄλλων ἀρχαιοτήτων διασωθεισῶν που καὶ που ἐντὸς τῶν χωμάτων, ἀλλ' ἔδαφος πλούσιον εἰς ἀρχαιότητας, ὡς ἐν Ἀθήναις, Ἐπιδαύρῳ ἢ Ἐλευσίνι, ἀναμφιβόλως δὲν θὰ εὑρεθῇ ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς ἀρχαίας Κορίνθου. Εὐεξήγητος ἐκ τούτου εἶνε καὶ ἡ μεγίστη σπάνις ἀρχαίων ἀντικειμένων ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν νῦν κατοίκων (2).

(1) Πρβλ. καὶ Ἱεροκλ. Συνέκδ. 646, 7 ἐκδ. Parthey: *Κόρινθος, ἡ ποτε Ἐφύρα, μητροπόλις πάσης Ἑλλάδος*. — Προκοπ. Ἀνέκδ. 85 A: *Δύχνηδὸν τε τὴν ἐν Ἠπειρώταις καὶ Κόρινθον, αἱ δὴ πολυανθρωπόταται ἐκ παλαιοῦ ἦσαν*.

(2) Πρὸ πολλῶν δεκαετηρίδων παρετήρησε τοῦτο ὁ Prokesch von Osten ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 313. Auffallend wenige antike Trümmer findet man in den neueren Gebäuden verwendet. Παραδόξως μεγίστη εἶνε καὶ τῶν ἐπιτυμβίων ἐπιγραφῶν ἢ σπανιότης, καίτοι ἀναρίθμητοι εἶνε ἡ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων εἰς καλλίστην κατάστασιν διατηρηθέντες ἀρχαῖοι τάφοι. Καὶ ἐν τοῖς πολυαριθμοῖς μεταγενεστέροις τοίχοις, οὓς ἡμεῖς καθηρέσαμεν, σπανιώτατα μὲν ἦσαν νὰ ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια, ἐπιγραφή δὲ οὐδεμία.

Κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους χάριν τῶν λίθων φαίνεται ὅτι ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή καὶ τῶν περιωνύμων τειχῶν τῆς Κορίνθου, ὧν τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος τοῦλάχιστον ἔμενεν ἄχρηστον μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐνδοτέρου τείχους. Καταφανῆ λειψανα τῶν ἀρχαίων τειχῶν σώζονται ἐπὶ τῆς ὄψρος τῶν πρὸς Α τοῦ Ἀκροκορίνθου γηλόφων καὶ κατὰ τὴν πρὸς τὴν πύλην τῶν Κλεωνῶν κλιτῶν. Τεμάχια τινὰ κάλλιστα διατετηρημένα σώζονται καὶ μεταξύ τῆς πύλης ταύτης καὶ τῆς τῶν Κεγχρεῶν, ἅτινα ἀπεικόνισε διὰ φωτογραφίας κατ' ἐμὴν παράκλησιν ὁ διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα Γερμανικῆς σχολῆς κ. Dörpfeld (τὸ πλάτος αὐτῶν εἶνε 5,60-5,90 μ. Πρβ. καὶ Ross ἐν Zeitschr. für Alterth. 1852 σελ. 115). Ἐλάχιστά τινὰ λειψανα διεσώθησαν καὶ μεταξύ τῆς πύλης τῶν Κεγχρεῶν καὶ τῆς τοῦ Ἴσθμοῦ καὶ ἔτι περαιτέρω καθ' ἅπαν τὸ χεῖλος τῆς χαράδρας τοῦ χειμάρρου. Λειψανα αὐτῶν πρὸς Δ κατὰ τὴν πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀκροκορίνθου χαράδραν, οἷα μνημονεύει ὁ Vischer (Erinnerungen und Eindr. a. Gr. σελ. 258), ἡμεῖς δὲν εἶδομεν, ὡς οὐδ' ἀλλαχοῦ που πλὴν τῆς πρὸς Α πλευρᾶς τῆς πόλεως.

Τούτων ἔνεκα καὶ οὐδαμῶς ἄπορον πρέπει νὰ φανῆ ὅτι ἡ ἀνασκαφὴ οὐδὲν παρέσχε τεκμήριον ὅτι αὐτόθι ἔκειτο ἡ ἀρχαία ἀγορά, ἔνθα καὶ ἐπεχειρήθη ἡ ἀνασκαφὴ. Ἄλλ' ὅμως τὰ καὶ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς ὑπάρχοντα τεκμήρια φαίνονται τοσοῦτον ἀσφαλῆ, ὥστε ἡμεῖς τοῦλάχιστον οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν περὶ τοῦ ὀρθοῦ τῆς πρώτης ἡμῶν γνώμης.

Περὶ τοῦ ἐν τῇ τάφρῳ Z ἀρχαίου οἰκοδομήματος.

Τὸ ἐν τῇ τάφρῳ Z εὑρεθὲν ἀρχαῖον οἰκοδόμημα σύγκειται ἐκ τετραγώνου αὐλῆς περιβαλλομένης πανταχόθεν ὑπὸ ὑποστέγων μερῶν. Τὸ μέχρι τοῦδε σωθὲν καὶ διὰ τῆς ἀνασκαφῆς ἀποκαλυφθὲν μέρος εἶνε μόνη ἡ αὐλὴ μετὰ τοῦ περιβάλλοντος αὐτὴν στυλοβάτου A A' A'' A''' καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου τῶν ὑποστέγων μερῶν μικρὸν λείψανον (B), θαυμαστῶς πῶς διαφυγὸν τὸν ὄλεθρον ἐκ τῆς ἐποικοδομήσεως μεταγενεστέρων τοίχων. Ἐκ τοῦ τρόπου τῆς οἰκοδομίας εἶνε εὐθὺς φανερόν ὅτι προέρχεται ἐκ τῶν καλλίστων τῆς Ἑλλάδος χρόνων, ἀνῆκον τοῦλάχιστον εἰς τὸν Ε', ἴσως δὲ καὶ τὸν Σ' αἰῶνα π. Χ. Κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ Δ' αἰῶνος ἦτο ἤδη κατεστραμμένον, ὡς ἐγένετο φανερόν ἐκ τῆς ἀνευρέσεως δύο τάφων κατὰ τὴν μεταξὺ A καὶ A'' γωνίαν, ὧν ὁ εἰς ἐκ B πρὸς N διευθυνόμενος ἐγένετο αἰτία νὰ ἀποκοπῆ μέρος τοῦ A, ὡς φαίνεται ἐν τῷ σχεδιαγραφῆματι. Ὁ δ' ἕτερος τάφος διηυθύνετο ἐξ A πρὸς Δ, καὶ εἶχε τὰς μὲν πλευρὰς περιβεβλημένας διὰ ξηρολιθίας, τὸν δὲ πυθμένα διὰ μιᾶς κεράμου, ἐνῶ ὁ πρῶτος εἶχε κατὰ τε τὰς πλευρὰς καὶ τὸν πυθμένα πολλὰς μικροτέρου μεγέθους κεράμους. Ἀμφότεροι εὐρέθησαν κενοὶ καταστραφέντες κατὰ τὴν κατασκευὴν τῶν μεταγενεστέρων ὀχετῶν ξ'' καὶ ξ''', ἀλλ' εὐθὺς παρ' αὐτοὺς ἔκειτο πληθὺς συντετριμμένων πηλίνων κορῶν ἀναμφιβόλως ἐκ τῶν τάφων τούτων ἐξηγημένων, ἐξ ὧν τὰ ὀπωσοῦν ἀκέραια διασωζόμενα τεμάχια δεικνύουσι τέχνην καλλίστην ἀναμφιβόλως ὄχι νεωτέραν

τῶν μέσων τοῦ Δ' αἰῶνος (1). Ἔτερος δὲ τάφος κατεστραμμένος καὶ ὄλως κενὸς εὑρεθῆναι τοῦ κατεδαφισθέντος μεταγενεστεροῦ τοίχου Κ, κείμενος δ' ἐπὶ ἐπιπέδου ἀνωτέρου τοῦ στυλοβάτου ἀνῆκεν ἴσως εἰς τοὺς πρώτους μετὰ τὴν ἐπὶ Μομμίου καταστροφὴν χρόνους, καθ' οὓς καὶ λίθος τις ἐκ τοῦ θριγκοῦ τοῦ οἰκοδομήματος ἐχρησιμοποιήθη ὡς νεκρικὴ στήλη, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἐξῆς.

Ἡ ὑπὸ τοῦ στυλοβάτου περικλειομένη τετράγωνος αὐλὴ κεῖται εἰς βάθος 3 μ. ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους· ἔχει δὲ μῆκος καὶ πλάτος 6,20 μ., καὶ εἶνε ἐπεστρωμένη διὰ στερεωτάτου καὶ καλλίστης κατασκευῆς κονιάματος διασωθέντος μὲν καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, ἀλλὰ πολλαχοῦ βεβλαμμένου. Φαίνεται δ' ὅτι καὶ πάντα τὰ ὑπόστεγα μέρη εἶχον ὁμοίαν στρώσιν, ἧς μέρος μόνον διεσώθη ἔξω τοῦ Α' μέρους μέχρι τοῦ μεταγενεστεροῦ τοίχου Η· κεῖται δὲ τοῦτο ὀλίγον ὑψηλότερον τοῦ δαπέδου τῆς αὐλῆς ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ στυλοβάτου.

Ὁ στυλοβάτης εἶνε ἅπας κατεσκευασμένος ἐκ πωρίνων λίθων κάλλιστα πρὸς ἀλλήλους συνηρμοσμένων δι' ἀναθυρώσεως. Ὁ ἀνώτατος δόμος αὐτοῦ ἀποτελεῖ ταπεινὴν ὑπὲρ τὴν στρώσιν τῆς αὐλῆς βαθμιῶδα, ἣτις κάτωθεν καθ' ἅπαν τὸ μῆκος εἶνε παρεξεσμένη εἰς κυμάτιον εἰσέχον· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν κατώτερος δόμος ὀλίγα μόνον ἑκατοστόμετρα προέχων δὲν ὑπερέχει ἢ ἐλάχιστον τῆς στρώσεως. Ἡ ὀρθία πλευρὰ τοῦ ἀνωτέρου δόμου καὶ ἅπαν τὸ ὑπερέχον τῆς στρώσεως μέρος τοῦ δευτέρου φέρουσι λεπτόν

(1) Σχεδὸν ὅλος ἀκέραιος διεσώθη μικρὸς ἐρωτιδεὺς γυμνὸς ὕψους 0.09 μ. Κάλλιστα διατηρημένοι εἶνε καὶ δύο κεφαλαὶ γυναικείαι. Ἐτέρα γυναικεία κεφαλὴ εὑρέθη ἀκεραία μὲν, ἀλλ' ἤδη ἐν διαλύσει διατελοῦσα· ἐξ ἐτέρας δὲ ὁμοίας διεσώζετο μόνον τὸ κατώτερον μέρος τοῦ προσώπου. Τὰ ἐκ τῶν βάσεων καὶ τοῦ ἱματισμοῦ τῶν κορῶν τεμάχια ἦσαν πλεῖστα καὶ ἅπαντα μετὰ καλῶς διατηρημένου χρωματισμοῦ. Μικρὰ ὀστεῖν βελόνη μετὰ χειρομόρφου λαβῆς ἐντὸς τοῦ δευτέρου τῶν τάφων εὑρεθεῖσα φαίνεται ἐκ νεωτέρων χρόνων προερχομένη καὶ ἐξ ἀνωτέρων στρωμάτων τῆς ἐπιχώσεως καταπεσοῦσα, ὡς καὶ τεμάχιά τινα μελανοθαφῶν ἀγγείων ἄνευ γραφῶν ἔξω τῶν τάφων εὑρεθέντα.

Ἐτερον πηλινὸν εἰδῶλιον ἀνδρικής μορφῆς ἄνευ χρωμάτων, γυμνὸν τὰ ἄνωθεν τῆς ὀσφύος καὶ ἐστερημένον κεφαλῆς, χειρῶν καὶ ποδῶν, τέχνης δὲ καλλίστης εὑρέθη ἐν τῇ τάφῳ Η.

ἐπίχρισμα ἐκ μαρμαροκονίας. Οἱ δύο οὔτοι ἀνώτεροι δόμοι (1) κατὰ τὰς ἄκρας τῆς πλευρᾶς A'''' δὲν ἐπιβαίνουνσι τῶν παρακειμένων πλευρῶν ἀμοιβαδόν, ἀλλ' εἶνε τετμημένοι διαγωνίως, ὡς ἐν τῇ ἐν Ὀλυμπίᾳ Βυζαντινῇ ἐκκλησίᾳ, ἐνῶ ἐν τῇ πλευρᾷ A' ὁ μόνος σωζόμενος κατώτερος δόμος δὲν ἔχει τομὴν κατὰ τὴν μετὰ τοῦ A γωνίαν, ἀλλ' ἐπιβαίνει τοῦ τοίχου A'' διὰ τοῦ αὐτοῦ λίθου. Ἐν δὲ τῇ μεταξὺ A' καὶ A'''' γωνίᾳ ἀπάντων τῶν δόμων οἱ λίθοι ἔχουσιν ἀφαιρητῆ, ὥστε ἡ συναρμογὴ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γνωσθῇ· τοσοῦτον τοῦλάχιστον ὅμως εἶνε βέβαιον ὅτι οὐδεμία προέκτασις τοῦ A' ἀντίστοιχος τῷ A'' ὑπῆρχε, διότι ἔξωθι τῆς γωνίας διεσώθη ἡ παλαιὰ στρώσις. Τίνα δὲ σκοπὸν εἶχεν ἡ προέκτασις A'' καὶ ἕως ποῦ ἐξετείνετο, ἀδηλον.

Καὶ ὁ μὲν ὑπὸ τὸν ὑπέρτατον κατώτερος δόμος διεσώθη ἀπανταχοῦ πλὴν τῆς μνημονευθείσης γωνίας. Ὁ δ' ἀνώτατος κατὰ μὲν τὴν πλευρᾶν A'''' καὶ τὴν προέκτασιν A'' λείπει ἐξ ὀλοκλήρου, κατὰ δὲ τὴν A'''' ἐσώθησαν ἐξ αὐτοῦ δύο μικρὰ τεμάχια, τὸ μὲν προφυλαχθὲν ὑπὸ τοῦ ἐπφκοδομημένου μεταγενεστέρου τοίχου Γ , τὸ δ' ἕτερον ἀντικρὺ τῆς θύρας Δ' ἐν τῇ πλευρᾷ A' ἐσώθη σχεδὸν ὀλόκληρος ἕνεκα τῶν ἐπφκοδομημένων μεταγενεστέρων τοίχων, καὶ τέλος ἐν τῇ πλευρᾷ A περισσότερον τοῦ ἡμίσεος, ὡς φαίνεται καὶ ἐν τῷ σχεδιαγραφῆματι. Ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ κιονοστοιχίας εὐρέθη μόνον εἰς πώρινος λίθος ὕψους 0,62 μ., ἀποτελῶν σπόνδυλον δύο κατὰ τινὰ τῶν γωνιῶν παρακειμένων ἡμικιονίων, ἐντετειχισμένους ἐν τῷ παρὰ τὸν Γ' μεταγενεστέρω τοίχῳ (2), καὶ προσέτι τεμάχιον κίονος ἢ λίαν περιόπτου ἡμικιονίου μήκους 1,25 μ. μεταβεβλημένον δι' ἐνσκαλεύσεως εἰς ὑδρορρόην κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους, ὅπερ εὐρέθη ἀπωτέρω κατὰ τὸ ΒΑ πέρασ τῆς τάφρου Ζ ἐν ἰκανῶς ὑψηλῷ στρώματι

(1) Ὅχι ὅμως καὶ οἱ ὑπ' αὐτούς.

(2) Ὅριζοντιαν τομὴν αὐτοῦ ἴδε ἐν τῷ σχεδιαγραφῆματι. Αἱ ῥαβδώσεις κατὰ τὴν γραμμὴν τῆς συναντήσεως τῶν δύο ἡμικιονίων εἶνε κατεστραμμέναι, διότι ὁ λίθος ἐπελεχθή, ἵνα ἀρμόζῃ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ μεταγενεστέρου τοίχου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ λίθος ἔχει βαθὺ ῥῆγμα δυνάμενον νὰ ἐπενέγκῃ τὴν διάλυσιν αὐτοῦ, ἐὰν ἐξαχθῇ ἀπροσέκτως ἐν μελλούσῃ ἀνασκαφῇ, σημειοῦμεν ὅτι εἶνε νῦν κατακεχωσμένος παρὰ τὴν γωνίαν AA' .

τῆς ἐπιχώσεως (1). Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶνε διηρημένη εἰς ραβδώσεις δωρικός πλάτους 0,07 καὶ βάρους 0,012 (2) καὶ ἐπιχερισμένη διὰ λεπτοτάτου ἐπιχρίσματος μαρμαροκονίας. Ἡ ἀκτὶς τῶν ἡμικιονίων καταμετρηθεῖσα κατὰ τὴν βᾶσιν τοῦ λίθου εὐρέθη 0,27 μ.· τοῦ δὲ τεμαχίου τοῦ κίονος ἡ διάμετρος κάτω μὲν εἶνε 0,53, ἄνω δὲ 0,48 1/2.

Ἐπισκοποῦντες ἐν τῇ πλευρᾷ Α' τοῦ στυλοβάτου τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος, ἣτις εἶνε ἱκανῶς καταφανῆς ἐκατέροθεν τοῦ ἐπικοδομημένου μεταγενεστέρου τοίχου (3), εὐρίσκομεν αὐτὴν ὄχι ὁμαλὴν καθ' ἅπαν τὸ πλάτος. Ἀλλὰ τὸ μὲν πρὸς τὰ ὀπίσω μέρος αὐτῆς εἶνε ἀκατάξεστον καὶ διατηρεῖ ἱκανῶς προέχον πρόσεργον (γερμ. Werkzoll) μέχρις ἀποστάσεως 1,65 μ. ἀπὸ τῆς γωνίας ΑΑ', εἶτα δὲ ἔπεται τελείως κατεξεσμένον μέρος μήκους 2,26, μεθ' ὃ τὸ ὑπόλοιπον εἶνε ὁμοίως ἐξειργασμένον, ὡς τὸ πρῶτον. Ἐκ τοῦ ὀλοσχερῶς δὲ κατεξεσμένου μέρους πάλιν τὸ τμήμα α'' μήκους 1,65 καὶ πλάτους 0,19 εἶνε βαθύτερον τοῦ λοιποῦ κατὰ 0,02, ἐχρησίμευε δέ, ὡς πιστεύομεν, πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἄκρου μαρμαρίνης πλακὸς κειμένης ὀπίσθεν τῆς αὐτόθι ὑπαρχούσης θύρας, ἕνεκα τῆς ὁποίας καὶ ἡ πρὸς τὴν αὐλὴν πλευρὰ τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος φαίνεται ἱκανῶς ἀποτετριμμένη. Ὡς φαίνεται δέ, ἐπὶ μὲν τοῦ μὴ ὀλοσχερῶς κατεξεσμένου μέρους ἴσταντο λεπτὰ τοιχία ἢ θωράκια ἐξ ὀρθίων πλακῶν δι' ἀναθυρώσεως συνδεδεμένων πρὸς τὸν στυλοβάτην, ἐπὶ δὲ τοῦ ὀλοσχερῶς κατεξεσμένου μέρους λίαν περὶ ὅσα ἡμικιόνια προσερείδόμενα πρὸς τὰ ἄκρα τῶν θωρακίων, καταλείποντα δὲ ἐν τῷ μέσῳ θύραν 1,00 μ. περίπου πλάτους. Ἐκ τῶν ἡμικιονίων τούτων εἶνε καὶ τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν τεμάχιον. Ἐπὶ δὲ τῶν γωνιῶν ΑΑ' καὶ Α'Α'''' ἴσταντο τὰ δύο ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου κατεσκευασμένα ἡμικιόνια, ἐξ ὧν εἶνε

(1) Ἐνεκα τῆς φοβερᾶς βλάβης, ἣν ἔχει ὑποστῆ, ἀδύνατον εἶνε νὰ διακριθῇ ἂν εἶνε κίων ἢ ἡμικιόνιον· μετ' ἐπιμελῆ ἐξέτασιν ἐφάνη εἰς ἡμᾶς ὅτι καὶ ἡμικιόνιον ἂν ἦτο, προεῖχε μέρος αὐτοῦ μεγαλύτερον τοῦ ἡμίσεος. Αἱ σωζόμεναι ραβδώσεις εἶνε 12.

(2) Μόνη ἡ πρὸς τὸν τοῖχον ράβδωσις τοῦ δεξιοῦ ἡμικιονίου ἔχει πλάτος 0,06, διότι δὲν εἶνε κεχαραγμένη ἀκεραία.

(3) Τὴν καθαίρεισιν αὐτοῦ δὲν ἐνομίσαμεν ὀρθὴν δι' ἄλλου λόγου.

καὶ ὁ μόνος εὐρεθεὶς σπόνδυλος. Ὅμοίαν δὲ πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν καὶ τὴν διάταξιν τῆς πλευρᾶς A'''' , ἐν ἣ οὐδὲν λείψανον τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος διεσώθη.

Ἡ πλευρὰ A ὁμῶς δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο ὁμοίως κατεσκευασμένη· διότι ὑπάρχει μὲν καὶ ἐν αὐτῇ παρὰ τὴν γωνίαν AA'''' ἀκατάξεστον τμήμα ἰσομέγεθες πρὸς τὸ ἐν τῇ πλευρᾷ $A'(1)$, ἀλλὰ τὰ ὑπερβάλλοντα τὸ τμήμα τοῦτο ἔχνη τὰ διὰ στικτῆς γραμμῆς ἐν τῷ σχεδιαγραφῆματι δεδηλωμένα δύνανται νὰ ἀποδοθῶσι μᾶλλον εἰς παραστάδα ἢ εἰς θωράκιον, καίτοι ἀληθῶς ἢ ὑπαρξίς παραστάδος ἐνταῦθα θὰ ἦτο ὅλως ἀσυνήθης πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἡμικιονίου ἔχνος οὐδ' ἐλάχιστον φαίνεται, καίτοι τὰ διὰ στικτῆς γραμμῆς δεδηλωμένα ἔχνη εἶνε σαφέστατα διατηροῦντα καὶ ἀπολείμματά τινα μαρμαροκονίας ἐκ τοῦ ἐπιχρίσματος τοῦ ὀρθίου ἰσταμένου λίθου προερχόμενα. Πρὸς ταῦτα δ' ἀντιστοιχοῦσιν ἕτερα ἐπίσης εὐδιάκριτα ἔχνη α' , ἅτινα ὁμῶς οὐδὲν ἀπόλειμμα μαρμαροκονίας ἔχουσιν, οὐδ' ἀκατάξεστον μέρος ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τρεῖς ὀπαί, οἳαι πρὸς ἐμβολὴν τινων γόμφων· τὸ ὀπισθεν τούτων μέρος εἶνε κατὰ τι βαθύτερον καὶ ἀμελῶς ἀπεξεσμένον. Ἡ ἀπόστασις τῶν ἔχνων α καὶ α' ἀπ' ἀλλήλων εἶνε 0,88, ἡ δ' ἐπιφάνεια τῆς βαθμίδος οὐδαμῶς εἶνε ἀποτετριμμένη, ἐνῶ κατωτέρω τοῦ α' παρατηρεῖται ἀποτριβή τις ἐκατέροθεν. Ἐφεξῆς δὲ πρὸς τὴν γωνίαν AA' ὑπῆρχεν ἀναμφιβόλως ἕτερον ἀκατάξεστον μέρος, οἷον τὸ α , ὡς δύναται τις νὰ συμπεράνη καὶ ἐκ τοῦ μικροῦ διασωθέντος τεμαχίου τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος ἐν τῷ ἀντιστοιχῷ μέρει τῆς πλευρᾶς A'''' (ἀντικρὺ τῆς θύρας Δ'), οὐ τὸ ὀπίσθιον μέρος ἔχει καταλειφθῆ ἀκατάξεστον μετὰ τοῦ προσέργου. Ὅμοίως ἔχει καταλειφθῆ καὶ τὸ πρὸς τὸ A'''' ἄκρον τοῦ A'''' , τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος διασωζόμενον ἀκέραιον μέχρι τῆς διαγωνίου τομῆς εἶνε ὅλως ἄτριπτον, καίπερ ὁμαλῶς κατεξεσμένον.

(1) Δι' ἄγνωστον ἡμῖν τοῦλάχιστον λόγον τὸ πρὸς τὴν γωνίαν πέρασ αὐτοῦ δὲν εἶνε εὐθύγραμμον, ἀλλὰ κλιμακωτόν, καὶ ἔχει μικρὰν ὀδοντοειδῆ προεχοχὴν ταπεινοτέραν κατὰ τι τοῦ λοιποῦ μέρους. Ἐν τῷ ἀντιστοιχῷ μέρει τῆς πλευρᾶς A'''' οὐδὲν τοιοῦτον ὑπάρχει.

Ἐν τῷ ἐπὶ τῆς πλευρᾶς Α' ἰσταμένῳ μεταγενεστέρῳ τοίχῳ εἶνε ἐνοικοδομημένα τρία τεμάχια ἐξ ἀρχαίων θριγκωμάτων πωρίνου λίθου. Τὸ ἓν ἔχει μῆκος 1,50 καὶ ὕψος 0,62, ἐξ οὗ 0,25 μὲν εἶνε ἐξειργασμένον ὡς ἐπιστύλιον, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος ὡς ζώνη τριγλύφων καὶ μετοπῶν, ἧτις περιλαμβάνει ἐκτὸς μικρῶν τμημάτων τριγλύφων κατὰ τὰ ἄκρα δύο τριγλύφους ἀκεραίας καὶ τρεῖς μετόπας ἐν ἑκατέρῃ τῶν προσόψεων τοῦ λίθου. Ὑψος καὶ πλάτος τῶν μετοπῶν 0,29 $\frac{1}{2}$, τῶν δὲ τριγλύφων ὕψος μὲν τὸ αὐτό, πλάτος δὲ 0,21 $\frac{1}{2}$ · ἐκάστης ἐγγλυφῆς πλάτος 0,03. Ἡ ὑπὸ τὰς τριγλύφους καὶ μετόπας ταινία ἔχει πλάτος 0,03 $\frac{1}{2}$ ἢ δὲ ὑπεράνω αὐτῶν 0,05. Αἱ λεγόμεναι σταγόνες εἶνε λίαν ἐφθαρμέναι. Τὸ πάχος τοῦ λίθου κατὰ τὸ ἐπιστύλιον εἶνε 0,38, ἄρα δὲν δύναται νὰ ἴστατο ἐπὶ τῆς πολὺ μεγαλύτερας διαμέτρου κιονοστοιχίας τοῦ στυλοβάτου.

Οἱ δύο ἕτεροι λίθοι προέρχονται ἐκ τοῦ αὐτοῦ θριγκοῦ καὶ ἔχουσι τὰς αὐτὰς διαστάσεις. Ὁ εἰς τούτων προφανῶς ἀνήκει εἰς γωνιῶδες μέρος, διὸ ἄπασα ἡ καθ' ὕψος κόψις αὐτοῦ εἶνε ἀποτεμνημένη κατὰ πρῖσμα, ἵνα προσαρμύζηται πρὸς τὸν κατὰ τὴν ἐτέραν πλευρὰν τῆς γωνίας λίθον. Τὸ ὕψος αὐτῶν εἶνε 0,83, ἐξ ὧν 0,34 εἶνε τὸ ἐπιστύλιον. Τὸ δὲ πάχος τῶν λίθων τούτων εἶνε 0,32, ὥστε δύο λίθοι ἦσαν οἱ ἐπὶ τῆς κιονοστοιχίας ἐπικαθημένοι· διὰ τοῦτο ἵνα κάλλιον προσαρμύζωνται πρὸς τὸν παρακείμενον λίθον, ἔχουσιν ἀμφότεροι τὸ κάτω μέρος τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς κατεξεσμένον ἀμελῶς 0,01 περίπου βαθύτερον τοῦ λοιποῦ, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς οὕτω σχηματιζομένης ταινίας (πλάτους 0,23) μίαν ὀπὴν ἑκάτερος μήκους 0,10, ὕψους 0,04 καὶ βάθους 0,08, ἐν ἣ ἦτο τεθειμένος γόμφος τις. Ὁ εἰς τῶν λίθων τούτων κατὰ τὸ πρὸς ἀριστερὰν ἄκρον, καθ' ὃ εἶνε ἡ κόψις αὐτοῦ ἀποτεμνημένη, ἔχει δύο ῥάβδους καὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν γλυφὰς τριγλύφου ἀκεραίας, εἶτα μετόπην καὶ τρίγλυφον ἀκεραίας καὶ ἐτέραν τρίγλυφον οἰκτρῶς κεκολωμένην ἐν βαρβάρους χρόνοις· ὁ δ' ἕτερος μετόπην καὶ τρίγλυφον ἀκεραίας καὶ εἶτα ὁμοίως κεκολωμένην μετόπην. Ὁ πρῶτος τῶν δύο τούτων λίθων ἐχρησίμευσεν ἐν τοῖς πρώτοις ῥωμαϊκοῖς χρόνοις δις ὡς ἐπιτυμβία στήλη, καὶ φέρει ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους δύο λατινικὰς ἐπιγραφὰς προσεχῶς ἐκδο-

θησομένας(1). Πλάτος τῶν μετοπῶν 0,40, τῶν τριγλύφων 0,28· ὕψος τῶν μετοπῶν 0,38, τῶν τριγλύφων 0,36· ἡ κάτωθι τῶν τριγλύφων καὶ μετοπῶν ταινία ἔχει πλάτος 0,04, τὸ ὑπὲρ τὰς σταγόνας ἀβάχιον 0,02. Πλάτος ἐκάστης ἐγγλυφῆς 0,05 1/2.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ δύο οὗτοι λίθοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν θριγκὸν τῆς περὶ τὴν αὐλὴν κιονοστοιχίας. Ἔχουσι δὲ καὶ οὗτοι ἀμφότεροί καὶ ὁ κατὰ πρῶτον περιγραφείς τρίτος τὰς μὲν μετόπας καὶ τὰ ἐπιστύλια ἐπικεχρισμένα διὰ μαρμαροκονίας λεπτῆς, τὰς δὲ τριγλύφους ἄνευ ἐπικρίσματος. Ἐκ τινος τριγλύφου ὁμοίας ταῖς τῶν δύο τελευταίων λίθων εὐρέθη καὶ μικρότατον τεμάχιον φέρον ἔχνη χρώματος λευκοῦ καὶ κυανοῦ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ λίθου ἐπιθεβλημένου. Ἐκ τοῦ θριγκοῦ ὡσαύτως εὐρέθησαν καὶ ἕτερά τινα μικρὰ συντρίμματα, ἐν οἷς καὶ τεμάχιον κυματίου μετὰ κάλλιστα σωζομένων φύλλων γραπτῶν διὰ λευκοῦ, ἐρυθροῦ καὶ κυανοῦ χρώματος. Ἡ στέγη ἦτο κεκαλυμμένη διὰ κεράμων μεγάλων τοῦ συνήθους σχήματος, ὧν πολλὰ εὐρέθησαν τεμάχια.

Ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τὰ ὑπόστεγα μέρη τοῦ οἰκοδομήματος ἐξωτερικοῦ τοίχου ἐσώθη μόνον τὸ μικρότατον τεμάχιον ΒΒ', ὅπερ μετὰ δυσκολίας ἠδυνήθημεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὡς ἀρχαῖον, διαρρήξαντες δὲ τοὺς ἐπωκοδομημένους μεταγενεστέρους τοίχους Π καὶ Π' κατεστήσαμεν αὐτὸ καταφανές. Τὸ θεμέλιον αὐτοῦ εἶνε κατεσκευασμένον ἐξ ἀπελεκήτων λίθων προεχόντων ἑκατέροθεν, καὶ ἔχει βάθος μόλις 0,30. Τὸ δὲ ὑπερθεῖν τοῦ θεμελίου μέρος σωζόμενον μέχρις ὕψους 0,46 ὑπὲρ τὸ θεμέλιον, συνίσταται ἐκ διπλῆς σειρᾶς λίθων πολυγωνικῶν κάλλιστα καὶ στερεώτατα πρὸς ἀλλήλους προσηρμοσμένων, καὶ ἔχει τὴν ἐσωτερικὴν πρόσοψιν ἐπικεχρισμένην διὰ παχείος στρώματος ἀμμοκονίας, ἐφ' οὗ ἐπικάθηται ἄλλο λεπτότερον· ἐντὸς τοῦ τοίχου ὁμως δὲν ὑπάρχει ἀμμοκονία, ἀλλ' ἀπλοῦς πηλός. Πάχος Β 0,42. Ἡ τε οἰκοδομία καὶ ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ ἀκριβῶς παράλληλος οὔσα πρὸς τὴν πλευρὰν Α''', ὡς εἰδείκνυεν ἡ μαγνητικὴ βελόνη, οὐδεμίαν καταλείπουσιν ἀμφιβολίαν ὅτι ἀνήκει εἰς τὸ ἀρχαῖον οἰκοδόμημα. Τὸ δὲ Β' εἶνε μέγας λίθος ἄνευ θεμελίου χρησιμεύων πιθανῶς ὡς κατώλφιον θύρας· ἐν περίπου μέτρον πρὸς ἀνατολὰς

(1) Ἐξεδόθη ἤδη ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1893 σελ. 113 ἔξ.

εφάνετο μικρὸν μέρος καὶ ἑτέρου λίθου, ὅστις ἴσως ἀποτελεῖ συνέχειαν τοῦ τοίχου τούτου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀποκαλύψωμεν αὐτὸν ὀλοσχερῶς. Κατ' ἀμφοτέρα τὰ ἄκρα αὐτοῦ ὁ τοίχος Β ἔχει δύο μέρη β' καὶ β' ἐπίτηδες ἀφεθέντα κενά, ἐξ ἄπαντος πρὸς ἐνθήκευσιν τῶν δοκῶν ξυλοδεσίας. Τὸ β' εἶνε παρεσκευασμένον πλατύτερον τοῦ πάχους τοῦ Β, καὶ κλείεται πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος ὑπὸ τοῦ μικροῦ λίθου β'', διότι ἐν αὐτῷ ὑπῆρχεν ἡ παραστάς τῆς θύρας.

Τὸ σχέδιον λοιπὸν τοῦ οἰκοδομήματος τούτου εἶνε ὡς τῶν πρὸς ἐνοίκησιν ἀνθρώπων προωρισμένων ἀρχαίων κτιρίων· τὸ μέγεθος αὐτοῦ ὁμως καὶ ἡ πολυτελής κατασκευὴ πείθει ἡμᾶς ὅτι δὲν ἦτο ἰδιωτικὴ οἰκία, ἀλλὰ τι δημόσιον οἶκημα, οἷος ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ *Θεηκολεών*.

Καὶ τὸ μὲν ἀρχαῖον οἰκοδόμημα τοιοῦτον· ἡ δὲ ἐπελθοῦσα αὐτῷ κατὰ διαφόρους χρόνους φθορὰ εἶνε μεγίστη. Κατεστραμμένον ἦτο, ὡς εἶπομεν, ἤδη ἐν ταῖς ἀρχαῖς τοῦ Δ' π. Χ. αἰῶνος, βραδύτερον δὲ ἐν τοῖς παλαιότεροις ῥωμαϊκοῖς χρόνοις εἰς λίθος ἐκ τοῦ θριγκοῦ εἶτε ἐκ τῆς γῆς ἐσκαφεῖς εἶτε αὐτοῦ που κατακεῖμενος ἐχρησιμοποιήθη δις ὡς ἐπιτυμβία στήλη. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον μέρος τῆς φθορᾶς συνετελέσθη ἐν ἔτι νεωτέροις χρόνοις ἕνεκα τῶν πολλῶν πρὸς θεμελίωσιν τῶν μεταγενεστέρων τοίχων ἀνασκαφῶν καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ κατασκευῆς τοῦ φρεατίου δ καὶ τῶν ὀχετῶν ξ'' καὶ ξ''', οἵτινες ἐκβάλλουσι μετὰ τῶν ξ καὶ ξ' εἰς τὴν μεγάλην ὑπόνομον Ξ(1). Παλαιότερος κατὰ τι τοῦ τοίχου Ν εἶνε ὁ ὀχετὸς ὁ κατὰ τὰ ἴχνη α διαρρήξας τὸν στυλοβάτην, ὡς κατεστραμμένος ἐκ τῆς κατασκευῆς τοῦ Ν.

Οἱ δ' ἐπφοδομημένοι μεταγενέστεροι τοῖχοι ἔχουσιν ὑποστῆ καὶ αὐτοὶ πολλὰς καταστροφὰς εἶτε οἰκοδομουμένων τῶν νεωτέρων οἱ παλαιότεροι, εἶτε καὶ ἐξ ἀνασκαφῶν πρὸς εὔρεσιν λίθων

(1) Ταύτης ἰδίως ἡ κατασκευὴ ὑπῆρξεν ὀλεθριωτάτη διὰ τε τὸ μέγα αὐτῆς πλάτος καὶ διότι κεῖται 1 μ. περίπου βαθύτερον τῶν θεμελιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ κτιρίου.

κατὰ τοὺς τουρκικοὺς χρόνους· τοὺς ἐν τῷ σχεδιαγραφήματι διὰ στικτῶν γραμμῶν σημειουμένους κατεστρέψαμεν ἡμεῖς. Ἡ ὕψ' ἡμῶν προξενηθεῖσα αὕτη καταστροφή ἐπερχομένη ἐξ ἀνάγκης πρὸ τῆς ἀποκαλύψεως πολλῶν ἐκ τῶν ἄλλων τοίχων καὶ ἐπομένως καθιστῶσα ἀδύνατον ὄχι μόνον τὴν ἐπισκόπησιν τοῦ συνόλου, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν ἀκριβῆ τῶν καταστραφέντων καταμέτρησιν, καθιστᾶ λίαν δυσχερῆ τὴν εὕρεσιν τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, καὶ μάλιστα ἀφοῦ ἐν τοιοῦτοις κτιρίοις δὲν δύναται τις νὰ ἀξιοῖ συμμετρίαν. Ἐν τούτοις νομίζομεν ὅτι δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι τρία ἦσαν τὰ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χώρου κτισθέντα οἰκοδομήματα, εἰς ἃ οἱ τοῖχοι οὗτοι ἀνήκουσι, καίτοι δύο μόνον εἶνε τὰ ἀλλήλων ὑπερκείμενα δάπεδα, ἐν οἷς εἶνε τεθεμελιωμένοι.

Ἐκ τῶν μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ δαπέδου φθανόντων κάλλιον ἐκτισμένοι καὶ πιθανῶς παλαιότεροι τῶν ἄλλων εἶνε οἱ τοῖχοι Ο, Ν, Ν', Μ', Μ'', Γ' καὶ Δ. Ὁ ὕψ' ἡμῶν καταστραφεῖς παχὺς τοῖχος Ζ καίπερ ὀλίγον ὑψηλότερον τῶν μνημονευθέντων τεθεμελιωμένος καὶ ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς στρώσεως τῆς αὐλῆς καὶ τοῦ στυλοβάτου ἐπικαθήμενος φαίνεται οὐδὲν ἥττον σύγχρονος αὐτῶν καὶ ἀντίστοιχος τῷ Γ' ἐκτισμένος, ἐκτεινόμενος δὲ πιθανῶς τὸ πρῶτον ὀλίγον δυτικώτερον μέχρις ἀντικρύ που τοῦ Ν. Τούναντιον νεώτερος αὐτῶν ἀναμφιβόλως εἶνε ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δαπέδου τεθεμελιωμένος Μ, ὡς γενόμενος αἴτιος τῆς καταστροφῆς τοῦ Γ' καὶ διαρρήξας τὸν τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ Κ συνεχόμενον Μ''. Ἀντίστοιχος τοῦ Μ φαίνεται ὅτι εἶνε ὁ Θ. Ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ Α' ἐπικαθήμενος καὶ ὁ Ε' ἐξ ἄπαντος δὲν εἶνε σύγχρονοι τοῦ Δ, καίτοι φαίνονται εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον ἀνήκοντες, διότι ἐνῶ ἡ ὀπωσθήποτε ἐπιμεμηλημένη κατασκευὴ τοῦ Δ καὶ τὰ εἰς ὕψος μόλις 0,65 μ. ὑπὲρ τὴν ἑλληνικὴν στρῶσιν τῆς αὐλῆς κείμενα κατώφλια τῶν θυρῶν Δ' καὶ Δ'' δεικνύουσιν ὅτι οὗτος ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ νῦν σωζομένου ὕψους αὐτοῦ ὄρατός, ὁ ἐπὶ τοῦ Α' ἐπικαθήμενος ὡς ἐκ τῶν ἐπωκοδομημένων ἀρχαίων θριγκωμάτων δὲν ἔχει πρόσοψιν εἰς πολὺ μεγαλύτερον ὕψος, ὁ δὲ Ε' καὶ πρόσοψιν δὲν ἔχει ἐξ οὐδετέρας τῶν πλευρῶν, καὶ προσέτι καταλείπει κατὰ τὴν μετὰ τοῦ προμνημονευθέντος γωνίαν μέρος τοῦ Ζ προέχον ὡς παραστάδα αἰσχίστης θέας, ἥτις δὲν ἦτο δυ-

νατὸν νὰ ὑπάρχη ἐντὸς δωματίου. Τὸ αὐτὸ ἀποδεικνύει καὶ ὁ βόθρος ε μὴ προσερεϊδόμενος ἐπὶ τοῦ Ε, ὅπερ ἀναμφιβόλως θὰ ἐγίνετο, ἂν ὁ Ε προὔπηρχεν ἢ κατεσκευάζετο συγχρόνως μετ' αὐτοῦ. Φθάνει δ' ὁ βόθρος ε μέχρι τῆς ἐλληνικῆς στρώσεως καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἐσκαμμένου ὄχετοῦ ξ''' σωζόμενος νῦν εἰς ὕψος 1,20. Ὁ δὲ τοῖχος Δ ἦτο πιθανῶς ὁ ἀνατολικὸς τοῖχος δωματίου πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ ἐκτεινομένου, οὐ τὴν στέγην ἀνεῖχεν ὁ ἀρράβδωτος κίων δ', ἔχων ὕψος 2,95 μ. καὶ διάμετρον κατὰ μὲν τὴν βάσιν μετὰ τῆς περιβαλλούσης αὐτὴν στεφάνης 0,43, ἄνω δὲ 0,36, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τετραγώνου βάθρου. Τὸ πλησίον εὑρεθὲν κιονόκρανον αὐτοῦ εἶνε ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ, καὶ πιθανῶς ἔχει ληφθῆ ἐκ παλαιότερου ῥωμαϊκοῦ οἰκοδομήματος, διότι ὁ λαιμὸς αὐτοῦ ἔχει περιφέρειαν ὀλίγον εὐρυτέραν τοῦ κορμοῦ.

Οἱ δὲ τοῖχοι Η καὶ Η' φθάνουσι καὶ αὐτοὶ μέχρι τοῦ ἐλληνικοῦ ἐδάφους, περικλείουσι δὲ χῶρόν τινα, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἐσχάρα τις η', εἰς ὀλίγων ἑκατοστομέτρων ὕψος διασθεῖσα· πρὸς νότον δὲ κλείεται ὁ χῶρος οὗτος ὑπὸ ἑτέρου τοίχου ἐκτεινομένου καὶ δυτικώτερον ἔξω αὐτοῦ. Ἡ δ' ἄκρα η τοῦ τοίχου Δ δὲν εἶνε ἐπίτηδες κατεσκευασμένη ὡς παραστάς τῆς θύρας, ἀλλ' ἀπλῶς κατελείφθη ἐξέχουσα κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἐπὶ τοῦ Α' ἐπικαθημένου τοίχου.

Καὶ οἱ τοῖχοι Π καὶ Π' φθάνουσιν εἰς τὸ βάθος τῶν θεμελίων τοῦ Β, ἐφ' οὗ καὶ ἐπικάθηνται ἐν μέρει· ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν εἶνε διπλοῦς πλατυθεὶς διὰ τῆς προσθήκης τοῦ μέρους π, ἐξ οὗ κατελείφθη κενὴ κόγχη τις σ πρὸς ἔνθεσιν πίθου τινός, ὡς φαίνεται. Ἐκ δὲ τοῦ τοίχου Π''' μικρότατον μόνον μέρος εἶνε φανερόν. Ὁ ἀρράβδωτος καὶ σχεδὸν ἀκατάξεστος κίων Σ ἀνεῖχε πιθανῶς τὴν στέγην. Ἐκ τῶν ἐν ἰκανῶς ὑψηλοῖς στρώμασι τῆς ἐπιχώσεως εὑρεθέντων πολυαριθμοτάτων πηλίνων καὶ χαλκῶν ἀγγείων (1) φαίνεται ὅτι ἐν τοῖς ἐσχάτοις ῥωμαϊκοῖς ἢ βυζαντινοῖς χρόνοις ὑπῆρχεν αὐτόθι ἐργαστήριόν τι, πιθανῶς μαγειρεῖον ἢ θερμοπώλιον.

(1) Ἐκ τούτων δύο πίθοι κατὰ χώραν κείμενοι εὑρέθησαν εἰς βάθος 2,60 μ. ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἐπιφάνειαν· εἰς ἴσον δὲ βάθος εὑρέθη καὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τινὲς στρώσεις ἐκ κροκαλῶν.

Παρά τὸ ἐργαστήριον τοῦτο φαίνεται ὅτι διήρχετο ὁδὸς ἐκ Β πρὸς Ν μεταξύ τῶν τοίχων Π', Μ'' καὶ Λ, ὑπὸ τὴν ὁποίαν διέρχεται ἡ ὑπόνομος Ξ· ἂν ὅμως μεταξύ τοῦ Π' καὶ τοῦ Ο ὑπῆρχε θύρα, δὲν εἶνε φανερόν. Εἰς ὀλίγον παλαιότερους χρόνους ἀνήκει τὸ ὀλίγον βαθύτερον εὐρέθην παρὰ τὸν κίονα Σ ψηφιδωτὸν ἔδαφος, ἐν ἐλαχίστοις λειψάνοις σωζόμενον. Δύο μεταγενέστεραι στρώσεις εὐρέθησαν καὶ ἐν τῷ δωματίῳ ΝΓΟΝ' κείμεναι ἡ μὲν 0,20, ἡ δὲ 0,30 ὑπεράνω τῆς ἑλληνικῆς.

Ἐκ τῶν δύο θυρῶν τοῦ ἤδη μνημονευθέντος δωματίου ν καὶ γ, ἡ δευτέρα ἀπετεichίσθη τὸ πρῶτον μὲν κατὰ τὸ μέρος γ', ἔπειτα δὲ ὁλόκληρος. Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων κτιρίων τὰ παλαιότερα ταῦτα εἶχον τοὺς τοίχους ἐνιαχοῦ μὲν ἐπενδεδυμένους διὰ πλακῶν πολυχρώμου μαρμάρου, ἐξ ὧν εὐρέθησαν τεμάχια τινα, ἀλλαχοῦ δ' ἐπιεχρισμένους δι' ἄμμοκονιάς μετὰ βαθέος ἐρυθροῦ χρωματισμοῦ, ἕτερον δ' ἐπίχρισμα μελανοβαφὲς μετὰ λευκῶν ταινιῶν λεπτῶν φαίνεται ὅτι εἶνε μεταγενέστερον, διότι μόνον ἐν τοῖς ἀνωτέροις στρώμασιν εὐρίσκετο (1).

Εἰς τρίτην οἰκοδομικὴν περίοδον ἀνήκουσιν ὁ τοίχος λ, ὁ κίων Ρ' καὶ ὁ βόθρος Ξ', ἅπαντες πλεόν τοῦ 1 μ. ὑψηλότερον τεθεμελιωμένοι· ὡσαύτως καὶ τὰ μικρὰ τοιχία Τ καὶ τ. Ὁ ὀρθοστάτης Ρ φαίνεται ὅτι εἶνε παλαιότερος, τὸ δὲ τοιχίον ρ εἶνε χάριν τοῦ ὀχέτου Ξ ἐκτισμένον. Οἱ δὲ ὀρθοστάται Λ', Λ'' καὶ Λ''' εἶνε τεθεμελιωμένοι ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔδαφους, ἀλλ' ὁ συνδέων αὐτοὺς τοίχος Λ εἶνε πολὺ ὑψηλότερον τεθεμελιωμένος καὶ ἐκτισμένος ἐκ διαφόρου ὕλικου. Ἐν τοῖς ἀνωτάτοις στρώμασιν εὐρίσκοντο καὶ πλεῖστοι πήλινοι ὕδραγωγοὶ σωλῆνες ἐκ Ν πρὸς Β διευθυνόμενοι.

Τοιαῦτα καὶ τὰ μεταγενέστερα ταῦτα κτίρια. Ἐκτὸς δ' αὐτῶν ἀπεκαλύφθησαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν καὶ πολλὰ ἀθλίως ἐκτισμένα θεμέλια πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Λ, ἅτινα κρίνομεν ἀνάξια περιγραφῆς.

(1) Οἱ τοῖχοι Ο, Ν, Ν', Γ, Γ' σώζονται εἰς ἀνδρόμηκες ὕψος, ὀλίγον χαμηλότεροι εἶνε οἱ Δ, Ε, Η, Η' καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Α' ἐπικαθήμενος· οἱ δὲ Μ' Μ'' Π, Π' Π'' ἐλάχιστον μόνον ἔχουσιν ὕψος. Ἐν τῇ πρὸς Δ πλευρᾷ τοῦ Δ σώζεται ἐπίχρισμα ἐξ ἄμμοκονιάς φθάνον σχεδὸν μέχρις αὐτοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ δαπέδου.

Ἐκ τῶν ἐντὸς τῶν χωμάτων εὐρεθέντων μικρῶν ἀρχαίων ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας εἶνε τεμάχιον πηλίνου πίνακος μετὰ μελανῶν ἀνθεμίων καὶ τινων ἐρυθρῶν ποικιλμάτων ἐπὶ κιτρινωποῦ ἐδάφους, προερχόμενον πιθανώτατα ἐκ τῆς ἐπενδύσεως τοῦ ξυλίνου ἐπιστυλίου ἀρχαίου οἰκοδομήματος πλησίον εὕρισκομένου, οἷα πολλὰ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ κτιρίων.

Τὰ ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς προερχόμενα ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια καὶ τὰ ἀσημαντότερα τῶν λοιπῶν εὐρημάτων ἀπετέθησαν ἐν τῷ δημαρχεῖῳ τῆς Νέας Κορίνθου, τὰ δ' ἀξιολογώτερα μετεκομίσθησαν ἐνταῦθα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18 Φεβρουαρίου 1893.

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΣΚΙΑΣ
